GEMEENTE NISSEWAARD

Begroting 2027 en meerjarenraming 2028 - 2030

Inhoudsopgave

Begroting 2027 en meerjarenraming 2028 - 2030 ..... **1**

Inhoudsopgave **2**

Algemeen **4**

Beleidsmatige samenvatting 4

Financiële samenvatting 14

Financiële positie 31

Begroting in één oogopslag 35

College van B&W 35

Programma 1: Bestuur en dienstverlening **37**

Thema 1.1: Bestuur 37

Thema 1.2: Burgerzaken 39

Thema 1.3: Dienstverlening 42

Programma 2: Schoon, heel en veilig **44**

Thema 2.1: Openbare orde & veiligheid 44

Thema 2.2: Beheer openbare ruimte 49

Thema 2.3: Accommodaties & Parkeren 56

Programma 3: Duurzaam ontwikkelen en wonen **60**

Thema 3.1: Ruimtelijke ontwikkeling 60

Thema 3.2: Bereikbaarheid & mobiliteit 63

Thema 3.3: Duurzaamheid 65

A. In 2030 is Nissewaard meer energieneutraal 66
B. In 2030 is Nissewaard meer aardgasvrij(ready) 67
C. In 2030 is Nissewaard meer klimaatbestendig en waterrobuust ingericht 68
D. In 2030 is Nissewaard meer Circulair 68

Thema 3.4: Wonen 73

Thema 3.5: Bouwprojecten & grondexploitatie 76

Programma 4: Ondernemen en ontspannen **79**

Thema 4.1: Economie 80

Thema 4.2: Cultuur 84

Thema 4.3: Recreatie & toerisme 87

Thema 4.4: Cultureel erfgoed 90

Thema 4.5: Sport 91

Programma 5: Leren, participeren en ondersteunen **94**

Thema 5.1: Onderwijs 94

Thema 5.2: Thuis in Nissewaard 99

Thema 5.3: Maatwerk jeugd 102

Thema 5.4: Maatwerk volwassenen 114

Thema 5.5: Werk, inkomen, inburgering en armoedebeleid 122

Thema 5.6: Volksgezondheid 130
Programma 6: Overzichten 133
Ondersteuning organisatie 133
Treasury 139
Vennootschapsbelasting 141
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds 142
Onroerendzaakbelasting 146
Belastingen overig 147
Overige baten en lasten 148
Paragrafen 151
Lokale heffingen 151
Weerstandsvermogen en risicobeheer 170
Onderhoud kapitaalgoederen 182
Financiering 187
Bedrijfsvoering 194
Verbonden partijen 208
Grondbeleid 243
Openbaarheid (Woo) 247
Financiën 249
Begrotings- en realisatiecijfers per programma - thema's 249
Mutaties in reserves per programma - thema's 250
Overzicht van incidentele lasten en baten 252
Toelichting op de ramingen 254
Grondslagen, waardering en resultaatbepaling 256
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen 258
Investeringen 259
Stand en verloop reserves en voorzieningen 262
Geprognosticeerde balans 267
EMU-Saldo 267
Overzichten o.b.v. wettelijke taakvelden 268
Verdelingsprincipe van wettelijke taakvelden over de programma's 273
Bijlagen 276

Algemeen

Beleidsmatige samenvatting

Van opgave naar oplossing

1.1 Van opgave naar oplossing

Voor u ligt de eerste begroting van dit nieuwe college. Met ons coalitieakkoord *Van Opgave naar Oplossing* hebben we de koers voor de komende jaren uitgezet. Met deze begroting zetten we de volgende stap. De ambities uit het coalitieakkoord krijgen voor het eerst concreet hun plek en we laten zien waar we in 2027 mee aan de slag gaan.

Met deze begroting willen we verder bouwen aan Nissewaard. Aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is. We gaan verder met de woningbouwopgave, investeren in onze wijken en kernen en werken aan goede scholen en voorzieningen. We blijven werken aan een veilige en leefbare gemeente, waarin inwoners mee kunnen doen en de ondersteuning krijgen die nodig is. Ook sport, cultuur, evenementen, recreatie en een sterke lokale economie dragen bij aan een aantrekkelijk Nissewaard. Niet alles kan tegelijk. Dat vraagt om keuzes en focus op wat nodig is en waar we het verschil kunnen maken.

Nissewaard verdient het om in te investeren

De opgaven waar Nissewaard voor staat zijn groot. Onze openbare ruimte, scholen en maatschappelijk vastgoed staan voor forse onderhouds- en vervangingsopgaven. In de wijken De Akkers, Noord, Waterland en De Hoek komen fysieke en sociale vraagstukken steeds nadrukkelijker samen. Die opgaven verdwijnen niet door te wachten. Nissewaard verdient het om in te blijven investeren. In onze inwoners, onze wijken en kernen en in de toekomst van onze gemeente.

Daarom maken we in deze begroting hiervoor ook daadwerkelijk extra middelen vrij. We investeren in het onderhoud en de vervanging van scholen en maatschappelijk vastgoed en gaan door met de grote vervangingsopgave in de openbare ruimte. Daarbij kijken we verder dan afzonderlijke projecten. Juist door werkzaamheden en investeringen waar mogelijk met elkaar te verbinden, kunnen we koppelkansen benutten en meer bereiken met de beschikbare middelen. Wij nemen daarmee zelf verantwoordelijkheid en zetten stappen, maar kunnen deze omvangrijke opgave niet alleen dragen. Daarom zetten we samen met de andere New Town-gemeenten de lobby richting het Rijk voort, voor erkenning van de omvang en urgentie van de problematiek en voor de financiële steun die nodig is.

De bredere wens vanuit de raad om de hondenbelasting af te schaffen krijgt in deze begroting ook een plek. Om onze ambities waar te kunnen maken, hebben we ook een slagvaardige organisatie nodig die mee kan bewegen met ontwikkelingen in de samenleving en haar dienstverlening steeds slimmer en efficiënter organiseert. Zo blijft het niet bij ambities, maar zetten we stappen om van opgave naar oplossing te komen.

Ambitieus én financieel realistisch

Investeren kan alleen als we financieel verantwoord blijven handelen. We benutten onze incidentele financiële ruimte om noodzakelijke investeringen en ambities in beweging te krijgen. Daarvoor doen we een beroep op de algemene reserve, maar wel op een manier waarbij voldoende ruimte overblijft om tegenvallers op te vangen. Voor structurele uitgaven blijft structurele dekking nodig.

De eerder ingezette bezuinigingen moeten worden gerealiseerd. We kijken ook kritisch naar onze bestaande budgetten en waar we scherper kunnen begroten. Ook onderzoeken we of het mogelijk en verantwoord is om voor bepaalde investeringen een afschrijvingstermijn van 50 of 60 jaar te hanteren. Daarmee kan ruimte ontstaan om de grote vervangingsopgaven de komende jaren beter op te vangen.

Daarmee zijn de financiële zorgen niet verdwenen. Het meerjarenperspectief voor 2029 en 2030 is nog niet sluitend en belangrijke onzekerheden blijven bestaan. De financiering van de jeugdzorg, de uitwerking van de adviezen van de Commissie Van Ark en de ontwikkeling van het gemeentefonds kunnen grote gevolgen hebben voor onze financiële positie. Het Rijk heeft toegezegd gevolg te geven aan de uitkomsten van de Commissie Van Ark. Of dit uiteindelijk voldoende is om de financiële tekorten bij de jeugdhulp op te lossen, zal moeten blijken. Het blijft dus spannend.

Als structurele oplossingen vanuit het Rijk uitblijven, kan dat de komende jaren opnieuw om keuzes vragen. Als dat nodig is, komen we daar bij uw raad op terug om deze keuzes samen te maken.
Om dit voor te bereiden gaan we hier proactief mee aan de slag. Het is immers goed om een “plan B” te hebben. Bij de Perspectiefnota 2028 willen we over een concreet plan beschikken om met uw raad te bepalen welke maatregelen noodzakelijk zijn om tot een sluitende (meerjaren)begroting te komen. Als eerste stap in het opstellen van “plan B” zal op korte termijn met de auditcommissie van gedachten gewisseld worden over hoe het proces aan te pakken. Dit zal vervolgens als input dienen voor het opstellen van een plan van aanpak. Zo bereiden we ons tijdig voor op verschillende ontwikkelingen.

Van opgave naar oplossing naar doen
Van Opgave naar Oplossing betekent niet dat alles in één keer kan of hoeft. Aan een aantal grotere en meer integrale opgaven werken we de komende periode verder. Ondertussen beginnen we waar het kan, maken we keuzes en investeren we waar dat nodig is.

Met deze begroting zetten we een stevige eerste stap in deze bestuursperiode. We willen verschil maken voor onze inwoners en ondernemers en blijven investeren in de toekomst van Nissewaard. In de volgende hoofdstukken laten we zien waar we in 2027 en verder het verschil willen maken: in sterke wijken en kernen, in kansen voor onze inwoners en in een gemeente waar het goed wonen, werken en leven is.

1.2 Investeren in sterke wijken en kernen
Nissewaard werkt aan een aantrekkelijke, leefbare en toekomstbestendige gemeente waar inwoners prettig kunnen wonen, werken, ontmoeten en recreëren. De opgaven rond wonen, openbare ruimte, gebiedsontwikkeling, economie, voorzieningen en sociale samenhang hangen daarbij nauw met elkaar samen.

De New Town-problematiek vraagt daarbij nadrukkelijk aandacht: Nissewaard heeft als voormalig groeikern, te maken met leefbaarheid die onder druk staan. Ook sociaaleconomische ontwikkelingen, sociale cohesie en de woningvoorraad vragen aandacht. We willen deze opgave integraal aanpakken en blijven bij het Rijk aandacht vragen voor structurele ondersteuning van de New Towns. We kunnen en mogen namelijk niet afwachten. Als we nu geen extra stappen zetten dan verergeren de problemen én wentelen we die af op volgende generaties. We moeten daarom scherpe keuzes maken om de negatieve trend te keren met nu ingrijpen en gericht investeren in de toekomst van Spijkenisse.

De openbare ruimte vormt een belangrijke basis voor de leef- en woonomgeving. De komende jaren ligt de focus op de grote onderhouds- en vervangingsopgave in de oudere wijken. In 2027 gaat het onder andere om herstraatprojecten in Maaswijk, reconstructies van wegen, onderhoud en vervanging van bruggen, renovatie van speelplaatsen en vervanging van sportvoorzieningen. Waar mogelijk wordt hierbij de verbinding gezocht met duurzaamheid en ecologie. Met een Strategisch Asset Management Plan werken we aan financieel toekomstbestendig beheer.

Ook woningbouw en herstructurering bieden kansen om wijken en kernen te versterken. We zetten in op een meer gevarieerde woningvoorraad, met passende huisvesting voor ouderen, starters en andere doelgroepen. Ontwikkelingen in onder meer het stadscentrum, Noord, De Hoek, Waterland, De Akkers, Nieuw Zuid en rond metro- en busstation Spijkenisse Centrum worden verbonden met voorzieningen, groen, ontmoeting en economische ontwikkeling.

Voor de kernen staat een gebiedsgerichte aanpak centraal. Woningbouw, voorzieningen, bereikbaarheid, natuur en landbouw worden integraal afgewogen om de vitaliteit van de kernen en het landelijke gebied te behouden. Daarbij kijken we ook hoe we initiatieven van inwoners meer ruimte kunnen geven en verder kunnen stimuleren. Zo werken we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners aan een duurzaam en veerkrachtig Nissewaard richting 2050.

Veiligheid
Een veilige gemeente maken we samen: met inwoners, maatschappelijke organisaties, woningcorporaties, politie, jongerenwerk en andere partners. Nissewaard is een veilige gemeente, maar ook hier ervaren inwoners soms overlast, criminaliteit of gevoelens van onveiligheid. In 2026 stellen we samen met onze partners een nieuw Integraal Veiligheidsplan (IVP) op.

Het plan moet richting geven aan de gezamenlijke aanpak van veiligheid en leefbaarheid in Nissewaard en zorgen voor een sterke samenwerking tussen alle betrokken partners, binnen én buiten onze gemeente. Hierin willen we in deze bestuursperiode extra aandacht geven aan veiligheid in wijken, zorg en veiligheid en onze jeugd. We blijven daarom ook inzetten op jeugdboa’s die zichtbaar aanwezig zijn, vroegtijdig signaleren en bijdragen aan het voorkomen van escalatie en afglijden naar criminaliteit. We vinden het belangrijk dat boa’s veilig hun werk kunnen doen en goed samenwerken met politie, jongerenwerk en andere partners. Boa’s en wijkagenten moeten zichtbaar en aanspreekbaar zijn in de wijk. Ook zetten we in op veilige uitgaansgebieden. Het college stelt hiervoor middelen beschikbaar voor de inzet van horecastewards. Daarnaast blijven we cameratoezicht inzetten om een veilige woon- en leefomgeving te waarborgen. Voor een efficiëntere uitvoering van het cameratoezicht, organiseren we een gemeentelijke uitkijklocatie.

Met de inzet van de aanpak ‘Preventie met Gezag’ investeren we samen met scholen, onderwijsinstellingen, jongerenwerk, politie, jeugdboa’s en maatschappelijke partners in het verminderen en zoveel als mogelijk voorkomen van jeugdcriminaliteit én het versterken van perspectief voor jongeren. De extra middelen die hiervoor vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld, zijn tijdelijk en lopen af per 1 juli 2027. Er zijn signalen dat Preventie met Gezag daarna wordt voortgezet, maar op dit moment is nog niet duidelijk in welke vorm en welke middelen daarvoor beschikbaar komen. Daarom blijven we bij het Rijk aandacht vragen voor de specifieke opgaven in Nissewaard en de noodzaak van structurele ondersteuning en financiering, onder andere in relatie tot de New Town-problematiek.

Slim Beheer
De openbare ruimte is het visitekaartje van Nissewaard en wordt voor een zeer groot deel bepaald door de inrichting, het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte. Het weerspiegelt de belangrijkste betekenis die wij als gemeente aan de openbare ruimte geven. Daarnaast is het een belangrijk instrument om de sociale ambitie te vorm te geven en te versterken. Ze vormt de publieke verblijfs- en ontmoetingsplek, bepaalt de leef- en werkomgeving en draagt bij aan de algemene gezondheid en sociale veiligheid. Als New Town (voormalig groeikern) staat Nissewaard met het beheer van de openbare ruimte voor een grote uitdaging. Verschillende wijken hebben eenzelfde aanlegperiode waarmee assets/kapitaalgoederen als wegen, groen, bruggen, openbare verlichting en speelvoorzieningen tegelijkertijd toe zijn aan vervanging. Daar komt bij dat de relatief jongere wijken als de Schenkel en Maaswijk in Spijkenisse toe zijn aan de eerste onderhoud maatregelen, waardoor we in Nissewaard voor een dubbele beheeropgave staan: vervanging en groot onderhoud. Dit doen we zo integraal mogelijk.

De focus komt te liggen op de uitvoering van de projecten van groot onderhoud en vervangingen die zijn opgenomen in het uitvoeringsplan beheer openbare ruimte 2027-2030. Vanaf 2027 wordt onder andere gewerkt aan de herstraatprojecten in Maaswijk, 7 reconstructies van wegen, het groot onderhoud aan 4 fietsbruggen, de vervanging van ruim 30 bruggen, de renovatie van 56 speelplaatsen en de vervanging van 19 sportvoorzieningen.

Wijkontwikkeling in relatie tot wonen
We werken aan gebiedsontwikkelingen die bijdragen aan sterke wijken, vitale kernen en een toekomstbestendige leefomgeving, bijvoorbeeld in Spijkenisse, Zuidland en Heenvliet. We verkennen met woningcorporaties en andere partners de herstructurering en vernieuwing van delen van de woningvoorraad in De Akkers, Waterland, De Hoek, Noord, Groenewoud en Gildenwijk. Daarbij kijken we ook naar de waardering van de bestaande woningvoorraad en welke stappen we daarin kunnen maken.
Nissewaard is al vele jaren de thuisbasis van inwoners die binnen onze gemeente werken, maar daarnaast de plek waar vele mensen die in de haven en elders in de regio werken thuiskomen. Met een gevarieerd aanbod aan woningen willen we een fijn thuis bieden aan onze huidige inwoners én nieuwe inwoners aantrekken. We zorgen voor kwalitatief goede woningen die goed aansluiten op de behoeften en die de leefbaarheid in Nissewaard versterken. We spelen in op veranderende woonwensen en zorgen voor een passend aanbod voor elke levensfase en voor verschillende doelgroepen. We gaan ook flexwoningen realiseren. Het doel is om de helft daarvan in de huidige collegeperiode te realiseren en dat de andere helft in de voorbereidende fase verkeert.

1.3 Kansen voor inwoners
We zien dat de samenleving verandert. De druk op mantelzorgers, vrijwilligers en professionals in zorg en ondersteuning neemt toe en hulpvragen worden complexer. In sommige buurten zijn meer hulpvragen dan elders en de dubbele vergrijzing zorgt voor nieuwe uitdagingen. Dit vraagt om andere manieren van samenwerken, meer aandacht voor preventie en een goede sociale basis.
We versterken daarom de verbinding tussen inwoners en organisaties, stimuleren ontmoeting en participatie en creëren ruimte voor inwoners om zelf initiatief te nemen. We gaan aan de slag met onder andere het vergroten van eigen regie en samenredzaamheid, maar ook met het stimuleren van een gezonde leefstijl en ondersteuning van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

We vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren met evenveel kansen opgroeien in een omgeving waarin zij worden uitgedaagd om hun talenten te ontwikkelen en het beste uit zichzelf te halen. Daarom zetten we in op het voorkomen van achterstanden en een goede aansluiting tussen onderwijs, ondersteuning en de arbeidsmarkt. Vraagstukken rondom opgroeien, ondersteuning en veiligheid hangen vaak nauw met elkaar samen. Daarom stimuleren we een integrale aanpak van onderwijs, jeugd, zorg en veiligheid bij kinderen, jongeren en gezinnen.
Iedereen moet naar vermogen mee kunnen doen, ongeacht achtergrond of beperkingen. Wij ondersteunen inwoners die niet kunnen werken bij hun ontwikkeling en participatie, en bieden financiële hulp aan mensen rond het sociaal minimum. Daarbij ligt de nadruk op het voorkomen van verdere schulden en het bevorderen van maatschappelijke participatie. Daarom zetten wij onze preventieve aanpak van schulden, armoede, energiearmoede en kansenongelijkheid voort. Om mensen aan de slag te krijgen en houden is een goede match essentieel. We helpen dan ook bij het vinden van werk. Daarbij komt op matching vanuit zogeheten softskills en interesses meer centraal te staan dan het traditionele curriculum vitae.

Onderwijskansen
We willen dat kinderen en jongeren in Nissewaard de kans krijgen om zich te ontwikkelen en hun talenten te benutten. Dat begint al op jonge leeftijd. Deze bestuursperiode lopen het beleid voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE), het onderwijskansenbeleid en de huidige afspraken binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA) af. Dit biedt de mogelijkheid om samen met onderwijs, kinderopvang en peuteropvang nieuwe afspraken te maken over kansengelijkheid, taalontwikkeling, talentontwikkeling en het voorkomen van onderwijsachterstanden.
Die ontwikkellijn willen we ook daarna voortzetten. We stimuleren de samenwerking tussen onderwijs en andere partners en zetten in op een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Onze ambitie is om Nissewaard verder te ontwikkelen als dé regionale plek voor MBO-onderwijs, met een breed en volwaardig aanbod. Ook zetten we ons in om HBO-onderwijs naar Nissewaard te halen. Zo bieden we jongeren meer mogelijkheden om zich in Nissewaard en de regio te ontwikkelen en sluiten we het onderwijs beter aan op de arbeidsmarkt.

Onderwijshuisvesting
Nissewaard werkt al enige tijd samen met het primair en voortgezet onderwijs aan een grote vervangingsopgave van de onderwijshuisvesting. Dit gebeurt aan de hand van meerjarige Integrale Huisvestingsplannen die doorlopen tot 2042. Samen met het onderwijs werken we verder aan de ontwikkeling en herijking van deze plannen, zodat deze blijven aansluiten bij de ontwikkelingen en opgaven voor de komende jaren. Voor de nog te realiseren grotere nieuwbouw- en renovatieprojecten van schoolgebouwen is integraliteit met gebiedsontwikkelingen in de verschillende wijken het uitgangspunt. Bij de herinrichting van het gebied rondom de Heijwegenlaan en Elementen-Schenkel de huisvesting is het de bedoeling dat ook de huisvesting van onderwijs daar onderdeel van uitmaakt. Dezelfde integrale insteek geldt ook voor een dergelijke ontwikkeling in de wijk Noord in Spijkenisse.

Jeugd: samenwerking met huisartsen en onderwijs
De Taskforce Jeugd heeft inmiddels gezorgd voor meer grip op de beheersbaarheid van de kosten van lokaal ingekochte jeugdhulp. De volgende stap is om nog meer in te zetten op hulp die we dichtbij jeugdigen en ouders kunnen bieden en daardoor verwijzingen naar specialistische jeugdhulp verminderen. We zagen al eerder dat jeugdhulp de afgelopen jaren vaak is ingezet, ook als er andere oplossingen mogelijk of zelfs beter kunnen zijn. Daarom is in 2026 een pilot gestart om de werkwijze en de samenwerking met huisartsen verder uit te bouwen. Het is de bedoeling dat we 200 huisartsenverwijzingen naar team Jeugd doorleiden in plaats van rechtstreeks naar jeugdhulp. Deze nieuwe werkwijze gaan we verder concretiseren en we gaan aan de slag met de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Naast deze inzet zetten we ook op andere onderdelen in, zoals de samenwerking met onderwijs, gecertificeerde instellingen en met de Wmo voor een betere doorstroming van 18-plussers.

Maatschappelijke opvang
Voor inwoners met complexe problematiek zijn er regionale voorzieningen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Als centrumgemeente organiseert Nissewaard deze voorzieningen namens de gemeenten op Voorne-Putten, Goeree-Overflakkee en de Hoeksche Waard. Tegelijkertijd zetten we de komende jaren nadrukkelijk in op de beweging naar Beschermd Thuis: meer ondersteuning dichtbij huis, meer zelfstandig wonen met passende begeleiding en een kleiner beroep op regionale 24-uursvoorzieningen. Door te investeren in preventie, vroegsignalering, passende woonvormen en een sterk lokaal zorg- en ondersteuningsnetwerk willen we dak- en thuisloosheid voorkomen en de instroom in regionale voorzieningen beperken.

1.4 Een gemeente waar het goed wonen, werken en leven is

Nissewaard heeft veel te bieden. Van de kansen die het havengebied biedt tot onze recreatiegebieden, van sportverenigingen en evenementen tot cultuur en erfgoed in onze kernen. Samen maken zij Nissewaard tot een gemeente waar altijd iets te beleven is en waar inwoners, ondernemers en bezoekers zich thuis kunnen voelen. Goede bereikbaarheid en de mogelijkheid om veilig van A naar B te reizen zijn daarbij onmisbaar.

Juist deze voorzieningen, activiteiten en initiatieven maken een gemeente aantrekkelijk. Ze zorgen voor ontmoeting, ontspanning, werkgelegenheid en levendigheid. Ze geven kleur aan onze wijken en kernen en dragen bij aan de identiteit van Nissewaard. Een goede bereikbaarheid over weg, water en openbaar vervoer helpt om inwoners, bezoekers en ondernemers met elkaar te verbinden.

Daarom blijven we investeren in een ondernemend, levendig en aantrekkelijk Nissewaard. We geven ruimte aan initiatief en versterken de verbinding tussen economie, recreatie, sport, cultuur en ontmoeting. Zo zorgen we ervoor dat Nissewaard ook in de toekomst een gemeente blijft waar altijd iets te beleven is. Een gemeente waar inwoners zich thuis voelen en trots op kunnen zijn.

Belang van cultuur

We vinden het belangrijk alle inwoners van Nissewaard kansen voor ontwikkeling, ontplooiing en ontmoeting te bieden en zien het als een uitdaging daar alle (culturele) identiteiten bij te betrekken. Met de uitbreiding en vernieuwing van zowel theater De Stoep als de NIS worden de kansen voor onze inwoners om te participeren in cultuur en het eigen talent te onderzoeken en ontwikkelen, vergroot. De beleving van kunst en cultuur staat voor ons niet op zichzelf, maar biedt ook tal van mogelijkheden voor een maatschappelijk rendement, dat bijdraagt aan de doelstellingen in het sociaal domein. Dat is waar kunst en cultuur en ontmoeting samenkomen. Zowel de grote culturele instellen als de culturele verenigingen en stichtingen van vrijwilligers en de lokale initiatieven zijn daarvoor onmisbaar. In de nieuwe cultuurnota voor de komende vier jaren bouwen we verder op wat er al is, en kijken tegelijkertijd waar focus en verfijning nodig zijn. Hierbij betrekken we het culturele veld: verenigingen voor amateurkunst, de grote culturele instellingen en ook ondernemers.

Netwerk Circulair Nissewaard in combinatie met Voorne-Putten Werkt
Het netwerk Circulair Nissewaard biedt niet alleen kansen om materialen opnieuw te gebruiken en afvalstromen te verminderen, maar kan ook een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling en participatie van inwoners. Door Reinis te verbinden aan ons werkontwikkelbedrijf Voorne-Putten Werkt, onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke partners en bedrijven ontstaat een netwerk waar circulariteit, educatie en arbeidsparticipatie elkaar versterken.

Zo kunnen er werkzaamheden worden georganiseerd die aansluiten bij verschillende ontwikkelniveaus en mogelijkheden van inwoners. Hierdoor ontstaan leerzame en betekenisvolle werkzaamheden, waarbij zij werkervaring opdoen en zich wellicht verder ontwikkelen richting passend en duurzaam werk. Daarnaast krijgen ook scholieren vaardigheden aangeleerd die belangrijk zijn in de economie van de toekomst.

Door producten en grondstoffen langer in de keten te houden, hergebruik te stimuleren en afval te voorkomen, wordt het gebruik van nieuwe grondstoffen en de daarmee samenhangende energie- en CO_2-uitstoot beperkt. Bovendien dragen we bij aan circulaire gedragsverandering van alle inwoners door te laten zien wat we doen.

Evenementen
We organiseren en ondersteunen aantrekkelijke evenementen voor de inwoners en die bijdragen aan een positief beeld van Nissewaard. We maken duurzame evenementen mogelijk en we behouden de grote vijf evenementen die we als gemeente organiseren. Dat zijn Beleef Bernisse, het SpijkenisseFestival, Koningsdag, de intocht van Sinterklaas in Spijkenisse en het Vliegerfestival. Commerciële activiteiten zoals het Under the Bridge festival maken we mogelijk en we onderzoeken de mogelijkheid van een kermis in het centrum van Spijkenisse. Evenementen zoals de Paardenmarkt ondersteunen we met een subsidiebijdrage. Door het Marktplein beter te benutten voor activiteiten en evenementen versterken we de levendigheid van het stadscentrum. Met de marktcommissie en marktondernemers maken we afspraken over het gebruik van het Marktplein, zodat het plein vaker kan worden ingezet voor evenementen, activiteiten en ontmoetingen. Daarnaast stellen we in 2027 een gevarieerde programmering op die aansluit bij de wensen van inwoners, bezoekers en ondernemers. Deze programmering wordt in 2028-2030 doorontwikkeld en jaarlijks geëvalueerd.

Werkgelegenheid en ontwikkeling van werklocaties

Nissewaard ligt midden in een economisch sterke regio, direct naast het Rotterdamse havengebied. De haven en industrie hebben onze gemeente gevormd en bieden voor de toekomst grote kansen. Juist binnen de New Town-opgave zien wij economie en werkgelegenheid als een belangrijke sleutel voor de toekomst van Nissewaard. We investeren de komende jaren in een economie die banen, kansen en ontwikkeling oplevert voor Nissewaarders. We versterken de samenwerking met het havengebied en zetten in op ruimte voor ondernemerschap, vakmanschap, innovatie en onderwijs. Daarnaast werken aan een gezamenlijke samenwerkingsagenda, zodat haven en Nissewaard elkaar beter versterken. Met werklandschap Bernissester zetten we in op hoogwaardige en toekomstbestendige bedrijvigheid, met kwaliteit boven 'verdozing'.
Ook versterken we de verbinding tussen economie, onderwijs en arbeidsmarkt en zetten in op vakmanschap. Voorne-Putten Werkt kan hierin een belangrijke rol spelen door werkgelegenheid toe te voegen en inwoners kansen te bieden op werk. Nissewaard blijft inzetten op vakmanschap, een sterke verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt en de verdere ontwikkeling van de techniek- en zorgcampus. We ondersteunen initiatieven van ondernemers, agrariërs en innovatieve bedrijven bij toekomstbestendig ondernemen, verduurzaming en de uitdagingen rondom netcongestie.

Sport en bewegen: belangrijk voor vitale wijken en kernen
Nissewaard is een echte verenigingsgemeente. In iedere wijk en kern zetten inwoners zich dagelijks in voor sport, cultuur, ontmoeting en gemeenschapszin. Onze sportverenigingen maken onze gemeente een leukere plek om te leven. Verenigingen staan wel voor uitdagingen. Het vinden van voldoende vrijwilligers wordt moeilijker en de kosten voor beheer, onderhoud en verduurzaming nemen toe. Daarom ondersteunen we sportverenigingen waar nodig en bieden we ze een vast aanspreekpunt binnen de gemeente en subsidies. We richten een stimuleringsfonds in om sportverenigingen te ondersteunen bij het verduurzamen van hun accommodaties én we ontwikkelen een subsidieregeling voor de buitenzwembaden.

Bewegen brengt plezier. Maar bewegen helpt ook om gezondheid te bevorderen, inwoners met elkaar te verbinden en de leefbaarheid in wijken en kernen te versterken. Juist op plekken waar gezondheid, participatie of sociale samenhang onder druk staan, kan sport een waardevolle bijdrage leveren. Sport brengt mensen samen, vergroot betrokkenheid bij de buurt en biedt inwoners een positieve omgeving om zich te ontwikkelen.

We blijven inzetten op regelingen die sportdeelname mogelijk maken voor inwoners die dit niet vanzelfsprekend kunnen betalen, zoals het Jeugdfonds Sport en Cultuur. We onderzoeken de mogelijkheden voor een ouderenfonds. Ook de buitenruimte biedt veel kansen. In Heenvliet steunen we de totstandkoming van het Beweegpark Bernisse. Zo zorgen we ervoor dat iedere inwoner van Nissewaard kan deelnemen aan een passend beweegaanbod, zodat de sportdeelname toeneemt en meer inwoners voldoende bewegen. Samen met sportaanbieders en maatschappelijke partners voeren we het 'sportakkoord II - sport versterkt Nissewaard ' uit en versterken we het netwerk dat binnen het sportplatform samen komt.

Uitwaayer: 30 hectare bos, nieuwe wandelpaden en ruimte voor ondernemen in het groen

Buiten zijn is gezond en draagt bij aan welzijn, ontmoeting en ontspanning. Juist in een drukke tijd zijn plekken dichtbij huis waar inwoners hun vrije tijd kunnen doorbrengen, kunnen bewegen of tot rust kunnen komen van grote waarde. De behoefte aan natuur en ontspanning dicht bij huis groeit. Daarom investeren we in groen, water, wandel- en fietsroutes en recreatiemogelijkheden in de buurt. Daarnaast zorgen we in het Bernissegebied voor een betere verbinding tussen de verschillende kernen. Recreatiegebied De Uitwaayer gaat de komende jaren langzaam veranderen. Er komt 30 hectare aan bos bij in het gebied en er komen betere recreatiemogelijkheden. De bestaande wandel-, fiets- en ruiterroutes worden verbeterd. Daarnaast wordt ruimte gegeven aan passende horeca, recreatieve voorzieningen, evenementen en boerenbedrijvigheid. Hiermee maken we het gebied aantrekkelijk en toekomstbestendig.

Definitieve inrichting entree Heenvliet
Heenvliet is een van de karakteristieke kernen van Nissewaard. Bij de entree ligt momenteel een groen perceel dat eigendom is van de gemeente. Het groen wordt op dit moment onderhouden door inwoners, met ondersteuning van de gemeente. Daarmee wordt het gebied netjes en verzorgd gehouden, maar de inrichting doet nog onvoldoende recht aan de entreefunctie van deze bijzondere plek. De gemeente gaat in gesprek met de stichtingen om van deze locatie een aantrekkelijke en passende entree van Heenvliet te maken. Daarbij willen we het cultureel erfgoed versterken en wordt rekening gehouden met het karakter en de uitstraling van de kern. Een belangrijke voorwaarde is dat de locatie geschikt blijft voor het houden van de kermis tijdens de jaarlijkse Paardenmarkt. Zo ontstaat een representatieve entree die tegelijkertijd ruimte biedt voor een belangrijke jaarlijkse traditie van Heenvliet.

Extra oeververbinding
Nissewaard heeft een unieke ligging ten opzichte van de haven, het groene achterland, de zee en Rotterdam. Om prettig te kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren, is een goede bereikbaarheid van groot belang. Tegelijk ligt Nissewaard ook op een eiland en dat geeft ons regelmatig (nieuwe) uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid en mobiliteit. We zetten daarom concrete stappen richting een extra oeververbinding met een Tweede Hartelbrug, als alternatief voor de A4-Zuid, waarbij het behoud van de leefbaarheid van de omliggende gebieden randvoorwaardelijk is.

Ruimtelijke ontwikkeling en netcongestie
Ontwikkelingen rond het Kolkplein, het metro- en busstation Spijkenisse Centrum en de Vredehofstraat geven een impuls aan het centrum van Spijkenisse. Ook werken we verder aan projecten als de Galileïlaan, de Heijwegenlaan, Hoogwerfsingel, Molenzicht en Marckenburg. In onze kernen blijven we investeren in woningbouw en leefbaarheid. Daarbij verbinden we investeringen in wonen, onderwijs, openbare ruimte, bereikbaarheid en voorzieningen zoveel mogelijk met elkaar. We openen nieuwe grondexploitaties voor kansen op eigen grondgebied en gaan in gesprek met partners en, waar nodig, verbinden partners met elkaar. Zo versterken we niet alleen de fysieke leefomgeving, maar ook de kansen, veiligheid en leefbaarheid voor onze inwoners.

Netcongestie speelt een belangrijke rol bij het realiseren van ruimtelijke ontwikkeling. Daarom zoeken we alternatieve oplossingen voor lopende projecten die geen stroom dreigen te krijgen en stellen we een handelingsperspectief op in bredere zin. Daarnaast blijven we inzetten op intensieve samenwerking met onze partners Stedin en Tennet.

Vanaf 2027 vertalen we de Omgevingsvisie naar concrete ruimtelijke keuzes, plannen en wettelijke programma's. We werken stapsgewijs aan het gebiedsdekkende omgevingsplan en verwerken daarin de regels voor de fysieke leefomgeving. We maken voor minimaal vijf veel aangevraagde vergunningen toepasbare regels met een vragenboom en aanvraagformulier.

1.5 Een gemeente die werkt

Onze ambities vragen om een organisatie die in staat is ze waar te maken. Daarom werken we verder aan een flexibele, integrale en toekomstgerichte organisatie en passen we in 2027 ook onze organisatiestructuur daarop aan. We investeren in onze uitvoerings- en veranderkracht. Dat is nodig in een wereld waarin ontwikkelingen snel gaan.
Digitalisering en AI bieden nieuwe mogelijkheden om onze dienstverlening te verbeteren en slimmer en efficiënter te werken. Zo doen we onder andere ervaring op met spraakgericht rapporteren. Die ontwikkelingen vragen tegelijkertijd om blijvende aandacht voor onze digitale veiligheid en weerbaarheid. Uiteindelijk moet ook dit verschil maken voor onze inwoners en ondernemers: een gemeente die toegankelijk en slagvaardig is en haar dienstverlening steeds verder verbetert.

1.6 Verder werken aan de grote opgaven

Een aantal grote opgaven vraagt om verder te kijken dan één beleidsterrein, project of begrotingsjaar. Dat geldt in het bijzonder voor de grote vervangingsopgaven in de openbare ruimte, het maatschappelijk vastgoed en het onderwijs. Juist daar liggen kansen om investeringen met elkaar te verbinden en werk met werk te maken. Ook de verbinding tussen economie, onderwijs en arbeidsmarkt vraagt om een bredere aanpak.

We werken deze opgaven in 2027 verder uit, waarbij we kijken naar samenhang, koppelkansen, fasering en wat financieel mogelijk is. De verdere uitwerking en keuzes krijgen een plek richting de Perspectiefnota 2028.

We kijken ook verder vooruit. Welke gemeente willen we op langere termijn zijn en wat is daarvoor nodig? Vanuit die gedachte werken we verder aan het toekomstperspectief voor Nissewaard, waarin we ontwikkelingen en opgaven in samenhang bekijken en richting geven aan de ontwikkeling van onze gemeente.

1.7 Samen aan de slag

De opgaven waar Nissewaard voor staat, kunnen en willen we niet alleen aanpakken. Dat vraagt om samenwerking met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners, maar ook om een sterke positie in de regio en richting andere overheden. Nissewaard is de tweede stad van de regio Rotterdam en die positie willen we de komende jaren nadrukkelijker innemen. We zoeken actief de samenwerking met onze partners in de regio, de provincie en het Rijk om kansen voor Nissewaard te benutten en aandacht en middelen voor onze opgaven naar onze gemeente te halen.

Ook de samenwerking tussen college en raad willen we deze bestuursperiode verder versterken. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid, maar met hetzelfde belang voor ogen: een goede toekomst voor Nissewaard. Daarbij willen we ruimte maken voor het goede gesprek over de ontwikkelingen en keuzes die op onze gemeente afkomen. Bij het toekomstperspectief zetten we daar een eerste concrete stap in.

We hebben veel te doen en niet alles kan tegelijk. Maar we hebben er alle vertrouwen in dat we samen veel voor Nissewaard kunnen bereiken. Met de raad, onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en onze medewerkers zetten we de schouders eronder. Voor een Nissewaard waar het prettig wonen, werken en leven is, nu en in de toekomst.

Van opgave naar oplossing. Daar gaan we voor.

Financiële samenvatting

Financiele samenvatting

In de programma's zijn de inhoudelijke ambities vertaald in concrete doelstellingen. In deze samenvatting worden de financiën op hoofdlijnen toegelicht, waarbij specifieke aandacht is voor de financiële vertaling van het coalitieakkoord Van opgave naar oplossing. Het gaat in dit hoofdstuk om de wijzigingen die verwerkt zijn ten opzichte van de vorige begroting en de Perspectiefnota 2027. Dit wordt afgerond met een voorstel voor een sluitende begroting 2027.
Het financieel perspectief wordt vervolgens gecompleteerd met de verwachte ontwikkeling van de financiële positie. Daarbij wordt aandacht besteed aan het beschikbare weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit, het verloop van de Algemene reserve, het verloop van bezittingen (activa) en schulden (passiva) en de belangrijkste financiële ratio's.

Financieel perspectief

Net als bij de vorige begroting staan de gemeentelijke financiën onder druk. Het uitblijven van een voldoende adequate oplossing vanuit het Rijk voor met name de financiële tekorten bij de jeugdhulp zorgt ervoor dat de meerjarenbegroting van Nissewaard voor 2028 en verder nog de nodige financiële uitdagingen kent.

Voor 2027 is het gelukt om te komen tot een sluitende begroting. Van de eerder besloten bezuinigingen is een belangrijk deel inmiddels ingevuld. Ook deze begroting bevat enkele invullingsvoorstellen. Daarbij is het goed om wel in gedachten te houden dat de resterende bezuinigingen nog de nodige tijd en inspanning zullen vragen om ze te realiseren. Daar staat tegenover dat Nissewaard beschikt over een goed gevulde Algemene reserve als financiële buffer.

In het coalitieakkoord Van opgave naar oplossing zijn de belangrijkste maatschappelijke en fysieke opgaven voor Nissewaard benoemd. Het betreft onder meer de vervanging en vernieuwing van onderwijshuisvesting en gemeentelijke accommodaties, de herstructurering van wijken, het waarborgen van passende zorg en ondersteuning voor inwoners, het verbeteren van de bereikbaarheid, het stimuleren van werkgelegenheid en investeringen op het gebied van groen, recreatie, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Tegelijkertijd staat de gemeente voor een aanzienlijke bezuinigingsopgave. Gelet op deze ontwikkelingen is het van belang om blijvend behoedzaam en zorgvuldig met de beschikbare financiële middelen om te gaan. Een solide financiële positie vormt daarbij een essentiële randvoorwaarde om de ambities en opgaven van de gemeente ook op langere termijn te kunnen realiseren.

Onderstaand en in het onderdeel Financiële positie wordt een en ander nader toegelicht.

Financieel perspectief 2027 - 2030

Naar aanleiding van de Perspectiefnota 2027, de decembercirculaire 2025 en de meicirculaire 2026 resteerde voor 2027 nog een voordelig begrotingssaldo van € 4,9 miljoen aflopend tot - € 11,4 miljoen in 2030. Met het afronden van de begroting 2027 – 2030 zijn daarnaast nog enkele analyseverschillen / nagekomen knelpunten naar boven gekomen welke per saldo een voordelig effect hebben. Het begrotingssaldo komt daarmee op € 9,0 miljoen voordelig in 2027 aflopend tot - € 8,6 miljoen nadelig in 2030.

Bedragen x € 1.000 (“-” = nadelig)

Begrotingssaldo Algemene Dienst	2027	2028	2029	2030
Saldo Perspectiefnota 2027	2.828	-4.856	-7.689	-10.339
Decembercirculaire 2025	-39	-68	-74	
Meicirculaire 2026	2.066	2.874	2.030	-1.066
Subtotaal	**4.855**	**-2.050**	**-5.733**	**-11.405**
Analyseverschillen	4.187	2.435	1.818	2.760
Saldo begroting	**9.042**	**385**	**-3.915**	**-8.645**

Analyseverschillen
Onderstaand wordt een nadere uiteenzetting gegeven van de analyseverschillen.

Bedragen x € 1.000 (“-” = nadelig)

Analyseverschillen	2027	2028	2029	2030
Openbare orde en veiligheid				
Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)		56	56	56
Beheer openbare ruimte				
Afval	34	36	37	37
Riool	141	145	148	326
Mutatie BTW afval en riool	716	818	818	818
Kapitaallasten (diverse beleidsterreinen)	-238	-195	-153	-72
Straatparkeren indexatie	22	22	22	22
Bouwprojecten & grondexploitatie				
Sluitend maken grondexploitaties	10	10	35	35

Onderwijs				
Dyslexie	-150	-150	-150	-150
Maatwerk Jeugd				
Voordeel Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR)	576	609	643	676
Maatwerk volwassenen				
Onderbesteding Begeleiding Wmo	150	150	150	150
Wmo tariefaanpassing huishoudelijke hulp	-209	-209	-209	-209
Correctie stelpost hoeveelheidsverschillen Wmo	190			
Ondersteuning organisatie				
Personeelsbegroting 2027	-1.059	-1.067	-1.066	-1.066
Stelpost Onderuitputting formatiebudget	300	300	300	300
Algemeen Beheer	-40	-40	-40	-40
Algemene uitkering				
Stelpost Loon- en prijsontwikkeling (LPO)	-406			
Vrijval stelpost Gemeentefonds	2.864			
Vrijval stelpost Hoeveelheidsverschillen	505	1.285	1.198	
Stelpost Loon- en prijsontwikkeling (LPO)				-1.500
Vrijval stelpost Volumeaccres (meicirculaire 2026) ten gunste van stelpost LPO				1.500
Vrijval stelpost Volumeaccres (meicirculaire 2026)				2.024
Treasury				
Rente	159	59	-578	-755
Onroerend zaakbelasting				

Onroerende Zaakbelasting (OZB)	53	200	337	515
Stelpost Areaalmutaties	-53	-200	-337	-515
Belastingen overige				
Compensatie achterblijven indexatie Gemeentefonds	615	615	615	615
Overige	7	-9	-8	-7
Totaal analyseverschillen	**4.187**	**2.435**	**1.818**	**2.760**

Toelichting

Openbare orde en veiligheid
Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)
De bijdrage aan de VRR blijkt € 56.000 lager dan meerjarig opgenomen in de begroting.

Beheer openbare ruimte
Afval
Afval is net als riolering een gesloten systeem, hetgeen inhoudt dat de lasten en baten aan elkaar gelijk zijn. Bij het opstellen van de technische begroting, in dit geval 2027 – 2030, worden de lasten en baten met de betreffende indexpercentages zoals vermeldt in de Perspectiefnota, verhoogd. Hieruit kan een saldo voortvloeien wat uiteindelijk onderdeel uitmaakt van het saldo technische begroting (2027 – 2030). Bij het opstellen van de begroting (2027 – 2030) worden de lasten en baten weer aan elkaar gelijkgeschakeld waarmee een eventueel saldo tot een (technisch) analyseverschil leidt.

Riool
Riolering is net als de afvalstoffenheffing een gesloten systeem, hetgeen inhoudt dat de lasten en baten aan elkaar gelijk zijn. Bij het opstellen van de technische begroting, in dit geval 2027 – 2030, worden de lasten en baten met de betreffende indexpercentages zoals vermeldt in de Perspectiefnota, verhoogd. Hieruit kan een saldo voortvloeien wat uiteindelijk onderdeel uitmaakt van het saldo technische begroting (2027 – 2030). Bij het opstellen van de begroting (2027 – 2030) worden de lasten en baten weer aan elkaar gelijkgeschakeld waarmee een eventueel saldo tot een (technisch) analyseverschil leidt.

Mutatie BTW afval en riool
Bij de tariefberekening van de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt rekening gehouden met BTW over de betreffende kosten. Dit hangt samen met de introductie van het BTW-compensatiefonds in het verleden en de uitname die daarvoor is gedaan uit het Gemeentefonds.
In z'n algemeenheid werkt dit als volgt. Meer kosten, betekent ook meer BTW, dit is per saldo voordelig voor de begroting omdat deze BTW gedekt wordt via de afval- dan wel rioolheffing. Andersom, minder kosten, betekent minder BTW dat gedekt wordt via deze heffingen, wat een nadelig effect geeft op de begroting. Met het opstellen van de begroting 2027 – 2030 is geconstateerd dat sprake is van meer (investerings)kosten waardoor er ook meer BTW is toegerekend. Voor de begroting is dit een voordelig effect.

Kapitaallasten (diverse beleidsterreinen)
Dit betreft de actualisatie van de staat van activa (investeringen).

Straatparkeren indexatie
De parkeerbaten worden in de begroting in basis niet geïndexeerd. Dit gebeurt namelijk via aparte besluitvorming (dit betreft voornamelijk de parkeergarages). De tarieven voor het straatparkeren horen echter wel geïndexeerd te worden. Dat is bij deze alsnog gebeurd.

Bouwprojecten & grondexploitatie
Sluitend maken Grondexploitaties
Dit betreft een technische correctie.

Onderwijs
Dyslexie
In het kader van de nieuwe aanbesteding dyslexie heeft de gemeente het tariefonderzoek uitgevoerd. Bij dit onderzoek zijn enerzijds de tarieven dyslexie uit omliggende gemeenten betrokken en anderzijds extern tariefonderzoek dat andere gemeenten hebben laten uitvoeren. Conclusie is dat de huidige dyslexietarieven niet meer reëel zijn en opgehoogd moeten worden, dit geeft een structureel financieel knelpunt vanaf 2027 van ad € 149.646.

Maatwerk Jeugd
Voordeel Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR)
In de definitieve begroting van de GRJR 2027 - 2030 blijkt de indexatie wat lager te zijn dan opgenomen in de technische begroting van Nissewaard. Het voordeel dat hiermee samenhangt is structureel en bedraagt in 2027 € 576.000 oplopend naar € 676.000 in 2030.

Maatwerk volwassenen
Onderbesteding Begeleiding Wmo
De uitgaven voor Wmo begeleiding blijven naar verwachting onder de begroting. Dit wordt veroorzaakt door een lager gebruik van de voorziening dan geraamd als gevolg van een verschuiving naar lichtere of voorliggende vormen van ondersteuning. Om deze reden wordt het budget structureel met € 150.000 verlaagd. Op dit moment is de verwachting dat het voordeel structureel is, de uitgaven Wmo begeleiding worden gemonitord en bijgestuurd zodra dit nodig is.

Wmo tariefaanpassing huishoudelijke hulp
De tarieven voor huishoudelijke ondersteuning zijn per 1 juli met € 0,76 per uur verhoogd. Dit heeft tot gevolg dat het budget structureel moet worden verhoogd met € 209.000 per jaar. De verhoging vanaf 2027 is verwerkt in de begroting 2027, in de 2^{e} tussenrapportage 2026 zal het budget in 2026 worden verhoogd.

Correctie stelpost hoeveelheidsverschillen Wmo

In de septembercirculaire 2025 is besloten om de mutatie stelpost hoeveelheidsverschillen vanaf 2027 ten gunste te brengen van een stelpost hoeveelheidsverschillen Wmo. In de septembercirculaire 2025 is tevens aangegeven dat bij het opstellen van de begroting 2027-2030 hierover nader wordt geadviseerd. Nu de volumegroei voor de geraamde Wmo budgetten bij de perspectiefnota 2027 is meegenomen, is de stelpost hoeveelheidsverschillen in 2027 niet langer nodig en kunnen deze middelen incidenteel vrijvallen. In de begroting 2027-2030 wordt voorgesteld om deze vrijval in te zetten om de taakstelling huishoudelijke hulp in 2027 af te boeken en het restant ad € 190.000 vrij te laten vallen ten gunste van het begrotingssaldo.

Ondersteuning organisatie

Personeelsbegroting 2027

Bij het opstellen van de begroting 2027 is de raming van de personeelslasten opnieuw integraal doorgerekend op basis van de toegestane formatie. Hieruit blijkt dat de personeelslasten circa € 1 miljoen hoger liggen dan in de eerder opgenomen meerjarenraming. Dit betreft circa 1,18% van het totale budget voor personeelslasten.

Bij de begroting 2026 was door de overgang naar een nieuw personeels- en salarissysteem nog niet alle benodigde informatie beschikbaar om deze integrale doorrekening uit te voeren. De meerjarenraming is toen technisch voortgezet vanuit de bestaande begrotingsbasis. Het verschil dat nu naar voren komt, kon daardoor op dat moment nog niet zichtbaar worden gemaakt.

De in de begroting 2026 verwerkte structurele vrijval van circa € 1,6 miljoen stond hier los van. Die vrijval kon wel concreet worden bepaald en was het gevolg van een lagere cao-ontwikkeling dan waarmee eerder rekening was gehouden.

Met de begroting 2027 is de personele begrotingsbasis opnieuw integraal aangesloten op de toegestane formatie. Deze werkwijze wordt voortaan weer zoals gebruikelijk jaarlijks toegepast, zodat eventuele verschillen tijdig in het begrotingsproces zichtbaar worden. De bijstelling van circa € 1 miljoen betreft daarmee een herijking van de personele begrotingsbasis en geen uitbreiding van de toegestane formatie.

Stelpost Onderuitputting formatiebudget

Het Gemeenschappelijk Toezichtskader (GTK) van de provincie Zuid-Holland biedt de mogelijkheid om op basis van de afgelopen jaarcijfers een stelpost Onderuitputting formatiebudget op te nemen. Gegeven de resultaten op formatielasten bij de Jaarstukken 2022 t/m 2025 wordt voorgesteld om een onderuitputtingspost op te nemen van € 300.000 structureel.

Algemeen Beheer

Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de Algemeen Beheer-budgetten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens. Deze budgetten worden op basis van een vast bedrag per medewerker per team begroot.

Algemene uitkering

Stelpost Loon- en Prijsontwikkeling (LPO)

In de technische begroting 2027 – 2030 is een bedrag van € 406.000 ten onrechte vrijgevallen. Dit had echter moeten blijven staan als dekkingspost voor de nieuwe personele begroting 2027 – 2030.

Vrijval stelpost Gemeentefonds

Naar aanleiding van de meicirculaire 2026 zijn de beleidsmatige mutaties op een stelpost geplaatst. Indien het betreffende organisatie-onderdeel hier aanspraak op wil maken, zal dat gemotiveerd moeten worden voorgelegd aan het bestuur via de reguliere planning- en controlstukken. Met het oog op een structureel en reëel sluitende begroting wordt voor 2027 voorgesteld om van deze stelpost een bedrag van € 2.864.000 vrij te laten vallen. Indien de betreffende gelden toch geheel of gedeeltelijk benodigd blijken te zijn voor de betreffende beleidsterreinen, zal daarvoor via de reguliere planning- en controlstukken een voorstel worden voorgelegd met als dekking de Algemene reserve.

Stelpost Hoeveelheidsverschillen
Bij de vorige circulaires van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het Gemeentefonds is niet alleen gekeken naar de aanpassingen van de bedragen per maatstaf (bijvoorbeeld inwoners, woningen, etc.), maar ook naar de actualisatie van de meerjarige aantallen per maatstaf. De voordelen die daaruit voortvloeiden zijn op de stelpost Hoeveelheidsverschillen gezet om bij het opstellen van de nieuwe meerjarenbegroting te kunnen bepalen in hoeverre deze middelen ook aan de lastenkant benodigd zijn. Na de actualisatie van de ramingen voor de begroting 2027 – 2030 is geconcludeerd dat deze bedragen meerjarig vrij kunnen vallen.

Stelpost LPO / Stelpost Volumeaccres
Met de meicirculaire 2026 is dit geld apart gezet in afwachting van het opstellen van de begroting 2027 – 2030. Van deze post is voor 2030 nog € 1,5 miljoen nodig voor de verwachte loon- en prijsstijging in dat jaar. Met het actualiseren van de ramingen voor de begroting 2027 – 2030 kan het restant van deze post vrijvallen.

Treasury
Rente
Dit analyseverschil hangt samen met de laatste actualisaties van de treasuryramingen (financieringsbehoefte) in relatie tot de rentelasten voortvloeiende uit de staat van activa en het meerjareninvesteringsschema.

Onroerend zaakbelasting
Onroerend Zaakbelasting (OZB)
Dit betreft de actualisatie (mutatie areaal) van de raming van de OZB-baten.

Stelpost Areaalmutaties
De areaaltoename van de OZB-baten wordt geparkeerd op de stelpost Areaalmutaties zodat daaruit voortvloeiende lasten, bijvoorbeeld beheer van de openbare ruimte, gedekt kunnen worden.

Belastingen overige
Compensatie achterblijven indexatie Gemeentefonds
Bij de Perspectiefnota 2027 is geconstateerd dat op enkele beleidsterreinen een hogere indexatie nodig was dan via het Gemeentefonds wordt ontvangen. Het ging daarbij om onderwijshuisvesting, jeugdzorg, Wmo, facilitaire dienstverlening en ict. Dit bedroeg samen een knelpunt van - € 2,18 miljoen structureel. Dit hangt voor een belangrijk deel samen met de gehanteerde OVA-index (Overheidsbijdrage in Arbeidskostenontwikkeling – index) welke voor 2027 3,86% bedraagt. Dit bedraagt 2,34% meer dan de 1,52% die is gehanteerd in de technische begroting.

Uit eerder onderzoek (2024) van gemeentefondsspecialist de heer J. Verhagen bleek al dat gemeenten de afgelopen jaren te weinig compensatie via het Gemeentefonds hebben ontvangen voor inflatie. Ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft aangegeven dat gemeenten (onder andere) voor inflatie te weinig via het Gemeentefonds worden gecompenseerd. Tegen deze achtergrond is bij de Perspectiefnota 2027 voorgesteld om te bekijken of de indexatie 2027 van 1,52% voor belastingen en tarieven enigszins moet worden bijgesteld. Nissewaard ontvangt per jaar circa € 54,8 miljoen aan belastingen en tarieven. Daarvan betreft respectievelijk € 15,1 miljoen en € 9,1 miljoen de gesloten systemen afval en riolering.
Gegeven het bovenstaande wordt voorgesteld om de indexatie 2027 voor belastingen en tarieven vast te stellen op 3,5%. De extra 1,98% (3,5% - 1,52%) zorgt daarmee voor circa € 0,6 miljoen (1,98% x (€ 54,8 miljoen - € 15,1 miljoen - € 9,1 miljoen)) extra structurele dekking in de begroting voor het eerder genoemde indexatieknelpunt van - € 2,18 miljoen structureel.

Overige
Dit betreft kleinere/technische analyseverschillen.

Sluitende begroting 2027 - 2030
De begroting sluit met een voordelig saldo van € 9 miljoen in 2027 aflopend tot - € 8,7 miljoen nadelig in 2030.

Bedragen x € 1.000 (“-” = nadelig)

Begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo	9.042	385	-3.915	-8.645
Onttrekking Algemene reserve - inzet surplus	3.780			
Saldo begroting	**12.822**	**385**	**-3.915**	**-8.645**

Om te komen tot een "structureel en reëel" sluitende begroting 2027 en in dat verband rekening te houden met de verwachte/mogelijke correcties op het begrotingssaldo bij de beoordeling door de provincie Zuid-Holland (zie ook de onderstaande paragraaf Structureel en reëel begrotingsevenwicht), wordt voorgesteld om voor 2027 € 3,8 miljoen van het surplus van de Algemene reserve in te zetten als dekkingsmiddel. Dit wordt als volgt berekend: Algemene reserve € 59 miljoen - af te dekken risico's € 21,2 miljoen (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheer) = € 37,8 miljoen aan surplus Algemene reserve. Hiervan mag maximaal 10% ingezet worden als dekkingsmiddel. Gegeven de verwachte/mogelijke correcties (incidentele lasten en baten en openstaande bezuinigingen) op het begrotingssaldo bij de beoordeling door de provincie Zuid-Holland (zie onderstaande paragraaf Structureel en reëel begrotingsevenwicht), wordt voorgesteld om € 3,78 miljoen van het surplus Algemene reserve in te zetten als dekkingsmiddel.

Voor 2029 en 2030 resteren nog nadelige saldi van respectievelijk - € 3,9 miljoen en - € 8,6 miljoen. Hier zal bij de Perspectiefnota 2028 nader over geadviseerd worden.

Financiële vertaling coalitieakkoord Van opgave naar oplossing / Perspectiefnota 2027

Om de ambities uit het coalitieakkoord en de Perspectiefnota 2027 te kunnen realiseren is geld nodig. In deze paragraaf wordt dit nader uiteengezet.

Financiële vertaling coalitieakkoord / Perspectiefnota 2027		2027	2028	2029	2030
Openbare orde en veiligheid					
Horecastewards		-75	-75	-75	-75
Beheer openbare ruimte					
Vervangingsopgave openbare ruimte					-710
Reserve Wijkaanpak	-4.000				
Parkeren en accommodaties					
Vervangingsopgave (maatschappelijke) accommodaties (vastgoed)			-200	-200	-400
Reserve Stimuleringsfonds vastgoed	-1.000				
Reserve Maatschappelijk vastgoed	-1.500				
Ruimtelijke ontwikkeling					
Reserve New Town	-600	-150	-150	-150	-150
Onttrekking reserve New Town		150	150	150	150
Reserve Nissewaard naar 2040	-400	-100	-100	-100	-100
Onttrekking reserve Nissewaard naar 2040		100	100	100	100
Onderwijs					
Vervangingsopgave onderwijshuisvesting			-200	-200	-400
Reserve Onderwijshuisvesting	-2.560				
Opheffen reserve My College/Penta (netcongestie)	2.560				
Ondersteuning organisatie					
Opgave digitalisering		-2.000	-2.250	-2.500	-2.500
Besparing Syntrophos			300	300	300

Besparing efficiency organisatie			700	1.700	2.200
Reserve ICT - onttrekking	-3.750	2.000	1.250	500	
Belastingen overige					
Afschaffen hondenbelasting		-705	-705	-705	-705
Subtotaal coalitieakkoord	**-11.250**	**-780**	**-1.180**	**-1.180**	**-2.290**
Dekkingsvoorstellen					
Algemene reserve	11.250				
Stelpost Areaalmutaties			400	400	800
Stelpost Hoeveelheidsverschillen		780	780	780	512
Stelpost Volume accres					978
Subtotaal dekkingsvoorstellen	**11.250**	**780**	**1.180**	**1.180**	**2.290**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Openbare orde en veiligheid
Horecastewards
Een bruisend horeca- en uitgaansaanbod draagt bij aan de leefbaarheid, de lokale economie en de aantrekkelijkheid van de gemeente voor inwoners en bezoekers. Tegelijkertijd vraagt een verantwoord en prettig uitgaansklimaat om blijvende aandacht voor veiligheid, gastheerschap en het voorkomen van overlast.
Horecastewards vervullen in dit verband een belangrijke rol als zichtbaar aanspreekpunt in uitgaansgebieden en tijdens drukke uitgaansavonden. Tegen deze achtergrond wordt voorgesteld om structureel € 75.000 beschikbaar te stellen om de inzet van horecastewards te kunnen continueren.

Beheer openbare ruimte
Vervangingsopgave openbare ruimte
De openbare ruimte vormt een belangrijke basis voor de leefbaarheid, veiligheid en aantrekkelijkheid van de gemeente. Wegen, bruggen, groenvoorzieningen, speelplekken, verlichting en andere voorzieningen verouderen echter en vragen om tijdige vervanging om de kwaliteit en functionaliteit op peil te houden. Tegen deze achtergrond wordt voorgesteld om hiervoor structureel € 710.000 beschikbaar te stellen.

Reserve Wijkaanpak

Nissewaard wil investeren in sterke, leefbare en veilige wijken, waarbij de leefomgeving en de behoeften van inwoners centraal staan. De maatschappelijke opgaven verschillen per wijk en vragen om een integrale aanpak waarin fysieke investeringen, sociale versterking en bewonersparticipatie samenkomen. Om deze ambities duurzaam te kunnen realiseren wordt voorgesteld een Reserve Wijkaanpak in te stellen van € 4 miljoen.
Met de Reserve Wijkaanpak wordt financiële ruimte gecreëerd om wijkgerichte investeringen over meerdere jaren planmatig en flexibel uit te voeren. De reserve maakt het mogelijk om in te spelen op specifieke kansen en knelpunten in wijken en kernen, bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, ontmoeting, participatie, vergroening, speelvoorzieningen, toegankelijkheid en de kwaliteit van de openbare ruimte.

Parkeren en accommodaties
Vervangingsopgave (maatschappelijke) accommodaties (vastgoed)
Het maatschappelijk vastgoed van de gemeente, waaronder wijkcentra, dorpshuizen, sportaccommodaties en andere maatschappelijke voorzieningen, dragen bij aan belangrijke zaken als ontmoeting, ontwikkeling, gezondheid en maatschappelijke participatie in onze wijken en kernen. Om deze voorzieningen ook in de toekomst beschikbaar en kwalitatief op peil te houden, wordt voorgesteld om vooruitlopend op het onderzoek naar het verlengen van afschrijvingstermijnen en het hanteren van restwaarden hiervoor met ingang van 2030 structureel € 400.000 beschikbaar te stellen.

Reserve *Stimuleringsfonds vastgoed*
Om verenigingen te kunnen ondersteunen bij investeringen in sportaccommodaties wordt voorgesteld om hiervoor een reserve Stimuleringsfonds vastgoed in te stellen van € 1 miljoen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat verenigingen zelf ook een bijdrage leveren. Door gezamenlijk te investeren kan de gemeente bijdragen aan toekomstbestendige en duurzame sportvoorzieningen.

Reserve Maatschappelijk vastgoed
De gemeente heeft op veel plekken in de stad maatschappelijke voorzieningen in eigendom, waarbij voor een deel beheer en exploitatie uit handen is gegeven. Deze locaties spelen een belangrijke rol in de leefbaarheid van de wijken en bieden kansen om de leefbaarheid op kwetsbare plekken te verbeteren. Om dit mogelijk te maken reserveren we een bedrag van € 1,5 miljoen, om een impuls aan dit gemeentelijk vastgoed te kunnen geven. Hierbij kan worden gedacht aan de verbetering van bestaand vastgoed, maar ook aan kosten om door inzet van gemeentelijk vastgoed een grotere ontwikkeling mogelijk te maken.

Ruimtelijke ontwikkeling
Reserve New Town
Voor het draaien van de opgave New Town wordt voorgesteld om € 600.000 beschikbaar te stellen in een reserve New Town. Hieraan wordt de komende vier jaar € 150.000 per jaar onttrokken.

Reserve Nn2040
Voor het draaien van de opgave Nissewaard naar 2040 wordt voorgesteld om € 400.000 toe te voegen aan de reserve Nn2040. Hieraan wordt de komende vier jaar € 100.000 per jaar onttrokken als werkbudget.

Onderwijs
Vervangingsopgave onderwijshuisvesting

Met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijs 2023 - 2042 is een lange termijn beeld geschetst om schoolgebouwen waar nodig te vernieuwen, renoveren en verduurzamen. Met de aanvang van de nieuwe bestuursperiode komt de volgende tranche in beeld. Voorgesteld wordt om vooruitlopend op het onderzoek naar het verlengen van afschrijvingstermijnen en het hanteren van restwaarden hiervoor met ingang van 2030 structureel € 400.000 beschikbaar te stellen.

Reserve *Onderwijshuisvesting / Opheffen reserve My College/Penta (netcongestie)*
De vervangingsopgave onderwijshuisvesting zal naar verwachting ook incidentele lasten met zich meebrengen. In dit verband wordt voorgesteld om de reserve My College / Penta (netcongestie) ad € 2,56 miljoen vrij te laten vallen en dit toe te voegen aan de reserve Onderwijshuisvesting.

Ondersteuning organisatie
Opgave Digitaliseren / Besparing Syntrophos / Besparing efficiency organisatie
Gemeenten staan voor steeds complexere maatschappelijke opgaven, terwijl inwoners en ondernemers tegelijkertijd een snelle, toegankelijke en betrouwbare dienstverlening verwachten. Investeren in digitalisering, datagedreven werken, kunstmatige intelligentie (AI), informatieveiligheid, etc. is daarom noodzakelijk om als gemeente wendbaar, efficiënt en toekomstbestendig te blijven. Door data beter te benutten kunnen beleidskeuzes beter onderbouwd worden gemaakt, maatschappelijke ontwikkelingen eerder worden gesignaleerd en middelen effectiever worden ingezet. Hierdoor kunnen gemeenten hun maatschappelijke opgaven beter realiseren en tegelijkertijd de dienstverlening aan inwoners verder versterken.
Om met deze opgave aan de slag te gaan zijn ook middelen nodig. Deze kunnen enerzijds gevonden worden binnen de huidige ICT-budgetten en anderzijds binnen de bestaande organisatiebudgetten doordat de organisatie efficiënter kan functioneren.

Reserve ICT
Omdat de lasten voor de baten uitgaan is een startbudget nodig. Voorgesteld wordt om € 3,75 miljoen te storten in een reserve ICT om dit mogelijk te maken.

Belastingen overige
Afschaffen hondenbelasting
In de gemeenteraad is een brede wens om het heffen van hondenbelasting te beëindigen. In deze begroting wordt voorgesteld om de hondenbelasting per 1 januari 2027 af te schaffen.

Dekkingsvoorstellen
Algemene reserve
Nissewaard staat voor aanzienlijk opgaven waar ook middelen voor benodigd zijn om deze op te pakken. Gelukkig beschikt Nissewaard over een goed gevulde Algemene reserve. Voorgesteld wordt dan ook om hier een beroep op te doen in de vorm van een onttrekking ter hoogte van € 11,25 miljoen.

Stelpost Areaalmutaties
Voorgesteld wordt om een deel van deze stelpost te benutten voor de hierboven genoemde opgaven.

Stelpost Hoeveelheidsverschillen

Bij de vorige circulaires van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het Gemeentefonds is niet alleen gekeken naar de aanpassingen van de bedragen per maatstaf (bijvoorbeeld inwoners, woningen, etc.), maar ook naar de actualisatie van de meerjarige aantallen per maatstaf. De voordelen die daaruit voortvloeiden zijn op de stelpost Hoeveelheidsverschillen gezet om bij het opstellen van de nieuwe meerjarenbegroting te kunnen bepalen in hoeverre deze middelen ook aan de lastenkant benodigd zijn. Na de actualisatie van de ramingen voor de begroting 2027 – 2030 is geconcludeerd dat deze bedragen meerjarig vrij kunnen vallen. Voorgesteld wordt om een deel van deze vrijval te benutten voor de bovenstaande opgaven.

Stelpost Volumeaccres
Met de meicirculaire 2026 is dit geld apart gezet in afwachting van het opstellen van de begroting 2027 – 2030. Van deze post is voor 2030 nog € 1,5 miljoen nodig voor de verwachte loon- en prijsstijging in dat jaar. Met het actualiseren van de ramingen voor de begroting 2027 – 2030 kan het restant van deze post vrijvallen. Voorgesteld wordt om een deel van deze vrijval te benutten voor de bovenstaande opgaven.

Opheffen hek Sociaal Domein
Sinds de decentralisaties in 2015 hanteert de gemeente Nissewaard een financieel "hek" rondom het sociaal domein. Dit instrument is destijds ingesteld om inzicht te bieden in de verhouding tussen de middelen die de gemeente voor het sociaal domein ontving en de uitgaven die op deze beleidsterreinen werden gedaan. In de afgelopen jaren zijn de financiële en bestuurlijke omstandigheden echter veranderd. De middelen voor het sociaal domein maken inmiddels grotendeels onderdeel uit van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, waardoor een directe relatie tussen specifieke inkomsten en uitgaven niet langer goed te leggen is.
Tegelijkertijd staan gemeenten voor complexe maatschappelijke en financiële uitdagingen die vragen om integrale afwegingen binnen de totale begroting. Het afzonderlijk benaderen van het sociaal domein sluit steeds minder aan bij de wijze waarop gemeentelijke middelen worden ontvangen, verdeeld en ingezet. Ook de provincie Zuid-Holland heeft aangegeven dat een strikt financieel hek rondom het sociaal domein de transparantie van integrale bestuurlijke keuzes en financiële afwegingen niet ten goede komt.
Om die reden wordt dan ook voorgesteld om het financieel hek sociaal domein op te heffen. Hiermee wordt het sociaal domein op dezelfde wijze onderdeel van de gemeentelijke begroting als andere beleidsvelden. Dit betekent niet dat de aandacht voor de financiële ontwikkelingen binnen het sociaal domein vermindert. Integendeel, ook de komende jaren blijft nadrukkelijk gestuurd worden op de beheersbaarheid van uitgaven, de uitvoerbaarheid van beleid en het tijdig signaleren van financiële risico's. Door het sociaal domein integraal onderdeel te laten zijn van de gemeentelijke afwegingen ontstaat een realistischer en transparanter beeld van de gemeentelijke financiën en kunnen middelen daar worden ingezet waar zij het meest bijdragen aan de maatschappelijke opgaven van Nissewaard.
De stelpost sociaal domein wordt daarmee per 1 januari 2027 verrekend met het begrotingssaldo. De reserve sociaal domein wordt verlaagd tot het bedrag waarvoor in de begroting 2027 - 2030 reeds besloten onttrekkingen zijn opgenomen, zijnde € 2,8 miljoen. Zodra deze onttrekkingen hebben plaatsgevonden, zal de reserve sociaal domein worden opgeheven. Verder worden voor de in de reserve sociaal domein gelabelde bedragen voor Beschermd Lokaal Thuis (€ 0,85 miljoen) en ESF (€ 0,6 miljoen) aparte reserves ingesteld om zo de betreffende gelden daarvoor beschikbaar te houden. Het restant van de reserve sociaal domein ad € 8,9 miljoen valt daarmee vrij. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve.

Openstaande bezuinigingen 2027 - 2030
Van de eerder besloten bezuinigingsvoorstellen is inmiddels een belangrijk deel gerealiseerd. Ook in deze begroting zijn enkele invullingsvoorstellen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Invullingsvoorstellen openstaande bezuinigingen	2027	2028	2029	2030
Beheer openbare ruimte				
Reinis niet-DVO taken	60	60	60	60
Maatwerk Jeugd				
RBOK GRJR	827	751	718	684
Maatwerk Volwassenen				
Huishoudelijke hulp	653			
Saldo invullingen bezuinigingen	**1.540**	**811**	**778**	**744**

Reinis niet-DVO taken
De bezuiniging wordt ingevuld door een andere werkwijze voor het vuilruimen in sloten en singels. Van een vaste planning wordt overgegaan naar werken gestuurd door meldingen.

RBOK GRJR
De definitieve begroting GRJR 2027 - 2030 laat een voordeel voor Nissewaard zien van € 0,8 miljoen in 2027 aflopend naar € 0,7 miljoen in 2030 ten opzichte van de eerdere ontwerpbegroting GRJR. Dit voordeel ontstaat doordat de actuele realisatiecijfers GRJR een grote daling laat zien op jeugdhulp met verblijf en de landelijke inkoop (landelijk transitie arrangement). Dit wordt ondersteund door de inzet vanuit de Taskforce Jeugd op doorstroming van 18-plussers uit de jeugdhulp naar een qua zorg meer passende omgeving zoals beschermd of begeleid wonen vanuit de Wmo. Eveneens wordt lokaal en regionaal gestuurd op het inzetten van ambulante begeleiding en pleeghulp (als dit mogelijk is) in plaats van jeugdhulp met verblijf. Het voordeel, t.o.v. de ontwerpbegroting, dat samenhangt met de actuele realisatiecijfers JR is mede te verklaren vanwege een daling op de landelijke inkoop (landelijk transitie arrangement). Hierbij gaat het om hoogspecialistische jeugdhulp die wordt ingekocht door de VNG. Deze jeugdhulp is over de afgelopen jaren op GRJR-niveau fors gestegen en blijft financieel gezien een zorgpunt. De uitvoeringsorganisatie GRJR dringt reeds geruime tijd bij de VNG aan op strakkere contractering en contractmanagement in deze. Met het voordeel, gebaseerd op de actuele realisatiecijfers GRJR, wordt de RBOK gedeeltelijk ingevuld.

Huishoudelijk hulp

In de begroting 2027-2030 wordt voorgesteld om de taakstelling huishoudelijke ondersteuning incidenteel in 2027 alternatief in te vullen. In de septembercirculaire 2025 is besloten om de mutatie stelpost hoeveelheidsverschillen vanaf 2027 ten gunste te brengen van een stelpost hoeveelheidsverschillen Wmo. In de septembercirculaire 2025 is tevens aangegeven dat bij het opstellen van de begroting 2027-2030 hierover nader wordt geadviseerd. Nu de volumegroei voor de geraamde Wmo budgetten bij de perspectiefnota 2027 is meegenomen, is de stelpost hoeveelheidsverschillen in 2027 niet langer nodig en kunnen deze middelen incidenteel vrijvallen. In de begroting 2027-2030 wordt voorgesteld om deze vrijval in te zetten om de taakstelling huishoudelijke hulp in 2027 af te boeken.

Rekening houdende met deze invullingsvoorstellen resteren nog de volgende openstaande bezuinigingen.

Bedragen x € 1.000

Openstaande bezuinigingen	2027	2028	2029	2030
Burgerzaken				
Automatische uitgifte documenten		60	60	60
Online verlengen documenten			60	60
Openbare orde en veiligheid				
VRR Dienstovereenkomst (reeds gerealiseerd)	*-151*	*-213*	*-275*	*-275*
Beheer openbare ruimte				
GEO/data op orde	209	209	209	209
Duurzaamheid				
DCMR DVO (reeds gerealiseerd)	*-20*	*-20*	*-20*	*-20*
Maatwerk Jeugd				
Taakstelling Nissewaard				
Aanpak 10 duurste gezinnen	214	214	214	214
GR Jeugd en lokale jeugdhulp	1.621	1.329	1.319	1.319
Daginvulling jeugd	315	315	315	315
RBOK GRJR	2.464	4.868	4.899	4.932
Maatwerk Volwassenen				
Taakstelling Nissewaard				

Lokaal Beschermd Thuis		69	140	140
Huishoudelijke hulp		653	653	653
Subtotaal openstaande bezuinigingen Nissewaard (1)	**4.652**	**7.484**	**7.574**	**7.607**
Taakstellingen Rijk				
Kortere trajectduur jeugdhulp GRJR		342	352	352
Eigen bijdragen jeugdzorg		1.290	1.327	1.327
Herinvoering Eigen bijdrage Wmo		1.004	1.004	1.004
Huishoudelijke hulp uit de Wmo/vangnetregeling			4.856	4.991
Subtotaal openstaande taakstellingen Rijk	**0**	**2.636**	**7.539**	**7.674**
Totaal openstaande bezuinigingen Nissewaard + Rijk	**4.652**	**10.120**	**15.113**	**15.281**

(1) Nissewaard is alleen voor de invulling van deze bezuinigingen verantwoordelijk.

Structureel en reëel begrotingsevenwicht
Het begrotingsevenwicht wordt door onze toezichthouder de provincie Zuid-Holland niet alleen beoordeeld op het gegeven of de lasten en baten op € 0 sluiten. Daarvoor wordt naast het begrotingssaldo ook gekeken naar de incidentele lasten en baten en de openstaande bezuinigingstaakstellingen.

Begrotingsevenwicht
Wanneer in dit verband gesproken wordt over begrotingsevenwicht gaat het naast het 'reguliere' begrotingssaldo ook om de stelposten die min of meer 'vrij' besteedbaar zijn zoals de stelposten Concernoverhead en Areaalmutaties. Deze posten tellen voor 2027 op tot € 0,65 miljoen voordelig oplopend tot € 0,77 miljoen voordelig in 2030.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo	12.822	385	-3.915	-8.645
Stelpost Areaalmutaties	358	184	424	202
Stelpost Concernoverhead	287	550	571	571
Saldo t.b.v. begrotingsevenwicht	**13.467**	**1.119**	**-2.920**	**-7.872**

Incidentele lasten en baten

Het is zoals gezegd ook van belang om te weten of de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Anders gezegd, de structurele baten dienen hoger (of gelijk) te zijn dan (aan) de structurele lasten dan wel de incidentele lasten dienen hoger te zijn dan de incidentele baten. Om dat te bepalen wordt in de begroting een overzicht van de incidentele lasten en baten opgenomen. Deze is terug te vinden in het onderdeel Financiële begroting. Samengevat ziet deze er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Incidentele lasten (exclusief reservemutaties)	16.617	5.869	3.534	4.933
Incidentele lasten – stortingen in reserves	24.369	188	145	145
Subtotaal incidentele lasten (A)	**40.986**	**6.057**	**3.679**	**5.078**
Incidentele baten (exclusief reservemutaties)	-16.546	-5.869	-3.534	-4.933
Incidentele baten – onttrekkingen reserves	-32.272	-5.819	-2.551	-863
Subtotaal incidentele baten (B)	**-48.818**	**-11.688**	**-6.085**	**-5.796**
Saldo incidenteel (A - B)	**-7.832**	**-5.631**	**-2.406**	**-718**

Uit dit overzicht blijkt dat incidentele lasten lager zijn dan de incidentele baten. Dit betekent dat de structurele baten in de begroting voor die jaren lager zijn dan de structurele lasten.
Voor een nadere uiteenzetting wordt verwezen naar het onderdeel Incidentele lasten en baten in het hoofdstuk Financiële begroting.

Resumerend ziet het structureel en reëel begrotingssaldo er daarmee als volgt uit.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Saldo t.b.v. begrotingsevenwicht (A)	13.467	1.119	-2.920	-7.872
Incidentele lasten en baten (B)	-7.832	-5.631	-2.406	-718
Openstaande bezuinigingen (C)	-4.652	-7.484	-7.574	-7.607
Structureel begrotingsevenwicht (A + B + C)	**983**	**-11.996**	**-12.900**	**-16.197**

Wanneer de saldi t.b.v. het bepalen van het begrotingsevenwicht van € 13,5 miljoen in 2027 aflopend tot - € 7,9 miljoen in 2030 gecorrigeerd wordt voor openstaande bezuinigingen en de geïnventariseerde incidentele lasten en baten, dan resteert voor 2027 een positief begrotingssaldo. De begroting is daarmee voor 2027 niet alleen sluitend, maar ook reëel sluitend. Voor 2028 en verder blijft deze negatief.

Proces "Plan B"

De meerjarenbegroting van Nissewaard laat momenteel nog steeds tekorten zien. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat het Rijk onvoldoende middelen beschikbaar stelt om de gemeentelijke taken (met name jeugdzorg) naar behoren uit te kunnen voeren. Hoewel er nog steeds vanuit wordt gegaan dat het Rijk haar verantwoordelijk neemt en structureel voldoende geld beschikbaar gaat stellen, zal er ook nagedacht worden over een "Plan B" om te komen tot een structureel sluitende begroting. Om dit proces voor te bereiden wordt voorgesteld om samen met de Auditcommissie hierover van gedachten te wisselen. De uitkomst van deze bespreking kan vervolgens gebruikt worden om een plan van aanpak op te stellen.

Verwerking moties Perspectiefnota 2027
Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2027 in de raadsvergadering van 8 juli 2026 is een aantal moties aangenomen. Onderstaand is per motie aangegeven hoe hier mee omgegaan is in deze programmabegroting.

Motie 2. Vaststelling Model Subsidieregeling decentrale politieke partijen
Deze motie is reeds afgedaan, zie voortgangslijst van de commissie Bestuur.

Motie 3. Motie Meetbare doelen New Town aanpak
Hier wordt momenteel aan gewerkt. Bij de Perspectiefnota 2028 wordt hier nader over geadviseerd.

Motie 5. 3-30-300
Hier wordt momenteel aan gewerkt. Voor het einde van het jaar wordt hier nader over geadviseerd.

Ontwikkelingen en doorkijkje naar 2030

Gemeentelijke financiën
Het ziet er voorlopig nog steeds naar uit dat het Rijk de gemeenten vanaf 2028 financieel in de kou laat staan. Een afdoende structurele oplossing voor de tekorten in de jeugdhulp blijven vooralsnog uit. Dit heeft er toe geleid dat Nissewaard net als veel gemeenten in Nederland voor de jaren 2028 en verder zich geconfronteerd ziet met financiële tekorten.
De bezuinigingsopgave waar Nissewaard zich bij de Perspectiefnota 2025 en de begroting 2025 - 2028 toe gedwongen zag als gevolg van het beleid van het Rijk is voortvarend opgepakt. Desalniettemin zal de realisatie van de nog openstaande bezuinigingen de komende jaren de nodige tijd en inspanning vergen. Nissewaard gaat er vanuit dat het Rijk haar verantwoordelijkheid neemt en de gemeenten structureel de financiële middelen zal geven die benodigd zijn voor de taken die bij de gemeenten belegd zijn.
Vanuit de herverdeling van het Gemeentefonds is eerder gebleken dat zogenaamde New Towns (voormalige groeikernen), zoals Nissewaard, er nadelig uitspringen op de maatstaf Centrumfunctie. Hierop zijn samen met andere New Towns inmiddels diverse acties richting Den Haag ontplooid. Dit heeft er onder andere toe geleid dat we als New Towns aan tafel zitten voor de onderhoudsagenda van de verdeling van het Gemeentefonds. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of hier inderdaad sprake is van een systeemfout in de verdeling en of herstel daarvan leidt tot, in ieder geval, een vermindering van het herverdeelnadeel. Het is de verwachting dat hier komende tijd meer duidelijkheid over zal komen.

Financiële positie

Financiële positie

Structurele begrotingsruimte
Rekening houdend met de bij het Financieel perspectief aangegeven mutaties, sluit de begroting 2027 - 2030 met een positief saldo van € 12,8 miljoen in 2027 aflopend tot - € 8.6 miljoen nadelig in 2030. Over de nadelige begrotingssaldi zal bij de Perspectiefnota 2028 en het opstellen van de begroting 2028 - 2031 nader geadviseerd worden. Voorgesteld wordt om deze bedragen voor de jaren 2027 - 2030 vooralsnog aan te houden als begrotingssaldo.

Bedragen x € 1.000 "-" = nadelig

	2027	2028	2029	2030
Saldi 2027 – 2030	12.822	385	-3.915	-8.645
Parkeren op stelpost Begrotingssaldo	-12.822	-385	3.915	8.645
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

Weerstandsvermogen en risico's
Uit de risico-inventarisatie blijkt dat de gemeente voor een totaalbedrag van € 90,9 miljoen aan risico's loopt. Uitgaande van de toegepaste risicosimulatie (hoe groot is de kans dat de risico's zich voordoen en wat is dan de financiële impact) bedraagt het benodigde weerstandsvermogen € 21,2 miljoen. Het beschikbare weerstandsvermogen per 1/1/2027 bedraagt € 80,9 miljoen.

Uitgaande van een beschikbaar weerstandsvermogen van € 80,9 miljoen en een benodigd weerstandsvermogen van € 21,2 miljoen bedraagt de weerstandsratio per 1/1/2027 3,81 (uitstekend).

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheer is een nadere uiteenzetting van het gemeentelijke risicoprofiel terug te vinden en het verloop van de weerstandsratio t/m 31/12/2030.

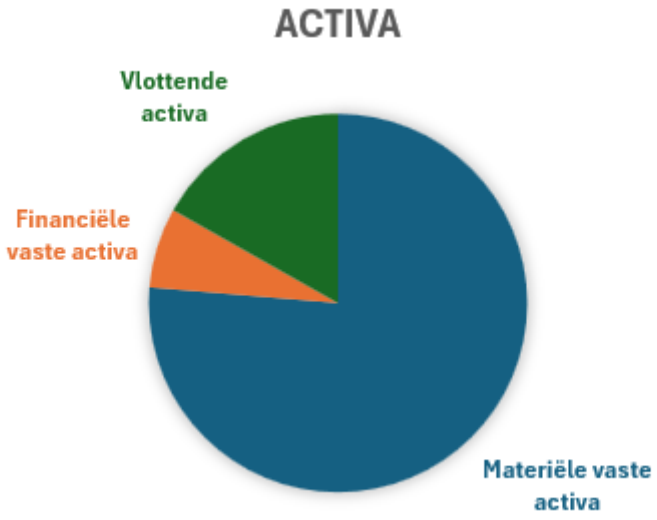
Eigen vermogen en schuldpositie

Algemene reserve
De belangrijkste component van het eigen vermogen betreft de Algemene reserve. De stand van de Algemene reserve in deze begroting 2027 - 2030 is per 1 januari 2027 geraamd op € 59 miljoen.

Samenvatting geprognosticeerde balans per 31-12-2027
De balans geeft het overzicht weer van de bezittingen van de gemeente (activa) en de wijze waarop deze betaald/gefinancierd (passiva) zijn. In de onderstaande tabellen is weergegeven hoe deze in hoofdlijnen naar verwachting per 31 december 2027 zijn opgebouwd.

Activa € 498 miljoen (bezittingen)

Bedragen x € 1.000

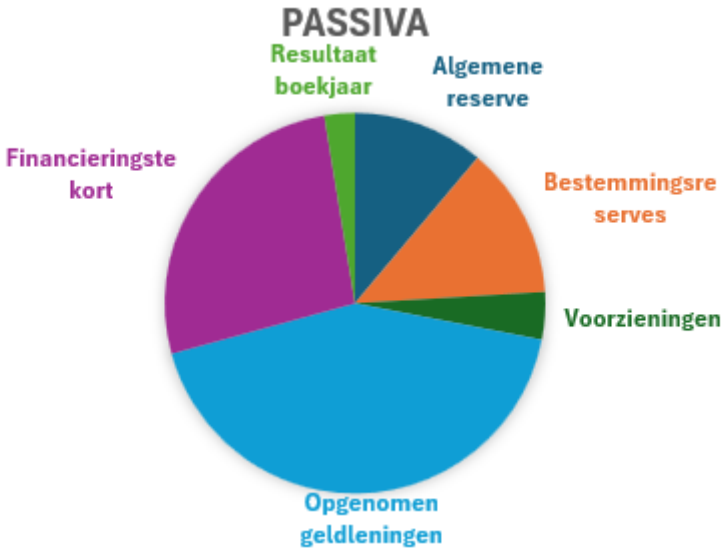

Grafiek 2: Activa

Financiële vaste activa:	gelden die de gemeente heeft uitgeleend
Materiële vast activa:	investeringen die de gemeente gedaan heeft, bijvoorbeeld gebouwen, wegen, rioolstelsel, e.d.
Vlottende activa:	dit betreft voornamelijk voorraden gronden m.b.t. de grondexploitaties.

Passiva € 498 miljoen (‘financiering’ bezittingen)

Bedragen x € 1.000

Grafiek 3: Passiva

Algemene reserve en Bestemmingsreserves:	het eigen vermogen van de gemeente

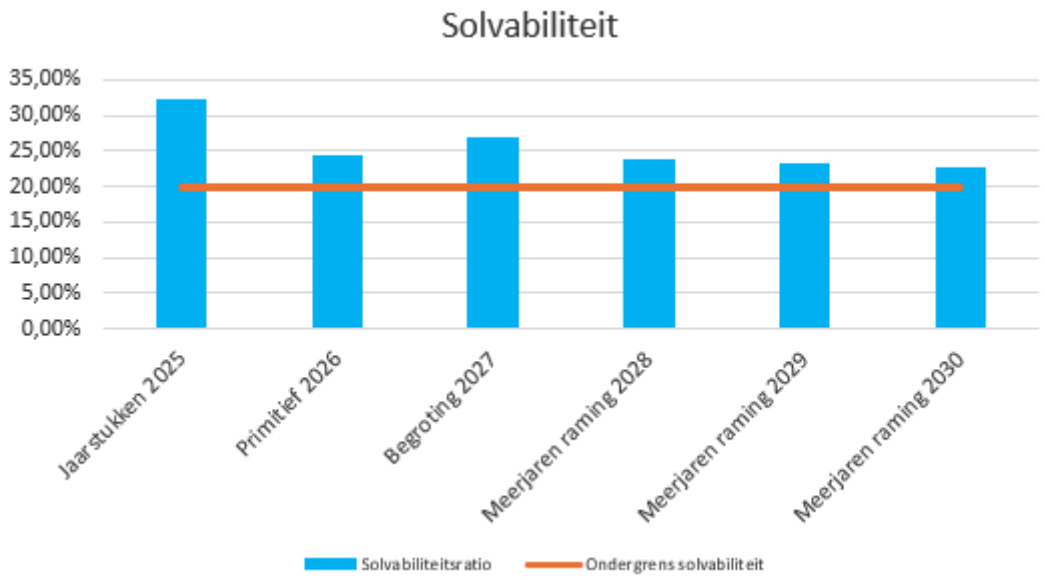
Resultaat boekjaar:	dit betreft begrotingssaldo van in dit geval 2026, indien de uitvoering van de begroting conform verloopt, wordt dit naar verwachting toegevoegd aan de Algemene reserve en daarmee het eigen vermogen
Voorzieningen:	dit zijn apart gezette gelden voor verwachte uitgaven, bijvoorbeeld voor riolering
Opgenomen geldleningen:	door de gemeente afgesloten leningen (vreemd vermogen)
Financieringstekort:	het bedrag waarvoor de gemeente verwacht nog leningen af te moeten sluiten

De activa (gemeentelijke bezittingen) zijn voor het grootste gedeelte gefinancierd met vreemd vermogen (schulden). De gemeente financiert volgens de integrale methode; de opgenomen gelden zijn niet één op één gerelateerd aan bepaalde activa. Wel zijn sommige leningen gekoppeld aan bepaalde uitgezette gelden, dit is echter zeer beperkt.

In de grafiek passiva is te zien dat de gemeente haar bezit voor het overgrote deel financiert met aangetrokken leningen (schulden). Op zich is dit gebruikelijk; wanneer je een huis (bezit) koopt financier je dit vaak ook via een hypotheek (schuld). Het is wel van belang om in de gaten te blijven houden wat de omvang van de schulden zijn in relatie tot het eigen vermogen (de reserves).

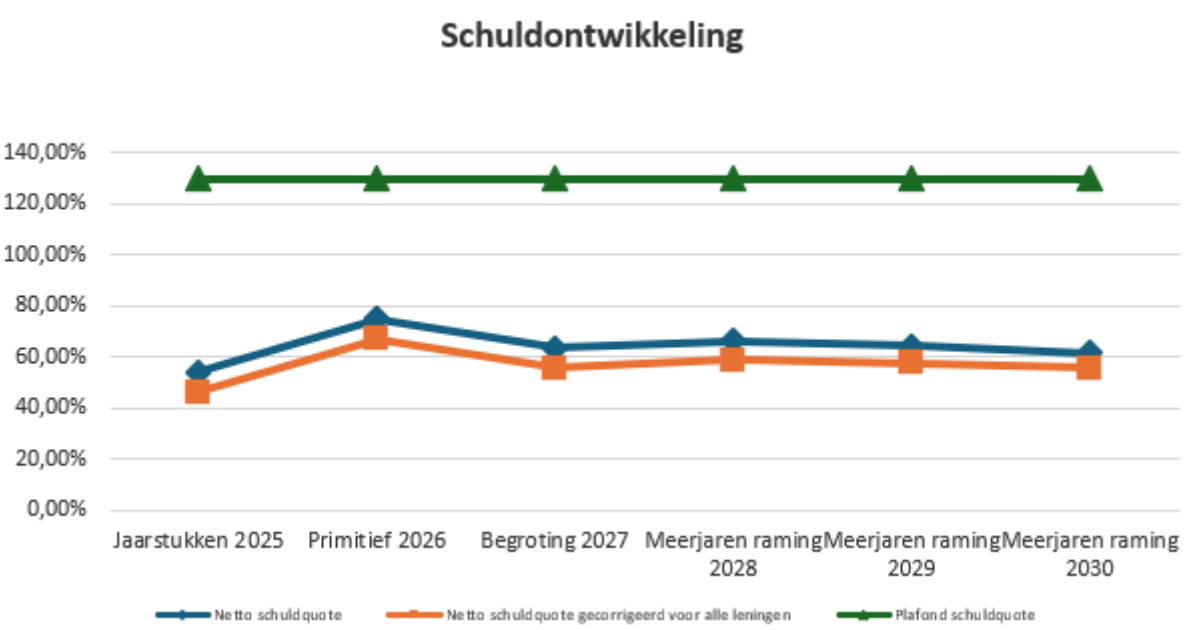
Ratio's
De hoeveelheid schuld in verhouding tot het eigen vermogen mag niet te ver oplopen omdat dat (op termijn) zou kunnen leiden tot problemen met de rentebetalingen en aflossingen. Een indicator daarvoor is de solvabiliteitsratio. Dit is de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en de overige financieringsmiddelen. In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe deze ratio zich de komende jaren naar verwachting zal ontwikkelen.

Solvabiliteitsratio

Grafiek 4: Solvabiliteit
De prognose voor 2027 en verder is dat de solvabiliteit de komende jaren stabiel boven de 20% blijft. Hiermee zit Nissewaard boven de norm volgens de landelijke signaleringswaarde van 20%.
Nissewaard bevindt zich hiermee in categorie B Middel risico.
In dit verband is het interessant om te bekijken hoe de schulden zich de komende jaren ontwikkelen. Dit is in de onderstaande tabel weergegeven.

Schuldontwikkeling

Grafiek 5: Schuldontwikkeling
In de grafiek is de netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle (doorgeleende) leningen) te lezen. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de eigen gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
Uit de bovenstaande grafiek blijkt dat de schulden onder de 130% blijven. Met een meerjarige schuldquote van ca 65% blijft Nissewaard ruim onder het maximum (plafond) schuldquote van 130%. Nissewaard valt daarmee in categorie A Laag risico.

Begroting in één oogopslag

Begroting in één oogopslag
Begroting in één oogopslag.

College van B&W

College van B&W
Burgemeester Lamers
Burgemeester Lamers is verantwoordelijk voor de wettelijke taken openbare orde en veiligheid, bestuurlijke organisatie, externe oriëntatie, personeel en organisatie, communicatie en representatie.

Wethouder Postma
Jeroen Postma (ONS Nissewaard) is verantwoordelijk voor Wonen, Welzijn, Cultuur, Beheer Openbare Ruimte, Wijk- en kerngerichte aanpak. Wethouder Postma is eerste locoburgemeester.

Wethouder Stengs-Nijhof
Hanneke Stengs (PvdA) is verantwoordelijk voor Werk en inkomen, Onderwijs, Armoedebeleid, Emancipatie/Inclusie, Klimaat en Energie. Wethouder Stengs-Nijhof is tweede locoburgemeester.

Wethouder Koos Smeding
Wethouder Koos Smeding (Nissewaard Lokaal) is verantwoordelijk voor Jeugd, Zorg, Volksgezondheid, Agrarische zaken, Evenementen en Dierenwelzijn. Wethouder Koos Smeding is 3e locoburgemeester.

Wethouder Jan-Willem Verheij
Wethouder Jan-Willem Verheij (VVD) is verantwoordelijk voor Ruimtelijke Ontwikkeling, Economische zaken, Verkeer en Vervoer, Dienstverlening, digitale zaken en informatiemanagement, New Town. Wethouder Jan-Willem Verheij is vierde locoburgemeester.

Wethouder Hamerslag
Martijn Hamerslag (ONS Nissewaard) is verantwoordelijk voor Financiën, Grondzaken, Overheidsbedrijven, Economie stadscentrum en parkeren, Accommodaties, Sport, Toerisme en recreatie en Nn 2040. Wethouder Hamerslag is vijfde locoburgemeester.

Programma 1: Bestuur en dienstverlening

Kernboodschap Bestuur en dienstverlening

Wij zijn er voor onze inwoners. Of het nu gaat om een vraag, een initiatief of een ontwikkeling in de buurt: Nissewaarders moeten zich gehoord en geholpen voelen. We staan dicht bij onze inwoners en werken samen met ondernemers en maatschappelijke partners aan een gemeente waar mensen prettig kunnen wonen, werken en leven. Dat vraagt om een betrokken en betrouwbaar bestuur, met oog voor wat er vandaag speelt en wat er voor de toekomst nodig is.

Onze dienstverlening is duidelijk, toegankelijk, betrouwbaar en transparant. We sluiten aan bij de behoeften van inwoners en ondernemers en zorgen dat zij weten wat ze van ons mogen verwachten. Digitale dienstverlening biedt gemak en persoonlijk contact blijft beschikbaar voor wie daar behoefte aan heeft.

Goede dienstverlening begint bij een organisatie die haar werk goed organiseert. We gebruiken digitale mogelijkheden om inwoners beter te helpen en medewerkers te ondersteunen. Daarbij maken we keuzes die passen bij de mensen en middelen die beschikbaar zijn. Onze medewerkers moeten hun werk veilig en met plezier kunnen doen. Respect voor elkaar hoort daarbij.

We beschermen persoonsgegevens en zorgen dat informatie betrouwbaar en goed te vinden is. We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen. Dat betekent ook dat we uitleggen waarom we bepaalde keuzes maken en duidelijk zijn over wat wel en niet kan.

Wat mag het programma kosten

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
"-" = voordeel	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	9.569	7.598	8.236	7.975	7.216	7.066
Baten	-2.313	-2.022	-2.317	-2.127	-1.622	-1.272
Saldo lasten en baten	7.256	5.577	5.920	5.849	5.594	5.794
Mutaties reserves	60	-100	450	-150	-150	-150
Totaal programma	**7.316**	**5.477**	**6.370**	**5.699**	**5.445**	**5.645**

Thema 1.1: Bestuur

Inleiding

Nissewaard staat voor grote opgaven. We investeren in onze wijken en kernen, woningen, voorzieningen, leefbaarheid, duurzaamheid en kansen voor inwoners. Dat doen we in een tijd waarin de financiële ruimte onder druk staat en de druk op de gemeentelijke organisatie groot is. Daarom maken we duidelijke keuzes en houden we focus op wat voor Nissewaard het belangrijkste is. We vinden het belangrijk dat inwoners weten waar zij terecht kunnen met vragen, ideeën of zorgen en ervaren dat zij op een prettige manier worden geholpen.

Die keuzes maken we niet alleen. We vormen samen het bestuur van Nissewaard. Een goede samenwerking tussen raad en college is daarbij essentieel. Raad en college hebben ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid. Openheid, vertrouwen en respect voor elkaars positie vormen de basis voor de keuzes die we maken en de richting die we samen bepalen. Inwoners moeten daarbij kunnen vertrouwen op een overheid die transparant is over deze keuzes, informatie goed beheert en meebeweegt met nieuwe ontwikkelingen en technologie.

Een sterke gemeente vraagt om een sterke organisatie en een gezonde financiële basis. Daarom blijven we werken aan een organisatie die flexibel en wendbaar is, integraal werkt en klaar is voor de toekomst. We houden ambities, middelen en uitvoeringskracht met elkaar in balans. Zo blijven we in staat om te investeren in wat belangrijk is voor onze inwoners.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We stimuleren betrokkenheid van de inwoners bij de toekomst van onze gemeente.

- We ontwikkelen een praktische participatiewijzer als aanvulling op de bestaande kaders.
- We ontwikkelen samen met inwoners passende en vernieuwende vormen van participatie.

02. We gebruiken de kracht van (regionale) samenwerking, om lokaal meerwaarde te creëren.

- We spelen een actieve rol binnen samenwerkingsverbanden zoals de MRDH, de regio Rotterdam Rijnmond en de Zuid Hollandse Eilanden.
- Daarnaast werken we o.a. samen met andere New Towns om kansen te creëren/benutten om de uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.

03. We willen dat openbaarmaking een herkenbaar en werkbaar onderdeel wordt van onze manier van werken. Dat vraagt niet alleen iets van de publicatie zelf, maar ook van de manier waarop we informatie opstellen, opslaan en beheren.

- Open.Nissewaard.nl wordt in het vierde kwartaal van 2026 gelanceerd. In 2027 is het beheer en de inrichting van het platform gereed.
- We organiseren een bewustwordingscampagne voor medewerkers in 2027 die zich richt op het schrijven voor de openbaarheid en het zorgvuldig omgaan, opslaan en terugvinden van informatie.
- We brengen het papieren archief verder op orde. De werkzaamheden lopen door tot en met het eerste kwartaal van 2028.
- We brengen de informatiehuishouding verder op orde.
- Vooruitlopend op de wettelijke verplichting maken we vanaf het vierde kwartaal van 2026 Woo-verzoeken, Woo-besluiten en bijbehorende documenten actief openbaar.

Beleidsindicatoren

Bij dit thema zijn geen beleidsindicatoren van toepassing.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**6.176**	**4.074**	**3.921**	**3.921**	**3.921**	**3.921**
Baten	**-256**					
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**5.920**	**4.074**	**3.921**	**3.921**	**3.921**	**3.921**
Mutaties reserves	60	-100	450	-150	-150	-150
Totaal thema	**5.980**	**3.974**	**4.371**	**3.771**	**3.771**	**3.771**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe:

- **Financiële toelichtingen**

Contributies samenwerkingen
Het verschil tussen de samenwerkingsbudgetten van 2026 en 2027 komen door een overheveling van € 100.000 in de 2e Tussenrapportage 2025 naar 2026 voor New Town en de beëindiging van tijdelijk budget tot en met 2026 voor de regionale samenwerking. Dit verschil is ook zichtbaar als reservemutatie. Daarnaast stonden de budgetten voor de diverse nationale en regionale samenwerkingen door elkaar in het financiële systeem. Om hier duidelijkheid in te krijgen hebben de deelprojecten andere (duidelijkere) namen gekregen en zijn de budgetten in de verwerking van de PPN 2027 budgetneutraal gekoppeld aan de diverse samenwerkingen**.** Deze correctie van budgetlocaties is zichtbaar in bovenstaande tabel in het verschil in de begrote budgetten voor bestuurlijke samenwerking, burgemeester & wethouders en griffie en secretariaat.

Reserve New Town
Voor het draaien van de opgave New Town wordt voorgesteld om € 600.000 beschikbaar te stellen in een reserve New Town. Hieraan wordt de komende vier jaar € 150.000 per jaar onttrokken.

Portefeuillehouder(s)
Burgemeester Lamers

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Regionaal Historisch Centrum Voorne-Putten Goeree-Overflakkee

Relevante documenten op themaniveau
Uitvoeringsprogramma Placebranding
Inspraak en Participatieverordening

Thema 1.2: Burgerzaken

Inleiding
Burgerzaken: toegankelijke en toekomstbestendige dienstverlening
Burgerzaken verzorgt een breed scala aan producten en diensten voor de inwoners van Nissewaard, waaronder reisdocumenten, uittreksels, geboorteaangifte, adreswijzingen.
Wij werken continu aan een dienstverlening die aansluit bij de behoeften van inwoners. Wij zetten onze capaciteit flexibel en efficiënter in op basis van bezoekersaantallen, klantcontacten en verwachte vraag, zodat inwoners tijdig en passend worden geholpen.

Wij stimuleren het gebruik van digitale dienstverlening en afsprakenmogelijkheden, waardoor inwoners producten en diensten steeds eenvoudiger kunnen aanvragen. Tegelijkertijd blijven wij persoonlijk maatwerk bieden aan inwoners die minder digitaal vaardig zijn, zodat de toegankelijkheid van onze dienstverlening voor iedereen gewaarborgd blijft.

In de komende jaren zetten wij verdere stappen in de digitalisering en optimalisatie van onze processen. Daarbij maken wij steeds meer gebruik van data en klantinzichten om dienstverlening, openingstijden, bereikbaarheid en werkprocessen beter af te stemmen op de behoeften van inwoners. Ons doel is om de klanttevredenheid te vergroten en inwoners hun zaken zo veel mogelijk in één keer goed te laten regelen.
Daarnaast investeren wij structureel in de ontwikkeling van onze medewerkers. Door training op het gebied van dienstverlening, klantgerichtheid en de-escalerend werken zijn medewerkers beter voorbereid op de toenemende complexiteit van vragen en de verharding in de samenleving. Dit draagt bij aan een veilige werkomgeving en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening.

01. Optimaliseren van de adreskwaliteit BRP

- Om efficiënter te werken en de kwaliteit van adresonderzoeken te verbeteren, leggen we huisbezoeken gezamenlijk af met interne en externe partners.
- We werken integraal samen met interne en externe ketenpartners.
- We voeren een zorgvuldige document- en identiteitscontrole uit.

02. Doorontwikkeling digitale dienstverlening Burgerzaken

- We onderzoeken nieuwe mogelijkheden voor het gebruik van onze applicaties met het oog op innovaties binnen ons werk.

03. Optimalisatie processen Burgerzaken

- Door inzet van data-analyse krijgen wij beter inzicht in de vraag en het gedrag van inwoners, waardoor wij onze dienstverlening en capaciteit gerichter en efficiënter kunnen organiseren.
- We verbeteren de kwaliteit en efficiëntie van onze dienstverlening door procesresultaten structureel te meten, te analyseren en hierop te sturen.
- We borgen een continue verbetering van het verkiezingsproces door na iedere verkiezing een evaluatie uit te voeren en verbetermaatregelen door te voeren.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Waardering dienstverlening Burgerzaken	Betreft de fysieke balies in de centrale hal van het stadhuis	Diverse bronnen	niet gemeten	8,6	8,6
Zelfevaluatie BRP	Jaarlijkse audit op uitvoering werkprocessen en (informatie)beveiliging	Rijksdienst voor Identiteitsgegevens	97,1 %	100%	100%
Zelfevaluatie			98,7 %	100%	100%

Reisdocumente n	Score >90%= voldoende Score >95%= goed

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**3.374**	**3.451**	**4.239**	**3.979**	**3.219**	**3.069**
Baten	**-2.057**	**-2.022**	**-2.317**	**-2.127**	**-1.622**	**-1.272**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**1.317**	**1.429**	**1.923**	**1.852**	**1.598**	**1.798**
Mutaties reserves						
Totaal thema	**1.317**	**1.429**	**1.923**	**1.852**	**1.598**	**1.798**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaand financieel verschil op dit thema toe:

- **Financiële toelichtingen**

Reisdocumenten
De cijfers van de omzet documenten (reisdocumenten en rijbewijzen) zijn aangepast op basis van de meest recente prognoses. Dat geldt zowel voor de gemeentelijke leges (baten) als de afdracht van de Rijksleges (lasten). Vanaf 2024 zien we al dat er voor een periode van vijf jaren veel aanvragen worden verwacht als gevolg van de verlenging van de geldigheidsduur naar 10 jaar in 2014. De hogere inkomsten zijn deels nodig om de extra personele lasten te dekken om alle aanvragen tijdig te kunnen afhandelen. In het eerste kwartaal van 2029 is de verwachting dat de paspoortenpiek over is. Dit verklaart ook de hogere verwachte inkomsten voor 2027 en 2028 en de dalende inkomsten vanaf 2029.

- **Taakstellingen**

In de begroting 2027-2030 is nog de volgende openstaande bezuinigingstaakstelling opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Taakstellingen Burgerzaken	2027	2028	2029	2030
Thema Burgerzaken				
1.Automatische uitgifte documenten	0	60	60	60
2.Online verlengen documenten	0	0	60	60
Totaal taakstellingen Burgerzaken	**0**	**60**	**120**	**120**

Hieronder wordt de openstaande bezuinigingstaakstellingen in het thema Burgerzaken toegelicht.

Burgerzaken

Automatische uitgifte documenten
De leverancier van de Burgerzakenapplicatie ontwikkelt een selfservice afhaalsysteem voor aangevraagde reisdocumenten. De taakstelling gaat ervan uit dat er minder personele capaciteit nodig is voor deze taak. Het systeem is echter nog in ontwikkeling bij de leverancier en zit in de pilotfase. Landelijke implementatie vindt op zijn vroegst in 2027 plaats. Voor de jaren 2026 en 2027 is de taakstelling afgeboekt van de extra besparing bij de taakstelling VRR (thema Openbare Orde en Veiligheid). In de eerste tussenrapportage 2026 is al aangegeven dat voor de nog openstaande jaren nog geen dekking gevonden is en de taakstelling lijkt onrealistisch mede vanwege het ontbreken van landelijke wetgeving op dit onderwerp. Bij de tweede tussenrapportage 2026 zal voorgesteld worden deze taakstellingen definitief te verwijderen als er geen alternatieve dekking gevonden kan worden.

Online verlengen documenten
De wetgeving die het mogelijk maakt documenten online te kunnen verlengen is nog in voorbereiding. Naar verwachting neemt dit nog enkele jaren in beslag. Wanneer het online vernieuwen van documenten mogelijk is zal dit geleidelijk gemeengoed worden, zowel bij rijbewijzen als bij de reisdocumenten. Eén bezoek aan het stadhuis volstaat dan. Hierdoor is minder capaciteit benodigd voor deze taak. Voor de jaren 2026 t/m 2028 is de taakstelling afgeboekt van de extra besparing bij de taakstelling VRR (thema Openbare Orde en Veiligheid). In de eerste tussenrapportage 2026 is al aangegeven dat voor de nog openstaande jaren nog geen dekking gevonden is en de taakstelling lijkt onrealistisch mede vanwege het ontbreken van landelijke wetgeving op dit onderwerp. Bij de tweede tussenrapportage 2026 zal voorgesteld worden deze taakstellingen definitief te verwijderen als er geen alternatieve dekking gevonden kan worden.

Portefeuillehouder(s)
Burgemeester Lamers

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Syntrophos

Relevante documenten op themaniveau
Verordening BRP
Reglement burgerlijke stand

Thema 1.3: Dienstverlening

Inleiding
Goede dienstverlening begint bij toegankelijkheid, duidelijkheid en een overheid die bereikbaar is wanneer inwoners haar nodig hebben. We vinden het belangrijk dat inwoners weten waar zij terecht kunnen met vragen, ideeën of zorgen en ervaren dat zij op een prettige manier worden geholpen. Digitale dienstverlening wordt steeds belangrijker, maar persoonlijk contact blijft beschikbaar waar inwoners daar behoefte aan hebben.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We bieden eenduidige en toekomstbestendige dienstverlening die aansluit bij de behoeften van inwoners.

- In het eerste kwartaal van 2028 is een actuele en breed gedragen visie op dienstverlening, inclusief uitvoeringsagenda, beschikbaar.
- We maken gebruik van landelijke ontwikkelingen en standaarden. En passen dit wanneer nodig, voor lokale doeleinden aan.
- We meten de klantbeleving bij daarvoor geschikte processen.

Beleidsindicatoren

Grafiek 6: Servicenormen

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**19**	**74**	**76**	**76**	**76**	**76**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**19**	**74**	**76**	**76**	**76**	**76**
Mutaties reserves						
Totaal thema	**19**	**74**	**76**	**76**	**76**	**76**

Financiële toelichting
Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen zijn in dit thema geen bijzonderheden te melden.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Verheij

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Niet van toepassing.

Relevante documenten op themaniveau
Visie op dienstverlening 2025-2027

Programma 2: Schoon, heel en veilig

Kernboodschap Schoon, heel en veilig

We willen dat onze inwoners zich thuis voelen in onze gemeente. Nissewaard is een plek waar je lekker kunt wonen, werken en leven. Aan de basis hiervan staat een prettige leefomgeving. Een leefomgeving waar je veilig bent op straat en in de gebouwen. Een plek waar het opgeruimd is en waar het er groen en netjes uitziet. Kortom, Nissewaard is een plek waar je je thuis voelt.

Wat mag het programma kosten

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
"-" = voordeel	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	87.914	98.954	97.962	98.581	96.812	96.579
Baten	-35.794	-37.022	-38.530	-38.430	-38.579	-38.880
Saldo lasten en baten	52.120	61.932	59.432	60.151	58.233	57.699
Mutaties reserves	283	-7.482	-3.116	-4.044	-1.926	-738
Totaal programma	**52.403**	**54.450**	**56.316**	**56.108**	**56.307**	**56.960**

Thema 2.1: Openbare orde & veiligheid

Inleiding

De gemeente Nissewaard wil een gemeente zijn waar inwoners veilig kunnen wonen, werken en recreëren. Toch zijn er wijken en buurten waar de veiligheid en het veiligheidsgevoel onder druk staan. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van excessief geweld, woonoverlast, ondermijnende criminaliteit of groeiende tegenstellingen in de samenleving.

Werken aan veiligheid vraagt om een gezamenlijke en samenhangende aanpak. De gemeente werkt daarom nauw samen met partners zoals politie, justitie, woningcorporaties, JOZ en andere maatschappelijke organisaties. Daarbij wordt ingezet op preventie, vroegtijdige signalering, toezicht, handhaving en – waar nodig – gerichte interventies.

Boa's vervullen binnen deze aanpak een belangrijke rol. Door hun zichtbare aanwezigheid in wijken en buurten, het signaleren van overlast en veiligheidsproblemen en het aanspreken op ongewenst gedrag dragen zij bij aan de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel. Tegelijkertijd vormen zij, net als andere professionals in de wijk, een belangrijke schakel in de informatiepositie van de gemeente. Door signalen te delen en gezamenlijk op te trekken met ketenpartners kunnen problemen zoals woonoverlast, ondermijning en maatschappelijke spanningen eerder worden herkend en effectief worden aangepakt.

Zo werkt Nissewaard samen met inwoners en partners aan wijken en buurten die veilig, leefbaar en weerbaar zijn.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Een vastgesteld Integraal Veiligheidsplan (IVP).

- In 2026 stellen we samen met inwoner, maatschappelijke partners, politie en veiligheidspartners een nieuw Integraal Veiligheidsplan (IVP) op.
- Na vaststelling van het IVP worden voor alle geprioriteerde veiligheidsthema's uitvoeringsplannen vastgesteld. Hierin staat opgenomen welke acties binnen het thema worden ingezet. De uitvoeringsplannen worden voor twee jaar vastgesteld

02. Een snelle en effectieve samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners binnen de gemeentelijke organisatie en maatschappelijke en regionale partners, om onveilige situaties en escalaties zoveel mogelijk te voorkomen.

- We voeren een evaluatie uit op de capaciteit en inzet van Zorg en Veiligheid.
- In 2027 versterken we de vroegsignalering en integrale samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners, zodat bij complexe casuïstiek sneller passende interventies worden ingezet.

03. Door integrale samenwerking met partners pakken we jeugdoverlast aan, door vroegsignalering verminderen we jeugdcriminaliteit en versterken we de samenwerking rondom jeugd en veiligheid.

- We ontwikkelen de aanpak jeugdoverlast verder, waardoor de doelgroep beter in beeld is door het versterken van de integrale samenwerking.
- We versterken de samenwerking met de sector onderwijs, door kortere lijnen en kennisdeling over belangrijke trends en ontwikkelingen binnen Jeugd en Veiligheid.
- We trainen jaarlijks professionals die met jeugd werken, om signalen te herkennen van (kwetsbare) jongeren die dreigen af te glijden naar crimineel gedrag.
- We zetten proactief in op vroeg signalering van kwetsbare jongeren met risico op overlast of criminaliteit. Dit doen we samen met het jongerenwerk, politie, Halt en andere ketenpartners, met gebruik van bewezen effectieve interventies.
- We versterken met Preventie met Gezag de samenwerking tussen partners om jeugdcriminaliteit te verminderen en kansen voor jongeren te vergroten. Via de New Towns-lobby zetten we in op het behoud van financiële middelen voor deze aanpak.
- We voeren periodiek overleg met politie en scholen over schoolveiligheid en de uitwerking van het convenant schoolveiligheid. De burgemeester sluit één keer paar jaar aan bij een bestuurlijk overleg met de scholen.

04. We blijven inzetten op het integraal aanpakken van ondermijning en georganiseerde criminaliteit, in samenwerking met politie, het Openbaar Ministerie, regiogemeenten en het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC).

- We stellen het intelligencebeeld Nissewaard op, om signalen van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit tijdig te herkennen en te duiden.
- We passen passende bestuurlijke maatregelen toe bij (dreiging van) ernstige verstoringen van de openbare orde en veiligheid.
- We versterken de weerbaarheid van de overheid en samenleving en benutten instrumenten zoals de Wet Bibob om te voorkomen dat de overheid onbedoeld criminele activiteiten faciliteert.
- We blijven samenwerken met andere gemeenten en regio's door ervaringen en aanpakken met elkaar te delen.
- We actualiseren de APV (lokale regelgeving) om georganiseerde en ondermijnende criminaliteit effectief tegen te gaan.

- We blijven inzetten op Bestuurlijke handhaving ter bestrijding van ondermijning en georganiseerde criminaliteit, in samenwerking met onder andere politie, het RIEC, woningcorporaties.

05. Waarborgen van een veilige woon- en leefomgeving door een integrale aanpak gericht op overlastsituaties.

- We versterken de Integrale aanpak op overlastsituaties in de openbare ruimte door samenwerking met buurtpreventie, BOA's en politie.
- We zetten in op het voorkomen en aanpakken van woonoverlast door het meldpunt woonoverlast, buurtbemiddeling en passende interventies bij overlastsituaties.
- We onderzoeken de mogelijkheden om de inzet van horecastewards in het centrum van Spijkenisse te continueren en verder te versterken, ter bevordering van een veilig uitgaansklimaat.
- We breiden buurtpreventie jaarlijks met één buurt uit.
- We handhaven het cameratoezicht en organiseren een eigen uitkijklocatie bij de gemeente.

06. We willen blijven inzetten op een flexibele, goed getrainde en paraat staande crisisorganisatie, in samenwerking met de veiligheidspartners.

- We participeren actief in Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, inclusief structurele deelname aan trainingen, rampenoefeningen en crisisvoorbereidingen, gericht op het waarborgen van een goed functionerende gemeentelijke crisisorganisatie.
- Het college en de interne gemeentelijke crisisorganisatie nemen jaarlijks deel aan ten minste één training of oefening gericht op crisisbeheersing (tenminste 1 x per jaar).
- We geven invulling aan het thema weerbaarheid. We volgen de landelijke ontwikkelingen op dit thema, zetten indien nodig hierop in en geven uitvoering aan het plan van aanpak.

07. In 2027 zetten we in op de structurele inzet van twee jeugdboa's en vergroten we de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van de boa's in de wijken.

- In 2027 zetten we in op het behoud van twee jeugdboa's. Via de New Towns-lobby streven we naar structurele financiering voor de voortzetting van deze inzet.
- We vergroten de zichtbaarheid en toegankelijkheid van boa's door hen herkenbaar en aanspreekbaar aanwezig te laten zijn in de wijk. We maken zichtbaar wie onze boa's zijn en laten hen zich via verschillende communicatiekanalen voorstellen.
- We versterken het contact met inwoners door boa's waar mogelijk hun werkzaamheden te voet of per fiets te laten uitvoeren en inwoners actief te informeren over hun inzet, werkzaamheden en resultaten in de wijk.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren van 12 - 17 jaar	Bureau Halt	8,6	< 10	< 10

Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	Politiedata	2,2	< 2	< 2
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	Politiedata	0,8	< 1	< 1
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	Aantal per 1.000 inwoners	Politiedata	4,9	< 4	< 4
Geweldsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	Politiedata	3,9	< 5	< 5
Overvallen en straatroven	In Nissewaard	Politiedata	42	< 25	< 25
Openbare orde en veiligheid	Percentage dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt	Nissewaard Peiling	6,7 (2024)	6,8	6,8
Openbare orde en veiligheid	Rapportcijfer veiligheidsgevoel	Nissewaard Peiling	6,8 (2024)	7,0	7,0
Openbare orde en veiligheid	Meldingen van bewoners over overlast jeugd	politiedata	571	< 400	< 400
					Zie voor meer op data.politie.nl (link)

De jaarcijfers zijn op het moment van schrijven nog niet beschikbaar. De opgegeven streefwaarden zijn dan ook en inschatting. *Wat mag het thema kosten?*

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**11.563**	**12.564**	**12.722**	**12.369**	**12.427**	**12.427**
Baten	**-455**	**-528**	**-259**	**-56**	**-56**	**-56**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**11.108**	**12.036**	**12.463**	**12.312**	**12.370**	**12.370**
Mutaties reserves	1	-161				
Totaal thema	**11.109**	**11.875**	**12.463**	**12.312**	**12.370**	**12.370**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Crisisbeheersing en brandweer

GR Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Ten opzichte van 2026 stijgt de bijdrage aan de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) in 2027 met € 248.117 en in 2028 e.v. met € 192.718. De stijging wordt veroorzaakt door toepassing van de toegestane indexering van 3,41% voor gemeenschappelijke regelingen. Ook de laatste tranche van de ontwikkelagenda is hierin verwerkt. De taakstelling van € 169.372 is ingevuld . Daarnaast resteert dan nog een bedrag van € 275.163 wat in 2027 voor € 120.000 en in 2028 voor € 60.000 wordt aangewend voor de taakstelling Burgerzaken (automatische uitgifte documenten en online verlenging documenten).

Opgave weerbaarheid

Ten opzichte van 2026 vallen in 2027 de eenmalige middelen ad € 148.000 voor opgave weerbaarheid weg. Deze middelen zijn bedoeld om de weerbaarheid van de eigen organisatie en de lokale samenleving te versterken. Een concrete verantwoordelijkheid is het oprichten van noodsteunpunten.

Integrale veiligheid

Spuk Preventie met Gezag

De middelen voor de regeling Preventie met gezag zijn in een aantal tranches beschikbaar tot en met het begrotingsjaar 2027 en vallen daarna weg. Ten opzichte van 2026 dalen de lasten in 2027 met € 303.488 (incl. overheveling ad. € 161.311 van 2025 naar 2026) en in 2028 met € 565.666. In de PPN 2027 is voor 2027 nog eenmalig € 60.000 beschikbaar gesteld voor de interventie "Pak je kans". Tegenover de daling van de lasten voor de regeling Preventie met gezag is er ook een daling van de baten. Ten opzichte van 2026 dalen de baten in 2027 met € 202.177 en in 2028 e.v. met € 404.355. Ten opzichte van 2026 is er ook een daling van de onttrekking aan de reserves. Dit betreft de overheveling van 2025 naar 2026 van het budget Preventie met gezag € 161.311.

Cameratoezicht

Ten opzichte van 2026 zijn de kosten in 2027 € 118.000 lager. Dit betreft een eenmalige dekking voor de verhoging van de kosten door de gemeente Rotterdam voor het uitkijken van de camera's. Voor 2027 e.v. wordt gezocht naar een andere oplossing.

Jeugdboa's

Vanaf 2028 valt de bijdrage vanuit de regiodeal New Towns voor twee jeugdboa's weg. Dit betreft een bedrag van € 90.000 per jaar.

Personele lasten

De formatielasten zijn in 2027 € 392.000 hoger dan het budget in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

- **Taakstellingen**

In de begroting 2027-2030 is nog de volgende openstaande bezuinigingstaakstelling opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Openstaande bezuiniging Openbare Orde & Veiligheid	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*
Thema Openbare Orde & Veiligheid				
VRR Dienstovereenkomst	-151	-213	-275	-275
Totaal openstaande bezuiniging Openbare Orde & Veiligheid	*-151*	*-213*	*-275*	*-275*

Hieronder wordt de openstaande bezuinigingstaakstelling in het thema Openbare Orde & Veiligheid toegelicht.

Openbare Orde & Veiligheid

Korting GR VRR

Deze bezuiniging is ingevuld en heeft structureel meer opgeleverd dan was voorzien. De taakstelling was 2,5% en gerealiseerd is 4%. Bovenop de taakstelling resteert dan nog een bedrag van € 275.163 wat in 2027 voor € 120.000 en in 2028 voor € 60.000 wordt aangewend voor de taakstelling Burgerzaken (automatische uitgifte documenten en online verlenging documenten).
De (negatieve) bedragen in bovenstaande tabel zijn opgenomen in het overzicht Openstaande bezuinigingstaakstellingen waarmee eventueel niet (volledig) behaalde bezuinigingen kunnen worden gedekt.

Portefeuillehouder(s)

Burgemeester Lamers

Commissie

Commissie Bestuur

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Relevante documenten op themaniveau

Openbare orde en veiligheid:
Integraal Handhavingsbeleid Fysieke Leefomgeving
Algemeen Plaatselijke Verordening Nissewaard
13b Beleidsregels Opiumwet
Nissewaard Veilig 2023-2026
Crisisbeheersing :
Beleidsplan VRR 2023-2027

Thema 2.2: Beheer openbare ruimte

Inleiding

De openbare ruimte is het visitekaartje van Nissewaard en wordt voor een zeer groot deel bepaald door de inrichting, het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte. Het weerspiegelt de belangrijkste betekenis die wij als gemeente aan de openbare ruimte geven. Daarnaast is het een belangrijk instrument om de sociale ambitie te vorm te geven en te versterken. Ze vormt de publieke verblijfs- en ontmoetingsplek, bepaalt de leef- en werkomgeving en draagt bij aan de algemene gezondheid en sociale veiligheid.

Als New Town (voormalig groeikern) staat Nissewaard met het beheer van de openbare ruimte voor een grote uitdaging. Verschillende wijken hebben eenzelfde aanlegperiode waarmee assets/kapitaalgoederen als wegen, groen, bruggen, openbare verlichting en speelvoorzieningen tegelijkertijd toe zijn aan vervanging. Daar komt bij dat de relatief jongere wijken als de Schenkel en Maaswijk in Spijkenisse toe zijn aan de eerste onderhoud maatregelen, waardoor we in Nissewaard voor een dubbele beheeropgave staan: vervanging en groot onderhoud.

Wanneer groot onderhoud of vervanging te lang wordt uitgesteld stijgen de kosten, worden problemen groter en neemt de leefbaarheid af, wat vervolgens leidt tot sociale problematiek. Uitstel creëert daarbij een boeggolf, want van uitstel komt geen afstel. Tegelijkertijd moet Nissewaard rekening houden met andere (complexe) opgaven zoals bevolkingsgroei, netcongestie, ruimtegebrek zowel boven- als ondergronds, vergrijzing en klimaatadaptatie. Dit vraagt soms om moedige beslissingen. Het mag duidelijk zijn: in de openbare ruimte komen ruimtelijke planning, inrichting, techniek en sociaal maatschappelijke thema's bij elkaar.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We beheren planmatig en risico gestuurd.

- We voeren conform het Uitvoeringsplan Beheer Openbare Ruimte 2027-2030 groot onderhoud en vervangingen uit, waaronder herstraatwerk, wegreconstructies, brugonderhoud en de renovatie van speel- en sportvoorzieningen.
- We stellen een meerjarig Strategisch Assetmanagementplan op voor financieel toekomstbestendig beheer van de openbare ruimte.

02. We sturen op onderhoudsniveau.

- We hanteren een gemiddeld onderhoudsniveau A voor het centrum
- We hanteren een gemiddeld onderhoudsniveau B voor in de wijken.

03. Het op orde houden van de afvalinzameling en het schoonhouden van de openbare ruimte.

- Handhaving in de openbare ruimte op het gebied afvalinzameling en schoontaken.
- We zetten in op een hoeveelheid restafval van <170 kg per persoon per jaar.

04. We houden en versterken het groene karakter van Nissewaard. Met het openbaar groen dragen we bij aan een gezonde en veilige leefomgeving.

- We stellen een beheerplan (Assetmanagementplan) Groen en Bomen op.
- Het aantal bomen neemt toe door iedere boom die afsterft en/of verwijderd wordt, 1,5 maal te vervangen.
- We blijven inwoners mogelijkheden bieden voor geveltuinen.

05. Aantrekkelijke speelvoorzieningen.

- We stellen een beheerplan (Assetmanagementplan) Openbare Speel- en Sportvoorzieningen op.
- In de participatie- en ontwerpfase van speel- en sportvoorzieningen is naar mate van behoefte aandacht voor inclusie, zodat iedereen mee kan doen.

06. Goed onderhouden begraafplaatsen.

- We herijken de Beleidsvisie begraafplaatsen.
- We hanteren een gemiddeld onderhoudsniveau A voor begraafplaatsen.

07. Riolering.

- Waar nodig en het kan wordt hemelwater zoveel mogelijk vastgehouden en vertraagd afgevoerd bijvoorbeeld door middel van wadi's.

08. Levendig water.

- We stellen een beheerplan (Assetmanagementplan) Water op.
- We voeren samen met de visvereniging(en) een pilot voor vissenbossen.

09. Wijkveiligheid.

- We blijven buurtpreventie actief ondersteunen en versterken door jaarlijks met minimaal 1 kern/buurt uit te breiden
- We versterken de bewustwording van hardrijden met uitbreiding van het aantal snelheidsdisplays (smiley's).

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner Betreft niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	CBS	190	<170	<170

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**50.465**	**55.287**	**54.916**	**56.801**	**54.949**	**54.594**
Baten	**-25.757**	**-26.732**	**-27.898**	**-28.020**	**-28.179**	**-28.480**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**24.708**	**28.554**	**27.019**	**28.781**	**26.769**	**26.114**
Mutaties reserves	-363	-3.782	-1.968	-3.319	-1.218	-30
Totaal thema	**24.345**	**24.772**	**25.051**	**25.462**	**25.552**	**26.085**

Financiële toelichting
Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

<u>Overheveling budgetten van 2025 naar 2026</u>:

Groot onderhoud Groen
In 2021 is een meerjaren uitvoeringsplan opgesteld voor de groenstructuren van Nissewaard. Hiervoor is incidenteel budget beschikbaar gesteld uit de reserve Groot Onderhoud Beheer. Voor de laatste twee wijkgroenstructuurplannen is in 2026 € 197.000 beschikbaar. Dit bedrag is overgeheveld van 2025 naar 2026.

Groot Onderhoud Spelen
In 2023 heeft in verband met een Europese aanbesteding van 34 speelplaatsen de uitvoering vertraging opgelopen. De laatste twee speelplekken worden uitgevoerd in 2026 en de geplande renovaties lopen ook door in 2026. In 2026 is incidenteel budget beschikbaar ad € 101.000, wat is overgeheveld vanuit 2025. Het budget wordt onttrokken uit de reserve Groot Onderhoud Beheer.

Parkenvisie
Voor park Vogelenzang zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld uit de reserve Beheer. De voorbereidingen hebben de afgelopen jaren plaatsgevonden. Uitvoering zal de komende jaren gefaseerd uitgevoerd worden. In 2026 is incidenteel € 524.000 beschikbaar, wat is overgeheveld vanuit 2025.

Wijkaanpak
Voor de realisatie van ingezette projecten in Waterland en de Akkers is in 2026 incidenteel budget geraamd van € 711.000. Dit budget is overgeheveld uit 2025 en komt ten laste van de reserve Herstructurering wijken.

Bushalte Stationsweg
In 2026 staat op de lasten en baten een bedrag geraamd van € 337.000 voor de aanleg van twee bushaltes aan de Stationsweg bij de nieuwe wijk Kreken van Nibbeland in Zuidland. De gemeente ontvangt hiervoor 100% subsidie van de MRDH.

Bebouwde kom wijziging Groene Kruisweg
Door de wijziging van de komgrenzen komt een deel van de Groene Kruisweg binnen de bebouwde kom te liggen. Voor de aanpassing van de kruispunten is budget beschikbaar gesteld uit de reserve Bereikbaarheid Nissewaard. In 2026 is incidenteel € 243.000 beschikbaar, wat is overgeheveld uit 2025.

Beheersystemen
Voor het invoeren van het GEO/DATA systeem is in 2022 een project gestart dat doorloopt naar 2026. In 2026 is incidenteel een bedrag van € 172.000 beschikbaar, wat is overgeheveld uit 2025.

Frictiekosten
In de Perspectiefnota 2026 is een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld uit de reserve Frictiekosten t.b.v. de implementatiekosten van de bezuinigingstaakstelling GEO/Data.

Verschillen reserves beheer openbare ruimte:

Reserve Groot Onderhoud Beheer

Speelplaatsen
Bij de Perspectiefnota 2021 is een meerjaren uitvoeringsplan voor speelplaatsen opgesteld. In 2026-2029 moeten nog een extra speelplaatsen worden opgepakt die niet in het uitvoeringsplan waren opgenomen. De kosten hiervoor bedragen ad € 437.000 per jaar en worden gedekt uit de reserve Groot Onderhoud Beheer.

Baggeren
Voor het baggeren van de watergangen zijn in 2026 t/m 2028 extra middelen nodig ad € 119.000 welke zijn gereserveerd in de reserve Groot Onderhoud.

Begraafplaats
Voor het onderhoud van de begraafplaats is in 2026 t/m 2028 extra budget beschikbaar uit de reserve Groot Onderhoud Beheer van respectievelijk € 165.000, € 65.000 en € 200.000.

Reserve Beheer

Parkenvisie
In 2026 is een bedrag van € 175.000 opgenomen voor de parkenvisie. Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve Beheer.

Overige verschillen:

Vergroenen theaterplein
In 2026 is incidenteel budget opgenomen op de lasten van € 125.000 en de baten van € 50.000 voor vergroening van het theaterplein.

Uitvoeringsplan Beheer 2027-2030
In 2026 is voor het beheer van de openbare ruimte een beheer- en uitvoeringsplan openbare ruimte 2027-2030 opgesteld welke is opgenomen in de begroting en het investeringsplan van de meerjarenbegroting 2027-2030.
De meerjarige vervangingsinvesteringen zijn terug te vinden onder Financiën, Investeringen. De kapitaallasten die daaruit voortvloeien zijn ten laste gebracht van de stelpost Beheer. Daarnaast zijn er ook nog bedragen voor groot onderhoud opgenomen in de begroting die onttrokken worden aan de reserve Beheer. Het gaat om:

	2027	2028	2029

Herstraten	€ 316.000	€ 1.568.000	€ 651.000
Groot onderhoud civiel technische kunstwerken	€ 1.000.000	€ 680.000	
Openbaar groen en bomen	€ 0	€ 285.000	€ 100.000
Totaal	**€ 1.316.000**	**€ 2.533.000**	**€ 751.000**

Afval
Binnen dit thema is er sprake van een stijging van de lasten met betrekking tot afval van € 733.000 ten opzichte van 2026. Daartegenover staat een stijging van de baten van € 1.034.000 en een mutatie op de reserve van € 169.000. De ontwikkeling van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door de reguliere indexatie, hogere verwerkingskosten en de hieruit voortvloeiende hogere btw-component. De afvalstoffenheffing wordt geheven op basis van kostendekkendheid. Dit betekent dat de hogere kosten voor afvalverwerking worden doorberekend in de afvalstoffenheffing. Als gevolg hiervan nemen de baten toe. Het verschil tussen de stijging van de lasten en de baten wordt veroorzaakt doordat er ook lastenm.b.t. de afvalstoffenheffing op een andere thema's worden verantwoord, zoals de kwijtschelding.

Riool
De lasten met betrekking tot riolering laten een stijging ten opzichte van 2026 zien van € 342.000 en de baten een stijging van € 511.000. In december 2025 heeft de gemeenteraad het nieuwe Integraal Gemeentelijk WaterPlan (IGWP) vastgesteld. De hierin opgenomen lasten met betrekking tot de exploitatie en de investeringen zijn in de begroting opgenomen. De baten zijn berekend op de vastgestelde verhoging van € 7,50 + indexatie voor woningen en € 15 + indexatie voor niet woningen.

Onderzoek waterschap
In 2026 is incidenteel budget beschikbaar van € 300.000 voor het onderzoek naar de overgang van het onderhoud van wegen van het waterschap naar de gemeente.

Wijkaanpak
Voor de wijkaanpak is een reserve Wijkaanpak gevormd van € 4.000.000 vanuit de Algemene reserve.

Vervangingsopgave openbare ruimte
Voor de vervangingsopgave openbare ruimte is met ingang van 2030 € 710.000 structureel aan extra middelen beschikbaar gesteld.

Personele lasten

De personele lasten op dit thema laten zijn in 2027 € 434.000 hoger dan in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

- **Taakstellingen**

In het thema Beheer openbare ruimte wordt de volgende taakstelling in de begroting ingevuld:

Bedragen x € 1.000

Gerealiseerde taakstellingen SD	2027	2028	2029	2030
Thema Beheer openbare ruimte				
Reinis niet-DVO taken	60	60	60	60
Totaal gerealiseerde bezuiniging Beheer openbare ruimte	**60**	**60**	**60**	**60**

Hieronder wordt de ingevulde bezuiniging toegelicht.

Reinis niet-DVO taken
De bezuiniging wordt ingevuld door een andere werkwijze voor het vuilruimen in sloten en singels. Van een vaste planning wordt overgegaan naar werken gestuurd door meldingen.

In de Begroting 2027-2030 zijn nog de volgende openstaande bezuinigingstaakstelling opgenomen:

Bedragen x € 1.000

Openstaande bezuiniging Beheer openbare ruimte	2026	2027	2028	2029
Thema Beheer openbare ruimte GEO/data op orde	209	209	209	209
Totaal openstaande bezuiniging Beheer openbare ruimte	**209**	**209**	**209**	**209**

Hieronder wordt de openstaande bezuinigingstaakstelling in het thema Beheer openbare ruimte toegelicht.

GEO /data op orde
Door meer te investeren op datasturing kan er beter worden aanbesteed. Ook meerwerk wat tegen hogere prijzen in rekening wordt gebracht, wordt verminderd.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Postma
Wethouder Smeding

Commissie
Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
NV Reinis

Relevante documenten op themaniveau
IBOR

Thema 2.3: Accommodaties & Parkeren

Inleiding
De gemeente Nissewaard beschikt over 241 accommodaties (peildatum 04-08-2026), waaronder de werkgebouwen, wijkcentra en ander maatschappelijk vastgoed, binnen- en buitensportaccommodaties, parkeergarages en portefeuille-iconen als De Boekenberg, Theater de Stoep en het Stadhuis. Met het gemeentelijk vastgoed wordt maatschappelijk rendement bewerkstelligd. Hierbij gaat het om:

- Het met vastgoed ondersteunen van de verplichte wettelijke taken.
- Het huisvesten van de doelgroepen en functies die voortkomen uit beleidsdoelstellingen.
- Het huisvesten van de eigen organisatie.
- Het ondersteunen van maatschappelijk ondernemen door partijen te verbinden in gezamenlijke huisvesting.

Het bezit van vastgoed is dus geen doel op zich. De integrale instandhouding en het beheer omvatten het technisch en functioneel in stand houden, verbeteren, verduurzamen en waar nodig vervangen van vastgoed, plus het effectief en efficiënt beheren en exploiteren van de portefeuille.
Daarnaast exploiteert de gemeente verschillende parkeergarages, overdekte fietsenstallingen en de truckparking aan de Mosterweg. Binnen het parkeerbeleid staat gastvrij parkeren centraal en wordt voortdurend gestreefd naar een evenwicht tussen maatschappelijk aanvaardbare tarieven en een verantwoorde kostendekkende exploitatie.
Het programma Schoon, Heel en Veilig: Accommodaties & Parkeren geeft een omschrijving van de doelstellingen die voortvloeien uit onder andere het coalitieakkoord en de gemeentelijke klimaatambities.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Het opstellen van een vastgesteld kader voor het effectief en efficiënt inzetten van vastgoed voor gemeentelijke doeleinden.

- In het vierde kwartaal stellen we een vastgoednota op waarin we de kaders voor beheer en instandhouding van gemeentelijk vastgoed opnemen. We geven prioriteit aan de New Town gebieden en houden rekening met de vervangingsopgave.

02. We willen planmatig onderhouden gebouwen, zodat er voldoende aanbod blijft dat de gemeentelijke beleidsdoelstellingen faciliteert.

- We plannen en voeren het onderhoud uit conform het vastgestelde kwaliteitsniveau. Daarbij streven we ernaar de jaarlijkse afwijking op planmatig onderhoud, inclusief verduurzamingsmaatregelen, vanaf 2027 te beperken tot maximaal 10%.

03. We verduurzamen onze gemeentelijk vastgoed zodat een gemiddelde jaarlijkse afname van 6% CO2 uitstoot wordt gerealiseerd en daarmee het tussentijdse doel van 55% totale afname CO2 uitstoot (t.o.v. 2018) in 2030 wordt behaald.

- Op objectniveau worden de verplichte en erkende verduurzamingsmaatregelen (conform EML: Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing) genomen.

04. We willen bereiken dat noodzakelijk onderhoud aan gebouwen, die niet in eigendom zijn van de gemeente of waarvan de exploitatie uit handen is gegeven, op peil blijft.

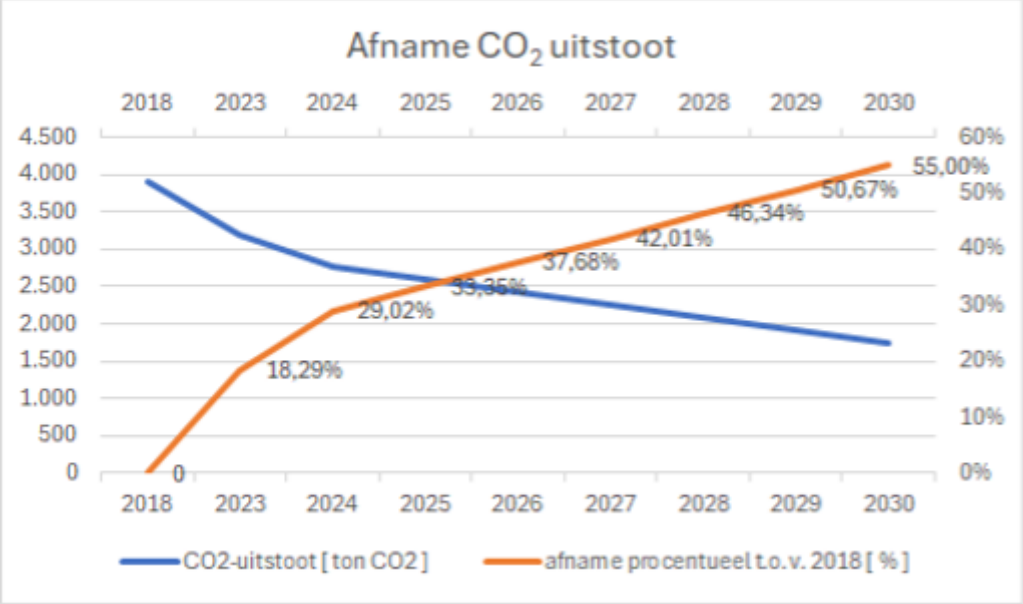
- Een Vastgoedstimuleringsfonds instellen voor het ondersteunen van noodzakelijk onderhoud.

05. Passende tarieven voor binnen- en buitensport.

- We stemmen tariefswijzigingen af op de sportseizoenen. Waarbij we oog hebben voor het effect op verenigingen.

Beleidsindicatoren

Met een gemiddelde jaarlijkse afname van 6% CO2 uitstoot wordt het tussentijdse doel van 55% totale afname CO2 uitstoot door gemeentelijke gebouwen (t.o.v. 2018) in 2030 behaald.

Grafiek 7: Afname CO2 uitstoot

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**25.887**	**31.103**	**30.324**	**29.411**	**29.437**	**29.558**
Baten	**-9.583**	**-9.762**	**-10.374**	**-10.353**	**-10.344**	**-10.344**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**16.304**	**21.341**	**19.950**	**19.058**	**19.093**	**19.214**
Mutaties reserves	645	-3.538	-1.148	-724	-709	-709
Totaal thema	**16.949**	**17.803**	**18.802**	**18.333**	**18.385**	**18.506**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Kapitaallasten
Ten opzichte van 2026 is in 2027 een stijging te zien van de kapitaallasten van € 272.000 en dit loopt op naar € 566.000 in 2030. Hier was grotendeels al rekening mee gehouden in het meerjareninvesteringsschema dan wel komt de dekking uit de stelpost vrijval kapitaallasten Accommodaties/Onderwijshuisvesting/Integraal huisvestingsplan (IHP). Dit heeft betrekking op de volgende onderdelen:

- de aankoop van de brede school Zuidland/Zoetemanring € 171.000
- Verduurzaming De Drenkwaard € 63.000
- Aankoop Breeweg 11/social hostel € 53.000
- De toename in 2030 ad. € 273.000 betreft voornamelijk de investeringen conform het meerjareninvesteringschema in de buitensport.

Onderhoud gemeentelijke accommodaties
Ten opzichte van 2026 zijn de kosten voor onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties in 2027 € 1.720.000 en vanaf 2028 e.v. € 1.978.000 lager. In 2028 wordt vooralsnog alleen het reguliere beschikbare budget geraamd en na schouwing begin 2027 (verwerking via PPN2028) wordt voor 2028 een zo'n actueel mogelijke raming planmatig onderhoud opgenomen. Tegenover deze verlaging staat een lagere onttrekking aan de reserve onderhoud gebouwen.

Tijdelijke huisvesting onderwijs
De middelen voor tijdelijke huisvesting onderwijs zijn in 2027 € 224.000 lager ten opzichte van 2026. Voor 2028 e.v. is de raming € 311.000 lager dan in 2026. Dit wordt veroorzaakt door extra middelen die in 2026 zijn opgenomen voor tijdelijke onderwijshuisvesting voor huisvesting ISK en voor diverse scholen basisonderwijs (Vlasbloem, Jan Campert, De Rank, De Hoeksteen en Mgr Bekkers). De tijdelijke huisvesting eindigt op het moment dat er een structurele oplossing is gevonden dan wel dat er nieuwbouw gerealiseerd is.

Verduurzamen vastgoed
Ten opzichte van 2026 stijgen de kosten voor verduurzamen vastgoed in 2027 met € 216.000. De oorzaak hiervan is dat dit bedrag in 2026 eenmalig is toegevoegd aan de reserve onderhoud gebouwen en daarmee komt het budget in 2027 weer beschikbaar.

Vervangingsopgave (maatschappelijke) accommodaties
Voor 2028 en 2029 is € 200.000 en vanaf 2030 structureel in de begroting opgenomen voor de vervangingsopgave (maatschappelijke) accommodaties.

Personele lasten

De formatielasten zijn in 2027 € 802.000 hoger dan het budget in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

Parkeeropbrengsten
De parkeeropbrengsten garages en buitenparkeren vallen vanaf 2027 € 300.000 hoger uit ten opzichte van 2026.

Huur en overige opbrengsten
Ten opzichte van 2026 is een toenamen te zien van € 202.000. Dit betreft met name de huurinkomsten van de Breeweg 11 (social hostel) en IKC De Elementen en daarnaast de bijdragen voor verduurzaming van De Drenkwaard en de Lorenzweg.

Reserve onderhoud gebouwen
Ten opzichte van 2026 is de onttrekking voor het planmatig onderhoud aan de reserve onderhoud gebouwen in 2027 € 3.099.000 lager. Het planmatig onderhoud voor 2028 e.v. is nog niet geraamd omdat begin 2027 de gebouwen opnieuw worden geschouwd en zodoende een zo actueel mogelijke raming voor 2028 kan worden opgenomen. Daardoor wordt in 2028 e.v. alleen het reguliere budget geraamd en wordt er nog geen onttrekking voorzien.

Reserve kapitaallasten verduurzaming Drenkwaard.
In 2026 is een reserve kapitaallasten gevormd voor de verduurzaming van de Drenkwaard. Dit verklaart het verschil in 2027 ten opzichte van 2026 van € 520.000.
In de begroting 2026-2029 is nog de volgende openstaande bezuinigingstaakstelling opgenomen.

Reserve Stimuleringsfonds vastgoed
In 2027 is de reserve Stimuleringsfonds vastgoed gevormd voor een bedrag van € 1.000.000 ten laste van de algemene reserve

Reserve Maatschappelijk vastgoed
In 2027 is de reserve Maatschappelijk vastgoed gevormd voor een bedrag van € 1.500.000 ten laste van de algemene reserve

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissies
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Niet van toepassing.

Relevante documenten op themaniveau
Parkeer- en parkeerbelastingverordening
Algemene Voorwaarden Parkeergarages
Algemene Voorwaarden vrachtwagenparkeerterrein

Programma 3: Duurzaam ontwikkelen en wonen

Kernboodschap Duurzaam ontwikkelen en wonen
Nissewaard werkt aan een aantrekkelijke, leefbare en toekomstbestendige gemeente waar inwoners prettig kunnen wonen, werken, ontmoeten en recreëren. Met de Omgevingsvisie Goed leven in Nissewaard zetten we in op sterke buurten, een gevarieerde woningvoorraad, goede voorzieningen, een sterke lokale economie en een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving.

De komende jaren werken we aan woningbouw en herstructurering in onder meer het stadscentrum en diverse wijken, met bijzondere aandacht voor starters en ouderen. Tegelijk investeren we in de kwaliteit van de openbare ruimte, vergroening, klimaatadaptatie en sociale samenhang, vooral in buurten waar de leefbaarheid onder druk staat.
Daarnaast versterken we de economische structuur door ruimte te bieden aan ondernemers, werkgelegenheid en onderwijs, en door het aantrekkelijk houden van het stadscentrum, wijkwinkelcentra en bedrijventerreinen. Ook benutten we de kwaliteiten van het landschap, recreatiegebieden en erfgoed om de identiteit en aantrekkelijkheid van Nissewaard verder te versterken.

Voor de dorpskernen blijft een gebiedsgerichte aanpak centraal staan. Woningbouw, voorzieningen, bereikbaarheid, natuur en landbouw worden integraal afgewogen om de vitaliteit van de kernen en het landelijke gebied te behouden. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners werken we aan een duurzaam en veerkrachtig Nissewaard richting 2050.

Omgevingsplan
Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 werken we aan één integraal en gebiedsdekkend omgevingsplan voor Nissewaard. Hiervoor krijgen we de tijd tot 2032.
De financiële gevolgen zijn nog niet volledig in beeld. Deze zijn mede afhankelijk van de keuzes die de gemeente maakt over regels, meldingsplichten en vergunningsplichtige activiteiten. Voor het opstellen van het omgevingsplan is daarnaast specialistische expertise nodig.

Wat mag het programma kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	24.776	53.408	29.529	18.642	16.169	17.211
Baten	-26.073	-42.062	-23.558	-12.690	-10.175	-11.220
Saldo lasten en baten	**-1.297**	**11.346**	**5.971**	**5.953**	**5.994**	**5.991**
Mutaties reserves	3.622	-3.500	-704	-102	-141	-129
Totaal programma	**2.325**	**7.846**	**5.267**	**5.850**	**5.853**	**5.862**

Thema 3.1: Ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding
We geven richting aan de ruimtelijke ontwikkeling van Nissewaard en bewaken de balans tussen ontwikkelen en beschermen. De Omgevingsvisie *Goed leven in Nissewaard* vormt hiervoor het kader. De Omgevingswet verplicht gemeenten tot één gebiedsdekkend omgevingsplan. Daarnaast stellen we waar nodig of wettelijk verplicht omgevingsprogramma's vast.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We geven uitvoering aan de Omgevingsvisie Goed leven in Nissewaard en gebruiken deze als kader voor ruimtelijke ontwikkelingen.

- We vertalen de Omgevingsvisie vanaf 2027 naar concrete ruimtelijke keuzes, plannen en programma's.

02. Uiterlijk in 2032 beschikt Nissewaard over één actueel en gebiedsdekkend omgevingsplan.

- We werken stapsgewijs aan het gebiedsdekkende omgevingsplan en verwerken daarin de regels voor de fysieke leefomgeving.

03. We verbeteren de digitale dienstverlening in het Omgevingsloket, zodat inwoners en initiatiefnemers eenvoudiger kunnen bepalen wat nodig is voor hun aanvraag.

- We maken voor minimaal vijf veel aangevraagde vergunningen toepasbare regels met een vragenboom en aanvraagformulier.

04. We werken aan gebiedsontwikkelingen die bijdragen aan sterke wijken, vitale kernen en een toekomstbestendige leefomgeving.

- We werken verder aan gebiedsontwikkelingen in Spijkenisse, Zuidland en Heenvliet en werklandschap Bernissester.

05. We versterken de positie van Voorne-Putten bij regionale, provinciale en landelijke keuzes over de ruimtelijke ontwikkeling.

- We vertalen de uitkomsten van de gebiedsuitwerking Voorne-Putten naar een position paper voor het eiland.
- We leveren een actieve bijdrage aan de gebiedsuitwerking van de Rotterdamse regio als uitwerking van de Ruimtelijke Puzzel van de provincie Zuid-Holland. Hiermee versterken we de positie van Voorne-Putten in de regio.

06. We bewaken bij de Delta Rhine Corridor de belangen van Nissewaard en beperken waar mogelijk de gevolgen voor inwoners, de leefomgeving en de agrarische sector.

- We brengen de belangen van Nissewaard in bij de planvorming en ruimtelijke inpassing van de Delta Rhine Corridor.

Beleidsindicatoren

Bij dit thema zijn geen beleidsindicatoren van toepassing.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**2.645**	**12.275**	**3.396**	**3.205**	**3.205**	**2.843**
Baten	**-2.171**	**-9.086**	**-984**	**-793**	**-793**	**-431**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**474**	**3.189**	**2.412**	**2.412**	**2.412**	**2.412**
Mutaties reserves		-194	-600			
Totaal thema	**474**	**2.995**	**1.812**	**2.412**	**2.412**	**2.412**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Energiehub Halfweg/Molenwatering
In 2026 zijn incidenteel lasten, baten en een onttrekking aan de Algemene reserve opgenomen voor het onderzoek naar de energiehub Halfweg/ Molenwatering van respectievelijk € 96.138, € 32.640.

Simonshaven
In 2026 zijn incidentele lasten opgenomen van € 131.000 voor de herinrichting van de oude voetbalvelden Simonshaven. Dit bedrag wordt onttrokken uit de Algemene reserve.

Energiearmoede
In 2026 zijn incidenteel lasten en baten opgenomen voor de specifieke uitkering Energiearmoede van € 400.991.

Budgetten Duurzaamheid
In het kader van de bezuinigingen is het structurele budget met betrekking tot duurzaamheid vanaf 2027 met € 180.000 verlaagd.

Overheveling Duurzaamheid
In het kader van duurzaamheid zijn er in 2026 incidenteel middelen beschikbaar ad € 720.000. Deze middelen zijn overgeheveld uit 2025.

Versnellingsbijdrage
In 2026 zijn incidenteel lasten en baten opgenomen voor de specifieke uitkering Versnellingsbijdrage voor Haven Noord en het metro-busstation van € 8.615.281.

Gebiedsontwikkeling Net op Zee Maasvlakte
In 2027 t/m 2030 zijn lasten en baten opgenomen voor de gebiedsontwikkelingen Net op Zee Maasvlakte van respectievelijk € 946.626, € 755.591, € 755.591 en € 393.447.

Reserve New Town
Als onderdeel van de financiële vertaling van het coalitieakkoord is per 2027 een reserve ingesteld van € 600.000 om de kosten die samenhangen met de New Town opgave te financieren. Dit bedrag komt ten laste van de Algemene Reserve (thema 1.1) en komt ten goede van de Reserve New Town (thema 3.1) Vanuit deze reserve wordt in de periode 2027-2030 € 150.000 per jaar aan de exploitatie toegevoegd.

Personele lasten
De personele lasten 2027 zijn € 368.000 hoger dan in 2026.Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar. Voor dit thema

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag
Wethouder Verheij

Commissie
Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond

Relevante documenten op themaniveau
Omgevingsvisie Goed leven in Nissewaard
Plan van aanpak omgevingsplan
Ontwikkelperspectief Nissewaard naar 2040

Thema 3.2: Bereikbaarheid & mobiliteit

Inleiding
Nissewaard heeft een unieke ligging ten opzichte van de haven, het groene achterland, de zee en Rotterdam. Om prettig te kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren, is een goede bereikbaarheid voor ons allen van groot belang. Maar Nissewaard ligt ook op een eiland en dat geeft ons regelmatig (nieuwe) uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid en mobiliteit. Tegelijk zijn de gemiddelde reistijden naar belangrijke werk- en voorzieningenlocaties vergelijkbaar met andere forensengemeenten in de Randstad. Daarnaast beschikt de gemeente over een onderscheidende kwaliteit, namelijk de directe, betrouwbare en frequente metroverbinding naar Rotterdam.

Lokaal zijn er verschillende interne opgaven waar wij ons op blijven richten, zoals verkeersveiligheid en leefbaarheid, langzaam verkeer (lopen en fietsen), openbaar vervoer en deelmobiliteit, parkeren versus ruimte en verstedelijking en tenslotte toekomstbestendige mobiliteit en innovatie.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We zetten concrete stappen richting een extra oeververbinding (Tweede Hartelbrug) als alternatief voor de A4-Zuid waarbij het behoud van de leefbaarheid van de omliggende gebieden randvoorwaardelijk is.

- We doen een haalbaarheidsstudie naar een extra oeververbinding. Dit maakt onderdeel uit van de Gebiedsuitwerking Voorne-Putten met het oog op de ruimtelijk-economische kansen en ontwikkeling die dat met zich meebrengt.
- We zorgen voor de realisatie van het bereikbaarheidsmaatregelenpakket van Rijk en regio voor Voorne-Putten en Haven Rotterdam (continu proces).
- We herijken het oplossend vermogen van het bestaande bereikbaarheids-maatregelpakket op basis van nieuwe ontwikkelingen.

02. We doen een haalbaarheidsstudie naar een metro met hogere en evenwichtige frequentie en zijn er investeringsafspraken met MRDH/RET over de renovatie van het station.

- We gaan een haalbaarheidsstudie doen naar een metro met hogere en evenwichtige frequentie. We vragen de RET en MRDH om commitment om deze studie samen te doen.
- We gaan investeringsafspraken maken naar aanleiding van de planvorming renovatie metrostation Spijkenisse Centrum.

- We maken beheer- en onderhoudsafspraken met de RET, MRDH en Reinis/CSU met betrekking tot de verbetering van de verblijfskwaliteit op het metrostation Spijkenisse Centrum.

03. De OV-bereikbaarheid van Spijkenisse en de haven worden structureel verbeterd; in 2030 zijn zoveel mogelijk relevante werklocaties (in het havengebied) goed bereikbaar per OV al dan niet in combinatie met fiets- en/of deelvervoer.

- We brengen de huidige bereikbaarheid per modaliteit van relevante werklocaties en relevante voorzieningen op wijkniveau en naar doelgroep (uitgaande pendel) in beeld.
- We gaan in gesprek met de MRDH, het Havenbedrijf en vervoerders om verdere verbeteringen te realiseren (o.a. input voor nieuwe concessie, continue proces).

04. We zetten in op goede busverbindingen; bestaande kwetsbare lijnen blijven minimaal op huidig niveau en het maatwerk vervoer wordt gecontinueerd.

- We brengen de huidige bereikbaarheid per modaliteit van relevante werklocaties en voorzieningen op wijkniveau en naar doelgroep (uitgaande pendel) in beeld.
- We gaan in gesprek met de MRDH, het Havenbedrijf en vervoerders om verdere verbeteringen te realiseren (o.a. input voor nieuwe concessie).
- We gaan in gesprek gaan met de MRDH over een goede busverbinding naar de Hongerlandsedijk en Haven Noord.
- We maken afspraken met de MRDH en Voorne aan Zee over maatwerk budget OV.

05. Fiets- en wandelroutes in kwetsbare wijken zijn veiliger en aantrekkelijker, inwoners moeten zich veilig kunnen verplaatsen in hun wijk en rondom scholen, voorzieningen en drukke verkeerspunten.

- We brengen kwaliteit van het netwerk van fiets-/looproutes in beeld en inventariseren de knelpunten ten aanzien van fiets-/looproutes per wijk op basis van doelgroep- en bestemmingsanalyses.
- We hanteren het STOMP-principe als uitgangspunt bij projecten (continue proces).
- We brengen de barrièrewerking van ringwegen voor oversteekbaarheid door langzaam verkeer in beeld evenals mogelijke oplossingsrichtingen (Groene Kruisweg en Schenkelweg).
- We realiseren gedragscampagnes (continue proces).
- We realiseren 30 km-zones en/of gebiedsontsluitingswegen 30 km/uur (continue proces).

06. Zogenaamde blackspots krijgen prioriteit bij het vergroten van de verkeersveiligheid.

- We pakken minimaal drie blackspots aan.

07. Parkeeroverlast wordt via maatwerk en bewonersparticipatie aangepakt waar nodig.

- We inventariseren parkeerknelpunten (op basis van recente parkeertelling) en omschrijven het type problematiek en (ervaren) overlast.
- We doen voorstellen voor een passende aanpak om overlast als gevolg van een te hoge parkeerdruk tegen te gaan.

Beleidsindicatoren

Bij dit thema zijn geen beleidsindicatoren van toepassing.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**77**	**175**	**106**	**106**	**106**	**106**
Baten	**-10**	**-9**	**-9**	**-9**	**-9**	**-9**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**67**	**166**	**97**	**97**	**97**	**97**
Mutaties reserves	-71	-120	-50	-50	-50	-50
Totaal thema	**-4**	**46**	**47**	**47**	**47**	**47**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Verkenning versterken mobiliteit en robuuste bereikbaarheid (2e Hartelbrug)
In 2026 is incidenteel budget geraamd op de lasten en de reserves van € 100.000 voor de verkenning versterken mobiliteit en robuuste bereikbaarheid (2e Hartelbrug). Dit budget is overgeheveld uit 2025.

Mobiliteitsmanagment
De gemeenten van de Zuid-Hollandse Eilanden en overige regionale overheden en organisaties werken samen aan een strategisch bereikbaarheidsplan met daarin maatregelen gericht op hinderbeperking vanwege grote onderhoudsopgaven in de regio de komende jaren. Dit gebeurt vanuit de gezamenlijkheid in het besef dat maatregelen in het gebied hun effect hebben op de bereikbaarheid van het gebied als geheel. Van alle partijen wordt een financiële bijdrage verwacht, € 50.000 per gemeente per jaar voor een periode van vier jaar (vanaf 2027). Voor deze ‘beleidsintensivering’ is in 2026 een aparte reserve Mobiliteitsmanagement ingesteld ad € 200.000 ten lasten van de reserve Bereikbaarheid.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Verheij

Commissie
Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Relevante documenten op themaniveau
Kadernota OV (Metropoolregio Rotterdam Den Haag)
Strategische Agenda Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2023-2026
Mobiliteitsvisie Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Thema 3.3: Duurzaamheid

Inleiding

De realisatie van de opgave Duurzaamheid is volop in ontwikkeling op internationaal, landelijk, regionaal én lokaal niveau. De gemeente Nissewaard heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal, aardgasvrij, klimaatbestendig, waterrobuust en circulair te zijn. Deze ambitie is in lijn met het Akkoord van Parijs, de Klimaatwet, het Klimaatakkoord, het Klimaatplan, het Deltaprogramma en de Deltaplannen op het gebied van Waterveiligheid, Zoetwater en Ruimtelijke Adaptatie en het landelijk kader Circulariteit. Samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en medeoverheden werken we aan een toekomstbestendig Nissewaard. We verbinden de inspanningen waar mogelijk met de reguliere werkzaamheden van de gemeente. Op deze manier brengen we deze ambitie steeds dichterbij.

Een concreet initiatief waarin verschillende onderdelen van deze duurzaamheidsambitie samenkomen, is Netwerk Circulair Nissewaard. Dit netwerk biedt niet alleen kansen om materialen opnieuw te gebruiken en afvalstromen te verminderen, maar kan ook een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling en participatie van inwoners. Door Reinis te verbinden met ons werkontwikkelbedrijf Voorne-Putten Werkt, onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke partners en bedrijven ontstaat een netwerk waarin circulariteit, educatie en arbeidsparticipatie elkaar versterken.

Binnen dit netwerk kunnen werkzaamheden worden georganiseerd die aansluiten bij verschillende ontwikkelniveaus en mogelijkheden van inwoners. Zo ontstaan leerzame en betekenisvolle werkzaamheden, waarbij inwoners werkervaring opdoen en zich mogelijk verder ontwikkelen richting passend en duurzaam werk. Ook kunnen scholieren vaardigheden aanleren die belangrijk zijn in de economie van de toekomst.

Door producten en grondstoffen langer in de keten te houden, hergebruik te stimuleren en afval te voorkomen, beperken we het gebruik van nieuwe grondstoffen en de daarmee samenhangende energie- en CO2-uitstoot. Daarnaast dragen we bij aan circulaire gedragsverandering door voor inwoners zichtbaar te maken hoe circulariteit in de praktijk vorm krijgt.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

A. In 2030 is Nissewaard meer energieneutraal

01. We blijven nauw samenwerken met netbeheerders om de impact van netcongestie op inwoners, ondernemers en gebiedsontwikkelingen zoveel mogelijk te beperken.

- We verbeteren de samenwerking met Stedin door de overlegstructuur op verschillende niveaus te intensiveren.
- We stellen een strategische actieagenda op.

02. We maken een visie op het energiesysteem van 2050 voor Nissewaard en werken aan een route om naar dit toekomstbeeld toe te groeien.

- We ontwikkelen een visie op het energiesysteem van de toekomst.

03. We bieden ruimte aan energieontwikkelingen in de energie-infrastructuur, met behoud van regie op de ruimtelijke ontwikkeling van Nissewaard ten einde de energiezekerheid te vergroten.

- Begeleiden landelijke energieprojecten.
- Begeleiding uitbreiding stations.

04. We zetten de aanpak voor zon op daken voort, passend bij de mogelijkheden van het energiesysteem.

- Actieagenda zon op dak.
- We monitoren het percentage geschikte daken benut voor zonnepanelen.

05. We blijven actief deelnemen aan regionale samenwerkingsverbanden rondom de grote toekomstgerichte transitieopgaven.

- We nemen deel aan de regionale overlegstructuren (RES, pMIEK, ZH Delta).

B. In 2030 is Nissewaard meer aardgasvrij(ready)

06. We helpen particuliere eigenaren van een woning met het isoleren van hun woning door een isolatie-aanpak zodat in 2030 de woningen in Nissewaard over een heel jaar 10% minder gas gebruiken dan in 2025.

- We voeren de isolatie-aanpak uit.

07. We creëren duidelijkheid over de beoogde warmteoplossing per wijk en kern door in 2027 een warmteprogramma vast te stellen.

- We stellen een warmtebronnenstrategie op.
- We stellen een energiehoofdstructuur op.
- We stellen een Warmteprogramma vast.

08. We onderzoeken per wijk en kern hoe we de beoogde warmteoplossing haalbaar en betaalbaar kunnen maken met de wijkaanpak aardgasvrij zodat er in 2030 5% meer bestaande woningen aardgas vrij zijn dan in 2025.

- We stellen een wijkaanpak uitvoeringsplannen collectief (minimaal 2 voor 2031)/all-electric (minimaal 1 voor 2030) op.
- We stellen beleid op voor de juiste toepassing van elektrische warmteoplossingen in woningen, onder andere om geluidshinder te beperken en het straatbeeld te beschermen.

09. We ondersteunen inwoners bij het verduurzamen van de woning door middel van de duurzaamheidslening, het energieloket en de energiecoaches zodat in 2030 de woningen in Nissewaard over een heel jaar 10% minder gas verbruiken dan in 2025.

- We voeren de aanpak energiearmoede uit.
- We bieden het Energieloket aan.
- We bieden energiecoaching aan.

10. We onderzoeken hoe we een warmtenet voor bepaalde wijken haalbaar en betaalbaar kunnen maken.

- We onderzoeken de rolneming van de gemeente in een warmtebedrijf.
- We stellen een kavelstrategie vast.

C. In 2030 is Nissewaard meer klimaatbestendig en waterrobuust ingericht

11. Klimaatadaptatie blijft een vast onderdeel van het omgevingsbeleid en gebieds-ontwikkelingen.

- We vervangen en investeren in biodiversiteit, parken en groen.
- We borgen klimaatadaptatie in beleid, beheer, omgevingsprogramma's en omgevingsplannen.
- We werken aan een lokale vertaling van het principe water en bodem sturend.
- We stellen een integraal actieplan hitte op.

12. We blijven werken aan klimaatbestendige en schokbestendige wijken, met De Akkers als focusgebied in deze periode.

- We maken voor Nissewaard de klimaatrisico's inzichtelijk en duiden deze risico's. Om de risico's te beperken stellen we een uitvoeringsagenda en strategie op (DPRA-cyclus).
- We benoemen prioritaire knelpunten (hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen).
- We lossen prioritaire knelpunten op (hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen).
- We werken een aan een strategie tijdens overstromingen
- We verkennen de uitbreiding van DPRA werkregio naar de Zuid Hollandse Delta.

13. We blijven inwoners stimuleren en faciliteren om tuinen verder te vergroenen.

- We stimuleren inwoners de tuinen te vergroenen

D. In 2030 is Nissewaard meer Circulair

14. We versterken de samenwerking met onderwijsinstellingen, ondernemers en maatschappelijke partners om kennis en bewustwording rondom circulariteit verder te vergroten.

- We ontwikkelen de Bernissester zoveel mogelijk circulair.
- We herijken in 2026 de Green Deal Halfweg-Molenwatering.
- We versterken de Stichting Circulair ZHD.
- We versterken het Netwerk Circulair Nissewaard door het onderzoeken van fysieke locaties, het opzetten van nieuwe activiteiten met meer bedrijven en organisaties, en het communiceren hierover naar bewoners en potentiële nieuwe partners.
- We zetten reparatievouchers in.
- We stimuleren delen en lenen.

15. We bouwen voort op bestaande initiatieven en versterken de aandacht voor circulariteit binnen projecten, aanbestedingen en gebiedsontwikkelingen, passend bij de schaal en mogelijkheden van Nissewaard.

- We experimenteren volgens de principes van Samen Slim.
- We ontwikkelen circulair bouw- en infrabeleid en versterken processen.
- We onderzoeken en implementeren circulair financieren.
- We schalen de Stroshow - gericht op woningisolatie met stro uit de Zuid-Hollandse Delta - op.
- We onderzoeken de grondbank en voeren eventuele interventies uit.
- We nemen circulaire Inspanningen op in de DIP'en/DIN'en van de ketens grijs, groen, blauw en schoon/grondstoffen.
- We implementeren Het Nieuwe Normaal, een landelijk raamwerk en taal voor circulair bouwen.

- We versterken de NisseWaardentool, een interne tool om duurzame ambities te vertalen in projecten.

Beleidsindicatoren

In 2030 is Nissewaard meer energieneutraal

Indicator	Toelichting	Bron	Nulmeting	Streefwaarde 2030
Percentage geschikte daken en parkeerplaatsen met zonnepanelen (E)	Percentage van geschikte grote en kleine daken en grote parkeerplaatsen met zonnepanelen.	Dataset RVO	14,5%	40%

In 2030 is Nissewaard meer aardgasvrij

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroting 2026	Streefwaarde 2030
Aardgasverbruik voor woningen in hele gemeente	Klimaatmonitor	31,2 miljoen m^3	30,6 miljoen m^3	28,1 miljoen m^3
Aantal bestaande woningen aardgasvrij	Stedin	4.912	5.035	5.403
Aantal uitvoeringsplannen collectief	Project specifieke monitoring	0	0	2
Aantal uitvoeringsplannen all-electric	Project specifieke monitoring	0	0	1

In 2030 is Nissewaard meer klimaatbestendig en waterrobuust ingericht

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroting 2026	Streefwaarde 2030
Aantal bomen	Eigen data	3800	3800	38.760
Aantal m2 groen per inwoner	Klimaateffectatlas	46,5 m2	46,5 m2	60m2
Aantal ingerichte koele gemeentelijke	Eigen data	minder dan 1 per wijk	minder dan 1 per wijk	minimaal 1 per wijk

locatie voor kwetsbare groepen per wijk				
Overlast door hitte bij broze 64-plussers	Klimaateffectatlas	26,3%	26,3%	20%
Percentage verhard openbaar oppervlakte	Klimaateffectatlas	52,7%	52,7%	45%
Percentage openbaar groen	Klimaateffectatlas	48,8%	48,8%	50%
Gevoelstemperatuur op hete zomerdag	Klimaateffectatlas	43,5% tussen 46-50 graden	43,5% tussen 46-50 graden	35% tussen 46-50 graden
Percentage bomen struiken en gras in niet-openbaar gebied	Klimaateffectatlas	12,6%	12,6%	20%
Percentage verharding in niet-openbaar gebied	Klimaateffectatlas	54,7%	54,7%	45%

In 2030 is Nissewaard meer circulair

De lokale circulaire transitie is te complex en te moeilijk meetbaar om te vatten in een enkele cijfers. Toch hebben we een aantal indicatoren opgenomen die iets zeggen over de circulaire economie.

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Circulaire bedrijfsactiviteiten	Het aantal bedrijven met circulaire bedrijfsactiviteiten neemt jaarlijks toe	KVK/CBS	130	>130	> aantal 2026
Bedrijfsafval	Het afval van bedrijven met meldingsplichtige stromen dat wordt gestort of verbrand	LMA	1,1%	<1,1%	< % 2026

	neemt jaarlijks af				
Circulaire gebouwen	In 2030 zijn er gebouwen industrieel en biobased of met demontabele elementen gerealiseerd of in planvorming	Gemeente Nissewaard	0	0	> 0
Circulair inkopen	In 2030 is circulariteit onderdeel van alle gemeentelijke inkooptrajecten	Gemeente Nissewaard	meeste inkooptrajecten	meeste inkooptrajecten	≈ alle inkooptrajecten

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**4.321**	**14.427**	**4.666**	**4.660**	**4.635**	**4.635**
Baten	**-2.322**	**-9.405**	**-2.762**	**-2.762**	**-2.762**	**-2.762**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**1.999**	**5.023**	**1.905**	**1.898**	**1.873**	**1.873**
Mutaties reserves	-446	-1.328				
Totaal thema	**1.553**	**3.694**	**1.905**	**1.898**	**1.873**	**1.873**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Algemeen budget duurzaamheid
In 2026 is incidenteel budget opgenomen in het kader van duurzaamheid dat is overgeheveld uit 2025 van € 143.000 ten laste van de reserve Duurzaamheid.

CDOKE middelen
Voor de uitvoering van het klimaatakkoord zijn vanuit het rijk extra gelden beschikbaar gesteld (CDOKE middelen). Deze lasten en baten bedragen op dit thema respectievelijk € 6.350.000 en € 3.653.000 in 2026. De lasten en baten bedragen € 2.734.000 in 2027 t/m 2030.

Regionale Energie Strategie

In 2026 zijn incidenteel middelen geraamd voor de Regionale Energie Strategie van € 229.000. Deze middelen zijn overgeheveld vanuit 2025.

Impuls Klimaatadaptatie
Voor de Impuls Klimaatadaptatie zijn in 2026 incidenteel lasten en baten geraamd van € 899.000.

Isolatieaanpak
Voor de Isolatieaanpak (1e, 2e en 3e tranche) zijn in 2026 lasten en baten geraamd van € 4.831.000.

DCMR
In 2026 staat incidenteel budget geraamd van € 103.000 voor de dienstverleningsovereenkomst van de DCMR. Dit budget is overgeheveld uit 2025.

Mutatie Algemene reserve
De onttrekking aan de Algemene reserve met betrekking tot de budgetten Duurzaamheid die zijn overgeheveld uit 2025 en verantwoord staan onder thema 3.1 staat op dit thema geraamd in 2026 voor een bedrag van € 768.000..

- **Taakstellingen**

In de begroting 2027-2030 is nog de volgende openstaande bezuinigingstaakstelling opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Taakstelling begroting 2027-2030	2027	2028	2029	2030
Thema Duurzaamheid				
DCMR DVO	-20	-20	-20	-20
Totaal opgenomen taakstelling	**-20**	**-20**	**-20**	**-20**

Hieronder worden de openstaande taakstellingen in het thema Duurzaamheid toegelicht.

Duurzaamheid

Korting GR DCMR
De bezuiniging is ingevuld en heeft in plaats van de geraamde bezuiniging van € 33.000 een groter bedrag opgeleverd. Hiermee komt de openstaande bezuiniging op € - 20.551 structureel. Dit bedrag kan worden toegepast om eventuele andere openstaande bezuinigingen te dekken.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Stengs

Commissie
Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
GGD Rotterdam-Rijnmond
Stedin

Relevante documenten op themaniveau

Warmteprocesplan Abbenbroek, Geervliet en Heenvliet, vastgesteld mei 2025
Warmteprocesplan Akkers-Centrum, Vogelenzang-Zuid en de Hoek, vastgesteld april 2023
Herzien Plan van aanpak RES 2022-2026 Rotterdam – Den Haag, vastgesteld april 2023
Samenwerkingsovereenkomst Klimaatadaptatie Voorne-Putten, vastgesteld november 2022
Programmaplan Duurzaamheid Nissewaard 2023-2 024, vastgesteld april 2022
Laadstrategie, uitvoerend beleid openbaar laden en locatiekaart concept-laadlocaties, vastgesteld juli 2021
Regionale Energie Strategie (RES) regio Rotterdam - Den Haag 1.0, vastgesteld juni 2021
Leidraad Windenergie Voorne-Putten, vastgesteld oktober 2018
Strategie Klimaatadaptatie Voorne-Putten, vastgesteld april 2021
Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie Nissewaard, vastgesteld april 2021
Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie Voorne-Putten, vastgesteld april 2021
Warmtetransitievisie Voorne-Putten , vastgesteld mei 2020
Klimaatstresstest Voorne-Putten, vastgesteld april 2020
Intentieverklaring ketensamenwerking Hoogwaardig Hergebruik (thans Circulair ZHD), vastgesteld september 2025

Thema 3.4: Wonen

Inleiding
Nissewaard is al vele jaren de thuisbasis van inwoners die binnen onze gemeente werken, maar daarnaast de plek waar vele mensen die in de haven en elders in de regio werken thuiskomen. Een gevarieerd aanbod aan diverse woon- en leefmilieus moet onze inwoners huisvesten en potentieel nieuwe inwoners aantrekken. We beogen een woningvoorraad die kwalitatief in balans is en die bijdraagt aan de leefbaarheid in Nissewaard. We hebben gezinsvriendelijke wijken en dorpen en liggen op mooie afstand van het strand en de stad. Je vindt in de dorpskernen de rust en ruimte, maar Nissewaard biedt ook de voordelen van een middelgrote stad als Spijkenisse. We anticiperen op veranderende woonwensen en bieden voldoende aanbod voor alle levensfasen en de sociale doelgroep.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Het versterken van de woonbalans en de kwaliteit.

- We realiseren 100 flexwoningen. Het doel is om de helft daarvan in de huidige collegeperiode te realiseren en dat de andere helft in de voorbereidende fase verkeert.
- We benutten de vrije toewijzingsruimte (max 15%) die woningcorporaties bij het toewijzen van sociale huurwoningen hebben om middeninkomens te huisvesten.
- We benutten de maximale ruimte (50%) die woningcorporaties hebben om woningen aan te bieden met voorrang voor lokaal woningzoekenden.
- We zetten de resterende ruimte (50%) die woningcorporaties hebben om woningen aan te bieden met voorrang voor lokaal woningzoekenden in om lokale jongeren en senioren met voorrang te huisvesten.
- We sturen op instroom in de sociale woningvoorraad van kwetsbare wijken door het inzetten van de vrije toewijzingsruimte van woningcorporaties en van bemiddelingsmodellen waarbij urgent woningzoekenden niet per definitie voorrang krijgt
- We verkennen met de lokale woningcorporaties de mogelijkheden tot herstructurering van bestaande wijken. Daarnaast maken we afspraken over het gericht en beperkt transformeren van de sociale woningvoorraad naar middenhuur- en koopwoning.

- We verlengen het toepassen van de Rotterdamwet (Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek) tot 2032.
- We verlengen de Starterslening en onderzoeken de mogelijkheid tot uitbreiding ervan.
- We onderzoeken of voorrang gegeven kan worden aan eigen inwoners bij de toewijzing van nieuwbouw betaalbare koopwoningen.

02. Het verkennen van mogelijkheden om de bestaande woningvoorraad beter te benutten.

- We verkennen de mogelijkheden tot het gebruik van een ‘gereedschapskist’ waarin opties zoals woningsplitsing, woningdelen en ‘friends contracten’ mogelijk zijn binnen Nissewaard.

03. Tweejaarlijkse prestatieafspraken met lokale woningcorporaties (2027/2028 en 2029/2030).

- We maken tweejaarlijkse prestatieafspraken met lokale woningcorporaties en huurdersorganisaties en leggen daarin ambities uit het coalitieakkoord vast.

04. Huisvesting van arbeidsmigranten.

- We voorkomen dat woningen kamergewijs worden verhuurd door regels op te nemen in het Omgevingsplan.
- We verkennen de tijdelijke huisvestingsmogelijkheden van arbeidsmigranten voor het havengebied op of nabij bedrijventerreinen.

05. In de focuswijken De Akkers, Waterland, De Hoek, Noord, Groenewoud en Gildenwijk werken we aan een toekomstbestendige woningvoorraad en leefomgeving, met een integrale aanpak van sociale, economische en veiligheidsopgaven.

- Het college stelt in december 2026 een compact strategisch plan New Town-aanpak op, met een perspectief tot 2050. De indicatoren van dit plan verschijnen in Perspectiefnota 2028.
- In het plan wordt koers en inzet van het college beschreven.
- Het college stuurt de opgave in samenhang aan via een bestuurlijke stuurgroep New Town-aanpak, die vanaf oktober 2026 maandelijks bijeenkomt.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Gemiddelde WOZ waarde van woningen	X 1.000 euro	CBS	308	310-315	320-325
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	10	11-13	11-13
Demografische druk	Aandeel jongeren (< 20 jaar) en ouderen	CBS	75,5%	76%	76%

	(> 65 jaar) t.o.v. de groep 20 tot 65 jaar				
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden*	In euro's	COELO	931	963,18	956,12
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudes*	In euro's	COELO	931	963,18	956,12
Wonen	Tevredenheid met de woning	Nissewaard Peiling	7,0	7,5	7,5
Wijk- en kerngericht werken	Stabiliteit/ toename leefbaarheid in wijken en kernen	Nissewaard Peiling	7,5	7,5	7,5

*In Nissewaard is het tarief voor de gemeentelijke woonlasten niet gesplitst in eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens, maar in gestapelde- en eengezinswoningen. Derhalve is voor deze beleidsindicatoren het gemiddelde van de gemeentelijke woonlasten van gestapelde- en eengezinswoningen opgenomen.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**4.040**	**6.237**	**3.409**	**3.398**	**2.876**	**2.875**
Baten	**-2.817**	**-3.058**	**-1.559**	**-1.559**	**-944**	**-944**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**1.223**	**3.179**	**1.850**	**1.840**	**1.932**	**1.931**
Mutaties reserves	-42	-2.371	-54	-52	-91	-79
Totaal thema	**1.181**	**808**	**1.796**	**1.787**	**1.841**	**1.852**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Herstructurering Sterrenkwartier

Vanaf 2026 worden de kosten voor de herstructurering Sterrenkwartier geactiveerd. De kapitaallasten worden structureel onttrokken aan de reserve Herstructurering Sterrenkwartier. Voor 2026 staat voor de lasten een bedrag geraamd van € 204.000 en voor de onttrekking aan de reserve van € 166.000. Vanaf 2027 staan de lasten geraamd op € 54.000 en de onttrekking aan de reserve van € 54.000.

Herstructurering Molenwei
In 2026 staat er incidenteel budget geraamd op de baten en de lasten van € 325.000 voor de herstructurering van de Molenwei. De verantwoordelijkheid voor de kosten van de inrichting van de buitenruimte ligt bij de woningcorporatie. De gemeente voert deze werkzaamheden uit en factureert de kosten door.

Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie
In 2026 zijn incidenteel middelen opgenomen voor het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie van € 139.000. Dit budget kwam ten laste van de Algemene reserve.

Omgevingsplan
Voor het opstellen van het omgevingsplan staan in 2026 incidenteel middelen geraamd van € 806.500. Deze middelen zijn overgeheveld uit 2025 via de Algemene Reserve.

Omgevingswet
De incidentele middelen voor de Omgevingswet zijn vanuit 2025 overgeheveld naar 2026. In 2027 valt dit budget weg en is het budget daarmee € 1.370.000 lager.
De opbrengsten aanvragen Omgevingswet zijn in 2026 € 1.200.000 hoger dan in 2027 en 2028. Ten opzichte van 2026 is de geraamde opbrengst in 2029 € 1.800.000 lager. In de PPN 2027 is vooralsnog eenmalig de opbrengst verhoogd. Daarnaast wordt er een onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges Omgevingsvergunning gedaan.

Algemene reserve
Ten opzichte van 2026 is er in 2027 een lagere onttrekking aan de algemene reserve. Dit betreft de overheveling van 2025 naar 2026 van de incidentele middelen voor de Omgevingswet € 1.370.000 en voor het Omgevingsplan € 806.500. In 2027 valt deze onttrekking weg.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Postma

Commissie
Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Relevante documenten op themaniveau
Woonvisie Nissewaard
Nissewaard naar 2040

Thema 3.5: Bouwprojecten & grondexploitatie

Inleiding

Dit thema behandelt de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar grondbeleid. Belangrijke onderwerpen hierbij zijn:

- De ontwikkelingen van bouwprojecten op eigen grond.
- Het faciliteren van private ontwikkelingen.
- Het beheer van gronden.
- De verkoop van blote eigendommen.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Uitvoering geven aan Nissewaard naar 2040 middels actief en faciliterend grondbeleid.

- Nissewaard naar 2040: voor kansen op eigen grondgebied nieuwe grondexploitaties openen.
- Nissewaard naar 2040: voor kansen op particulier grondgebied in gesprek gaan met partners en, waar nodig, partners met elkaar verbinden.
- Versterken economische positie: verkoopbeleid m.b.t. de verkoop van blote eigendommen voeren.
- Versterken economische positie: Grip houden op grondexploitaties en kansen benutten.
- Omgaan met netcongestie: alternatieve oplossingen zoeken voor lopende projecten die geen stroom dreigen te krijgen en het opstellen van een handelingsperspectief in bredere zin.
- Omgaan met netcongestie: een samenwerkings- en escalatiestructuur opzetten en samenwerkingsafspraken maken met Stedin.

Beleidsindicatoren

Bij dit thema zijn geen beleidsindicatoren van toepassing.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**13.695**	**20.294**	**17.950**	**7.272**	**5.346**	**6.752**
Baten	**-18.754**	**-20.504**	**-18.243**	**-7.566**	**-5.666**	**-7.074**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**-5.059**	**-210**	**-293**	**-294**	**-320**	**-321**
Mutaties reserves	4.180	513				
Totaal thema	**-879**	**303**	**-293**	**-294**	**-320**	**-321**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Nota Grondexploitaties

De begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2030 zijn aangepast naar aanleiding van de herziening van de Nota Grondexploitaties 2026. De lasten en baten zijn in 2026 € 18.846.000 en in 2027 € 16.545.000.

Mutaties reserves

In 2026 staan incidenteel twee stortingen in de reserve geraamd. Een storting in de reserve Projecten van € 513.000 naar aanleiding van afgesloten anterieure overeenkomsten. Daarnaast is er een bedrag van € 188.000 gestort in de Algemene reserve vanwege het vervallen van de reserve De Boeg.

Portefeuillehouder(s)

Wethouder Hamerslag

Commissie

Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen

Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
Elementen BV Spijkenisse

Relevante documenten op themaniveau

Notitie Grondexploitaties 2019 Commissie BBV
Notitie Grondexploitaties 2023 Commissie BBV (actualisatie)
Nissewaard naar 2040

Programma 4: Ondernemen en ontspannen

Kernboodschap Ondernemen en ontspannen
Nissewaard wil een aantrekkelijke gemeente zijn waar het goed wonen, werken, ondernemen, ontspannen en recreëren is. Een sterke toekomstbestendige economie is daarvoor een belangrijke basis en draagt bij aan werkgelegenheid, ontwikkeling en perspectief voor onze inwoners en aan levendige en vitale wijken, kernen en centra met passend voorzieningenniveau.

Nissewaard ligt in een economisch sterke regio, met het Rotterdamse havengebied in de directe nabijheid. Deze ligging, onze bestaande bedrijvigheid en het ondernemerschap in onze gemeente bieden kansen voor verdere economische ontwikkeling. We willen deze kansen beter benutten en tegelijkertijd de lokale economie versterken. Daarom zetten we in op een aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat, ruimte voor ondernemerschap en innovatie en een goede aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en bedrijfsleven.

Vanuit de triple helix werken overheid, ondernemers en onderwijs samen aan economische ontwikkeling, talent en innovatie. Daarbij verbinden we economische kansen aan de bredere New Towns-opgave. Vernieuwing van wijken en centra vraagt immers ook om een sterke economische basis, toekomstbestendige voorzieningen en ruimte voor nieuwe bedrijvigheid en functies.

Kunst en cultuur hebben we hoog in het vaandel staan in Nissewaard. We zijn trots op onze culturele infrastructuur, het brede cultuuraanbod, de initiatieven uit de samenleving en de grote hoeveelheid kunstwerken in onze openbare ruimte. Die buitenruimte gaat er ook dankzij streetart en murals steeds kleurrijker uitzien. In de nieuwe collegeperiode borduren we hierop voort. De aanbesteding voor beheer en onderhoud van kunstwerken in de buitenruimte is afgerond, waardoor wat nu kleurrijk is ook kleurrijk kan blijven.

We vinden het belangrijk alle inwoners van Nissewaard kansen voor ontwikkeling, ontplooiing en ontmoeting te bieden en zien het als een uitdaging daar alle (culturele) identiteiten bij te betrekken. Met de uitbreiding en vernieuwing van zowel theater De Stoep als de NIS worden de kansen voor onze inwoners om te participeren in cultuur en het eigen talent te onderzoeken en ontwikkelen, vergroot. De beleving van kunst en cultuur staat voor ons niet op zichzelf, maar biedt ook tal van mogelijkheden voor een maatschappelijk rendement, dat bijdraagt aan de doelstellingen in het sociaal domein. Dat is waar kunst en cultuur en ontmoeting samenkomen. Zowel de grote culturele instellen als de culturele verenigingen en stichtingen van vrijwilligers en de lokale initiatieven zijn daarvoor onmisbaar. In de nieuwe cultuurnota voor de komende vier jaren bouwen we verder op wat er al is, en kijken tegelijkertijd waar focus en verfijning nodig zijn. Hierbij betrekken we het culturele veld: verenigingen voor amateurkunst, de grote culturele instellingen en ook ondernemers.

Nissewaard is een gemeente waarin verenigingen een belangrijke rol spelen. Ze brengen inwoners in beweging, zorgen voor ontmoeting en versterken de sociale samenhang. Vrijwilligers en andere betrokken inwoners vormen de drijvende kracht achter dit sterke verenigingsleven. Samen met sportaanbieders en maatschappelijke partners werken we aan een gezonde en beweegvriendelijke gemeente waarin iedereen mee kan doen. We ondersteunen verenigingen bij de uitdagingen waar zij voor staan en stimuleren samenwerking en kennisdeling, zodat zij ook in de toekomst een sterke maatschappelijke rol kunnen blijven vervullen.

Evenementen dragen bij aan de levendige en bruisende gemeente die we zijn voor onze inwoners en ondernemers/sponsoren. Met een goede kalender en goed georganiseerde evenementen bieden we verspreid over de gemeenten ruimte aan ontmoeting en plezier voor verschillende leeftijden.

Wat mag het programma kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	15.927	17.676	14.758	14.757	14.682	14.681
Baten	-4.836	-6.344	-4.166	-4.213	-4.139	-4.139
Saldo lasten en baten	**11.091**	**11.332**	**10.592**	**10.545**	**10.543**	**10.542**
Mutaties reserves	216	-860	-16	-6	-6	-5
Totaal programma	**11.307**	**10.471**	**10.576**	**10.539**	**10.538**	**10.537**

Thema 4.1: Economie

Inleiding

Nissewaard werkt aan een brede en toekomstbestendige economische structuur. We brengen scherper in beeld waar onze kracht ligt, welke bedrijvigheid bij Nissewaard past nu en in de toekomst en welke voorwaarden nodig zijn voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Op basis daarvan ontwikkelen we een gerichte economische strategie.

De economie van Nissewaard staat niet op zichzelf. Nissewaard ligt midden in een economische regio die in transitie is. De ligging nabij de grootste haven van Europa biedt kansen voor ondernemerschap, werkgelegenheid, innovatie en samenwerking. Tegelijkertijd willen we onze eigen economische kracht versterken. We zoeken daarom naar een goede balans tussen een sterke lokale economie en het benutten van regionale, nationale en internationale economische netwerken.

Vanuit die positie zetten we in op sterke en toekomstbestendige bedrijventerreinen, waaronder de ontwikkeling van werklandschap Bernissester. Een goede benutting van de beschikbare ruimte, passende werkgelegenheid en toekomstbestendige bedrijvigheid staan daarbij centraal. We kiezen bewust voor bedrijven die passen bij het profiel en de ambities van Nissewaard en economische en maatschappelijke meerwaarde bieden voor onze gemeente en inwoners. Zo benutten we onze ligging nabij het Rotterdamse havengebied en de kansen die de regio biedt, zonder vanzelfsprekend ruimte te bieden aan functies die vooral voortkomen uit ruimtevraag elders in de regio. Door structureel samen te werken met ondernemers en economische sleutelbedrijven krijgen we beter zicht op kansen en knelpunten rond ruimte, bereikbaarheid, energie, personeel en innovatie.

Tegelijkertijd versterken we het lokale ondernemerschap en zetten we in op een aantrekkelijk stadscentrum en vitale wijkwinkelcentra. Het stadscentrum ontwikkelen we verder als 'huiskamer van de stad': een levendige plek waar inwoners en bezoekers winkelen, elkaar ontmoeten en graag verblijven. Een divers en kwalitatief goed horeca-aanbod speelt daarin een belangrijke rol. Horeca versterkt het winkel- en voorzieningenaanbod, stimuleert ontmoeting en draagt bij aan de levendigheid en verblijfskwaliteit van het centrum, ook buiten winkeltijden. Ook onze wijkwinkelcentra zijn belangrijk voor een sterke lokale economie en leefbare wijken. Met een passend detailhandels- en voorzieningenaanbod zijn zij niet alleen plekken voor de dagelijkse boodschappen, maar ook laagdrempelige ontmoetingsplekken dichtbij huis.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We willen een sterke lokale economie waarin ondernemers zich kunnen ontwikkelen en samenwerken en waarin ruimte is voor ondernemerschap, vakmanschap en werkgelegenheid.

- Het Ondernemersloket blijft het centrale aanspreekpunt voor ondernemers.
- We ondersteunen startende ondernemers en brengen hen in contact met adviesorganisaties en ondernemersnetwerken.
- We ondersteunen samenwerking tussen ondernemers en collectieven door economische netwerken in beeld te brengen, samenwerkingskansen te identificeren en partijen actief te verbinden rond gezamenlijke opgaven en initiatieven.
- We vergroten de kansen voor lokale ondernemers op gemeentelijke opdrachten door hen actief te informeren over de geldende regels over aanbestedingen en inkoop en deze opdrachten, waar mogelijk, toegankelijk te maken voor het lokale mkb.
- Nissewaard kent momenteel drie bedrijveninvesteringszones (BIZ'en). We onderzoeken de haalbaarheid en het draagvlak voor de oprichting van een aanvullende BIZ voor bedrijventerrein Harregat in Zuidland.

02. We willen de economische kracht van Nissewaard beter benutten door scherper in beeld te brengen welke bedrijvigheid bij Nissewaard past en welke kansen er zijn voor werkgelegenheid en ondernemerschap.

- Uiterlijk in 2027 brengen we met economische sleutelbedrijven hun ontwikkelvragen in beeld rond ruimte, energie, personeel, innovatie en onderwijs.
- We werken aan een gerichte acquisitiestrategie voor bedrijven en sectoren die passen bij het economisch profiel van Nissewaard.
- We versterken de samenwerking met regionale partners door gezamenlijk economische kansen voor Nissewaard in beeld te brengen en deze te vertalen naar concrete samenwerkingsprojecten en investeringskansen.

03. We willen toekomstbestendige bedrijventerreinen waar bestaande bedrijven zich kunnen ontwikkelen en ruimte is voor nieuwe bedrijvigheid die past bij Nissewaard.

- We benutten kansen voor intensiever en efficiënter ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door herstructurering, verdichting of meervoudig ruimtegebruik.
- We werken de ontwikkeling van werklandschap Bernissester verder uit door ruimtelijke en economische randvoorwaarden vast te leggen en ontwikkelstappen te bepalen, met aandacht voor kwaliteit, werkgelegenheid en passende bedrijvigheid.

04. We willen dat ondernemers, agrariërs en innovatieve bedrijven zich toekomstbestendig kunnen ontwikkelen, met aandacht voor verduurzaming, innovatie en netcongestie.

- We ondersteunen ondernemers bij knelpunten als gevolg van netcongestie, brengen kansen voor verduurzaming in beeld en verbinden ondernemers met relevante regionale partners om tot concrete oplossingen en vervolgstappen te komen.
- We geven samen met ondernemers vervolg aan de Green Deal Halfweg-Molenwatering, gericht op verduurzaming, circulariteit en klimaatadaptatie.
- We ontwikkelen samen met onze partners het Circulair Centrum Nissewaard verder uit door de functie, samenwerking, locatie en uitvoeringsstappen concreet vast te leggen en toe te werken naar een uitvoerbaar plan.
- We gaan actief het gesprek aan met de agrariërs in het kader van de ZHPLG om mogelijkheden voor toekomstigbestendige ontwikkelingen te ondersteunen richting rijk en provincie.

05. We willen een levendig, groen en aantrekkelijk stadscentrum waar inwoners en bezoekers prettig kunnen winkelen, ontmoeten en verblijven en waar ruimte is voor ondernemerschap.

- We versterken de samenwerking met ondernemers, vastgoedeigenaren, BIZ en centrummanagement bij de ontwikkeling van het stadscentrum, door prioriteiten voor het stadscentrum vast te stellen en te vertalen naar een uitvoeringsagenda.
- We stimuleren een brede functiemix in het stadscentrum, met ruimte voor onder meer winkels, horeca, dienstverlening, wonen en andere functies die bijdragen aan een levendig en aantrekkelijk centrum.
- We verbeteren de verblijfskwaliteit van het stadscentrum met meer groen en kwaliteitsverbeteringen in de openbare ruimte, waaronder de vergroening en herinrichting van het Theaterplein met meer schaduw en zitgelegenheid.

06. We willen een kwalitatief, gevarieerd en toekomstbestendig horeca-aanbod dat bijdraagt aan aantrekkelijke plekken om te ontmoeten en verblijven.

- Het horecabeleid wordt geactualiseerd, op basis van onderzoek, actuele ontwikkelingen en gesprekken met ondernemers en andere relevante partners.

07. We willen toekomstbestendige winkelgebieden en voldoende dagelijkse voorzieningen in wijken en dorpen, met ruimte voor ondernemerschap en passende nieuwe functies.

- We ondersteunen ondernemers waar bij uitbreiding, verplaatsing en samenwerking, door concrete ondernemersvragen te begeleiden en waar mogelijk te vertalen naar passende locaties, samenwerkingsinitiatieven of andere vervolgstappen.
- Bij woningbouw en gebiedsontwikkeling zorgen we ervoor dat voldoende ruimte wordt gereserveerd voor dagelijkse voorzieningen die passen bij de behoefte en omvang van het gebied.
- We bieden waar passend ruimte voor combinaties van winkels met horeca, dienstverlening, zorg of maatschappelijke functies.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027

Functiemengi ng	De functiemengingsind ex geeft de verhouding weer tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	LISA	39%	38%	38%
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners	KvK	99,3	100	100
Economie	Leegstandspercenta ge stadscentrum Spijkenisse	Locatus	9%	10%	9%
Economie	Leegstandspercenta ge werklocaties Nissewaard	Leegstandsmonit or Nissewaard	5,6%	5%	5%

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**1.302**	**2.647**	**945**	**944**	**944**	**944**
Baten	**-486**	**-1.827**	**-488**	**-488**	**-488**	**-488**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**816**	**820**	**456**	**456**	**456**	**455**
Mutaties reserves	148	-351				
Totaal thema	**964**	**469**	**456**	**456**	**456**	**455**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Economische Visie
In 2026 is incidenteel budget beschikbaar ad € 226.439 in het kader van de Economische Visie. Dit budget is overgeheveld uit 2025 en komt ten laste van de reserve NN2040.

Beter Benutten

In 2026 is incidenteel budget beschikbaar van € 221.000 per jaar Halfweg/Molenwatering voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Dit bedrag is overgeheveld uit 2025 in het kader van Beter Benutten. Hier staat een subsidie tegenover van € 85.200.

Impuls Winkelgebieden
In 2026 is incidenteel op de lasten en de baten een bedrag van € 553.430 geraamd in het kader van de specifieke uitkering Impuls Winkelgebieden.

Doorsteek Kopspijker
In 2026 is incidenteel op de lasten en de baten een bedrag van € 544.000 van de specifieke uitkering voor de doorsteek van de Kopspijker.

Werklandschap Bernissester
In 2026 is incidenteel op de lasten en baten een bedrag van € 155.634 van een subsidie voor werklandschap Bernissester.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag
Wethouder Smeding
Wethouder Verheij

Commissie
Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
Verbonden partijen

Relevante documenten op themaniveau
Ontwikkelraamwerk Nissewaard naar 2040
Kadernota Economie Nissewaard
Detailhandelsvisie Nissewaard
Herijking Meerjarenvisie Stadscentrum Spijkenisse
Koersdocument en uitvoeringsprogramma voor transitie van ‘winkelgebied’ naar ‘stadshuiskamer’
Rapport Economische Visie Nissewaard (Kuipers, Streng en Geerlings, 2020)

Thema 4.2: Cultuur

Inleiding
Kunst en cultuur hebben we hoog in het vaandel staan in Nissewaard. We zijn trots op onze culturele infrastructuur, het brede cultuuraanbod, de initiatieven uit de samenleving en de grote hoeveelheid kunstwerken in onze openbare ruimte. Die buitenruimte gaat er ook dankzij streetart en murals steeds kleurrijker uitzien. In de nieuwe collegeperiode borduren we hierop voort. De aanbesteding voor beheer en onderhoud van kunstwerken in de buitenruimte is afgerond, waardoor wat nu kleurrijk is ook kleurrijk kan blijven.

We vinden het belangrijk alle inwoners van Nissewaard kansen voor ontwikkeling, ontplooiing en ontmoeting te bieden en zien het als een uitdaging daar alle (culturele) identiteiten bij te betrekken. Met de uitbreiding en vernieuwing van zowel theater De Stoep als de NIS worden de kansen voor onze inwoners om te participeren in cultuur en het eigen talent te onderzoeken en ontwikkelen, vergroot. De beleving van kunst en cultuur staat voor ons niet op zichzelf, maar biedt ook tal van mogelijkheden voor een maatschappelijk rendement, dat bijdraagt aan de doelstellingen in het sociaal domein. Dat is waar kunst en cultuur en ontmoeting samenkomen. Zowel de grote culturele instellen als de culturele verenigingen en stichtingen van vrijwilligers en de lokale initiatieven zijn daarvoor onmisbaar. In de nieuwe cultuurnota voor de komende vier jaren bouwen we verder op wat er al is, en kijken tegelijkertijd waar focus en verfijning nodig zijn. Hierbij betrekken we het culturele veld: verenigingen voor amateurkunst, de grote culturele instellingen en ook ondernemers.

De grote evenementen – Beleef Bernisse, het SpijkenisseFestival, Koningsdag, Paardenmarkt, de intocht van Sinterklaas in Spijkenisse en de kernen, en het Vliegerfestival – blijven laagdrempelig en toegankelijk. We faciliteren commerciële evenementen en dragen bij aan activiteiten van derden die de identiteit van de kernen en wijken ondersteunen.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Iedere inwoner van Nissewaard heeft toegang tot een toegankelijk, gevarieerd en aantrekkelijk cultuuraanbod, dichtbij huis en passend bij verschillende interesses en behoeften.

- We stellen een nieuwe cultuurnota op samen met culturele instellingen (theater, NIS, bibliotheek), verenigingen, ondernemers en andere partners.
- We stellen een lokaal cultuurakkoord op met bovengenoemde partners, die dient als gezamenlijke uitvoeringsagenda.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor legale graffiti-muren.

02. We werken met culturele iconen in Nissewaard aan een samenhangend aanbod van cultuur en talentontwikkeling, gericht op levendige wijken en kernen, de behoefte van inwoners en hun maatschappelijke rol.

- Bibliotheek De Boekenberg ontwikkelt zich door tot een modern kennis- en educatiecentrum voor o.a. het versterken van basisvaardigheden, ontmoeting en participatie.
- Theater De Stoep biedt met een cultureel programma ruimte aan cultuur, ontmoeting en ontspanning voor een breed publiek.
- Cultureel centrum NIS is een eigentijds centrum voor cultuurbeoefening, talentontwikkeling, verenigingsactiviteiten en creatieve ontmoeting.

03. Het cultureel erfgoed van Nissewaard wordt behouden, zichtbaar gemaakt en actief ingezet als bron van identiteit, inspiratie en maatschappelijke meerwaarde.

- We stellen binnen de Cultuurnota een zelfstandig hoofdstuk op over erfgoed.
- We geven Historisch Cultuurlandschap een plek binnen het taakveld erfgoed.
- We maken een kansenkaart voor cultuurhistorie.
- We wijzen panden met een hoge monumentwaarde aan als monument.
- We geven een vervolg op de Kerkenvisie en doen dit o.a. door een jaarlijkse inspiratiebijeenkomst.

04. Het realiseren van een herkenbare uitvoeringsagenda van aantrekkelijke evenementen voor de inwoners en die bijdragen aan een positief beeld van Nissewaard (citymarketing/placebranding).

- We maken duurzame evenementen mogelijk.
- We behouden de grote vijf evenementen, met een sluitende financiering (Beleef Bernisse, het SpijkenisseFestival, Koningsdag, de intocht van Sinterklaas in Spijkenisse en de kernen, en het Vliegerfestival) voor onze inwoners.
- SpijkenisseFestival en Koningsdag maken we ook voor de toekomst duurzaam mogelijk.
- We faciliteren waar mogelijk commerciële evenementen zoals Under the Bridge en een Kermis in het centrum van Spijkenisse.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor sponsoring/alternatieve financiering.
- Met een complete evenementenkalender voor onze inwoners en met betrokken ondernemers/sponsoren dragen we bij aan het zijn van een aantrekkelijke gemeente (citymarketing/citybranding).

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Cultuur, recreatie en toerisme	Percentage inwoners dat tevreden is over het recreatieve, culturele aanbod en de voorzieningen.	Nissewaard-peiling 2024	62%	55%	55%

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**10.669**	**11.079**	**11.135**	**11.135**	**11.060**	**11.060**
Baten	**-3.315**	**-3.057**	**-3.175**	**-3.222**	**-3.148**	**-3.148**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**7.354**	**8.022**	**7.960**	**7.913**	**7.912**	**7.912**
Mutaties reserves	239	-257	-10			
Totaal thema	**7.593**	**7.766**	**7.949**	**7.913**	**7.912**	**7.912**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Oudheidkunde en musea

Op het budget Kunst & cultuur binnen het product Oudheidkunde en musea, staat in 2026 € 264.350 begroot en vanaf 2027 bedraagt het budget € 87.243. Het verschil heeft betrekking op de incidentele middelen ten behoeve van onderhoud op kunst in de openbare ruimte. Deze middelen zijn overgeheveld van 2025 naar 2026.

Bibliotheek

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) wordt aangepast op het gebied van de wettelijke verantwoordelijkheid voor openbare bibliotheken. Voor deze taak heeft de gemeente reeds In 2023 en 2024 via een specifieke uitkering middelen ontvangen om de lokale bibliotheken te versterken. Tijdens de overgangsperiode tussen de tijdelijke subsidie en de nieuwe wettelijke taak krijgen gemeenten een andere uitkering om zich hierop voor te bereiden. In 2025 en 2026 is hiervoor €258.535 toegekend. Met de septembercirculaire 2026 is voor het jaar 2027 eenmalig een bedrag van € € 271.793 toegekend. Daarna zal de gemeente jaarlijks geld ontvangen via het gemeentefonds. De middelen uit de septembercirculaire voor 2027 worden separaat verwerkt. Om die reden is het budget Bibliotheek vanaf 2027 € 224.091 lager dan in 2026.

Reserve mutaties
In 2026 zijn een aantal onttrekkingen gedaan op de algemene reserve vanuit het thema cultuur, waaronder een onttrekking vanuit overheveling incidentele middelen ten behoeve van onderhoud kunstwerken in de buitenruimte voor € 151.000, een onttrekking vanuit overheveling middelen Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) ter grootte van € 95.287 en een correctie op het budget Kunst & Cultuur. Diezelfde correctie werkt door in 2027 voor een bedrag van € 10.445. Deze mutaties zijn vastgesteld met de tweede tussenrapportage 2025 (overheveling onderhoud kunstwerken) en de Perspectiefnota 2027/eerste tussenrapportage 2026 (overige mutaties).

Personele lasten
De formatielasten 2027 zijn € 418.604 hoger dan in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Postma
Wethouder Smeding

Commissie
Commissie Sociaal Domein

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau
Uitvoeringsprogramma Cultuurnota
(Subsidieregeling Cultuur Nissewaard 2025)

Thema 4.3: Recreatie & toerisme

Inleiding
We zetten in op het behouden, versterken en benutten van onze unieke ligging en de kwaliteiten van ons landschap (natuur en cultuurhistorie). Deze bieden volop recreatieve mogelijkheden. We benutten onze verbindende positie op de grens van de Metropoolregio, Voorne-Putten en de regio Zuid-Hollandse Delta. We zetten daarom extra in op recreatie rondom natuur, groen, wandelen, fietsen en water en blijven we investeren in wat Nissewaard aantrekkelijk maakt. Daarnaast zorgen we dat wat er te beleven is ook zichtbaar en toegankelijk is.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. De recreatie- en natuurverbindingen van Nissewaard met de Zuid-Hollandse Delta zijn versterkt.

- We werken samen met andere gemeenten binnen het samenwerkingsverband Zuid Hollandse Delta aan projecten binnen de Regiodeal. Waarmee de natuur- en recreatieve waarden om en nabij het Haringvliet worden versterkt.

02. Onze recreatiegebieden worden duurzaam ontwikkeld en onderhouden, zodat ze toekomstbestendig zijn en aantrekkelijk voor verschillende doelgroepen.

- In het Bernissegebied zetten we in op een betere verbinding van de kernen met de Bernisse.
- Binnen het Recreatieschap Voorne Putten sturen we op duurzaam onderhoud, toekomstbestendige ontwikkelingen en bieden we passende horeca de ruimte in recreatiegebied de Uitwaayer.
- We realiseren uiterlijk december 2028 de bosopgave in de Uitwaayer door 30 hectare nieuw bos aan te leggen.
- We realiseren uiterlijk december 2028 de kwaliteitsimpuls in de Uitwaayer door de recreatieve routes, waaronder het MTB parcours te versterken en aan te passen.

03. We zetten samen met Marketing Op Voorne Putten in op meer bekendheid van evenementen en recreatieve mogelijkheden binnen onze gemeente. Op deze manier geven we ruimte aan recreatie en levendigheid van onze gemeente.

- We dragen bij aan de financiering van de Marketingorganisatie Voorne-Putten zolang we dit samen doen met gemeente Voorne aan Zee.

04. We doen in ieder geval tot en met 2028 mee met het Leaderprogramma waarmee we (Europese) subsidie verkrijgen om initiatieven in het buitengebied te realiseren.

- Als penvoerder werken we samen met de gemeenten Voorne aan Zee, Hoeksche Waard en Goeree Overflakkee aan initiatieven die het buitengebied versterken.

05. Het Trambaanpad wordt geoptimaliseerd naar de huidige standaarden; verbreden en meer recreatief aantrekkelijk maken.

- We willen dit realiseren via de ontvangen subsidie vanuit Netten op Zee.
- Via een projectgroep werken we het plan voor recreatieve versterking nader uit.

06. Duidelijkheid over beste oplossing voor de governance van het Recreatieschap Voorne Putten. Te weten, een besluit over het wel of niet opheffen van de gemeenschappelijke regeling.

- De evaluatie en de verkenning van de toekomstmogelijkheden moeten leiden tot een overzichtsdocument met daarin een onderbouwing om de gemeenschappelijke regeling wel of niet op te heffen.
- Als de gemeenschappelijke regeling niet wordt opgeheven, dan zal nader onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn om de samenwerking binnen de gemeenschappelijke regeling te optimaliseren.

Beleidsindicatoren

Bij dit thema zijn geen beleidsindicatoren van toepassing.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
"-" = voordeel	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	**1.924**	**1.849**	**1.192**	**1.192**	**1.192**	**1.192**
Baten	**-526**	**-809**	**-500**	**-500**	**-500**	**-500**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**1.398**	**1.040**	**692**	**692**	**692**	**692**
Mutaties reserves	-108	-253				
Totaal thema	**1.290**	**787**	**692**	**692**	**692**	**692**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Overheveling budgetten
In 2026 is incidenteel budget overgeheveld uit 2024 van € 253.000 voor de mountainbikeroute, de Maasboulevard, voorfinanciering bomen de Uitwaayer, de Wovenstee, camperplekken en voor het Leaderprogramma. Dit budget komt ten laste van de Algemene reserve.

Haven omgevingsfonds Uitwaayer
In 2026 is incidenteel budget geraamd van € 147.000 op de lasten en de baten van de subsidie uit het Haven omgevingsfonds voor de Uitwaayer.

Leader
In september 2022 hebben het college en de raad besloten samen met de gemeenten Voorne aan Zee, Goeree-Overflakkee en Hoeksche Waard deel te nemen aan het LEADER-programma Zuid-Hollandse Eilanden 2023-2027. Kort samengevat houdt LEADER voor onze gemeenten in dat er in totaal 2,2 miljoen euro beschikbaar komt voor plattelandsontwikkeling vanuit Europa en provincie Zuid-Holland. De vier gemeenten samen hebben het penvoerderschap voor de LAG voor de periode 2023-2028 bij de gemeente Nissewaard belegd. Op de lasten en de baten is incidenteel in 2026 een bedrag geraamd van € 100.000.

Haven omgevingsfonds brug Berningerslikken
Van het Haven omgevingsfonds is een subsidie toegekend van € 70.000 voor de brug over de Berningerslikken. Deze subsidie staat op de lasten en de baten geraamd.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissie
Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
Recreatieschap Voorne-Putten

Relevante documenten op themaniveau
Visie recreatie en toerisme Nissewaard
Ontwikkelperspectief bossen recreatieschap VP

Thema 4.4: Cultureel erfgoed

Inleiding

Het beschermde cultureel erfgoed in Nissewaard omvat in totaal 193 monumenten, 96 gemeentelijke monumenten en 97 rijksmonumenten en vier rijks beschermde stads- en dorpsgezichten. Onder de rijksmonumenten bevinden zich vier archeologische monumenten. Daarnaast heeft Nissewaard een rijk historisch cultuurlandschap, archeologisch bodemarchief en uiteraard ook roerend en immaterieel erfgoed. Dit alles levert een belangrijke bijdrage aan de identiteit en de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente. Daarom willen we ons cultureel erfgoed behouden, versterken en benutten.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Het cultureel erfgoed van Nissewaard wordt behouden, zichtbaar gemaakt en actief ingezet als bron van identiteit, inspiratie en maatschappelijke meerwaarde.

- We stellen binnen de Cultuurnota een zelfstandig hoofdstuk op over Erfgoed.
- We geven Historisch Cultuurlandschap een plek binnen het taakveld erfgoed.
- We gebruiken Cultureel Erfgoed als inspiratie voor de New-Town aanpak.
- We maken een kansenkaart voor cultuurhistorie.
- We wijzen panden met een hoge monumentwaarde aan als monument.
- We geven een vervolg op de Kerkenvisie en doen dit o.a. door een jaarlijkse inspiratiebijeenkomst.

Beleidsindicatoren

Bij dit thema zijn geen beleidsindicatoren van toepassing.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**149**	**274**	**176**	**176**	**176**	**176**
Baten						
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**149**	**274**	**176**	**176**	**176**	**176**
Mutaties reserves	-13	-119				
Totaal thema	**135**	**155**	**176**	**176**	**176**	**176**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Erfgoed

In 2026 is incidenteel € 120.000 beschikbaar vanuit de overheveling uit 2025 voor de Kerkenvisie, de cultuurhistorische verkenning en het subsidiebudget voor monumenten. Dit budget komt ten laste van de Algemene reserve.

Portefeuillehouder(s)

Wethouder Postma

Commissie

Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau
Erfgoedverordening Nissewaard 2016
Subsidieregeling gemeentelijke monumenten Nissewaard
Verordening Commissie Ruimtelijke Kwaliteit
Welstandsnota 2017

Thema 4.5: Sport

Inleiding
Sport en bewegen dragen bij aan een gezonde, vitale en verbonden samenleving. Het bevordert de fysieke en mentale gezondheid, versterkt sociale contacten en biedt inwoners de mogelijkheid om mee te doen. Daarom krijgt sport steeds vaker een plek binnen preventieve aanpakken, met name voor inwoners die extra ondersteuning kunnen gebruiken.

Nissewaard heeft een rijk verenigingsleven dat een belangrijk fundament vormt van de lokale samenleving. Sportverenigingen zijn plekken waar inwoners elkaar ontmoeten, zich vrijwillig inzetten en zich ontwikkelen. Een sterk, vitaal inclusief en toegankelijk verenigingsleven is daarom van grote maatschappelijke waarde.

Tegelijkertijd verandert de manier waarop inwoners sporten. Naast verenigingssport groeit de behoefte aan flexibel, zelfstandig en ongeorganiseerd sporten. De openbare ruimte wordt steeds meer een plek om te bewegen en te ontmoeten. Ook ontstaan nieuwe vormen van deelname, bijvoorbeeld via wijk-, school- en naschools aanbod.

De gemeente Nissewaard wil aansluiten bij deze ontwikkelingen en zorgen voor een divers en toegankelijk sport- en beweegaanbod. Of je nu sport bij een vereniging, zelfstandig beweegt of deelneemt aan een activiteit in de wijk: iedereen moet mee kunnen doen.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We zorgen ervoor dat iedere inwoner van Nissewaard kan deelnemen aan een passend beweegaanbod, zodat de sportdeelname toeneemt en meer inwoners voldoende bewegen.

- We actualiseren het sportbeleid in 2027 en vertalen dit naar een praktisch en uitvoerbaar uitvoeringsprogramma.
- We ondersteunen sportverenigingen waar nodig en bieden hen een vast aanspreekpunt binnen de gemeente.
- We stemmen onze inzet af op de behoeften van (kwetsbare) wijken en kernen, zodat maatwerk wordt geleverd waar dit nodig is.
- We bieden de mogelijkheid met de vangnetregeling dat ieder kind de basisschool verlaat met minimaal zwemdiploma A.
- We zetten sport gericht in als middel om maatschappelijke opgaven en bepalen een beperkt aantal maatschappelijke speerpunten waarop de inzet van sport de grootste impact kan realiseren.
- We onderzoeken de haalbaarheid en meerwaarde van een ouderensportfonds om sportdeelname onder ouderen te stimuleren.
- We onderzoeken de mogelijkheden tot het voortzetten van het Lokaal Sportakkoord.
- We actualiseren de subsidieregeling Sport in 2028.

- We steunen de totstandkoming van het Beweegpark Bernisse in Heenvliet.

02. Sportverenigingen beschikken over een gezonde organisatie en een duurzame bedrijfsvoering, zodat zij ook in de toekomst een vitaal sportaanbod kunnen bieden.

- Minimaal 90% van de verenigingen vult de vitaliteitsscan in.
- We ontwikkelen een voorstel voor een stimuleringsfonds om sportverenigingen te ondersteunen bij het verduurzamen van hun accommodaties.
- We ontwikkelen een voorstel voor een subsidieregeling voor de buitenzwembaden.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Percentage niet sporters	Het percentage van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	Gezondheidsmonitor volwassenen (waarstaatjegemeente.nl)	51,4%	<53%	<53%
Percentage norm gezond bewegen	Het percentage van de bevolking van 19 jaar en ouder dat voldoet aan de norm gezond bewegen.	CBS, RIVM (waarstaatjegemeente.nl)	36,1 %	>45%	>45%

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
"-" = voordeel	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	**1.884**	**1.827**	**1.311**	**1.310**	**1.310**	**1.310**
Baten	**-510**	**-652**	**-2**	**-2**	**-2**	**-2**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**1.374**	**1.175**	**1.309**	**1.308**	**1.308**	**1.307**
Mutaties reserves	-49	120	-6	-6	-6	-5
Totaal thema	**1.325**	**1.295**	**1.303**	**1.303**	**1.302**	**1.302**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Brede Spuk
De regeling Brede Spuk eindigt per 2027. Daarvoor in de plaats worden twee nieuwe specifieke uitkeringen door het Rijk verstrekt, te weten de regeling Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord & Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (Spuk AZWA & HLO) en de Spuk Stimulering Sport & Brede Regeling Combinatiefuncties. De budgetten voor de Brede Spuk worden om die reden volledig afgeraamd. In 2026 bedraagt het totale budget Brede Spuk € 1.420.479 exclusief een overgeheveld restant van € 115.000 uit 2025. Hiervan staat in 2026 € 649.568 begroot op de baten en € 667.107 op de lasten binnen het thema sport.
Met de 2e Turap 2026 wordt een correctie doorgevoerd op de diverse budgetten om de baten en lasten aan te sluiten (dit is met de 1e turap abusievelijk niet verwerkt) evenals het totaal van de budgetten, waarvan een gedeelte is begroot binnen programma 5 thema Volksgezondheid.
De Spuk Stimulering Sport & Brede Regeling Combinatiefuncties wordt nader toegelicht in de tweede tussenrapportage 2026 vanwege het nog niet beschikbaar stellen van de regeling en budgetten door de Rijksoverheid.

Reserve kapitaallasten Fundering blaashal
In 2026 is een reserve kapitaallasten gevormd voor de investering van de blaashal bij HVS ter grootte van € 119.796. Vanaf 2027 start de jaarlijkse onttrekking van de middelen ten behoeve van de betreffende kapitaallasten.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissie
Commissie Leefomgeving

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau
Kadernota Sport
Lokaal akkoord sport en bewegen 2.0
Plan van aanpak Gezonde generatie in 2040

Programma 5: Leren, participeren en ondersteunen

Kernboodschap Leren, participeren en ondersteunen
Iedereen, jong en oud, kan meedoen en wie dit niet kan, ook niet met ondersteuning uit de omgeving, helpen we daarmee. Die hulp is laagdrempelig en dicht bij huis. Uitdagingen als vergrijzing, complexere problematiek binnen gezinnen, gebrek aan arbeidskrachten in de hulpverlening en wijzigingen in het rijksbeleid maken dit ingewikkeld. Tegelijkertijd willen we de ondersteuning ook betaalbaar houden: goede lokale hulp die binnen begroting kan worden uitgevoerd. De problematiek in het sociaal domein, in combinatie met de beperkte financiële middelen, vergt stevige inzet om het stelsel in de toekomst houdbaar te houden. We blijven daarbij de lijnen van het Integraal Beleidskader hanteren, als een kompas dat ons richting geeft naar toekomstbestendigheid.

In het beleidskader staat:
• dat we onze inwoners vanuit een positief mensbeeld en vanuit vertrouwen bejegenen;
• dat we normaliseren, oftewel kijken naar oplossingen in de leefwereld, dichtbij;
• dat we signaleren, oftewel anticiperen op risico's en doen wat helpt;
• dat we integreren, oftewel problematiek en oplossingen in samenhang bezien;
• en dat we sturen op het maximaliseren van het maatschappelijke rendement op de langere termijn.

Wat mag het programma kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	222.087	234.423	228.590	226.923	222.783	219.375
Baten	-74.252	-73.799	-65.687	-66.863	-65.459	-59.731
Saldo lasten en baten	**147.835**	**160.624**	**162.903**	**160.059**	**157.324**	**159.645**
Mutaties reserves	7.834	-8.787	-2.714	-325	-26	-26
Totaal programma	**155.669**	**151.837**	**160.189**	**159.734**	**157.298**	**159.619**

Thema 5.1: Onderwijs

Inleiding
Goed onderwijs vormt de basis voor de toekomst. We vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren opgroeien in een omgeving waarin zij worden uitgedaagd om hun talenten te ontwikkelen en het beste uit zichzelf te halen. Tegelijkertijd zien we dat niet ieder kind met dezelfde kansen opgroeit. Daarom zetten we in op gelijke kansen, het voorkomen van achterstanden en een goede aansluiting tussen onderwijs, ondersteuning en de arbeidsmarkt.

We investeren in een sterke doorgaande ontwikkellijn, gericht op kinderen en jongeren van 0 tot 27 jaar. We stimuleren de verbinding tussen onderwijs, arbeidsmarkt en ondernemers. De vestiging van een MBO past wat ons betreft bij onze inwoners, bij onze gemeente en bij onze ambities. We zetten ons in voor een bredere, regionaalwaardig MBO in Nissewaard.

Een goede start begint echter al op jonge leeftijd. We vinden het belangrijk dat voor ieder kind toegankelijke peuteropvang beschikbaar is en dat peuters en kleuters de kans krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Extra aandacht gaat uit naar kinderen met een risico op taal- en onderwijsachterstanden.

Deze bestuursperiode lopen het voor- en vroegschoolse educatie (VVE) beleid, het onderwijskansenbeleid en de huidige afspraken binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA) af. Dit biedt de mogelijkheid om samen met onderwijs, kinderopvang en peuteropvang nieuwe afspraken te maken over kansengelijkheid, taalontwikkeling, talentontwikkeling en het voorkomen van onderwijsachterstanden. Samen met peuteropvang, kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs werken we aan gelijke kansen van kinderen en jongeren, een sterke doorgaande ontwikkellijn en een goede aansluiting tussen onderwijs, ondersteuning en ontwikkeling. Inwoners moeten zich op ieder niveau en in iedere fase van hun leven kunnen blijven ontwikkelen voor de banen van de toekomst.

Goede schoolgebouwen zijn een belangrijke voorwaarde voor goed onderwijs. Nissewaard staat voor een omvangrijke renovatie- en vervangingsopgave, omdat veel schoolgebouwen in dezelfde periode zijn gebouwd en de komende jaren aan vervanging toe zijn.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Ten behoeve van kansengelijkheid en een doorgaande ontwikkellijn tussen basisschool en voortgezet onderwijs, stimuleren we talentontwikkeling waardoor jeugdigen hun ontwikkelpotentieel kunnen bereiken.

- Samen met de partners herijken en integreren we in 2027 het onderwijsachterstandenbeleid, kansengelijkheidsbeleid en LEA-samenwerkingskader.
- We onderzoeken hoe we het bereik van voor- en vroegschoolse educatie kunnen vergroten.
- We starten met een inkooptraject voor doelgroepenvervoer zodat, wanneer het contract afloopt in 2028, de dienstverlening voor de inwoner in orde blijft.

02. Ten behoeve van kansengelijkheid en een doorgaande ontwikkellijn tussen basisschool en voortgezet onderwijs, stimuleren we talentontwikkeling waardoor jeugdigen hun ontwikkelpotentieel kunnen bereiken.

- We ontwikkelen een gezinsgerichte pilot in de wijk Gildenwijk om de afstroom van leerlingen in het voortgezet onderwijs te reduceren van 1 op de 3 naar 1 op de 4 leerlingen.
- We continueren het naschools aanbod en geven daarbij extra aandacht aan wijkgebonden behoefte binnen de kernen en de focuswijken Waterland, Akkers en Spijkenisse-Noord.

03. Er is kansengelijkheid en een doorgaande ontwikkellijn van voortgezet onderwijs naar beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt, waardoor het percentage voortijdig schoolverlaters eind 2029 binnen de range van 50% meest gemiddelde gemeenten ligt.

- We verbeteren de werkwijze met scholen in het kader van de Wet van school naar duurzaam werk vanuit Leerplicht en Doorstroompunt, en zetten waar nodig het Toekomstperspectiefplan in.
- We monitoren het percentage voortijdige schoolv. en het percentage terugleiden van voortijdige schoolv. naar school of werk. We werken, onder andere vanuit Leerplicht, preventief met scholen samen om voortijdig schoolverl. te beperken

04. We faciliteren verbinding tussen zorg en onderwijs, waardoor binnen Nissewaard voor ieder kind een passende plek is in het onderwijs.

- We vertalen in 2027 het actieplan onderwijs en jeugdhulp naar een uitvoeringsprogramma.
- We evalueren het afwegingskader onderwijs jeugdhulp.
- In 2027 evalueren we de instroomklas 'Stap Vooruit met de onderwijs- en zorgpartners'.
- Vanuit de taskforce Jeugd geven we een impuls aan de samenwerking tussen team Jeugd en iedere school in Nissewaard via een contactpersoon, gericht op meer preventie en onderwijs-jeugdhulp-arrangementen (OJA).
- We faciliteren en stimuleren samenwerking tussen onderwijs, inclusief het MBO, en gelieerde partners in bijvoorbeeld de LEA, REA en thuiszitterstafel.

05. Er zijn in Nissewaard adequate schoolgebouwen, doordat we samen met de schoolbesturen werken aan de uitvoering en ontwikkeling van een Integraal Huisvestingsplan.

- In 2027 wordt het Integraal Huisvestingsplan voor het primair onderwijs samen met de schoolbesturen herijkt, waarna een uitvoeringsagenda wordt opgesteld.
- In 2027 wordt een nieuw Integraal Huisvestingsplan voor het voortgezet onderwijs samen met de schoolbesturen vastgesteld, waarna een uitvoeringsagenda wordt opgesteld, met aandacht voor de internationale schakelklas.
- We ontwerpen ter vervanging van Jan Campert en de Rank locatie Lisstraat een nieuw multifunctioneel schoolgebouw in Spijkenisse-Noord.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Absoluut verzuim*	Aantal per 1.000 leerlingen van 5 - 18 jaar Betreft het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.	LBA	0,5 (schooljaar 24-25)	geen	-
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen van 5 - 18 jaar Betreft het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school maar	LBA	26,9 (schooljaar 24-25)	< 56	< 25

	ongeoorloofd afwezig is.				
Voortijdig schoolverlaters (VSV-ers) zonder startkwalificatie (VO en MBO)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.	VSV Dashboard (DUO)	2,9% (schooljaar 24-25)	< 2,4%	<2,4%

* De realisatie wordt niet meer gepubliceerd door Ingrado en andere landelijke instanties.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**10.582**	**12.981**	**12.614**	**13.061**	**13.039**	**13.242**
Baten	**-6.263**	**-8.171**	**-5.642**	**-5.642**	**-5.642**	**-5.642**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**4.319**	**4.811**	**6.972**	**7.419**	**7.397**	**7.600**
Mutaties reserves	-16	-267	-164	-26	-26	-26
Totaal thema	**4.303**	**4.544**	**6.808**	**7.393**	**7.371**	**7.574**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)
De lasten en baten van het budget Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) zijn in 2026 (€ 6,9 miljoen) incidenteel hoger dan vanaf 2027 (€ 4,7 miljoen). Gemeente Nissewaard ontvangt van de rijksoverheid specifieke middelen (SPUK) voor OAB. De SPUK OAB wordt in een cyclus van 4 jaar ontvangen waarbij de huidige OAB-cyclus loopt van 2023 t/m 2026. Resterende middelen binnen de huidige OAB-cyclus kunnen jaarlijks worden overgeheveld. Resterende middelen op het einde van de OAB-cyclus (loopt t/m 31-12-2026) vordert de rijksoverheid terug met uitzondering van 'de helft van de OAB-uitkering 2026'. Dit bedrag kan vervolgens binnen de wettelijke doelstellingen worden besteed in de daaropvolgende OAB-cyclus van vier kalenderjaren. Deze middelen zijn op de balans verantwoord als “vooruit ontvangen middelen”. Het resterende OAB-budget 2025 ad € 2,2 miljoen is overgeheveld naar 2026 (PPN 2027).

RMC/VSV/Kwalificatieplicht

De lasten en baten van het budget RMC/VSV/Kwalificatieplicht zijn in 2026 (€ 830.000) incidenteel hoger dan vanaf 2027 (581.000). Dit is gelegen in een overheveling van 2025 naar 2026. De gemeente Rotterdam heeft toestemming gegeven om een bedrag ad € 249.000 over te hevelen naar 2026. Dit bedrag is overgeheveld naar 2026 (PPN 2027). Deze middelen zijn op de balans verantwoord als “vooruit ontvangen middelen”. Overheid, scholen en gemeenten willen voorkomen dat jongeren zonder startkwalificatie van school gaan. Jongeren die het onderwijs verlaten met een startkwalificatie hebben een betere uitgangspositie in de samenleving. Gemeenten hebben hierin een wettelijke opdracht die is vastgelegd in de RMC-wetgeving. Gemeenten zijn verplicht in regionaal verband samen te werken en hebben hier afspraken over gemaakt. Vanuit de rijksoverheid ontvangt de gemeente Nissewaard, via de gemeente Rotterdam, middelen voor RMC, VSV en kwalificatieplicht. Deze middelen worden ingezet voor de subregio Zuid-Hollandse eilanden: Goeree-Overflakkee, Voorne aan Zee en Nissewaard.

Onderwijshuisvesting

- Ten opzichte van 2026 is er een toename te zien van respectievelijk € 589.000 in 2027 en in 2028 e.v. van € 855.000 van de stelpost Integraal huisvestingsplan(IHP). De toename in 2028 e.v. heeft te maken met de extra kosten door indexatie IKC Noord en de overige investeringen van het Integraal Huisvestingsplan via besluitvorming PPN2027. Dit zijn de voor het IHP 2023 - 2027 gereserveerde middelen waar de reeds voorgenomen investeringen vanaf zijn gehaald. Daarnaast was het budget in 2026 lager dan oorspronkelijk geraamd door de storting in de reserve onderwijshuisvesting van € 1.400.000.
- Ten opzichte van 2026 is er een toename te zien van € 1.641.000 van de kapitaallasten. Dit betreft de investeringen van het IHP 2023-2027 alsmede de nieuwbouw voor MY college en Pente mavo.
- Ten opzichte van 2026 is de storting in de reserve onderwijshuisvesting in 2027€ 1.512.000 lager. Dit heeft voornamelijk te maken met de eerdere genoemde storting in 2026 in de reserve onderwijshuisvesting.
- Voor 2028 en 2029 is € 200.000 en vanaf 2030 structureel € 400.000 opgenomen op de stelpost Integraal huisvestingsplan voor de vervangingsopgave onderwijshuisvesting.

Personele lasten

De formatielasten zijn in 2027 € 27.000 hoger dan in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

Reserves

Ten opzichte van 2026 is er in 2027 een lagere onttrekking € 1.595.666 aan de algemene reserve. Dit heeft met name te maken met de onttrekking aan de algemene reserve naar de reserve Onderwijshuisvesting € 1.400.000 en daarnaast is in 2027 de onttrekking voor ISK € 116.000 en de overheveling voor de Zorg en techniek campus € 79.000.
Ten opzichte van 2026 is er in 2027 een lagere storting in de reserve Onderwijshuisvesting van € 1.467.000. Dit heeft te maken met de eerder genoemde mutatie van € 1.400.000 en daarnaast is er in 2026 nog een vrijval van de stelpost IHP naar de reserve Onderwijshuisvesting van € 112.644.
In 2027 is ten opzichte van 2026 een onttrekking te zien aan de van € 138.000 voor kosten tijdelijke huisvesting en het programma en overzicht.

Ten slotte wordt in 2027 de reserve Netcongestie € 2.560.000 opgeheven en toegevoegd aan de reserve Onderwijshuisvesting .

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Stengs
Wethouder Smeding

Commissie
Commissie Sociaal Domein

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau

- Bestuurlijk akkoord onderwijshuisvesting primair onderwijs
  Integraal Huisvesting Plan PO 2023-2042
- Bestuurlijk akkoord onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs
  Bestuurlijk akkoord Integraal Huisvesting Plan VO
- Verordening voorziening huisvesting onderwijs Nissewaard 2015
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Nissewaard
- Startnotitie doelgroepenvervoer en harmonisatie doelgroepenvervoer op Voorne Putten
  doelgroepenvervoer
- Handhavingsbeleid kinderopvang & peuterspeelzaalwerk Nissewaard 2016
  handhaving kinderopvang
- Onderwijskansenbeleid 2022-2026
- VVE-Beleid 2021-2026
- LEA Samenwerkingskader 2021-2026
- Ambtsinstructie leerplicht Nissewaard 2018
- Visie en Missie leerplicht Nissewaard
- Afwegingskader jeugdhulp en passend onderwijs

Thema 5.2: Thuis in Nissewaard

Inleiding
De sociale basis is voor iedereen. In Nissewaard vinden we het belangrijk dat mensen hier met plezier wonen, hun leven op hun eigen manier kunnen invullen en hulp krijgen als dat nodig is. De sociale basis helpt daarbij. We kijken naar drie niveaus: wat iemand zelf kan doen met zijn/haar persoonlijke netwerk, wat formele en informele gemeenschappen en netwerken bijdragen en de steun die professionele organisaties kunnen bieden. Binnen het thema Thuis in Nissewaard zetten we ons in op het versterken van de sociale basis en de zelf- en samenredzaamheid van inwoners. We willen dat inwoners zo goed mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving, waarbij ze oog hebben voor elkaar en elkaar verder helpen. In dit thema werken we samen met vele organisaties, zoals maatschappelijke partners en wijkgroepen. Ook kijken we naar de rol van actieve inwoners via onder andere de High Five straten en faciliteren we de kernpunten, waar inwoners activiteiten voor hun buurt kunnen organiseren. Door de Raad is de notitie 'Sociale Basis in Nissewaard' vastgesteld. Vanuit deze notitie zetten we onder andere in op het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers, het faciliteren van ontmoeting in de wijkcentra en de buitenruimte en de doorontwikkeling van Thuis in Nissewaard.

Thuis in Nissewaard is een samenwerkingsverband tussen de gemeente en de belangrijkste subsidiepartners binnen het sociaal domein. Het initiatief richt zich op welzijn en het bieden van laagdrempelige, algemene ondersteuning voor inwoners. Via Thuis in Nissewaard zetten we in op het versterken van de eigen regie van inwoners en hun sociale netwerken. We bevorderen preventie, vroegsignalering en ondersteunen vrijwilligers(organisaties) en mantelzorgers. Daarmee dragen we bij aan toegankelijke, betaalbare ondersteuning, een duurzame versterking van de dienstverlening binnen het sociaal domein en een sterkere sociale basis.

De komende periode blijven we investeren in een sociale basis die laagdrempelig, toegankelijk en dichtbij is. We versterken de verbinding tussen inwoners en organisaties, stimuleren ontmoeting en participatie en creëren ruimte voor inwoners om zelf initiatief te nemen. Zo werken we aan sterke buurten en gemeenschappen waarin mensen naar elkaar omzien, elkaar helpen en waarin iedereen zo veel mogelijk kan meedoen.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We werken aan het verder versterken van de sociale basis in onze gemeente. We zetten hiermee vooral in op het versterken van de eigen regie en stimuleren van sociale cohesie.

- Elke twee jaar stellen we een uitvoeringsagenda Sociale Basis vast, waarin de concrete acties en projecten voor de komende periode zijn opgenomen.
- We stellen één integrale subsidieregeling op, die verschillende bestaande regelingen vervangt, namelijk de regelingen voor bewonersinitiatieven, migrantenorganisaties en voor wijkgroepen, verenigingen en stichtingen.

02. In 2028 beschikt Nissewaard over een Lokaal team Thuis in Nissewaard, dat inwoners laagdrempelig en herkenbaar ondersteunt bij ontmoeting, welzijn en integrale ondersteuning, waarbij de sociale basis dichtbij huis wordt georganiseerd.

- We ontwikkelen samen met maatschappelijke partners een toekomstbestendige werkwijze voor het welzijnswerk en basishulp.

03. In deze coalitieperiode behouden en versterken we wijkcentra, dorpshuizen en andere maatschappelijke ontmoetingsplekken voor het stimuleren van ontmoeten dichtbij huis.

- We ontwikkelen een uitvoeringsplan o.b.v. het vastgestelde plan ontmoeten.
- In elke wijk en kern is er ruimte voor ontmoeting dicht bij huis waar inwoners.
- Inwoners, organisaties en gemeente zorgen samen voor een gevarieerd aanbod van activiteiten in de wijk, dat aansluit bij de behoeften van de wijk.

04. Nissewaard beschikt over een vrijwilligersnetwerk, waarin vrijwilligers en organisaties laagdrempelig worden ondersteund, vrijwilligerswerk toegankelijk is voor iedereen en de maatschappelijke waarde van vrijwilligers zichtbaar wordt versterkt

- We voeren de uitvoeringsagenda voor vrijwilligers uit i.s.m. de Vrijwilligerscentrale.

05. Een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft om maatschappelijk te participeren, zich vrij voelt om zichzelf te zijn en zich verbonden voelt met anderen, zonder druk om zich aan te passen.

- We evalueren de inclusie agenda en beoordelen aan de hand daarvan of de visie op inclusie aanpassing behoeft en welk vervolg er aan de agenda wordt gegeven.
- We bieden per 2028 mogelijkheden om subsidie te ontvangen voor activiteiten die inclusie bevorderen, binnen de integrale subsidieregeling 'meedoen in Nissewaard' die in 2027 ter vaststelling aan het college wordt aangeboden.
- We onderzoeken wat vanuit inclusiebeleid nodig is voor doelgroepen die vanwege persoonskenmerken, zoals beperking, culturele achtergrond, gender of geaardheid, niet vanzelfsprekend in de maatschappij worden geaccepteerd.
- In de visie op dienstverlening, die in 2027 wordt opgesteld, nemen we relevante onderdelen voor inclusie mee, waaronder 'begrijpelijke teksten, bijvoorbeeld in applicaties'.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Participatie en zelfredzaamheid	Percentage inwoners dat vrijwilligerswerk verricht.	Nissewaard Peiling	26% (2024)	> 35%	> 30%
Participatie en zelfredzaamheid	Percentage inwoners dat mantelzorg geeft.	Nissewaard Peiling	22% (2023)	> 21%	> 21%

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**10.995**	**8.675**	**5.586**	**5.586**	**5.586**	**5.586**
Baten	**-4.073**					
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**6.922**	**8.675**	**5.586**	**5.586**	**5.586**	**5.586**
Mutaties reserves	6.286	-1.335	-1.311			
Totaal thema	**13.208**	**7.340**	**4.275**	**5.586**	**5.586**	**5.586**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Ontwikkelbudget SD

Het structureel budget voor ontwikkelingen in het sociaal domein, bestemd voor innovatie en het financieren van projecten voor transformatie of (toekomstige) kostenbesparing, is vanwege een bezuinigingsmaatregel vanaf 2026 komen te vervallen. In de begroting 2026 is alleen nog een incidenteel bedrag beschikbaar van totaal € 1,3 miljoen. Hiervan is € 155.600 bestemd voor uitbesteding van 5 onderzoeken materiele controles in het kader van de waarborging van de rechtmatigheid van zorguitgaven (PPN2027). Een bedrag ad € 500.000 is beschikbaar voor transformatiebudget subsidies (overheveling 2025/2026). Het overige bedrag ad € 679.000 in 2026 bestaat uit de overheveling 2025/2026 van het ontwikkelbudget ad € 450.000 en Toekomstbestending sociaal domein ad €229.000. Tegenover de lasten in 2026 ad € 1,3 miljoen staat ook een onttrekking aan de reserve sociaal domein van € 1,3 miljoen. In de begroting 2027 en verder zijn geen middelen geraamd voor het ontwikkelbudget.

Stelpost Sociaal Domein
In het coalitieakkoord is opgenomen dat het “hek sociaal domein” wordt afgeschaft. Dit betekent dat de stelpost sociaal domein in de begroting 2027 is opgeheven. Het saldo is toegevoegd aan het begrotingssaldo op programma 6. In de begroting 2026 bedraagt de stelpost sociaal domein € 2,1 miljoen.

Personele lasten
De formatielasten zijn in 2027 € 290.000 hoger dan het budget in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

Onttrekking reserve sociaal domein
In de begroting 2026 en 2027 wordt incidenteel € 1,3 miljoen onttrokken aan de reserve sociaal domein. De onttrekking in 2026 heeft betrekking op het overgeheveld budget voor het ontwikkelbudget. De onttrekking in 2027 heeft betrekking op een besluit uit de 2e tussenrapportage 2024 om het tekort van de stelpost SD aan te vullen.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Postma
Wethouder Smeding
Wethouder Stengs

Commissie
Commissie Sociaal Domein

Verbonden partijen
Niet van toepassing.

Relevante documenten op themaniveau
Integraal beleidskader sociaal domein
Beleidskader sociaal domein
visie op inclusie

Thema 5.3: Maatwerk jeugd

Inleiding
Kinderen en jongeren zijn de toekomst van Nissewaard. Ieder kind en iedere jongere krijgt de kans om zich te ontwikkelen, talenten te ontdekken en mee te doen in de samenleving. Een goede start in het leven vormt de basis voor een zelfstandige toekomst. Problemen willen we zoveel mogelijk voorkomen of vroegtijdig signaleren, daar waar nodig zetten we passende hulp en ondersteuning in.

Vraagstukken rondom opgroeien, ondersteuning en veiligheid hangen vaak nauw met elkaar samen. Daarom stimuleren we een integrale aanpak van onderwijs, jeugd, zorg en veiligheid bij kinderen, jongeren en gezinnen. Alleen door vroegtijdig samen te werken kunnen problemen worden voorkomen en krijgen jongeren de ondersteuning die zij nodig hebben. We kijken integraal naar het hele gezin.

We zien dat (specialistische) jeugdhulp de afgelopen jaren vaak is ingezet, ook als er andere oplossingen mogelijk of zelfs beter kunnen zijn. Met de Taskforce Jeugd zetten we in op het verminderen van (specialistische) jeugdhulp, als dit niet echt nodig is. Dit doen we onder andere door beter samen te werken met de verwijzers naar jeugdhulp, zoals huisartsen en jeugdbescherming. Door meer in te zetten op hulp die we dichtbij jeugdigen en ouders kunnen bieden, willen we verwijzingen naar specialistische jeugdhulp verminderen. Zo bieden we passende hulp, in de directe omgeving van jeugdigen en hun ouders, die goed aansluit bij hun dagelijkse leven.

Tegelijkertijd willen we hiermee de kosten van jeugdhulp verminderen. De tekorten op jeugdhulp blijven een punt van grote zorg. De komende aanbestedingsronde biedt kansen om duidelijke afspraken te maken met aanbieders en beter inzicht te krijgen in de effecten van de ingezette hulp.

Maar jongeren zijn niet alleen de toekomst van Nissewaard; zij maken vandaag al onderdeel uit van onze samenleving. We vinden het belangrijk dat zij de ruimte krijgen om talenten te ontdekken, ervaringen op te doen en zich te ontwikkelen tot zelfstandige en betrokken volwassenen. We vinden het belangrijk dat jongeren kunnen meepraten over onderwerpen die hen raken. Daarom blijven we jongeren actief betrekken bij de ontwikkeling van onze gemeente. Jongeren brengen een waardevol perspectief in en helpen ons om beleid beter aan te laten sluiten bij hun leefwereld.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Door een gezinsgerichte aanpak, ligt het aantal jeugdigen met jeugdhulp onder het landelijk gemiddelde en aan het einde van de collegeperiode heeft maximaal 1 op 11 jeugdigen jeugdhulp (9%).

- We ontwikkelen de pilot ‘gezinsgerichte aanpak Gildenwijk’ voor en waar mogelijk starten we deze in 2027.
- Jeugdhulpvragen waarvoor de gemeente verwijzer is, behandelen we gezinsgericht. Waar passend zoeken we oplossingen in de leefwereld van het gezin, bijvoorbeeld via de sociale basis. Dit borgen we met de ‘gezinsroute’.
- Vanuit de Taskforce Jeugd voeren we de pilot ombuiging medische verwijzingen uit, waardoor we voor meer jeugdigen verwijzer worden.
- In 2027 nemen we deel aan de verbrede proeftuin toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, die nu reeds loopt in Goeree-Overflakkee.

02. De werkwijze van de Taskforce Jeugd is geborgd in de gemeentelijke organisatie.

- We beschrijven de werkwijze van de taskforce jeugd t.a.v. complexe opgaven in het sociaal domein (afgerond in 2027), met zowel een inhoudelijke als financiële component, waarbij we als gemeente zelf onderdeel zijn van de uitvoering.
- We nemen deel aan de projectgroep binnen de GR JR voor de inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp en brengen onze ervaringen vanuit de taskforce Jeugd in, voor goed uitvoerbare en transparante jeugdhulp vanaf 2029.

03. Aan het einde van deze collegeperiode zijn de taakstellingen jeugdhulp uit de meerjarenbegroting 2027, waar de gemeente verantwoordelijk voor is, gerealiseerd.

- Vanuit de Taskforce Jeugd voeren we de pilot ombuiging medische verwijzingen uit, waardoor we meer gezinsgericht en normaliserend ondersteuning bieden, hetgeen eveneens goedkoper is dan gespecialiseerde jeugdhulp.

- Vanuit de Taskforce Jeugd versterken we de samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen (GI's) zodat zij meer in samenspraak met de gemeente (lokale) jeugdhulp inzetten en op- en afschalen makkelijker gaat.
- Vanuit Taskforce Jeugd verbeteren we onze controles op de administratieve verwerking van (facturen) jeugdhulp, zodat jeugdhulp meer conform onze verordening en aanvullende regelgeving en contractafspraken wordt uitgevoerd en afgerekend.
- In 2027 stellen we tenminste 25 toekomstplannen op voor jeugdigen met jeugdhulp tussen 16,5 en 18 jaar om verlengde jeugdhulp te voorkomen.
- We nemen deel aan de gremia binnen de GR JR voor gespecialiseerde jeugdhulp, de RBOK-taakstelling en lobby richting het Rijk voor meer financiële ruimte.
- Vanuit de taskforce jeugd sturen we op snellere doorstroming van 18-plussers uit jeugdhulp met verblijf, voor zover zij voor een Wmo-voorziening in aanmerking komen.

04. Aan het einde van deze collegeperiode zijn de ontwikkelkansen van jeugdigen versterkt, onder andere door uitvoering van een nieuw jeugdpreventiebeleid.

- We stellen in 2027 een integraal jeugdpreventiebeleid op, met aandacht voor de relatie met onderwijs, zorg, veiligheid en de versterking van de sociaal pedagogische basis, waarbij er verschillen tussen gebieden kunnen bestaan.
- We zetten High Five, kindergemeenteraad en jongerenpanel voort om jeugdigen actief te betrekken bij hun wijk, kern en gemeente.
- We onderzoeken op welke wijze we ruimte kunnen geven aan jongerenparticipatie en initiatieven van jongeren, bijvoorbeeld door samenwerking met de scholen te zoeken.
- We subsidiëren activiteiten voor jeugdpreventie en passen de subsidie voor 2028 waar nodig en mogelijk aan op grond van het nieuwe jeugdpreventiebeleid.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Jongeren met jeugdhulp	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	12,9% (2024)*	< 14%	<12%
Jongeren met delict voor de rechter	Percentage jongeren van 12 - 21 jaar	CBS	2% (2023)	< 2%	<2%
Jongeren met jeugdbescherming	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,4% (2024)	< 1,0%	<1,2%
Jongeren met jeugdreclassering	Percentage van alle jongeren van 12 - 22 jaar	CBS	0,9% (2024)	< 0,9%	<0,9%

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**57.189**	**62.478**	**65.107**	**63.330**	**65.538**	**67.958**
Baten	**-587**	**-206**	**-42**	**-42**	**-42**	**-42**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**56.602**	**62.273**	**65.065**	**63.288**	**65.496**	**67.916**
Mutaties reserves	1.736	-1.728	-880	-229		
Totaal thema	**58.338**	**60.545**	**64.184**	**63.058**	**65.496**	**67.916**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Specialistische Jeugdhulp
De totale lasten van de specialistische jeugdhulp bestaan uit de door de uitvoeringsorganisatie Jeugdregio Rijnmond (JR) ingekochte en gesubsidieerde regionale specialistische jeugdhulp en lasten van de uitvoeringsorganisatie JR. In de perspectiefnota 2027 is de actualisatie van de inleg o.b.v. de ontwerpbegroting JR 2027 + gemeentelijke zorgkosten verwerkt. In deze begroting wordt de actualisatie van de inleg o.b.v. de definitieve begroting JR 2027 + gemeentelijke zorgkosten verwerkt. Zie tabel 1.
Tabel 1: Inleg Nissewaard specialistische jeugdhulp (JR) 2027

	In Begroting Nissewaard 2027 opgenomen middelen voor specialistische jeugdhulp
Inleg Nissewaard JR*	42.453.083
Waarvan deelnemersbijdrage	*8.128.107*
*Waarvan voorschot gemeentelijke zorgkosten**	*34.324.976*

***** Gecorrigeerd voor rentebaten

O.b.v. de definitieve begroting JR 2027 + gemeentelijke zorgkosten is voor Nissewaard vanaf 2027, t.o.v. de ontwerpbegroting (verwerkt in PPN 2027), een jaarlijks voordeel van € 1,4 miljoen van toepassing. Zie tabel 2. Het voordeel in de definitieve begroting JR 2027 + gemeentelijke zorgkosten is deels te verklaren doordat de definitieve indexatie 2027 lager uitpakt dan opgenomen in de ontwerpbegroting. Het voordeel is mede te verklaren doordat deze is gebaseerd op de actuele realisatiecijfers JR waarbij de grootste daling te zien is op jeugdhulp met verblijf en de landelijke inkoop (landelijk transitie arrangement).
De definitieve begroting JR 2027/MJR + gemeentelijke zorgkosten voor Nissewaard is in de begroting Nissewaard 2027 verwerkt. Zie tabel 2.
Tabel 2: Voordeel in begroting Nissewaard 2027/MJR t.o.v. perspectiefnota 2027

	2027	**2028**	**2029**	**2030**
In PPN 2027*	43.855.220	46.305.941	48.756.659	51.207.374
*Def. Begr. JR 2027/MJR + gemeentelijke zorgkosten**	*42.453.082*	*44.945.667*	*47.396.386*	*49.847.102*
Financieel voordeel JR t.o.v. ontwerpbegroting	1.402.138	1.360.274	1.360.273	1.360.272

* Gecorrigeerd voor rentebaten

Verschil begroting JR 2027 t.o.v. begroting JR 2026
De ontwerp begrotingswijziging JR 2026 is verwerkt in de PPN 2027. De definitieve begrotingswijziging JR 2026 zal worden verwerkt in de tweede tussenrapportage Nissewaard 2026. Conform PPN 2027 bedraagt de begroting JR 2026 + gemeentelijke zorgkosten voor Nissewaard € 39,3 miljoen. Het verschil van de begroting JR 2027 voor Nissewaard ad € 42,5 miljoen t.o.v. de begroting JR 2026 kan worden verklaard door de indexering 2027 en de trendmatige ontwikkelingen van de zorgkosten per gemeente. De trendmatige ontwikkeling is berekend aan de hand van de ontwikkeling van de zorgkosten per opdracht over de afgelopen jaren. Het meerjarenperspectief laat zien dat kostenbesparende maatregelen nodig zijn. In dit kader is in JR-verband de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK) opgesteld. De RBOK is in februari 2024 door het AB-JR vastgesteld. De RBOK betreft een pakket aan maatregelen dat zich met name richt op verscherpte toepassing van bestaande kaders en contractafspraken met de zorgaanbieders om daarmee onnodig dure of doorlopende inzet van jeugdhulp te beperken.

De begroting van de specialistische jeugdhulp is onderverdeeld in:

A. Lasten gerelateerd aan JR-besluiten:
   - Subsidieverleningen door JR en uitvoeringskosten van JR.
   - Hiervoor stelt het AB JR in de begroting de budgetten vast.
   - De deelnemende gemeenten betalen hiervoor een deelnemersbijdrage.

B. Lasten direct gerelateerd aan gemeentelijke besluiten:
   - Dit zijn de zorgkosten van de gemeenten van regionale en landelijke jeugdhulpcontracten: de opdrachten A t/m E (waaronder verblijfszorg en ambulante zorg), Buitenregionale plaatsingen en Landelijke inkoop.
   - Deze kosten vloeien voort uit gemeentelijke beschikkingen c.q. toewijzingen van jeugdhulp. Gemeenten bestellen daarmee leveringen van regionaal en landelijk gecontracteerde jeugdhulp.
   - Voor de gemeentelijke zorgkosten stelt het AB JR o.b.v. het begrotingsadvies de bevoorschotting vast.
   - JR betaalt de aanbieders en rekent de contracten jaarlijks af o.b.v. productieverantwoordingen.
   - De deelnemende gemeenten leggen hiervoor een voorschot gemeentelijke zorgkosten in.

Behandeling Jeugd lokaal
Het budget Behandeling Jeugd lokaal is vanaf 2027 ruim € 300.000 lager dan in 2026. Dit verschil is te verklaren door de incidentele extra lasten KDC-zorgcontinuïteit in 2026. De KDC-jeugdhulp was voorheen lokaal ingekocht via de Open House. Per 1 juli 2023 is dit overgegaan naar Daginvulling Jeugd, een gezamenlijke inkoop met de gemeente Voorne aan Zee. Het aantal ingekochte KDC-plekken is in de Daginvulling Jeugd echter te laag i.r.t. het aantal jeugdigen dat momenteel KDC-jeugdhulp heeft. Onder meer een tekort aan gespecialiseerd onderwijs bemoeilijkt in de praktijk de uitstroom uit het KDC. Dit maakt dat er relatief veel en lang KDC-zorgcontinuïteit nodig is. Hierdoor blijft een aantal jeugdigen langer o.b.v. de overeenkomst Open House zorg ontvangen. De ingekochte KDC-plekken via Daginvulling Jeugd zijn immers bezet.

Begeleiding Jeugd lokaal
Het budget Begeleiding Jeugd lokaal is vanaf 2027 € 372.000 hoger dan in 2026. Gezien de stijging van het aantal jeugdigen met Begeleiding Jeugd lokaal is het budget vanaf 2027 met € 272.000 opgehoogd (PPN 2027). Over de periode 2022 tot 2024 steeg het aantal jeugdigen met begeleiding. Van 2024 tot 2025 vlakte deze stijging af waarna het aantal jeugdigen met begeleiding vanaf 2025 tot heden weer sterker stijgt. Daarnaast is de begroting 2027 geïndexeerd.

Daginvulling Jeugd
De baten van het budget Daginvulling Jeugd zijn in 2026 incidenteel hoger dan in 2027. Dit betreft een incidenteel voordeel omdat de eindafrekening voor Daginvulling Jeugd 2025 van de gemeente Voorne aan Zee aan de gemeente Nissewaard € 165.000 hoger was.
De lasten van het budget Daginvulling Jeugd zijn vanaf 2027 per saldo 134.000 hoger dan in 2026. Enerzijds is de begroting 2026, vanwege een overheveling en een incidentele ophoging, € 283.000 hoger dan de begroting vanaf 2027. Anderzijds is de begroting 2027, vanwege indexering, hoger dan de begroting 2026. Aangezien in de contracten voor Daginvulling Jeugd een hogere indexering van toepassing is dan de gemeentelijke indexering, is vanaf 2027 een aanvullend bedrag voor indexering ad € 122.000 opgenomen (PPN 2027).

CJG Jeugdgezondheidszorg

Op het budget CJG Jeugdgezondheidszorg is per saldo vanaf 2027 € 261.000 meer aan lasten begroot dan in 2026. Aangezien uit onderzoek bleek dat de beschikbare middelen ontoereikend waren voor de uitvoering van het wettelijke basispakket jeugdgezondheidszorg is de kindprijs opgehoogd. Dit is in de PPN 2027 verwerkt met een verhoging van het budget CJG Jeugdgezondheidszorg vanaf 2027 met € 270.000. Vanwege een incidenteel tekort op de huisvestingslasten is het budget in 2026 opgehoogd met € 52.000 (tweede tussenrapportage 2025). Daarnaast is het budget 2027 geïndexeerd.

JOT-Bemensing
Het budget JOT Bemensing (bedoeld voor algemeen toegankelijke jeugdhulp) is incidenteel in 2027 € 161.000 hoger dan in 2026. Dit is grotendeels gelegen in de in 2026 gestarte pilot om de werkwijze en de samenwerking met huisartsen verder uit te bouwen. Streven is om gedurende de pilot 200 huisartsenverwijzingen naar team Jeugd te geleiden in plaats van rechtstreeks naar Jeugdhulp, en de nieuwe werkwijze verder te concretiseren. Gedurende de pilot worden in 2026 (€ 106.000) en in 2027 (248.000) incidenteel extra middelen aan het JOT toegekend. Daarnaast is het budget 2027 geïndexeerd.

Dyslexie
Het budget Dyslexie is vanaf 2027 € 162.000 hoger dan in 2026. De gemeente is o.g.v. de Jeugdwet immers wettelijk verantwoordelijk voor (de bekostiging van) diagnostiek van dyslexie en behandeling van ernstige dyslexie. Per 1 januari 2027 lopen de huidige contracten voor de dyslexiezorg af. Vanaf 1 januari 2027 moeten de nieuwe contracten voor dyslexiezorg ingaan. Hiervoor wordt momenteel samen met de gemeente Voorne aan Zee een aanbestedingstraject doorlopen. Conform de Jeugdwet zijn gemeenten wettelijk verplicht om reële tarieven te betalen voor jeugdhulp. De tarieven moeten aansluiten bij de daadwerkelijke kosten van de zorg. Hierom dient de gemeente bij een nieuwe aanbesteding een tariefonderzoek te doen. Uit het tariefonderzoek blijkt dat de huidige dyslexietarieven niet meer reëel zijn en opgehoogd moeten worden. Dit maakt dat in deze begroting het budget Dyslexie vanaf 2027 wordt opgehoogd met € 150.000.

Personele lasten
De formatielasten zijn in 2027 € 630.000 hoger dan in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar. De formatielasten zijn in 2028 € 219.000 lager dan in 2027, dit is gelegen in de afloop van tijdelijke formatie van de pilot om de werkwijze en de samenwerking met huisartsen verder uit te bouwen.

Onttrekking reserve sociaal domein
In de begroting 2026 wordt € 1,7 miljoen onttrokken aan de reserve sociaal domein:

- Het gaat hierbij om onttrekkingen in de tweede tussenrapportage 2025 voor de alternatieve invulling van bezuinigingstaakstellingen maatwerk Jeugd voor € 1,1 miljoen. Hiervoor werd een deel van de incidentele middelen jeugdhulp 2023/2024 benut. Aangezien het kabinet had besloten tot compensatie van de incidentele tekorten jeugdhulp in 2023 en 2024, kregen gemeenten hiervoor incidentele middelen via de septembercirculaire 2025. De gemeente Nissewaard ontving in dit kader € 3,7 miljoen. Deze middelen werden toegevoegd aan de Reserve Sociaal Domein en t.b.v. de invulling van een aantal bezuinigingstaakstellingen 2026 werd € 1,1 miljoen onttrokken aan de Reserve Sociaal Domein.
- Eveneens gaat het om een onttrekking van € 318.000 voor de pilot om de werkwijze en de samenwerking met huisartsen verder uit te bouwen.
- Het gaat mede om een onttrekking van € 210.000 voor een budget dat met de tweede tussenrapportage 2025 is overgeheveld van 2025 naar 2026.
- Daarnaast gaat het om een onttrekking van € 95.000 voor de tijdelijke verlenging van de adviseur Jeugdhulp Rijnmond.
- Ook betreft het een onttrekking van € 52.000 met de tweede tussenrapportage 2025 voor het tekort op de huisvestingslasten voor Jeugdgezondheidszorg.

In de begroting 2027 wordt € 880.000 onttrokken aan de reserve sociaal domein:

- Het gaat om een onttrekking van € 718.000 voor de pilot om de werkwijze en de samenwerking met huisartsen verder uit te bouwen.
- Het gaat eveneens om een onttrekking van € 114.000 voor de tijdelijke verlenging van de adviseur Jeugdhulp Rijnmond.
- Daarnaast gaat het om een onttrekking in de tweede tussenrapportage 2025 voor de alternatieve invulling van een bezuinigingstaakstelling maatwerk Jeugd voor € 49.000. Hiervoor werd een deel van de incidentele middelen jeugdhulp 2023/2024 benut. Aangezien het kabinet had besloten tot compensatie van de incidentele tekorten jeugdhulp in 2023 en 2024, kregen gemeenten hiervoor incidentele middelen via de septembercirculaire 2025. De gemeente Nissewaard ontving in dit kader € 3,7 miljoen. Deze middelen werden toegevoegd aan de Reserve Sociaal Domein en t.b.v. de invulling van een bezuinigingstaakstelling 2026 werd € 49.000 onttrokken aan de Reserve Sociaal Domein.

In de begroting 2028 wordt € 229.000 onttrokken aan de reserve sociaal domein:

- Het gaat om een onttrekking van € 115.000 voor de pilot om de werkwijze en de samenwerking met huisartsen verder uit te bouwen.
- Ook gaat het om een onttrekking van € 114.000 voor de tijdelijke verlenging van de adviseur Jeugdhulp Rijnmond.

Invulling bezuinigingstaakstelling thema Maatwerk Jeugd

Binnen het thema Maatwerk Jeugd wordt de bezuinigingstaakstelling RBOK deels in de begroting 2027 ingevuld, zie tabel 3.

Tabel 3: Invulling deel bezuinigingstaakstelling RBOK (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2027	2028	2029	2030

Leren, participeren en ondersteunen				
Maatwerk Jeugd				
RBOK JR	827	751	718	684

Toelichting invulling deel RBOK JR
In de Begroting Nissewaard 2027 wordt een deel van de bezuinigingstaakstelling RBOK JR structureel ingevuld. O.b.v. de definitieve begroting JR 2027 + gemeentelijke zorgkosten is voor Nissewaard vanaf 2027, t.o.v. de ontwerpbegroting (verwerkt in PPN 2027), een jaarlijks voordeel van € 1,4 miljoen van toepassing. Het voordeel in de definitieve begroting JR 2027 + gemeentelijke zorgkosten is deels te verklaren doordat de definitieve indexatie 2027 lager uitpakt dan opgenomen in de ontwerpbegroting. Het voordeel is mede te verklaren doordat deze is gebaseerd op de actuele realisatiecijfers JR waarbij de grootste daling te zien is op jeugdhulp met verblijf en de landelijke inkoop (landelijk transitie arrangement). Dit wordt ondersteund door de inzet vanuit de Taskforce Jeugd op doorstroming van 18-plussers uit de jeugdhulp naar een qua zorg meer passende omgeving zoals beschermd of begeleid wonen vanuit de Wmo. Eveneens wordt lokaal en regionaal gestuurd op het inzetten van ambulante begeleiding en pleeghulp (als dit mogelijk is) in plaats van jeugdhulp met verblijf. Het voordeel, t.o.v. de ontwerpbegroting, dat samenhangt met de actuele realisatiecijfers JR is mede te verklaren vanwege een daling op de landelijke inkoop (landelijk transitie arrangement). Hierbij gaat het om hoogspecialistische jeugdhulp die wordt ingekocht door de VNG. De uitvoeringsorganisatie JR dringt reeds geruime tijd bij de VNG aan op strakkere contractering en contractmanagement in deze. Met het voordeel, gebaseerd op de actuele realisatiecijfers JR, wordt de RBOK gedeeltelijk ingevuld.

Actuele bezuinigingstaakstellingen thema Maatwerk Jeugd (gemeentelijk en vanuit de rijksoverheid)
In tabel 4 zijn de bezuinigingstaakstellingen opgenomen die na vaststelling van de begroting 2027 actueel zijn op het thema Maatwerk Jeugd:

Tabel 4: Actuele bezuinigingstaakstellingen thema Maatwerk Jeugd na vaststelling begroting 2027 (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Leren, participeren en ondersteunen				
Gemeentelijke taakstellingen				
Maatwerk Jeugd				
Aanpak 10 duurste gezinnen	214	214	214	214
GR Jeugd en lokale jeugdhulp	1.621	1.329	1.319	1.319
Daginvulling jeugd	315	315	315	315
RBOK JR	2.464	4.868	4.899	4.932
Totaal gemeentelijke taakstellingen	**4.614**	**6.726**	**6.747**	**6.780**
Taakstellingen rijksoverheid				
Maatwerk Jeugd				
Kortere trajectduur jeugdhulp GRJR		342	352	352

Eigen bijdragen jeugdzorg		1.290	1.327	1.327
Totaal taakstellingen rijksoverheid		**1.632**	**1.679**	**1.679**
Totaal Maatwerk Jeugd	**4.614**	**8.358**	**8.426**	**8.459**

Toelichting actuele bezuinigingstaakstellingen Thema Maatwerk Jeugd

Bezuinigingstaakstellingen gemeente Nissewaard

Aanpak 10 duurste gezinnen
Oorspronkelijk was in dit kader een taakstelling opgenomen inzake de invoering van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams). De beoogde invoering van de Wams was juli 2024 maar deze wet is voorlopig uitgesteld. Deze taakstelling omvat de aanpak van 20 complexe/dure casussen jeugdhulp. Vanuit het plan van aanpak Taskforce Jeugd Fase 2 worden inspanningen t.b.v. deze taakstelling verricht.

GRJR jeugd en lokale jeugdhulp
Om deze taakstelling verder in te vullen is en wordt onder meer ingezet op de huisartsenroute, indicatiestelling, herziening van ingekochte voorzieningen voor jeugdhulp, samenwerking onderwijs-jeugdhulp en intensiveren rechtmatigheidscontroles. Dit is onderdeel van de Taskforce Jeugd. Aanvullend en samenhangend hiermee zijn de taakstellingen RBOK en Kortere trajectduur Jeugd opgenomen. Het open einde karakter van de jeugdhulp en de diverse wettelijke verplichtingen maken het een uitdaging om deze taakstelling te realiseren. Vanuit het plan van aanpak Taskforce Jeugd Fase 2 worden inspanningen t.b.v. deze taakstelling verricht.

Daginvulling Jeugd
Dit betreft jeugdhulp ter vervanging van reguliere dagactiviteiten van kinderen, zoals kinderopvang en onderwijs. Er is onderzoek uitgevoerd naar de verantwoordelijkheidsverdeling tussen onderwijs en gemeente. Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente vaker jeugdhulp inzet dan nodig is maar voor daginvulling en specifiek voor het Kinderdagcentrum is dat erg ingewikkeld. In de praktijk vertraagt het tekort aan gespecialiseerd onderwijs de uitstroom uit het KDC. Vanuit het plan van aanpak Taskforce Jeugd Fase 2 worden inspanningen t.b.v. deze taakstelling verricht.

RBOK JR

De doorgaande kostenontwikkeling van de specialistische jeugdhulp leidt tot onhoudbaar grote druk op de gemeentefinanciën. In dit kader is in JR-verband de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK) opgesteld. De RBOK betreft een pakket aan maatregelen dat zich met name richt op verscherpte toepassing van bestaande kaders en contractafspraken met de zorgaanbieders om daarmee onnodig dure of doorlopende inzet van jeugdhulp te beperken. De RBOK is in februari 2024 door het AB-JR vastgesteld. De financiële ambitie van de RBOK is een cumulatieve besparing op JR-niveau van ruim € 78 miljoen over 2024 t/m 2028. Vanuit het plan van aanpak Taskforce Jeugd Fase 2 worden inspanningen t.b.v. deze taakstelling verricht. Om deze taakstelling verder in te vullen wordt vanuit de Taskfoce Jeugd onder meer ingezet op de huisartsenroute, versterking van de samenwerking met Gecertificeerde Instellingen (GI's) en doorstroom van 18-plussers in Jeugdhulp met verblijf naar de Wmo.

Bezuinigingstaakstellingen Rijksoverheid

Korte trajectduur jeugdzorg
Deze bezuinigingstaakstelling betreft het onderdeel verkorten van de trajectduur Jeugdhulp. Deze korting is verwerkt in de Meicirculaire 2025 en treedt in werking vanaf 2028. De uitkering uit het gemeentefonds van Nissewaard wordt hiervoor vanaf 2028 verlaagd. Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe er beter op de trajectduur kan worden gestuurd zodat deze korter wordt. Aanvullend en samenhangend hiermee zijn de taakstellingen RBOK en GR Jeugd en lokale jeugdhulp opgenomen.

Eigen bijdrage jeugdzorg
De eigen bijdrage jeugdzorg is verwerkt in de Meicirculaire 2025 en treedt in werking vanaf 2028. De uitkering uit het gemeentefonds van Nissewaard wordt hiervoor vanaf 2028 verlaagd. De jeugdwet kent op dit moment geen eigen bijdrage. Het Rijk zal maatregelen moeten nemen om de invoering van de eigen bijdrage jeugdhulp vanaf 2028 mogelijk te maken. Momenteel is nog niet bekend welke maatregelen het Rijk hiervoor gaat nemen. Vooralsnog is de aanname dat als het Rijk de invoering van een eigen bijdrage mogelijk maakt dat wij als gemeente deze dan ook kunnen innen en dat dit budgetneutraal kan worden ingevoerd. Tegelijkertijd plaatsen we hierbij een kanttekening, de inregeling, uitvoering en inning van de eigen bijdrage zal immers gevolgen hebben voor de personele formatie. De Eigen bijdrage jeugdzorg is conform de Eigen bijdrage Wmo als een taakstelling opgenomen.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Smeding

Commissie
Commissie Sociaal Domein

Verbonden partijen
Stichting CJG Rijnmond
Jeugdhulp Rijnmond

Relevante documenten op themaniveau
Verordening jeugdhulp Nissewaard 2026
Beleidsnotitie preventie jeugd
beleidsnotitie preventie
Regiovisie jeugdhulp Rijnmond

Thema 5.4: Maatwerk volwassenen

Inleiding
Iedere inwoner kan, ook bij een beperking, psychische kwetsbaarheid of een stapeling van problemen, zo zelfstandig mogelijk wonen, leven en deelnemen aan de samenleving. Kwetsbaarheid mag geen belemmering zijn om mee te doen. Daarom zetten wij in op passende ondersteuning die uitgaat van de eigen mogelijkheden van inwoners, de kracht van hun sociale netwerk en de voorzieningen in de wijk. Waar nodig bieden wij maatwerk, gericht op duurzame oplossingen en het versterken van zelfredzaamheid.

De gemeente biedt zowel algemeen toegankelijke voorzieningen als maatwerkvoorzieningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Algemene voorzieningen, zoals maatschappelijk werk, cliëntondersteuning en welzijnsactiviteiten, vormen de basis. Wanneer deze ondersteuning onvoldoende is, kunnen inwoners gebruikmaken van maatwerkvoorzieningen, zoals huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, hulpmiddelen of woningaanpassingen. De toegang hiertoe verloopt via zorgvuldig onderzoek naar de ondersteuningsvraag en de mogelijkheden van de inwoner en zijn omgeving.

Voor inwoners met complexe problematiek zijn er regionale voorzieningen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Als centrumgemeente organiseert Nissewaard deze voorzieningen namens de gemeenten op Voorne-Putten, Goeree-Overflakkee en de Hoeksche Waard. Tegelijkertijd zetten we de komende jaren nadrukkelijk in op de beweging naar Beschermd Thuis: meer ondersteuning dichtbij huis, meer zelfstandig wonen met passende begeleiding en een kleiner beroep op regionale 24-uursvoorzieningen. Door te investeren in preventie, vroegsignalering, passende woonvormen en een sterk lokaal zorg- en ondersteuningsnetwerk willen we dak- en thuisloosheid voorkomen en de instroom in regionale voorzieningen beperken.

Binnen het thema Maatwerk volwassenen werken we integraal samen met zorg-, welzijns- en veiligheidspartners. We versterken de verbinding tussen zorg en veiligheid, zodat inwoners met psychische problematiek, verslaving of onbegrepen gedrag eerder passende ondersteuning ontvangen en escalatie wordt voorkomen. Deze inzet draagt bij aan sterke, leefbare wijken, waarin inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en deelnemen aan de samenleving.

Daarnaast zorgen wij voor een doelmatige en rechtmatige uitvoering van de Wmo. Door contractmanagement, kwaliteits- en rechtmatigheidstoezicht en een voortdurende dialoog met aanbieders zorgen we ervoor dat de ondersteuning aansluit bij de behoeften van inwoners, betaalbaar blijft en bijdraagt aan de maatschappelijke doelen van de gemeente.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Er wordt minimaal 80% van de Wmo-meldingen afgehandeld binnen de wettelijke termijn, ondanks de verwachte groei van het aantal Wmo-gebruikers.

- We maken gebruik van innovatieve technologie, waaronder spraakgestuurd rapporteren (operationeel in 2027) en het robotiseren van processen.
- We ontwikkelen het direct kunnen reserveren van een tijdslot bij melding Wmo.
- We monitoren bij de WMO begeleiding en dagbesteding op clientniveau zodat de regie op de ondersteuningsdoelen versterkt wordt.

02. We bevorderen gezond en vitaal ouder worden door de zelfredzaamheid van ouderen te versterken, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig en naar eigen wens thuis kunnen blijven wonen.

- We stellen een uitvoeringsagenda 'Vitaal thuis' (afgerond in 2027) op: Hier!Thuis, valpreventie, dementievriendelijke gemeente, dagbesteding algemene voorziening en zorgtechnologie.
- In 2027 geven we uitvoering aan het regionale transformatieplan vanuit het Integraal Zorgakkoord 'Zelf- en samenredzaamheid'.
- We starten met een inkooptraject voor doelgroepenvervoer zodat, wanneer het contract afloopt in 2028, de dienstverlening voor de inwoner in orde blijft.

03. Uiterlijk in 2029 is voor inwoners van alle leeftijden in Nissewaard een passend aanbod van respijtzorg of mogelijkheden tot verlichting beschikbaar.

- We stellen elke 2 jaar een Uitvoeringsagenda mantelzorg op, als onderdeel van de uitvoeringsagenda Sociale basis
- We breiden de Respijtzorg uit voor volwassenen, waar we beginnen met een pilot begin 2027.
- We zetten in op het mogelijk maken van buurtgezinnen.

04. Meer Nissewaardse inwoners wonen zelfstandig met waar nodig passende ondersteuning, waardoor dak- en thuisloosheid wordt teruggedrongen.

- Wij richten ons op het terugdringen van dak- en thuisloosheid door het vergroten van de mogelijkheden voor zelfstandig wonen, het versterken van lokale opvangvoorzieningen, preventieve en laagdrempelige ondersteuning en voorzieningen.
- We herijken het plan beschermd Thuis.

05. Als centrumgemeente versterken we samenwerking op de ZHE om dak- en thuisloosheid te voorkomen,geweld in afhankelijkheidsrelaties te stoppen, ondersteuning en opvang beschikbaar te houden en doorstroom naar zelfstandig wonen te bevorderen

- We stellen, op basis van de Regiovisie Beschermd Thuis 2026–2036, samen met regiogemeenten een uitvoeringsagenda op (incl. verantwoordelijkheden en spreiding van voorzieningen) en starten met de uitvoering.
- We brengen het gebruik van regionale voorzieningen, instroom, doorstroom, capaciteit en de inzet van regionale middelen periodiek in beeld en gebruiken deze informatie voor de regionale sturing en bijstelling van de uitvoering.
- We ontwikkelen samen met regiogemeenten uitgangspunten voor de hervorming van de vrouwenopvang. Deze vertalen we naar een regionale aanpak voor passende opvang en begeleiding en doorstroom naar vervolgondersteuning en huisvesting.
- We evalueren de uitvoering en resultaten van de Regiovisie aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2022–2027 en ontwikkelen samen met de regiogemeenten de regionale aanpak voor de periode vanaf 2028.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Wmo-cliënten met een maatwerk	Aantal per 1000 inwoners	CBS	97	< 97	<99

arrangement incl. centrum taken	Betreft specialistische ondersteuning binnen de Wmo.	Gemeentelijke monitor Sociaal Domein Wmo voorspelmodel			

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**50.536**	**54.124**	**54.249**	**53.299**	**48.678**	**48.375**
Baten	**-1.539**	**-1.574**	**-1.466**	**-1.466**	**-1.466**	**-1.466**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**48.997**	**52.550**	**52.783**	**51.833**	**47.211**	**46.909**
Mutaties reserves	-667	-3.595	-331	-70		
Totaal thema	**48.330**	**48.955**	**52.452**	**51.763**	**47.211**	**46.909**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Budget Vrouwenopvang

De lasten van het budget Vrouwenopvang (sociaal domein centrumtaken) zijn in 2026 € 143.068 hoger dan vanaf 2027. Dit is gelegen in een overheveling van 2025 naar 2026 en een reserveonttrekking in 2026:

1. De overheveling betreft € 93.167 en bestaat grotendeels uit de resterende middelen voor het Toekomstscenario Jeugd en Gezinsbescherming. Deze middelen heeft de rijksoverheid incidenteel toegekend aan de centrumgemeente Nissewaard voor de ZHE-regio. Dit betrof een incidentele bijdrage gedurende de jaren 2022 t/m 2025 (meicirculaire 2022). Eveneens betreft de overheveling teruggevorderde incidentele baten.
2. De onttrekking aan de reserve centrummiddelen bedraagt € 51.988 en is gedaan vanwege een voorzien tekort in 2026.

Budget huishoudelijke ondersteuning

Het budget voor huishoudelijke ondersteuning is in 2027 € 1,8 miljoen hoger dan het budget in 2026. Dit wordt verklaard door indexatie op basis van de OVA Index (€ 450.000), een te verwachten volumegroei van 4% op basis van het Wmo voorspelmodel (€ 450.000) en een ophoging van het budget vanwege aangepaste tarieven op dit product per 1 juli 2026 (€ 209.000). De ophoging van het budget in 2026 als gevolg de tariefaanpassing per 1 juli wordt verwerkt in de 2e tussenrapportage 2026. In de begroting 2026 is tevens nog een bezuinigingstaakstelling op genomen van € 700.000, dit zal in de 2e tussenrapportage 2026 worden afgeboekt. In 2027 is de taakstelling alternatief ingevuld en vanaf 2028 bedraagt de taakstelling nog € 653.000 (zie ook toelichting bij de taakstellingen hieronder). De taakstelling verklaart dus dat het budget in 2026 € 700.000 lager is dan het budget in 2027.

Budget Lokale preventie MO

Op het budget lokale preventie MO staan voor 2026 incidentele lasten ad € 989.018 geraamd voor de Hoogwerfsingel 2. Vanuit de 2e vrijval van de reserve centrummiddelen is € 1 miljoen ter beschikking gesteld voor het project Hoogwerfsingel 2. De middelen zijn destijds niet besteed in 2024 en overgeheveld. Hierdoor was zowel in 2025 als 2026 een bedrag ad € 500.000 geraamd. De resterende middelen 2025 ad € 489.018 zijn overgeheveld naar 2026 (PPN 2027). De gemeente is in afwachting van de overeenkomst tussen koper en verkoper voor de huisvesting van flexwoningen voor spoedzoekers op de Hoogwerfsingel 2.

Budget Lokaal Beschermd Thuis
De lasten van het budget Lokaal Beschermd Thuis zijn in 2026 incidenteel € 1 miljoen hoger dan in 2027. Enerzijds is dit gelegen in de overheveling van € 1.850.000 van 2025 naar 2026 (tweede tussenrapportage 2025). De raad heeft destijds de middelen voor Nissewaard, uit de 2e vrijval reserve centrummiddelen, ter beschikking gesteld om de maatregelen van het beleidsplan te realiseren (excl. de € 1 miljoen voor het project Hoogwerfsingel 2). Anderzijds is het verschil te verklaren doordat er € 845.000 minder aan de reserve sociaal domein wordt onttrokken (PPN 2027). In het beleidsplan zijn destijds, o.b.v. de toen bekende informatie, indicatieve maatregelen met een indicatieve begroting opgenomen. Vervolgens is dit uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie. Het programma bevat een uitwerking van inhoudelijke maatregelen (projecten) inclusief begroting en dekking. Hierop is in het collegebesluit Uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie Nissewaard/Beschermd Thuis Nissewaard de begroting voor Beschermd Thuis Nissewaard aangepast. In de PPN 2027 is eveneens opgenomen dat deze middelen binnen de reserve sociaal domein gelabeld blijven aan Beschermd Thuis Nissewaard.

De lasten van het budget Lokaal Beschermd Thuis zijn in 2027 € 165.000 hoger dan in 2028. Dit is enerzijds gelegen in incidentele projectkosten ad € 60.000 in 2027. Daarnaast was voor Beschermd Thuis Nissewaard initieel vanaf 2027 een structurele taakstelling opgenomen omdat de beschikbare middelen dan niet meer kostendekkend zouden zijn voor de uitgaven en er een ‘verdieneffect’ wordt verwacht van het beleid. Aangezien het beleid later wordt gerealiseerd, vindt het ‘verdieneffect’ ook later plaats. Hierom is met de tweede tussenrapportage 2024 besloten om met resterende incidentele middelen de taakstelling Beschermd Thuis naar achteren te schuiven. Hierom is het bedrag ad € 250.000 niet in 2024 aan de reserve sociaal domein onttrokken maar deels in 2027 (€ 180.000) en deels in 2028 (€ 70.000).

De baten van het budget Lokaal Beschermd Thuis zijn in 2026 incidenteel € 108.000 hoger dan vanaf 2027. Dit is gelegen in een incidentele baat van de gemeente Voorne aan Zee ad € 108.000 in het kader van het langer openhouden van De Opstap. Omdat de 8 lokale gezinsopvangwoningen (die in plaats van De Opstap komen) gedurende 2026 volgtijdelijk in Nissewaard beschikbaar komen, moet er worden overbrugd. Ook Voorne aan Zee moet overbruggen. Hierom hebben de gemeenten Nissewaard en Voorne aan Zee besloten om De Opstap in 2026 langer open te houden en dit gezamenlijk te betalen. Vandaar de incidentele baat vanuit Voorne aan Zee in 2026.

Personele lasten
De formatielasten zijn in 2027 € 450.000 hoger dan in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

Onttrekking reserve
In 2026 wordt in dit thema een bedrag ad € 3,6 miljoen onttrokken aan de reserve. In 2027 bedraagt de totale onttrekking € 331.000 en in 2028 € 70.000.

Bedragen * € 1.000	2026	2027	2028	2029
Onttrekking reserve centrumtaken	-630	-72		
Onttrekking reserve sociaal domein	-2.715	-259	-70	
Onttrekking reserve sociaal domein t.b.v. reserve beschermd thuis lokaal*		-847		
Storting reserve beschermd thuis lokaal*		847		
Onttrekking algemene reserve	-250			
Totaal onttrekking reserve	**-3.595**	**-331**	**-70**	

*Het in 2023 vastgestelde beleidsplan Beschermd Thuis in Nissewaard is gericht op kwetsbare inwoners met problemen bij het vinden of behouden van een thuis. In de PPN 2027 is verwerkt dat voor Beschermd Thuis Nissewaard € 846.997 minder aan de reserve sociaal domein wordt onttrokken. Deze middelen zijn binnen de reserve sociaal domein wel gelabeld aan het Uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie/Beschermd Thuis Nissewaard. Voorgesteld wordt om deze gelden te storten in een aparte reserve Beschermd Thuis Lokaal.

- **Taakstellingen**

In het thema maatwerk volwassenen worden de volgende taakstellingen in de begroting ingevuld:

Bedragen x € 1.000

Gerealiseerde taakstellingen SD	2027	2028	2029	2030
Thema Maatwerk Volwassenen				
Huishoudelijke ondersteuning	653	0	0	0
Totaal gerealiseerde taakst. Maatwerk volwassenen	**653**	**0**	**0**	**0**

Huishoudelijke ondersteuning

In de begroting 2027-2030 wordt voorgesteld om de taakstelling huishoudelijke ondersteuning incidenteel in 2027 alternatief in te vullen. In de septembercirculaire 2025 is besloten om de mutatie stelpost hoeveelheidsverschillen vanaf 2027 ten gunste te brengen van een stelpost hoeveelheidsverschillen Wmo. In de septembercirculaire 2025 is tevens aangegeven dat bij het opstellen van de begroting 2027-2030 hierover nader wordt geadviseerd. Nu de volumegroei voor de geraamde Wmo budgetten bij de perspectiefnota 2027 is meegenomen, is de stelpost hoeveelheidsverschillen in 2027 niet langer nodig en kunnen deze middelen incidenteel vrijvallen. In de begroting 2027-2030 wordt voorgesteld om deze vrijval in te zetten om de taakstelling huishoudelijke hulp in 2027 af te boeken.

In het thema Maatwerk volwassenen zijn de volgende nog openstaande taakstellingen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Taakstellingen SD	2027	2028	2029	2030
Thema Maatwerk Volwassenen				
Taakstelling Nissewaard				
Lokaal Beschermd Thuis	0	69	140	140
Huishoudelijke hulp	0	653	653	653
Taakstelling Rijk				
Herinvoering Eigen bijdrage Wmo	0	1.004	1.004	1.004
Huishoudelijke hulp uit de Wmo/vangnetregeling	0	0	4.856	4.991
Totaal taakstellingen Maatwerk volwassenen	**0**	**1.726**	**6.653**	**6.788**

Hieronder worden de openstaande taakstellingen in het thema maatwerk Volwassenen toegelicht.

Lokaal Beschermd Thuis
Met het beleidsplan Beschermd Thuis in Nissewaard wil de gemeente Nissewaard haar kwetsbare inwoners ondersteunen bij het vinden of behouden van een thuis. Voor Lokaal Beschermd Thuis geldt vanaf 2028 een structurele taakstelling omdat de begrote structurele lasten van de op te zetten voorzieningen dan hoger zijn dan het beschikbare budget en er een ‘verdieneffect’ wordt verwacht van het beleid. In dit kader geldt in 2028 een taakstelling van € 69.000 en vanaf 2029 een van € 140.000. Uitgangspunt hierbij is dat door het uitvoeren van het beleidsplan Beschermd Thuis andere lasten van de gemeente Nissewaard voldoende afnemen om dit beleid in de toekomst budgetneutraal te kunnen uitvoeren.

Huishoudelijke hulp

Vanaf 1 mei 2025 wordt geïndiceerd conform het nieuwe normenkader. Toepassing van het nieuwe normenkader 2025 geeft houvast voor ons als gemeente om met professionals en aanbieders eenduidig en resultaatgericht te werken en faciliteert in het keukentafelgesprek met de inwoner om focus te houden op wat de cliënt écht nodig heeft aan huishoudelijke ondersteuning om zelfstandig te kunnen blijven wonen. De nieuwe indicaties laten een daling zien van het aantal geïndiceerde minuten huishoudelijke ondersteuning per week per cliënt. Op basis van het lager gemiddelde volume van deze indicaties is een deel van de bezuiniging al gerealiseerd. De resterende taakstelling bedraagt na invulling van de taakstelling in 2027 nog € 653.155 structureel vanaf 2028. Om de nog openstaande taakstelling te kunnen realiseren wordt gemonitord of de nieuwe indicaties in 2026 ook uitkomen op een lager gemiddeld geïndiceerd bedrag. Daarnaast wordt per oktober 2026 gestart met een pilot voor wasgoedverzorging via een wasservice. Het wasgoed wordt bij inwoners thuis opgehaald en teruggebracht. Het gaat hierbij om het wasgoed van inwoners die via een Wmo-indicatie voor huishoudelijke ondersteuning recht hebben op wasgoedverzorging.
Uit eigen onderzoek en ervaringen van andere gemeenten blijkt dat deze werkwijze naar verwachting kostenefficiënter is, terwijl de kwaliteit van de dienstverlening op peil blijft. De wasservice wordt tijdens de pilot enkel ingezet bij nieuwe Wmo-cliënten en bij cliënten van wie de indicatie al herbeoordeeld zou worden. Daarbij blijft er ruimte voor maatwerk wanneer de wasservice in een individuele situatie niet passend blijkt te zijn. Met de pilot doet de gemeente ervaring op met de uitvoering via een wasservice en wordt onderzocht of de verwachte financiële voordelen in de praktijk worden gerealiseerd. Na zes maanden wordt deze werkwijze geëvalueerd. Daarbij worden de ervaringen van inwoners, de kwaliteit van de dienstverlening en de financiële effecten betrokken. Op basis van deze evaluatie besluit het college over het voortzetten van deze werkwijze, de voortgang van de pilot en het invullen van de nog openstaande bezuinigingstaakstelling.

Herinvoering Eigen bijdrage Wmo
Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft. De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo (ter vervanging van het abonnementstarief) is uitgesteld van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028. Hierdoor is de eerder ingeboekte besparing in 2027 komen te vervallen. In de meicirculaire 2026 zijn de gemeenten hiervoor gecompenseerd.
Het uitgangspunt is dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was, met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo. In het huidige wetsvoorstel afschaffing abonnementstarief Wmo 2015 verdwijnt het abonnementstarief niet alleen voor de huishoudelijke hulp, maar voor alle Wmo-voorzieningen waarop het abonnementstarief nu van toepassing is. Hiervoor is een wetsvoorstel voorbereid, waarop inmiddels de Raad van State advies heeft uitgebracht. Het wetsvoorstel bevint zich in de parlementaire behandelingsfase bij de Tweede Kamer.
De doorgevoerde korting in het gemeentefonds vanaf 2028 is in de begroting opgenomen als taakstelling.

Huishoudelijke hulp uit de Wmo/Vangnetregeling

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt er juist geld uit het gemeentefonds gehaald. Voor Nissewaard -€ 6.920.660 in 2029 en -€ 7.115.216 in 2030. Hoewel huishoudelijke hulp grotendeels uit de Wmo verdwijnt, blijft de gemeente verantwoordelijk voor mensen die niet in staat zijn om dit zelf te regelen of te betalen. Voor deze groep wordt een vangnet ingericht. Hiervoor ontvangen gemeenten vanaf 2029 jaarlijks € 430 miljoen extra via het gemeentefonds. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo. Nissewaard ontvangt € 2.066.057 in 2029 en € 2.124.134 in 2030. Het saldo van deze bedragen zijn als taakstelling opgenomen in de begroting.

	2027	2028	2029	2030
Huishoudelijke hulp uit de Wmo			-6.921	-7.115
Vangnetregeling HH uit de Wmo			2.066	2.124
Saldo korting HH uit de Wmo			**-4.856**	**-4.991**

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Smeding

Commissie
Commissie Sociaal Domein

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau
Doelennotitie 'Samenwerken aan een Beschermd Thuis op de ZHE'
Woonzorgvisie Nissewaard 2023 - 2040
Woonzorgvisie Nissewaard 2023 - 2040
Verordening maatschappelijke ondersteuning Nissewaard 2026
Verordening maatschappelijke ondersteuning Nissewaard 2026
Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Nissewaard 2026
Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Nissewaard 2026
Beleidsregels maatschappelijke ontwikkeling Nissewaard 2024
Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Nissewaard 2024
Verordening maatschappelijke ondersteuning in beschermde woonvormen Zuid-Hollandse Eilanden 2026
Verordening maatschappelijke ondersteuning in beschermde woonvormen Zuid-Hollandse Eilanden 2026
Verordening maatschappelijke opvang en vrouwenopvang Zuid-Hollandse Eilanden 2026
Verordening maatschappelijke opvang en vrouwenopvang Zuid-Hollandse Eilanden 2026
Uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie
Uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie Nissewaard
Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling Rotterdam Rijnmond 2024-2027
Samen de cirkel doorbreken

Thema 5.5: Werk, inkomen, inburgering en armoedebeleid

Inleiding
Inwoners die (tijdelijk) niet zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien, ondersteunen wij met een passend vangnet. Wij zorgen voor een minimuminkomen en bieden begeleiding bij (arbeids- en taal) ontwikkeling, het vinden van duurzaam werk of, wanneer betaald werk nog niet mogelijk is, het vergroten van de maatschappelijke participatie. Daarbij werken wij samen met de gemeenten in de arbeidsmarktregio Rijnmond en sturen wij op het behalen van onze lokale en regionale doelstellingen.

Wij voeren onze wettelijke taken uit op het gebied van onder andere de Participatiewet (waaronder re-integratie), de Wet inburgering, de Wet educatie en beroepsonderwijs en het leefgeld voor ontheemden uit Oekraïne. Ook inwoners zonder uitkering kunnen ondersteuning krijgen bij het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt of vinden van (ander) werk. Waar nodig bieden wij beschut werk. Door landelijke ontwikkelingen en wetswijzigingen verwachten wij de komende jaren een groei van het aantal inwoners dat hiervan gebruikmaakt.

Wij zetten in op het voorkomen en vroegtijdig signaleren van schulden en armoede. Dit doen wij met de inzet van het gemeentelijke preventieteam, samenwerking met maatschappelijke partners en de uitvoering van gemeentelijke minimaregelingen.

Inburgeringsplichtigen begeleiden wij naar een zelfstandige deelname aan de samenleving met een combinatie van taalonderwijs, participatie en praktijkgerichte toeleiding naar werk.

Naast de uitvoering van onze reguliere taken werken wij binnen dit onderdeel aan de vastgestelde doelen en bijbehorende maatregelen.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. Eind 2028 hebben minimaal 500 uitkeringsgerechtigden een ontwikkelstap (richting participatie, opleiding of werk) gemaakt. Passend bij hun mogelijkheden en persoonlijke situatie.

- We organiseren in samenwerking met VPW minimaal 2 multihelix samenwerkingen.
- We voeren in 2026 een Europese aanbesteding uit voor (nieuwe) re-integratieinstrumenten.
- We vergroten het aantal werkgevers dat ontwikkelplekken, stages, proefplaatsingen en instroombanen aanbiedt
- We verankeren Social Return on Investment, zodat opdrachtnemers structureel bijdragen aan maatschappelijke waarde. Dit mede door het creëren van ontwikkelplekken, leerwerktrajecten en werkervaring voor inwoners (met een uitkering).

02. We vergroten voor 2028 het bereik van ons lokaal Werkcentrum Rijnmond met 10% ten opzichte van 2025.

- We maken in 2026 en 2027 een lokale vertaling van landelijke- en regionale campagnes van het Werkcentrum.
- We promoten in 2026 en 2027 minimaal 4 keer per jaar het lokale WCR via de social media kanalen.
- We onderzoeken de mogelijkheid om structureel een andere locatie van het WCR te openen in Spijkenisse.

- We openen in 2027 minimaal 4 keer een tijdelijke werkcentrum locatie in buurthuizen, bibliotheken of scholen om drempels te verlagen.

03. We zorgen ervoor dat in 2027 minimaal 35% van de aanvragen levensonderhoud niet (meer) noodzakelijk zijn als gevolg van onze preventieve aanpak.

- We harmoniseren en implementeren de werkwijze van HalloWerk binnen het cluster V-P/G-O.
- We zetten tijdens het aanvraagproces bij minimaal 50% van de aanvragers een ondersteunende voorziening in.

04. Onze (preventieve) aanpak leidt ertoe dat 40% van de jongeren die zich melden voor een uitkering niet instroomt in de bijstand.

- We ondersteunen jongeren tijdens de zoektermijn en hebben hiervoor min. 2 instrumenten beschikbaar.
- We implementeren in 2026 de (regionale) werkwijze van doorstroomtafels.
- We evalueren en verbeteren de werkwijze doorstroomtafels in 2027.
- We voeren in samenwerking met het UWV, uiterlijk in 2027, een pilot uit voor de ondersteuning van jongeren in de WW
- We evalueren in 2027 de resultaten van de begeleiding van jongeren die worden doorverwezen vanuit de Wet van school naar duurzaam werk.
- We onderzoeken, in samenwerking met het doorstroompunt, de mogelijkheid tot ketensamenwerking met VPW in het kader van de Wet van school naar duurzaam werk.

05. Eind 2027 maken structureel minimaal 225 mensen gebruik van het instrument loonkostensubsidie

- We zetten een nieuwe werkwijze voor de inzet van de praktijkroute op en implementeren deze. Er wordt een werkinstructie opgesteld en training verzorgd.
- We sluiten uiterlijk in 2027 een overeenkomst met het UWV als gevolg waarvan LKS ook ingezet kan worden voor onze inwoners met een WW-uitkering.
- We harmoniseren het instrument jobcoaching voor deze doelgroep binnen de arbeidsmarktregio Rijnmond.

06. We verlagen het percentage inwoners dat binnen één jaar na uitstroom opnieuw instroomt in de uitkering ten opzichte van 2025.

- We monitoren in 2027 het werkbehoud actief voor de duur van 6 maanden na uitstroom en ondersteunen waar nodig.
- We evalueren de uitkomsten van de geboden nazorg in 2028.

07. We investeren in de doorontwikkeling van Voorne-Putten Werkt naar een toekomstbestendige organisatie (afgerond eind 2029).

- We stellen een huisvestingsvisie op die de uitvoering van onze dienstverlening optimaal ondersteunt.
- We zorgen ervoor dat er eind 2026 een plan ligt voor de toekomstbestendigheid sociale infrastructuur van VPW.
- We werken aan een integrale samenwerking met zorg- en welzijnspartners. Hiervoor voeren we in 2027 minimaal 1 pilot uit.

- We onderzoeken en implementeren de samenwerking tussen VPW en de Wmo op minimaal 1 onderwerp.

08. We versterken de samenwerking met de werkontwikkelbedrijven van de Zuid-Hollandse eilanden (ZHE).

- We laten uiterlijk in 2027 een extern onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden voor samenwerking tussen de werkontwikkelbedrijven van de ZHE.
- We stellen in 2026 een gezamenlijk marktbewerkingsplan op.

09. We zetten in op communicatie en voorlichting om ervoor te zorgen dat uitkeringsgerechtigden op de juiste manier gebruik kunnen maken van hun rechten en plichten.

- We voeren uiterlijk in 2027 een pilot uit met het verzenden van 100 rechtmatigheidsformulieren.
- We zetten in op persoonlijke aandacht door in 2027 en 2028 minimaal 350 dienstverleningsgesprekken te voeren met bijstandsgerechtigden.
- We zetten nog meer dan nu in op passende communicatie over rechten en plichten door het ontwikkelen van een divers aanbod aan communicatiemiddelen. Hiervoor ontwikkelen wij een folder.
- Wij zetten de 10 meest gebruikelijke beschikkingen om naar B1 en, indien passend, ontwikkelen hiervoor ook andere communicatiemiddelen zoals folders en/ of filmpjes.

10. Het aantal inwoners dat (preventief) wordt geholpen met hun financiële hulpvraag rondom schulden is hoger t.o.v. 2025.

- We helpen inwoners met een financiële hulpvraag preventief aan de voorkant weer op weg, maar kan ook door het oplossen van hun schulden.
- Als gemeente gaan we bij terugvordering vanuit de Participatiewet over op het sociaal incasseren, waarbij wij sneller duidelijkheid bieden en met de inwoner meedenken in oplossingen voor een ontstane schuld.
- We willen dat inwoners makkelijker in de wijk terecht kunnen met een vraag rond hun financiële problematiek.
- We willen dat medewerkers uit andere onderdelen binnen onze gemeente financiële problematiek sneller herkennen en weten waar ze hen naartoe door kunnen verwijzen.
- We willen de landelijke pauzeknop invoeren, zodat schuldeiser hun invordering (met de bijbehorende kosten) staken, zodat er in rust (maar met tempo) een oplossing voor de financiële problematiek kan worden gezocht.
- We stellen in de eerste helft van 2027 een nieuw beleidsplan armoede en schulden op.
- We monitoren het aantal signalen en adviesgesprekken vanuit de vroegsignalering en het aantal interne doorverwijzingen naar het preventieteam (via besluitcodes in werkprocessen te meten).
- We monitoren de inzet van de landelijke pauzeknop en het sociaal incasseren (aantal getroffen betalingsregelingen, contactmomenten, beslagleggingen en doorverwijzingen richting preventieteam).
- We geven meer persoonlijke aandacht, werken met zo min mogelijk bewijsstukken en willen daarbij voorkomen dat mensen ten onrechte te veel bijstand krijgen en later geconfronteerd worden met een bijstandsschuld.
- We stimuleren de inzet van saneringskredieten, ten opzichte van traditionele schuldregelingen.

11. Wij stellen ons ten doel dat 90% van de inburgeringsplichtige statushouders actief met hun inburgering bezig is en een inburgeringstraject volgt.

- Wij kopen als gemeente verschillende inburgeringstrajecten in, die in deze beide facetten voorzien voor verschillende niveaus, zodat alle statushouders gelijk een goede start kunnen maken binnen onze gemeente.
- We monitoren het aantal inburgeringsplichtige statushouders.

12. Wij willen een breder aanbod om de basisvaardigheden te verbeteren en hiermee deze vaardigheden onder onze inwoners versterken.

- In samenwerking met o.a. het DigiTaalhuis breiden we ons aanbod op het gebied van basisvaardigheden met minimaal één traject verder uit.
- We zetten ook in op het ontwikkelen van digitale vaardigheden en het vergroten van de kennis over het Nederlandse zorg- en schoolsysteem, zodat inwoners met beperkte basisvaardigheden beter hun weg hierin weten te vinden.
- We monitoren het aantal trajecten dat we aanbieden.

Beleidsindicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Streefwaarde 2027
Personen met een bijstands-uitkering	Aantal per 1000 inwoners van 18 jaar en ouder	CBS	38,6	< 40,0	<40,0
Achterstand onder jeugd, kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	7% (2024)	< 7%	< 7%
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	LISA	468,5 (2024)	> 430	>430
Netto arbeidsparticipatie	Percentage van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de (potentiële) beroepsbevolking	CBS	71,3% (2024)	> 71%	> 72%

Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS	155,0 (2024)	> 135	> 155
Achterstand onder jeugd, jeugdwerkloosheid	Percentage werkloze jongeren 16 t/m 22 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2% (2024)	< 1%	< 1%

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**87.589**	**91.128**	**83.992**	**83.376**	**83.013**	**83.013**
Baten	**-57.552**	**-59.969**	**-52.692**	**-52.642**	**-52.580**	**-52.580**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**30.037**	**31.159**	**31.300**	**30.734**	**30.433**	**30.433**
Mutaties reserves	405	-1.863	-28			
Totaal thema	**30.442**	**29.296**	**31.272**	**30.734**	**30.433**	**30.433**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en de Bbz 2004
Het budget voor Participatiewet uitkeringen is in 2027 € 325.000 hoger dan in 2026. Het budget voor IOAW uitkeringen is in 2027 € 217.000 lager dan in 2026.

In de 2e tussenrapportage 2025 zijn de aantallen uitkeringen geactualiseerd. In de perspectiefnota en de begroting 2027 is er nog geen aanleiding om de aantallen aan te passen. Bij de 2e tussenrapportage 2026 zullen de aantallen uitkeringen worden geactualiseerd. Net als in de vorige begroting wordt in de begroting 2027-2030 voor de uitkeringen in het kader van de participatiewet, uitgegaan van een gelijkblijvend aantal. Het aantal IOAW-uitkeringen (Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) is in 2025 wederom gedaald. De daling zal zich de komende jaren waarschijnlijk gaan doorzetten. De IAOZ uitkeringen (Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen) blijven stabiel. De BUIG-budgetten in de begroting 2027-2030 zijn gebaseerd op de volgende aantallen, waarbij de prognose van het budget per jaar gebaseerd is op het gemiddelde van de stand van 1 januari en de stand van 31 december.

Stand per 31/12	P-wet	IAOW	IAOZ	Totaal
2025	2.034	54	2	2.090

2026	2.067	43	2	2.112
2027	2.067	32	2	2.101
2028	2.067	23	2	2.092
2029	2.067	15	2	2.084
2030	2.067	15	2	2.084

Gebundelde uitkering BUIG (baten)
In dit thema wordt de gebundelde uitkering (BUIG) van het Rijk geraamd, voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidies. De baten zijn zowel in 2026 als vanaf 2027 geraamd op € 45,8 miljoen. In de 2e tussenrapportage 2025 is de prognose voor het laatst bijgesteld. Eind september 2026 volgt de definitieve toekenning van het BUIG budget voor 2026 en de voorlopige toekenning van het BUIG budget voor het jaar 2027.

BUIG saldo
Met betrekking tot BUIG zijn de volgende budgetten in de begroting geraamd.

Bedragen x € 1.000

Prognose BUIG	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten					
P-wet, IAOW en IAOZ	41.393	41.501	41.304	41.136	41.136
Loonkostensubsidie	2.680	2.680	2.680	2.680	2.680
BBZ	100	100	100	100	100
Studietoeslag	168	168	168	168	168
Totaal lasten BUIG	**44.340**	**44.448**	**44.251**	**44.084**	**44.084**
Baten					
BUIG rijksvergoeding	45.828	45.803	45.753	45.690	45.690
Terugvordering P-wet, IOAZ	640	640	640	640	640
Totaal baten BUIG	**46.468**	**46.443**	**46.392**	**46.330**	**46.330**
Positief saldo (baten hoger dan lasten)	**2.128**	**1.994**	**2.142**	**2.247**	**2.247**

2028 - 2030

Re-integratie budget
In 2026 is het re-integratiebudget € 195.000 hoger vanwege een overheveling van het budget "implementatie van de participatiewet in balans". In de septembercirculaire 2025 zijn hiervoor middelen ontvangen. De implementatie van de wet Participatiewet in balans start op 1 januari 2026 en verschuift de focus van strenge handhaving naar vertrouwen, maatwerk en bestaanszekerheid. Gemeenten krijgen meer beleidsruimte om maatwerk te leveren, zoals bij giften, vermogen en mantelzorg. Het doel is een mensgerichte benadering ondersteund door vereenvoudigde regels en extra financiële middelen voor uitvoering.

ESF-subsidie
Het ESF (Europees Sociaal Fonds) verstrekt subsidies om banen te creëren en ervoor te zorgen dat iedereen in de Europese Unie mee kan doen, ongeacht beperkingen. Het helpt mensen die het moeilijk hebben om werk te vinden en mee te draaien in de maatschappij.
De ESF-middelen worden achteraf vastgesteld. In de jaarrekening 2025 is een inschatting gemaakt van de nog te ontvangen ESF gelden. De ESF middelen ad € 824.000 zijn ook overgeheveld naar de begroting van 2026 en zijn opgenomen als lasten voor uitgaven in het kader van re-integratie. Vanaf 2027 zijn nog geen middelen in de begroting geraamd voor ESF subsidies in het kader van re-integratie.

Opvang vluchtelingen Oekraïne
Voor de opvang Oekraïners zijn op dit moment drie locaties in gebruik (Bliekstaat 4, Molendijk te Zuidland en de Wieldijk te Heenvliet). De vergoeding per gerealiseerde opvangplek per dag is voor 2026 bepaald op € 44 per dag. Hier moeten alle exploitatiekosten van de opvanglocaties en de personele lasten uit worden voldaan. Daarnaast ontvangt de gemeente een vergoeding voor de kosten voor het leefgeld en voor realisatie en/of aanpassing van de opvanglocaties een transitievergoeding. Vanaf 1 januari 2027 vervalt de opvangregeling voor Oekrainers en deze wordt vervangen door de doelgroep flexibele regeling (DFR). Wat precies de consequenties zijn van deze wijziging is nog niet helemaal bekend. Dat maakt ook dat een raming voor 2027 nu nog lastig is maar uitgangspunt blijft budgettair neutraal. Bij een eerstvolgende tussenrapportage zou hierover meer duidelijkheid moeten zijn en kan de begroting ingevuld kunnen worden. Dit verklaart het verschil bij zowel bij de inkomsten als de uitgaven van € 5.058.000.

GR Voorne Putten Werkt
De GR Voorne-Putten Werkt is gericht op de uitvoering van de gemeentelijke taken op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet. De jaarlijkse bijdrage bestaat uit de Wsw-middelen uit de integratie uitkering participatiewet en een aanvullende bijdrage van de gemeenten Nissewaard en Voorne aan Zee. De aanvullende bijdrage is afhankelijke van de kostprijs per SE (standaard-eenheid). De totale bijdrage aan de BV Voorne Putten Werkt bedraagt in 2026 € 10,48 miljoen. De kostprijs per SE is voor 2027 nog niet vastgesteld. Nadere besluitvorming hierover volgt nog. In de begroting 2027 is vooralsnog rekening gehouden met bijdrage van € 10,54 miljoen. Naast de exploitatiebijdrage voor de BV Voorne Putten werkt zijn vanaf 2025 structureel middelen geraamd ad circa € 300.000 voor infrastructuur sociale werkbedrijven. Deze middelen zijn via een decentralisatie uitkering aan de gemeente Nissewaard beschikbaar gesteld.

Uitvoering Wet Inburgering

Over 2025 heeft de gemeente Nissewaard recht op een vergoeding van € 304.000 inzake de Hotel-en accommodatieregeling (HAR) van het COA voor het huisvesten van statushouders in bijvoorbeeld hotels. Deze middelen zijn overgeheveld naar de begroting 2026. In 2026 worden deze middelen ingezet om de hotelkosten van statushouders die in hotels verblijven (afkomstig vanuit een AZC) tot een geschikte sociale huurwoning gevonden is, te kunnen bekostigen. De regeling is bedoeld om de druk op de asielzoekcentra te verminderen en statushouders sneller te laten integreren.

SPUK Wet Inburgering
De middelen voor de Specifieke uitkering (SPUK) Wet Inburgering zijn in 2026 ad € 2.280.000 hoger dan het budget in 2027. Het gaat hier om de middelen die zijn overgeheveld van voorgaande jaren. Omdat het gaat om een SPUK is het budget zowel aan de lasten als aan de baten in 2026 hoger geraamd. Elk jaar ontvangt de gemeente Nissewaard gelden vanuit de SPUK Wet Inburgering. Het bedrag van de SPUK is bedoeld voor het uitvoeren van de taken van de gemeente in de Wet inburgering 2021. Bijvoorbeeld het inkopen van verschillende leerroutes, de maatschappelijke begeleiding van asielstatushouders, het organiseren van het traject rond de participatieverklaring (PVT) en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). Tot en met 2025 ontving de gemeente ook een aanvullende SPUK voor de onderwijsroute met ingang van 2026 zijn deze gelden geïntegreerd in de SPUK Wet Inburgering waarmee er nog maar één SPUK bestaat. Aangezien de inburgeringstermijn drie jaar is en de leerroute ook meerdere jaren duurt, is het mogelijk om het niet-bestede deel van de SPUK door te schuiven naar 2026.

Anti-discriminatievoorziening
Het budget Anti-discriminatievoorziening is in 2026 € 195.000 hoger dan in 2027. Dit komt omdat regenboogmiddelen uit 2025 zijn overgeheveld naar 2026. Na een zorgvuldig proces is in december 2024 de Visie op Inclusie door de raad vastgesteld. Dat was de reden om de middelen hiervoor (de regenboogmiddelen) over te hevelen naar 2025. Eenzelfde zorgvuldig proces resulteert in 2025 in het opstellen van de Inclusieagenda. Dit zal worden afgerond in Q4 van 2025 en implementatie zal in 2026 plaats gaan vinden.

Personele lasten
De formatielasten 2027 zijn € 1.790.592 hoger dan in 2026. Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

Garantiebanen
Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten voor de Garantiebanen geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens en actuele loonkostensubsidies en sociale verzekeringsvergoedingen. In de afgelopen jaren is het aantal garantiebanen afgebouwd omdat vanaf 2026 een aanzienlijk lager budget is begroot. Het budget voor 2026 is incidenteel verhoogd door een overheveling uit 2025. Om te komen tot een gelijkblijvende begroting is voor de begroting 2027 een personele bezuinigingstaakstelling opgenomen van € 174.796, het verschil tussen de werkelijke kosten en de begroting 2027. In het komende begrotingsjaar zal gezocht worden naar een invulling voor deze taakstelling door bijvoorbeeld het niet invullen van vrijkomende vacatureruimte.

Onttrekking reserve

- In 2026 wordt € 1,7 miljoen onttrokken aan de reserve sociaal domein en € 97.000 aan de algemene reserve. Het gaat hier om onttrekkingen voor budgetten die zijn overgeheveld van 2025 naar 2026.
- In 2027 wordt een bedrag ad € 605.824 onttrokken aan de reserve sociaal domein en gestort in de bestemmingsreserve ESF-re-integratie. Het Europees Sociaal Fonds (ESF) helpt mensen hun beroepsvaardigheden en arbeidskansen te verbeteren. De gemeente Nissewaard particpeert in een aantal ESF-subsidies via de Arbeidsmarktregio Rijnmond. Het algemene doel van het ESF is de uitvoering van aanvullend arbeidsmarktbeleid ter ondersteuning van de werkgelegenheid. Een groot deel van de subsidie is bedoeld voor de arbeidsmarkttoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de besluitvorming rondom de ESF aanvragen is besloten om de middelen die ontvangen worden in het kader van de ESF-gelden bestemd blijven voor het doel van de subsidiering namelijk de re-integratie van betrokkenen. Naast de ESF bedragen die zijn overgeheveld van 2025 naar 2026 is in de reserve sociaal domein nog een bedrag ad € 605.824 gelabeld aan ESF subsidies. Voorgesteld wordt om deze gelden te storten in een aparte reserve ESF re-integratie.
- In 2027 wordt het onbestemde deel van de reserve sociaal domein, een bedrag ad € 8,8 miljoen, onttrokken aan de reserve sociaal domein en gestort in de algemene reserve.

Portefeuillehouder(s)

Wethouder Stengs

Commissie

Commissie Sociaal Domein

Verbonden partijen

Voorne-Putten Werkt

Relevante documenten op themaniveau

Werk:

College-besluit Aantal beschutte werkplekken Nissewaard 2017
Besluit van de raad van de gemeente Nissewaard, houdende regels voor de gemeentelijke ondersteuning op het gebied van zelfredzaamheid en participatie (Verordening participatiewet Nissewaard 2023) | Lokale wet- en regelgeving

Inkomen:

Beleidsregels Schuldhulpverlening Nissewaard 2020
Beleidsregels Participatiewet 2023
Nota Financiële keten in beeld
Nota Grip op beschermingsbewind
College-besluit Kansen voor alle kinderen

Inburgering:

College-besluit Participatieverklaring
Beleidskader inburgering Voorne-Putten, de aanpak van Nissewaard op anderstaligen

Thema 5.6: Volksgezondheid

Inleiding

De gemeente Nissewaard werkt aan een gezonde en veerkrachtige samenleving waarin inwoners zo gezond mogelijk kunnen opgroeien, leven en ouder worden. Vanuit de Wet publieke gezondheid heeft de gemeente een wettelijke verantwoordelijkheid voor onder andere gezondheidsbevordering, jeugdgezondheidzorg, ouderengezondheidszorg en infectieziektebestrijding. De uitvoering hiervan ligt grotendeels bij de GGD Rotterdam-Rijnmond en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Rijnmond. Zij werken vanuit regionale strategische agenda's die samen met de gemeenten in de regio Rotterdam-Rijnmond worden opgesteld.

Naast deze wettelijke taken voert Nissewaard eigen lokaal gezondheidsbeleid. Daarbij ligt de nadruk op het verkleinen van gezondheidsverschillen en het versterken en preventie en een gezonde leefomgeving. Het lokale beleid sluit aan bij landelijke en regionale ontwikkelingen en akkoorden, waaronder het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

De gemeente werkt hierbij samen met inwoners, maatschappelijke partners, zorg- en welzijnsorganisaties en de GGD aan een samenhangende lokale aanpak waarin preventie, vroegsignalering en het versterken van gezondheid centraal staan.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. In deze coalitieperiode werken we samen met maatschappelijke partners aan het voorkomen van ongezondheid, met als doel dat de gezondheid van onze inwoners verbetert op het gebied van bewegen, gezond gewicht, stress en mentale gezondheid.

- We behartigen de belangen van inwoners op het gebied van bereikbare en kwalitatief goede ziekenhuiszorg door dit onderwerp actief te agenderen en uit te dragen aan regionale overlegtafels en samenwerkingsverbanden.
- We actualiseren het lokaal gezondheidsbeleid.
- In 2027 start een pilot voor een leeftijlpunt in het Spijkenisse Medisch Centrum, mits wij lokale financiering ontvangen vanuit de SPUK AZWA.
- We geven lokale uitvoering aan de regionale werkagenda van het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord 2027-2030.

Beleidsindicatoren

Bij dit thema zijn geen beleidsindicatoren van toepassing.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**5.197**	**5.036**	**7.042**	**8.269**	**6.929**	**1.201**
Baten	**-4.239**	**-3.880**	**-5.844**	**-7.070**	**-5.729**	
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**958**	**1.156**	**1.197**	**1.199**	**1.201**	**1.201**
Mutaties reserves	90					
Totaal thema	**1.048**	**1.156**	**1.197**	**1.199**	**1.201**	**1.201**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Integraal Zorgakkoord (Spuk IZA)
De Spuk IZA loopt formeel van 2023 tot en met 2026. Vanaf 2027 wordt de beweging naar passende zorg verbreed en overgeheveld naar een nieuwe opzet, de specifieke uitkering Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord & Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (Spuk AZWA & HLO). Om die reden zijn zowel de rijksinkomsten als het budget vanaf 2027 leeg, het budget voor 2026 bedraagt € 3.179.647.

Brede Spuk
Sinds 2023 ontvangen gemeenten de specifieke uitkering Brede Spuk. Vanaf 2027 eindigt de Brede Spuk en in plaats daarvan start de regeling Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord & Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (Spuk AZWA & HLO). Voor het onderdeel Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) uit de Brede Spuk is een ander spoor ingericht, namelijk de Spuk Sport en Bewegen en BRC-regeling 2027-2029. Dit betreft een samenvoeging van de Spuk Stimulering Sport en de BRC. Het budget voor deze regeling worden met de septembercirculaire bekend gemaakt. De budgetten van de Brede Spuk zijn per 2027 teruggebracht naar nihil (uitgezonderd de BRC welke nader wordt toegelicht bij Programma 4, Thema Sport). Binnen dit Thema bedragen de begrote baten van de Brede Spuk budgetten voor 2026 € 754.909 en de begrote lasten € 699.909.
Met de 2e Turap 2026 wordt een correctie doorgevoerd op de diverse budgetten om de baten en lasten aan te sluiten (dit is met de 1e turap abusievelijk niet verwerkt) evenals het totaal van de budgetten, waarvan een gedeelte is begroot binnen programma 4 thema Sport.

Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord & Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (Spuk AZWA & HLO)
De regeling (specifieke uitkering) AZWA & HLO betreft een volledig ontschotte regeling voor de periode 2027-2029. Een van de speerpunten uit het AZWA is de beweging van zorg naar gezondheid en welzijn. Basisfunctionaliteiten zijn o.a. mentale gezondheid, kansrijk opgroeien, gezonde leefstijl en vitaal ouder worden. De middelen zijn verdeeld in een lokaal- en een regionaal deel. De regio is gelijk aan die van de (voormalige) Spuk IZA. Voor de jaren 2027-2029 ontvangen wij in totaal respectievelijk € 5.844.340, € 7.070.408 en € 5.728.795.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Smeding

Commissie
Commissie Sociaal Domein

Verbonden partijen
GGD Rotterdam-Rijnmond
Stichting CJG Rijnmond

Relevante documenten op themaniveau
Nota Gezondheidsbeleid Nissewaard 2022-2026
Gezonde generatie 2040
GALA
Regioplan Integraal Zorgakkoord

Programma 6: Overzichten

Kernboodschap Overzichten
Overzichten is, conform de BBV, een verplicht onderdeel van de begroting. Aangezien het een bijzonder programma is, heeft het zijn eigen indeling en worden niet bij alle onderdelen de drie W-vragen beantwoord.
In dit programma worden de inkomsten en uitgaven toegelicht die niet direct aan de andere programma's zijn toe te rekenen. Het gaat hier hoofdzakelijk om uitgaven ten behoeve van de ondersteuning van de organisatie, inkomsten als gevolg van lokale heffingen, algemene uitkeringen, saldo financieringsfunctie en algemene middelen.

Wat mag het programma kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	51.203	59.762	62.771	56.108	58.762	61.755
Baten	-282.355	-284.240	-295.032	-292.166	-293.143	-299.818
Saldo lasten en baten	-231.152	-224.478	-232.261	-236.058	-234.381	-238.064
Mutaties reserves	635	-5.685	-6.457	-1.872	-1.059	-559
Totaal programma	**-230.517**	**-230.163**	**-238.718**	**-237.930**	**-235.440**	**-238.623**

Ondersteuning organisatie

Ondersteuning organisatie
Dit omvat de kosten die verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en daarom gerekend worden tot de overhead. Hierbij gaat het om de volgende uitgaven:

- leidinggevenden aan het primair proces;
- financiën, toezicht en control op de eigen organisatie;
- personeel & organisatie en human resource management;
- inkoop;
- interne en externe communicatie;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- archivering en managementondersteuning.

Wat willen we bereiken/Wat gaan we daarvoor doen?

01. We gaan door met het realiseren van de vastgestelde bezuinigingen binnen de begroting.

- De uitvoering van de vastgestelde bezuinigingen blijft onderdeel van de reguliere werkzaamheden.
- De voortgang wordt gemonitord en gerapporteerd via de Perspectiefnota, Begroting, 2e Tussenrapportage en Jaarrekening.

02. We lossen knelpunten op binnen de bestaande middelen, maken indien nodig keuzes binnen de bestaande kaders en beperken de uitbreiding van de organisatie in zijn geheel.

- Bij nieuwe financiële knelpunten hanteren we de afwegingsvolgorde: eerst dekking binnen de eigen portefeuille, vervolgens binnen gezamenlijke portefeuilles, daarna binnen het domein en pas als laatste integraal binnen de gemeentel. begr
- Het uitgangspunt 'oud voor nieuw' blijft leidend bij nieuwe voorstellen.
- We beperken de uitbreiding van de organisatie.
- We ontwikkelen een nieuw format voor de jaarlijkse knelpuntenuitvraag, waarin teams inzichtelijk maken welke bezuinigingsmaatregelen genomen kunnen worden om het knelpunt te dekken.
- We beoordelen contractbeheer kritischer, onder andere ten aanzien van indexeringen en contractvoorwaarden.

03. Om de grote vervangingsopgave van onderwijs, vastgoed en beheer op te vangen kijken we naar een horizon van de komende acht jaar en trachten daarin op korte of lange termijn structurele begrotingsruimte te creëren van circa € 2 miljoen.

- We starten in Q4 2026 met de beoordeling van de kostendekkendheid van de leges voor omgevingsvergunningen. In 2027 onderzoeken we of ook andere leges en tarieven verder kostendekkend kunnen worden ingericht.
- We stellen uiterlijk oktober 2026 de onderzoeksopdracht voor het herzien van afschrijvingstermijnen en restwaarden op. Het onderzoeksresultaat wordt uiterlijk 1 januari 2027 opgeleverd en betrokken bij de Perspectiefnota 2028.

04. We zetten het surplus in om ook bij een negatief begrotingsresultaat van circa € 4 miljoen een sluitende begroting te presenteren.

- De ontwikkeling van het begrotingssaldo wordt structureel via de planning- en controlcyclus gevolgd.
- Bij iedere Perspectiefnota en Begroting wordt beoordeeld of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

05. Om te kunnen blijven investeren zetten we maximaal € 20 miljoen van onze reserves in en zorgen we voor een solvabiliteit van meer dan 20% en voldoende weerstandscapaciteit.

- Voor de Begroting 2027 wordt bezien over welke reserves op korte termijn een besluit kan worden genomen.
- De overige reserves worden in het 1e halfjaar van 2027 integraal beoordeeld, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar de samenhang tussen het vrijvallen van reserves en het instellen van eventuele nieuwe reserves.

06. We schaffen het financieel hek rondom het sociaal domein af.

- Het financieel hek rondom het sociaal domein wordt met ingang van de Begroting 2027 afgeschaft.
- De reserve Sociaal Domein vervalt.
- De bestaande stelpost Sociaal Domein wordt verrekend met het begrotingssaldo.
- Voor de lobby richting het Rijk voor aanvullende middelen (Jeugdzorg) wordt aangesloten bij de gezamenlijke New Town-lobby.

07. We creëren budgetruimte vanuit onze vrije reserves zoals de algemene reserve en de reserve sociaal domein voor de grote opgave in wijken en kernen, de New Town-problematiek en Nissewaard naar 2040.

- De middelen vanuit de Realisatiestimulans, die beschikbaar zijn tot en met 2029, worden betrokken bij de verdere uitwerking.
- We onderzoeken welk financieel volume beschikbaar komt.
- We onderzoeken of deze middelen kunnen worden ingezet voor een reserve ten behoeve van herstructurering en nieuwbouw.

08. We vergroten de impact van onze investeringen door deze in te zetten als cofinanciering.

- Bij investeringsvoorstellen wordt standaard beoordeeld of cofinanciering mogelijk is vanuit provinciale, Rijks- of Europese regelingen.
- Specifiek wordt ingezet op het verwerven van aanvullende middelen voor de New Town-opgave.

09. We isoleren het financiële knelpunt Jeugd op de begroting en volgen de ontwikkelingen rondom de commissie Van Ark en de suppletie-uitkering.

- De ontwikkelingen vanuit het Rijk worden actief gevolgd en bestuurlijk geagendeerd zodra er relevante wijzigingen zijn.
- Bij de Perspectiefnota 2028 wordt beoordeeld of de isolatie van het knelpunt Jeugd nog passend is.

10. Digitalisering als hefboom voor een uitvoerbare, betaalbare en toekomstbestendige gemeente.

- Eenvoudige en toegankelijke dienstverlening, digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is.
- Beter sturen op betrouwbare informatie en AI verantwoord inzetten waar dit aantoonbaar helpt (met ingang van 2028).
- Processen opnieuw bekijken en onnodig handwerk verminderen (afgerond in 2027).
- Informatiebeveiliging, privacy en continuïteit structureel versterken.
- Grip op applicaties, informatiehuishouding, werkplek, architectuur en leveranciers.
- Digitale keuzes koppelen aan bestuurlijke opgaven, capaciteit, geld en verwacht resultaat.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**48.066**	**50.836**	**47.055**	**46.615**	**46.236**	**46.221**
Baten	**-1.963**	**-2.008**	**-2.290**	**-2.295**	**-1.750**	**-1.750**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**46.103**	**48.828**	**44.766**	**44.319**	**44.485**	**44.471**
Mutaties reserves	-1.529	-2.982	-2.068	-1.316	-564	-64
Totaal thema	**44.574**	**45.846**	**42.698**	**43.003**	**43.921**	**44.407**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Regiobureau Zuid-Hollandse Delta

Tot en met 2028 is er een samenwerking met het Regiobureau Zuid-Hollandse Delta voor de huidige Regiodeal, waar Nissewaard de kassier van is. Zowel aan de lasten als aan de batenkant is er tot en met 2028 dan ook een raming opgenomen voor het Regiobureau Zuid-Hollandse Delta, per saldo zo goed als budgettair neutraal. Vanaf 2029 is er geen raming meer opgenomen in de begroting i.v.m. het einde van deze samenwerking m.b.t. deze Regiodeal. Dat verklaart het verschil op de lasten en baten ad € 525.000 in 2029 en 2030 ten opzichte van 2026.

Advieskosten Financiën
Het verschil op de lasten ad € 170.000 ten opzichte van 2026 te verklaren doordat er in 2026 een incidenteel budget beschikbaar is gesteld voor de inhuur van extra ambtelijke capaciteit en een incidenteel budget voor advieskosten (Deloitte) Deze incidentele budgetten zijn er vanaf 2027 niet meer.

Belastingen
Het verschil op de lasten ad € 133.000 ten opzichte van 2026 te verklaren doordat er in 2026 een incidenteel budget beschikbaar is gesteld voor de kosten van het softwarepakket Octopus.. Dit incidentele budget is vanaf 2027 niet meer.

Wet open overheid
Het verschil ad € 365.000 t.o.v. het jaar 2026 is grotendeels (€ 325.000) te verklaren door een incidentele onttrekking aan de algemene reserve ten gunste van het budget Wet open overheid. Deze onttrekking vindt niet meer plaats in 2027 en verder. Daarnaast was er in 2026 incidenteel budget ad € 45.000 om de druk op te vangen door de tijdelijke inzet van extra ambtelijke capaciteit en procesondersteuning. Ook dit budget is er vanaf 2027 niet meer.

Regiodeal (organisatiekosten)
Een deel van het verschil (€ 140 .000) op de lasten ten opzichte van 2026 is te verklaren doordat er vanaf 2027 een structureel budget beschikbaar is gesteld voor de formatie ondersteuning van de organisatie voor de organisatiekosten van de Regiodeal. Dit budget was er in 2026 nog niet.

Intranet/internet
Het genoemde budget voor 2026 (€ 101.435) is een overheveling vanuit 2025. Met het project digitale toegankelijkheid dient invulling te worden gegeven aan o.a. de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Dit is een wet die inwoners en bedrijven het recht geeft om via elektronische weg (zoals e-mail of webformulieren) formele berichten, zoals vergunningaanvragen en bezwaarschriften, in te dienen bij de overheid. De wet heeft als doel om de digitale dienstverlening toegankelijker te maken. Vanuit de interne organisatie is besloten om een aantal activiteiten van dit project op te schorten naar 2026, met als gevolg dat het restant projectbudget is overgeheveld. Dit is incidenteel geld en daarom niet opgenomen in de begroting van 2027 en verder. Dit is incidenteel geld en daarom niet opgenomen in de begroting van 2027 en verder.

FIT
Het genoemde budget voor 2026 (€ 92.000) is een overheveling vanuit 2025. Op basis van de organisatievisie FIT is in 2025 een onderzoek gestart om de toekomstbestendigheid van de organisatie te onderzoeken. Dit strategisch vraagstuk heeft een doorloop in boekjaar 2026, met als gevolg dat het restant budget is overgeheveld. Dit is incidenteel geld en daarom niet opgenomen in de begroting van 2027 en verder.

Externe advisering
Een deel van het genoemde budget voor 2026 (€ 58.000) is een overheveling vanuit 2025. Het project HR21 is gestart in boekjaar 2025 en heeft een doorloop in 2026, met als gevolg dat het restant budget is overgeheveld. Dit is incidenteel geld en daarom niet opgenomen in de begroting van 2027 en verder.

Stelpost Concern Overhead
Een deel van het genoemde budget voor 2026 (€ 50.000) is een overheveling vanuit 2025. Het verschil in begroting tussen 2026 en 2027 e.v. van € 390.000 komt door de inzet van het beschikbare budget voor 2026 voor overheadstaken/-kosten elders in de begroting. Wijzigingen in het beschikbare budget worden twee keer per jaar verwerkt in de Perspectiefnota/1e Tussenrapportage en de 2e Tussenrapportage.

POK-middelen
Het Rijk heeft € 150 miljoen per jaar beschikbaar gesteld aan de zogeheten POK-middelen. Dit is bedoeld om drempels te verlagen voor inwoners in het kader van rechtsbescherming. Aan de begroting van 2026 is per overheveling 2025-2026 het restantbudget van 2025 toegevoegd (€ 150.000). Dit is incidenteel geld en en wordt grotendeels ingezet voor software, implementatie en training in 2026. Vanaf 2027 is voor dit onderwerp het regulier begrote bedrag van € 52.907 beschikbaar.

Documentaire informatie verzorging
Ten opzichte van 2026 is er in 2027 een daling te zien van € 120.000. Dit heeft te maken met de overheveling uit 2025 waarbij de vrijvallende reserve van het Streekarchief gedeeltelijk wordt ingezet voor de vorming van een nieuwe reserve bij het Regionaal Historisch centrum Voorne Putten Goeree Overflakkee en het weg werken van achterstanden in het papieren archief en verbetering kwaliteit.

Personele lasten
Bij het opstellen van de begroting 2027 zijn de personele lasten geactualiseerd op basis van de meest recente formatie- en bezettingsgegevens, de geldende CAO-afspraken, actuele werkgeverspremies en opnieuw toegerekend aan de thema's. De afwijking van € 1.663.000 ten opzichte van de begroting 2026 is het gevolg van deze actualisatie en herverdeling. Per thema kan dit leiden tot een positieve of negatieve afwijking ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar.

Eigenrisicodragerschap Werkloosheidswet (WW)
Binnen de organisatie is een hogere instroom in de WW zichtbaar. Er wordt kritischer gekeken naar het niet verlengen van tijdelijke contracten en er wordt meer gestuurd op functioneren, wat leidt tot een hogere instroom in de WW. Om deze reden is in de Perspectiefnota 2027 extra budget toegekend voor 2026 en 2027. Voor de periode na 2027 is het financiële effect nog niet bekend, mocht het nodig zijn ook dan het budget te verhogen zal hiervoor een aanvraag worden gedaan in de Perspectiefnota 2028.

Planmatig onderhoud stadhuis

Het planmatig onderhoud op het stadhuis (Raadhuislaan 106) is in 2027 ten opzichte van 2026 met € 581.000 afgenomen. In 2027 is geen planmatig onderhoud voor het stadhuis gepland. Het planmatig onderhoud voor 2028 e.v. is nog niet geraamd. Begin 2027 worden de accommodaties opnieuw geschouwd waarna de raming planmatig onderhoud voor 2028 wordt opgenomen via de PPN 2028.

Informatievoorziening
Ten opzichte van 2026 is de raming voor ICT in 2027 € 2.473.000 lager. Dit heeft vooral te maken met extra budgetten voor de ontwikkelingen in ICT en een aantal overgehevelde bedragen vanuit 2025. Deze bedragen vallen in 2027 weg. Dit verschil is opgebouwd uit een aantal onderdelen:

- NIS2 € 225.000 --> ten behoeve van NIS2 is er vanuit 2025 € 225.000 overgeheveld voor aanvullende investeringen in beveiligingsmaatregelen, governance, risicoanalyses, logging, awareness, technische implementaties (SIEM/SOC) en ondersteuning. Daarnaast uitgaven die nodig zijn voor wettelijke uitvoering.
- Stelpost ICT € 272.000 --> ten behoeve van doorlopende kosten voor applicatieharmonisatie, migratie en beheersactiviteiten, de vertraagde uitvoering van uitfasering Corsa is € 272.000 overgeheveld nr 2026..
- ICT AI € 500.000 --> in 2026 extra budget voor incidentele kosten voor impuls op AI/automatisering
- Nieuwe digitale werkplek € 500.000 --> de implementatie van de Nieuwe Digitale Werkplek (NDW) is een organisatiebreed transformatieproject dat raakt aan alle onderdelen van de gemeente. Het betreft niet enkel een technische vervanging van werkplekken, maar een fundamentele verandering in de manier van werken, samenwerken, informatie delen en gebruik van digitale middelen. Hiervoor is in 2026 € 500.000 extra budget gereserveerd
- Nieuw belastingpakket € 270.000 --> ten behoeve van de vervanging en implementeren van het nieuwe belastingpakket is in 2026 rekening gehouden met € 175.000 en vanuit 2025 is nog € 95.000 overgeheveld.
- Testtraject € 125.000--> overheveling nr 2026 ten behoeve van inrichting van het team. Uniformiteit en afspraken over de werkwijze en deze te implementeren
- ICT /DVO Syntrophos --> betreft verschuiving in de tijd naar 2026 voor werkzaamheden Syntrophos voor ontwikkeling dataplatform, doorontwikkeling datagedreven werken, herinrichten van taken, AI geletterdheid e.d. Hiervoor is € 781.000 overgeheveld naar 2026.

In 2027 is extra budget gereserveerd voor de kostenontwikkeling ICT contracten en software licenties. Dit is een structureel bedrag van € 200.000.

Daarnaast zijn de effecten van de herorientatie Syntrophos/ICT verwerkt, dit is vooralsnog budgettair neutraal verwerkt. Bij het DVO Syntrophos is een daling van de lasten te zien van € 5,6 miljoen. Terwijl bij ICT bedrijfsvoering en ICT fysiek domein een toename is te zien van € 3.835.000. Ook voor het personeel wat overkomt naar de gemeente is een toename te zien van € 1.346.000. Het restant van het verschil wordt veroorzaakt door een toevoeging van het personeel aan de stelpost overhead (€ 135.000). Het positieve effect van de herorientatie ad. € 188.000 wordt voor 2027 nog beschikbaar gehouden en voor 2028 en verder ingezet als dekking voor de opgave digitalisering (bezuiniging Syntrophos).

Het verschil bij de baten met betrekking tot de herorientatie Syntrophos/ICT betreft de lagere opbrengst DVO dienstverlening en facilitair € 182.000. Doorbelasting aan de andere deelnemer levert nog € 421.000 op. Per saldo een toename van € 239.000.

Opgave digitalisering
Voor de opgave digitalisering is een structureel budget opgenomen van € 2.000.000 in 2027 oplopend naar € 2.500.000 in 2029 e.v. Dit wordt in eerste instantie geheel dan wel gedeeltelijk gedekt uit de reserve ICT maar gedeeltelijk ook door de bezuiniging bij Syntrophos door de herorientatie en daarnaast door een besparing efficiency organisatie.

Mutatie reserve Frictiekosten
In 2026 was er een incidentele onttrekking ad € 500.000 aan de reserve Frictiekosten. Deze onttrekking komt niet meer terug in de jaarschijven 2027 en verder, waardoor er een verschil ontstaat ten opzichte van jaarschijf 2026.

Mutatie algemene reserve
In 2026 was er een incidentele onttrekking ad € 2.912.000 aan de Algemene reserve Deze onttrekking komt niet meer terug in de jaarschijven 2027 en verder, waardoor er een verschil ontstaat ten opzichte van jaarschijf 2026. Daarnaast was er een incidentele storting ad € 500.000 in de Algemene reserve. Ook deze storting komt in de jaarschijven 2027 en verder niet meer terug. Per saldo is dit € 2.412.000.

Reserve ICT
Voor de opgave digitalisering is een reserve ICT gevormd van € 3.750.000. Dit is ten laste gebracht van de algemene reserve. Deze reserve wordt in 2027, 2028 en 2029 ingezet ter dekking van de kosten voor de opgave digitalisering.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag
Wethouder Verheij
Burgemeester Lamers

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Streekarchief Voorne-Putten
Syntrophos

Relevante documenten op themaniveau
Niet van toepassing

Treasury

Treasury
Tot dit thema behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasuryfunctie: financiering, beleggingen, dividenden, garantstellingen etc. waaronder dividendbaten van nutsbedrijven.
Niet tot dit thema behoort: Rente op leningen die aan een bepaald taakveld kan worden toegerekend.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**1.614**	**4.032**	**4.004**	**4.092**	**4.170**	**4.294**
Baten	**-7.935**	**-5.843**	**-6.593**	**-6.373**	**-6.363**	**-6.311**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**-6.321**	**-1.810**	**-2.589**	**-2.280**	**-2.194**	**-2.017**
Mutaties reserves	1.365					
Totaal thema	**-4.956**	**-1.810**	**-2.589**	**-2.280**	**-2.194**	**-2.017**

In deze toelichting wordt de begroting 2027 afgezet tegen de begroting 2026. Verschillen boven de € 100.000 worden toegelicht.

- **Financiële toelichtingen**

Dividend 2027	1.946.129
Dividend 2026	1.471.129
	475.000
Geen dividend Reinis 2026	-300.000
Lager dividend Stedin 2026	-175.000
	0

In verband met de toetreding van Voorne aan Zee als aandeelhouder van Reinis en het eenmalige hogere dividend in 2025 wordt in 2026 geen rekening gehouden met een dividenduitkering van Reinis. Met ingang van 2027 wordt er weer met € 300.000 aan dividend rekening gehouden.
Van Stedin is een overzicht met scenario's van uit te keren dividend ontvangen. In de begroting van Nissewaard wordt rekening gehouden met een 'gemiddeld scenario.' Het begrote dividend van Stedin is in 2027 € 175.000 hoger dan in 2026.
Op de rentebaten vanuit Treasury verwachten wij een voordeel van € 177.000 ten opzichte van 2026. Dit komt door de jaarlijkse actualisatieslag op de financiering (gemeentebreed), dat een effect heeft op dit taakveld.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Gemeenschappelijk bezit Evides
NV Reinis

Stedin
BNG Bank NV

Relevante documenten op themaniveau
Treasurystatuut 2026
Toelichting Treasurystatuut 2026
Nota Rentebeleid 2018
Nota Verbonden partijen 2023
Uitgangspunten Nota Verbonden partijen 2023
Uitvoeringskader Verbonden partijen 2023

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting
Tot dit thema behoort de belastingplicht voor de vennootschapsbelasting van de gemeente Nissewaard. In Nederland zijn gemeenten als overheidsorganisaties meestal vrijgesteld van vennootschapsbelasting (Vpb), omdat hun activiteiten vaak niet op winst gericht zijn. Echter, als gemeenten commerciële activiteiten ondernemen die concurreren met private ondernemingen, kunnen ze Vpb-plichtig worden. Dit voorkomt marktverstoring en zorgt voor eerlijke concurrentie.

Sinds de invoering van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in 2016, zijn gemeenten verplicht Vpb te betalen over winstgevende commerciële activiteiten. Dit betreft activiteiten die concurreren met de private sector, zoals het beheren van openbare reclameborden, sportfaciliteiten en vastgoed. De wet beoogt een gelijk speelveld tussen overheids- en private ondernemingen te waarborgen.

De gemeente Nissewaard moet beoordelen of haar activiteiten als onderneming kunnen worden gezien. Hierbij wordt gekeken naar duurzaamheid, winststreven en deelname aan het economisch verkeer. Als deze criteria van toepassing zijn, worden de betreffende activiteiten belastingplichtig en moet de gemeente Vpb betalen over de behaalde winst.

De ontwikkelingen rondom de vennootschapsbelasting bij de gemeente Nissewaard worden op de voet gevolgd. Door nauwkeurige monitoring, fiscaal advies, en strikte boekhoudkundige procedures streeft de gemeente Nissewaard naar een tijdige en correcte afhandeling van onze fiscale verplichtingen. Dit draagt bij aan een transparante en verantwoorde financiële huishouding. Door de invoering van het Tax Control Framework zal de vpb-plicht van de gemeente structureel worden getoetst en zal de vpb-plicht van diverse activiteiten van de gemeente nader worden bepaald.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**28**	**40**	**40**	**40**	**40**	**40**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**28**	**40**	**40**	**40**	**40**	**40**
Mutaties reserves						
Totaal thema	**28**	**40**	**40**	**40**	**40**	**40**

In het kader van de commerciële activiteiten met betrekking tot het beheer van reclameborden in de openbare ruimte, beweert de Belastingdienst dat deze opbrengsten moeten worden belast conform de Wet op de vennootschapsbelasting.

De gemeente Nissewaard heeft bezwaar aangetekend tegen het standpunt van de Belastingdienst en is van mening dat deze reclameactiviteiten niet onder de vennootschapsbelasting (Vpb) vallen. Hiermee sluit de gemeente Nissewaard zich aan bij de uitkomst van de landelijke procedures voor het oordeel of er al dan niet sprake is van een Vpb-plichtige activiteit. Aangezien de uitkomst van het bezwaar nog onzeker is, kan het uiteindelijke bedrag (gedeeltelijk) komen te vervallen indien toewijzing van het bezwaar plaatsvindt. De geschatte jaarlijkse belastingdruk voor reclameactiviteiten bedraagt circa € 40.000.

Daarnaast toetst de gemeente momenteel om breder in kaart te brengen welke activiteiten mogelijk onder de heffing van vennootschapsbelasting vallen.

De lasten worden structureel meegenomen binnen het thema 'Vennootschapsbelasting'.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau
Niet van toepassing

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
Tot dit thema behoren de uitkeringen uit het gemeentefonds:

- Algemene uitkering;
- Integratie-uitkeringen;
- Decentralisatie-uitkeringen;
- Diverse uitkeringen;
- Artikel 12-uitkeringen.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				**7.195**	**15.113**	**23.287**
Baten	**-246.149**	**-250.871**	**-260.343**	**-257.754**	**-259.045**	**-265.594**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**-246.149**	**-250.871**	**-260.343**	**-250.559**	**-243.932**	**-242.308**
Mutaties reserves						
Totaal thema	**-246.149**	**-250.871**	**-260.343**	**-250.559**	**-243.932**	**-242.308**

De lasten voor 2028 en verder bestaan uit loon- en prijscompensatie voor de begrotingen vanaf 2026. De Algemene uitkering wordt in lopende prijzen begroot, inclusief loon- en prijscompensatie voor 2028 tot en met 2030. Dit betekent dat de compensatie voor toekomstige jaren (2028 en verder) apart wordt gereserveerd tot het moment waarop deze begrotingen worden opgesteld.

De opbouw van de uitkering 2027 uit het gemeentefonds voor Nissewaard ziet er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000	**2027**
Algemene uitkering	216.434
Decentralisatie-uitkering	10.313
Integratie-uitkeringen Sociaal Domein	28.138
Suppletie-uitkering	4.413
Voorschot onderschrijding BCF	1.045
Totaal	**260.343**

De Algemene uitkering vormt het grootste deel van de gemeentefondsbijdrage. Deze bedraagt in 2027 € 216,4 miljoen. Het accres is gekoppeld aan het BBP, waarmee het eerdere trap-op-trap-af systeem is vervallen. Onder de nieuwe financieringssystematiek valt het accres doorgaans lager uit. Het Rijk compenseert dit nadeel deels.
Naast de Algemene uitkering bevat het gemeentefonds verschillende Integratie-, Decentralisatie- en Suppletie-uitkeringen.

- **Integratie-uitkering Sociaal Domein**: € 28,1 miljoen, waarvan € 17,5 miljoen voor Beschermd Wonen en € 10,6 miljoen voor Participatie.
- **Overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen**: € 10,3 miljoen.

Suppletie-uitkering: € 4,4 miljoen. Naast de integratie- en decentralisatie-uitkeringen hebben we ook te maken met een suppletie-uitkering. In de suppletie-uitkering zit het ingroeipad als gevolg van het invoeren van het nieuwe verdeelmodel verwerkt. De suppletie-uitkering 2027 bedraagt € 4,4 miljoen. In de meicirculaire 2026 is dit bedrag structureel doorgetrokken naar 2030.

In de begroting 2026 mag een structurele stelpost ter grootte van de ruimte onder het plafond BCF van de meest actuele afrekening (2025) worden opgenomen (€ 1,0 miljoen). De provinciaal toezichthouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren-)begroting.

Begroting 2027 versus begroting 2026

Bedragen x € 1.000	
Begroting 2027	260.343
Begroting 2026	250.871
Verschil	9.472

Analyse:	
OZB-waarden	-249
Uitgaven maatstaven	1.917
Uitkeringsfactor	8.666
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen	-870
Stelpost voorschot onderschrijding BCF	8
Totaal	9.472

Toelichting
OZB-waarden
Vanwege hogere OZB waarden in Nissewaard is er een hogere aftrek op de Algemene uitkering van -€ 249.000.

Uitgaven maatstaven
Voornamelijk de volgende uitgaven maatstaven zorgen voor een plus van € 1,9 miljoen. Inwoners, inwoners 75+, jongeren onder de 18, loonkostensubsidie en bijstandsontvangers.

Uitkeringsfactor
De grootste afwijking is te vinden bij de uitkeringsfactor. Dit komt omdat onder andere de loon- en prijscompensatie en het volume-accres via de uitkeringsfactor worden toegekend.

Integratie- en decentralisatie-uitkeringen
Een verlaging van de volgende IU's en DU's veroorzaken een negatief saldo van -€ 870.000 ten opzichte van 2026:
IU Participatie
DU Bibliotheekmiddelen
DU Alleenverdienersproblematiek
DU Problematische schulden

Tenslotte is de stelpost voorschot onderschrijding BCF € 8.000 hoger dan in 2026 en komt op € 1.045.000.

Overige ontwikkelingen

WMO

De Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo) vereist samenwerking tussen Rijk en gemeenten om een balans te vinden tussen ambities, verantwoordelijkheden en middelen. Er wordt gewerkt aan een nieuwe financieringsstructuur voor de Wmo, mogelijk via aparte fondsen, maar het is nog niet duidelijk wanneer deze wijziging precies ingaat. Deze aanpak moet in de toekomst zorgen voor betere beheersbaarheid van Wmo-uitgaven.

Wijziging Financiële verhoudingswet

Het wetsvoorstel Uitkeringsstelsel financiële verhoudingen is 6 juli 2026 ingediend voor behandeling in de Tweede Kamer. Met dit wetsvoorstel wordt het uitkeringsstelsel aangepast om maatschappelijke opgaven van Rijk en medeoverheden gezamenlijk beter het hoofd te kunnen bieden. Hierbij is een balans gevonden tussen de noodzaak om als Rijk en medeoverheden gezamenlijk te kunnen sturen.

Gemeenten krijgen op verschillende manieren inkomsten. Een deel van de inkomsten komt via de eigen belastingen binnen. Maar het grootste deel van de inkomsten van gemeenten komt van het Rijk. Gemeenten krijgen van het Rijk dan ook verschillende ‘uitkeringen’. De verschillende uitkeringen die gemeenten kunnen ontvangen, zijn geregeld in de Financiële-verhoudingswet (Fvw). Voorbeelden van zulke uitkeringen zijn de algemene uitkering uit het gemeentefonds of de specifieke uitkering (spuk) van een ministerie. Afgelopen jaren is na eerder advies over het uitkeringsstelsel, en in samenwerking met de koepels van gemeenten, gewerkt aan aanpassingen van het uitkeringsstelsel. Op hoofdlijnen worden er in het wetsvoorstel 2 belangrijke aanpassingen gedaan.

1. Nieuwe uitkeringsvorm: de bijzondere fondsuitkering

De huidige decentralisatie-uitkering (DU) en integratie-uitkering (IU) worden met het wetsvoorstel vervangen door de bijzondere fondsuitkering (BFU). In het wetsvoorstel wordt geregeld dat het Rijk informatie mag opvragen bij medeoverheden om te kijken of doelen bereikt worden en de kosten passend zijn. De BFU kan hierdoor een goed alternatief vormen voor de spuks. Net als de DU is de BFU onderdeel van het gemeentefonds. Dat betekent dat de uitkering ten goede komt aan de algemene middelen van de gemeente, waardoor in tegenstelling tot bij een spuk, geen verantwoording aan het Rijk hoeft te worden afgelegd over hoe het geld is uitgegeven. Dat betekent minder verantwoordingslasten.

De reden dat het Rijk de integratie- en decentralisatie-uitkeringen in het gemeentefonds wil vervangen door bijzondere fondsuitkeringen, zit in het verschil: het Rijk kan over bijzondere fondsuitkeringen kwantitatieve bestedingsinformatie opvragen aan de gemeenten als deze informatie nodig is:

- ofwel voor de monitoring of evaluatie van het beleid waarvoor de gemeente de bijzondere fondsuitkering krijgt,
- ofwel om te kijken of de omvang en/of verdeling van de bijzondere fondsuitkering aansluit bij de lasten van de gemeenten.

Die informatie mag het Rijk niet gebruiken om gemeenten af te rekenen of de bijzondere fondsuitkering te verlagen. Als een gemeente die informatie niet aanlevert, kan het Rijk eventueel de bevoorschotting van het gemeentefonds zes weken stopzetten.

2. Vereenvoudiging specifieke uitkeringen

Er wordt ingezet op uniformering en vereenvoudiging van spuks om de lasten te verminderen, voor zowel het Rijk als de medeoverheden. Deze uitkeringsvorm levert namelijk veel werk op voor gemeenten en het Rijk. Bij een specifieke uitkering geeft het Rijk onder voorwaarden geld aan gemeenten. Gemeenten mogen het geld alleen uitgeven aan het doel waarvoor het geld is gegeven. Ook moeten gemeenten verantwoording aan het Rijk afleggen over hoe zij het geld hebben uitgegeven. Naast de inzet op verminderde administratieve lasten wordt ook beoogd het instellen van nieuwe spuks te beperken door het instellen van een nader te bepalen drempelbedrag waaronder geen spuks mogen worden verstrekt. Daarnaast moeten spuks ter instemming aan de ministerraad worden voorgelegd, voordat deze ingesteld mag worden. Verder worden er in het wetsvoorstel verschillende regels aangepast over de algemene uitkering van het gemeentefonds. Overigens wordt de term ‘suppletie-uitkering’ bij de wijziging van de Financiële-verhoudingswet vervangen door de termen ‘suppletiebijdrage’ en ‘ingroeipad’. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een opmerking van de Raad voor Openbaar Bestuur dat de 'suppletie-uitkering, volgens de Financiële verhoudingswet formeel niet bestaat.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau
Niet van toepassing

Onroerendzaakbelasting

Onroerend zaakbelasting
De OZB (onroerendezaakbelasting) is een algemene belasting. De opbrengst van deze belasting valt toe aan de algemene middelen. De OZB voor woningen wordt geheven van de eigenaren van woningen. De ozb voor niet-woningen wordt geheven van de eigenaren en gebruikers van niet-woningen (bijvoorbeeld winkels en kantoren). De wettelijke grondslag voor deze belasting is artikel 220 van de Gemeentewet. Een verdere toelichting is te lezen in de paragraaf Lokale heffingen.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**734**	**789**	**832**	**832**	**832**	**832**
Baten	**-21.628**	**-22.544**	**-23.212**	**-23.476**	**-23.717**	**-23.895**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**-20.894**	**-21.754**	**-22.380**	**-22.644**	**-22.885**	**-23.063**
Mutaties reserves						
Totaal thema	**-20.894**	**-21.754**	**-22.380**	**-22.644**	**-22.885**	**-23.063**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen toe.

- **Financiële toelichtingen**

Onroerende Zaak Belasting

De baten OZB (niet-woningen) zijn in de begroting 2027 geactualiseerd op basis van de inventarisatie van de voortgang en de planning van de nieuwbouwprojecten en dan met name de nieuwbouw van de scholen (Penta Rietvelden, My College, IKC Elementen/Schenkel en IKC-Noord).
De baten OZB (woningen) zijn in de begroting 2027 geactualiseerd op basis van de verwachte ontwikkeling van het aantal woningen en de huidige inventarisatie van de voortgang en planning van nieuwbouwprojecten.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissie
Commissie Bestuur

Relevante documenten op themaniveau
De ozb-verordening is nog niet vastgesteld. Dit vindt in december 2026 plaats. Dit document is nog niet beschikbaar.

Belastingen overig

Belastingen overig
De belastingen overig bestaan uit de volgende belastingen: forensenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting, hondenbelasting, precariobelasting, rioolheffing, leges, lijkbezorgingsrechten, marktgelden, afvalstoffenheffing en BIZ-bijdrage. Een nadere toelichting staat in de paragraaf Lokale heffingen.

Wat willen we bereiken/ Wat gaan we daarvoor doen?

01. Het vergroten van de kostendekkendheid van tarieven en heffingen.

- We doen in 2026/2027 onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges voor omgevingsvergunningen en overige gemeentelijke leges, heffingen en tarieven.
- Hiervoor worden uiterlijk in 2027 voorstellen voorgedaan.

02. De hondenbelasting wordt binnen (maximaal) 2 jaar afgebouwd waarbij deze (uiterlijk) eind 2028 wordt afgeschaft.

- We gaan een voorstel maken voor de afbouw en uiteindelijk afschaffing van de hondenbelasting binnen maximaal twee jaar, inclusief financiële consequenties en mogelijke versnelling van de afbouwtermijn.

03. We onderzoeken de mogelijkheden van het heffen van een arbeidsmigrantenbelasting.

- We doen onderzoek om zo inzicht te verkrijgen in de juridische, financiële en praktische mogelijkheden om tijdelijke arbeidsmigranten binnen de gemeente te betrekken bij een belastingheffing.
- We maken daarbij gebruik van de ervaringen van andere gemeenten zoals Voorne aan Zee en Helmond.
- Uiterlijk bij de Perspectiefnota 2028 zal over de mogelijkheden van het heffen van een arbeidsmigrantenbelasting geadviseerd worden.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**108**	**104**	**79**	**79**	**79**	**79**
Baten	**-809**	**-814**	**-671**	**-671**	**-671**	**-671**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**-701**	**-710**	**-592**	**-592**	**-592**	**-592**
Mutaties reserves	-25	-25				
Totaal thema	**-726**	**-735**	**-592**	**-592**	**-592**	**-592**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen zijn in dit thema geen bijzonderheden te melden.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau
De belastingverordeningen zijn nog niet vastgesteld. Dit vindt in december 2026 plaats. Deze documenten zijn nog niet beschikbaar.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten
Tot dit thema behoren:

- Stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, (schatting) niet voorziene uitgaven (de post onvoorzien).

Het budget onvoorzien kan worden ingezet voor uitgaven die als niet uit te stellen en/of onvermijdbaar worden aangemerkt en waarvoor in de begroting geen raming is opgenomen. Indien de uitgave een structureel karakter heeft dan worden de meerjarige consequenties als autonome ontwikkeling bij de volgende begroting meegenomen.

Wat mag het thema kosten?

Bedragen x € 1.000 "-" = voordeel	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	**653**	**3.961**	**10.761**	**-2.745**	**-7.708**	**-12.998**
Baten	**-3.872**	**-2.161**	**-1.924**	**-1.597**	**-1.596**	**-1.596**
Totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves)	**-3.219**	**1.799**	**8.837**	**-4.342**	**-9.304**	**-14.594**
Mutaties reserves	824	-2.678	-4.389	-556	-495	-495
Totaal thema	**-2.395**	**-879**	**4.448**	**-4.898**	**-9.798**	**-15.089**

Naast de loon- en prijsstijging 2027 en de vastgestelde begrotingswijzigingen lichten wij bijgaande financiële verschillen op dit thema toe.

- **Financiële toelichtingen**

Anterieure overeenkomsten

In 2026 zijn incidenteel baten van € 513.000 voor twee gesloten anterieure overeenkomsten, namelijk voor de Vredehofstraat en de Zuidrand. De storting in de reserve Projecten van deze baten is verantwoord onder thema 3.5.

Nissewaard naar 2040
Voor 2026 is incidenteel een onderzoeksbudget van € 100.000 geraamd voor Nissewaard naar 2040. Dit budget komt uit de reserve Nissewaard 2040. Tevens is in 2026 een bedrag van € 170.000 overgeheveld voor het programma Nissewaard naar 2040 vanuit 2025 ten laste van de reserve Nissewaard 2040. Daarnaast is vanuit het coalitieakkoord in 2027 € 400.000 vanuit de Algemene reserve in de reserve Nissewaard 2040 gestort. Van 2027 tot en met 2030 wordt hier jaarlijks € 100.000 aan onttrokken voor uitgaven.

Reserve NN2040
Tot en met 2026 wordt een bedrag van € 220.000 onttrokken uit de reserve NN2040 om de kosten voor de programmamanager en programmacoördinator uit te dekken. De kosten voor de programmanager en de programmacoördinator komen tot uiting in de personele lasten.

BTW Compensatiefonds
De btw-component die wordt doorberekend in de rioolheffing en de afvalstoffenheffing wordt op dit thema geraamd als negatieve last. Deze raming laat in 2027 een stijging zien van € 772.000 ten opzichte van 2026 door hogere lasten en investeringen met betrekking tot afvalverwerking en riolering.

Niet in te delen - Concernstaf
Een deel van het verschil (€462.000) is te verklaren door de incidentele stelpost Hoeveelheid verschillen in 2026. Deze stelpost is in 2027 nihil. Daarnaast is een deel van het verschil (oplopend tot €745.000 in 2029) te verklaren door de stelpost Areaalmutaties. Deze stelpost dient ter dekking van de fluctuaties op het gebied van woningen en inwoners aan zowel de lasten- als de batenkant. Het saldo verandert door de toevoeging van de hogere baten vanuit de OZB.

Placebranding
Voor het uitwerken en invullen van het strategische plan voor placebranding is in de begroting van 2026 het restantbudget van 2025 verwerkt (€ 76.000). Dit is incidenteel geld en daarom niet opgenomen in de begroting van 2027 en verder.

Flankerend Beleid
Een deel van het genoemde budget voor 2026 (€ 407.000) is een overheveling vanuit 2025. Mede door de overstap van ADP naar AFAS, een aangepaste werkwijze en regelingen die in 2025 zijn getekend en pas in 2026 tot uitvoering komen is het restant budget overgeheveld. Dit is incidenteel geld en daarom niet opgenomen in de begroting van 2027 en verder.

Spuk Sport
In 2027 is de verwachting dat de inkomsten ten opzichte van 2026 voor de Specifieke uitkering Sport (SPUK) € 261.000 eenmalig hoger zijn dan in 2026. Dit betekent ook dat de kosten hiervoor op het thema's Sport en Accommodaties hiervoor hoger zullen zijn. E.e.a. is budgettair neutraal.

Stelpost gemeentefonds

Naar aanleiding van de meicirculaire 2026 zijn de beleidsmatige mutaties op een stelpost geplaatst. Indien het betreffende organisatie-onderdeel hier aanspraak op wil maken, zal dat gemotiveerd moeten worden voorgelegd aan het bestuur via de reguliere planning- en controlstukken. Met het oog op een structureel en reëel sluitende begroting wordt voor 2027 voorgesteld om van deze stelpost een bedrag van € 2.864.000 vrij te laten vallen. Indien de betreffende gelden toch geheel of gedeeltelijk benodigd blijken te zijn voor de betreffende beleidsterreinen, zal daarvoor via de reguliere planning- en controlstukken een voorstel worden voorgelegd met als dekking de Algemene reserve. De stelpost gemeentefonds is nu als volgt opgenomen in de begroting.

	2026	2027	2028	2029	2030
Stelpost gemeentefonds	€ 99.000	€ 921.000	€ 741.000	€ 837.000	€ 998.000

Stelpost onderuitputting formatiebudget
Het Gemeentschappelijk Toezichtskader (GTK) van de provincie Zuid-Holland biedt de mogelijkheid om op basis van de afgelopen jaarcijfers een stelpost Onderuitputting formatiebudget op te nemen. Gegeven de resultaten op formatielasten bij de Jaarstukken 2022 t/m 2025 wordt voorgesteld om een onderuitputtingspost op te nemen van € 300.000 structureel vanaf het begrotingsjaar 2027.

Efficiency organisatie
Gemeenten staan voor steeds complexere maatschappelijke opgaven, terwijl inwoners en ondernemers tegelijkertijd een snelle, toegankelijke en betrouwbare dienstverlening verwachten. Investeren in digitalisering, datagedreven werken, kunstmatige intelligentie (AI), informatieveiligheid, etc. is daarom noodzakelijk om als gemeente wendbaar, efficiënt en toekomstbestendig te blijven. Door data beter te benutten kunnen beleidskeuzes beter onderbouwd worden gemaakt, maatschappelijke ontwikkelingen eerder worden gesignaleerd en middelen effectiever worden ingezet. Hierdoor kunnen gemeenten hun maatschappelijke opgaven beter realiseren en tegelijkertijd de dienstverlening aan inwoners verder versterken.
Om met deze opgave aan de slag te gaan zijn ook middelen nodig. Deze kunnen enerzijds gevonden worden binnen de huidige ICT-budgetten en anderzijds binnen de bestaande organisatiebudgetten doordat de organisatie efficiënter kan functioneren. In de begroting is in dit thema hiervoor een stelpost opgenomen oplopend van € 700.000 in 2028 naar € 2.200.000 in 2030.

Portefeuillehouder(s)
Wethouder Hamerslag

Commissie
Commissie Bestuur

Verbonden partijen
Niet van toepassing

Relevante documenten op themaniveau
Niet van toepassing

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding
Er zijn drie soorten gemeentelijke belastingen:

Algemene belastingen
De opbrengst van de algemene belastingen valt toe aan de algemene middelen. De gemeente kan kiezen voor welk beleidsdoel (bijvoorbeeld het verlenen van subsidies) ze de opbrengst van deze belastingen aanwendt.
De tarieven van de algemene belastingen komen **niet** tot stand door het toerekenen van met deze belastingen samenhangende kosten.

Bestemmingsbelastingen
De rijksoverheid bepaalt voor welk beleidsdoel (bijvoorbeeld het onderhoud van de gemeentelijke riolering) de gemeente de opbrengst van de bestemmingsbelastingen aanwendt.
De tarieven van de bestemmingsbelastingen komen tot stand door het toerekenen van met deze belastingen samenhangende kosten.

Rechten (retributies)
De gemeente verleent diensten (bijvoorbeeld bouwvergunningen) aan individuele inwoners en bedrijven. Voor deze diensten betalen de individuele inwoners en bedrijven rechten.
De tarieven van de rechten komen tot stand door het toerekenen van met deze belastingen samenhangende kosten.
De gemeente Nissewaard heeft de volgende belastingen:

Algemene belastingen
- onroerende-zaakbelastingen
- forensenbelasting
- toeristenbelasting
- parkeerbelasting
- precariobelasting

Bestemmingsbelastingen
- afvalstoffenheffing
- rioolheffing
- BIZ-bijdrage

Rechten
- leges
- lijkbezorgingsrechten
- marktgelden
- haven-, kade- en opslaggelden

Beleid ten aanzien van gemeentelijke heffingen

De tarieven van de algemene belastingen stijgen jaarlijks met een gewogen gemiddelde van het percentage van de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) en de personele kosten.
In de Perspectiefnota 2027 is de volgende berekening opgenomen.

50% x stijging personele kosten	50% x 1,34%	0,67%
50% x prijsstijging	50% x 1,70%	0,85%
Stijging totaal		1,52%

De tarieven 2027 stijgen ten opzichte van de tarieven 2026 echter niet met 1,52%, maar met 3,5%. De reden hiervoor wordt uiteengezet in de Financiële samenvating.

De tarieven onroerende-zaakbelasting 2027 (tarief eigenaar woning, tarief eigenaar niet-woning, tarief gebruiker niet-woning) stijgen ten opzichte van de tarieven onroerende-zaakbelasting 2026 zodanig dat de opbrengst onroerende-zaakbelasting 2027 (tarieven onroerende-zaakbelasting 2027 * WOZ-waarde 2027) ten opzichte van de opbrengst onroerende-zaakbelasting 2026 (tarieven onroerende-zaakbelasting 2026 * WOZ-waarde 2026) stijgt met 3,5%.

De tarieven van de bestemmingsbelastingen en de rechten zijn maximaal 100% kostendekkend.

De WOZ-beschikking en de aanslagen onroerende-zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing staan gezamenlijk vermeld op het aanslagbiljet gemeentelijke belastingen. In 2027 zullen ongeveer ongeveer 46.000 aanslagbiljetten gemeentelijke belastingen 2027 (inclusief 62.000 WOZ-beschikkingen*) worden verstuurd (op papier of digitaal via MijnOverheid)**. In totaal zal voor 2027 een bedrag van € 48 miljoen worden opgelegd.

*Als een inwoner, bedrijf of instelling eigenaar en/of gebruiker is van meerdere WOZ-objecten (woningen of niet-woningen), staan op één aanslagbiljet gemeentelijke belastingen meerdere WOZ-beschikkingen.
**Vrijwel alle aanslagbiljetten gemeentelijke belastingen 2027 worden verstuurd in februari 2027. De resterende aanslagbiljetten gemeentelijke belastingen 2027 worden later in 2027 verstuurd.

Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ)
De Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) regelt de uniformering van de waardebepaling van onroerende zaken (woningen en niet-woningen) ten behoeve van de belastingenheffing door het Rijk (de belastingdienst), de gemeenten en de waterschappen. De gemeente bepaalt de WOZ-waarde van alle onroerende zaken in Nissewaard en gebruikt deze voor de heffing van de onroerende-zaakbelastingen, de forensenbelasting en de BIZ-bijdrage. De gegevens van alle onroerende zaken in de administratie moeten voortdurend aansluiten bij de actuele marktontwikkelingen.
De WOZ-waarde voor 2027 wordt bepaald naar het prijsniveau op 1 januari 2026.
De gemeente levert de WOZ-waarde van alle onroerende zaken in Nissewaard aan de Dienst voor het kadaster en de openbare registers ten behoeve van de opname in de landelijke voorziening WOZ. De Dienst levert de WOZ-waarde van alle onroerende zaken aan de Belastingdienst en de waterschappen, die de WOZ-waarde gebruiken voor het berekenen van het huurwaardeforfait respectievelijk de systeemheffing gebouwd. Daarnaast neemt de Dienst de WOZ-waarde van alle woningen in Nissewaard op in het loket voor openbare WOZ-waarden.

Geraamde bruto-opbrengsten belastingen Nissewaard

Voor 2027 zijn de volgende bruto-opbrengsten in de begroting geraamd.

Tabel bruto-opbrengsten

Nr.	Omschrijving	2026	2027
1	Afvalstoffenheffing	14.139.000	15.292.581
2	Rioolheffing	8.871.462	9.347.082
3	Onroerende-zaakbelastingen	22.453.754	23.520.441
4	Forensenbelasting	25.947	36.702
5	Toeristenbelasting	434.823	450.041
6	Straatparkeren/parkeervergunningen	1.353.905	1.521.952
	Naheffingsaanslagen parkeerbelasting	366.108	373.248
7	Hondenbelasting	732.000	0
8	Precariobelasting	47.546	49.297
9	BIZ-bijdrage	488.345	497.869
10	Leges Algemene dienstverlening	2.060.784	2.138.918
	Leges Dienstverlening Omgevingsvergunning	2.724.265	1.580.412
	Leges Dienstverlening Europese Dienstenrichtlijn	54.129	66.268
	Leges APV	32.586	33.786
	Leges Infra	739.923	763.712
	Leges Urgentieverklaringen	15.823	16.064
	Leges Kinderopvang	2.820	2.863
	Leges Rotterdampas	7.912	8.032
11	Lijkbezorgingsrechten	555.508	575.971
12	Marktgelden	44.474	46.112
	Totaal	**55.151.114**	**56.272.054**

Woonlasten 2027

De woonlasten bestaan uit de ozb, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.
In Nissewaard:

- betalen eigenaar-bewoners van een woning ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing

- betalen huurders van een woning afvalstoffenheffing

Voor het bedrag van de ozb-aanslag is de WOZ-waarde van de woning van belang. Voor het bedrag van de aanslagen rioolheffing en de afvalstoffenheffing is de WOZ-waarde van de woning niet van belang.
De tabel geeft de lokale lastendruk weer voor een woning met een WOZ-waarde van € 394.000.-, de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen in 2026 in Nissewaard.
De genoemde tarieven 2027 zijn indicatief. De definitieve belastingtarieven 2027 worden pas vastgesteld in de raadsvergadering van december 2026.

Belasting	2026 Gestapelde woning	2026 Eengezinswoning	2027 Gestapelde woning	2027 Eengezinswoning
OZB eigenaar - bewoners	€ 400,39	€ 400,39	€ 414,40	€ 414,40
Rioolheffing	€ 200,20	€ 200,20	€ 214,97	€ 214,97
Afvalstoffenheffing	€ 296,96	€ 385,46	€ 307,35	€ 398,95
Totaal	**€ 897,55**	**€ 986,05**	**€ 928,96**	**€ 1.020,56**

Hieronder worden de woonlasten van Nissewaard vergeleken met de woonlasten van regiogemeenten.*
Woonlasten Nissewaard en regiogemeenten - eenpersoonshuishoudens 2026

	Nissewaard	Voorne aan Zee	Schiedam	Vlaardingen
ozb-tarief	0,1016%	0,0884%	0,0757%	0,1085%
gemidd WOZ-waarde	394.000	500.000	427.000	429.000
ozb	400,30	442,00	323,24	465,47
afvalstoffenheffing	296,96	343,00	369,00	318,00
rioolheffing	200,20	225,00	258,00	212,00
totaal	897,46	1.010,00	950,24	995,47

Woonlasten Nissewaard en regiogemeenten - meerpersoonshuishoudens 2026

	Nissewaard	Voorne aan Zee	Schiedam	Vlaardingen
ozb-tarief	0,1016%	0,0884%	0,0757%	0,1085%
gemidd WOZ-waarde	394.000	500.000	427.000	429.000
ozb	400,30	442,00	323,24	465,47

afvalstoffenheffing	385,46	343,00	436,00	406,00
rioolheffing	200,20	225,00	258,00	212,00
totaal	985,96	1.010,00	1.017,24	1.083,47

Het tarief afvalstoffenheffing is voor eenpersoonshuishoudens (in Nissewaard: tarief afvalstoffenheffing voor gestapelde woningen, zoals flatwoningen en appartementen) lager of gelijk aan het tarief afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens (in Nissewaard: tarief afvalstoffenheffing voor niet-gestapelde woningen, zoals eengezinswoningen).
Rangnummer Nissewaard en regiogemeenten: Eigenaar-bewoner

	Nissewaard	Brielle	Hellevoetsluis	Westvoorne	Schiedam	Vlaardingen
2022	79	117	33	319	163	210
2023	98	86	65	222	147	188
2024	105	121	86	255	127	222
2025	109	100**	100**	100**	117	207
2026	82	93**	93**	93**	101	176

Het rangnummer is hoger naarmate de woonlasten in de desbetreffende gemeente hoger zijn. Het hoogste rangnummer 2026 in Nederland is voor eigenaar-bewoners 342.
Rangnummer Nissewaard en regiogemeenten: Huurder

	Nissewaard	Brielle	Hellevoetsluis	Westvoorne	Schiedam	Vlaardingen
2022	113	267	133	155	122	119
2023	125	279	140	139	126	115
2024	104	248	121	116	114	126
2025	92	135**	135**	135**	115	98
2026	67	130**	130**	130**	109	81

Het hoogste rangnummer 2026 in Nederland is voor huurders 341.
*Bronnen:
COELO: Atlas van de lokale lasten
Waarderingskamer
Waarstaatjegemeente.nl
**Vanaf 2025 zijn de rangnummers van Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne, die samen de gemeente Voorne aan Zee vormen, in de Atlas van de lokale lasten gelijk aan elkaar.

OZB

De OZB is een algemene belasting. De gemeente kan kiezen voor welk beleidsdoel ze de opbrengst van deze belasting aanwendt.
De OZB-tarieven:

- Tarief voor eigenaren van een woning
- Tarief voor eigenaren van een niet-woning (bijvoorbeeld een kantoor of een winkel)
- Tarief voor gebruikers van een niet-woning (bijvoorbeeld een kantoor of een winkel)

De ozb-tarieven 2027 (een percentage dat vermenigvuldigd wordt met de WOZ-waarde 2027, wat resulteert in het bedrag van de ozb-aanslag 2027) worden zodanig bepaald dat daarmee de ozb-opbrengst 2027 ten opzichte van de ozb-opbrengst 2026 stijgt met 3,5%.

Het bedrag van de OZB-aanslag 2027 komt als volgt tot stand:

soort ozb	bedrag van de ozb-aanslag
ozb eigendom woningen 2027	ozb-tarief eigendom woningen 2027 * WOZ-waarde van de woning 2027
ozb eigendom niet-woningen 2027	ozb-tarief eigendom niet-woningen 2027 * WOZ-waarde van de niet-woning 2027
ozb gebruik niet-woningen 2027	ozb-tarief gebruik niet-woningen 2027 * WOZ-waarde van de niet-woning 2027

Rioolheffing
De rioolheffing is een bestemmingsbelasting. De rijksoverheid heeft bepaald dat de gemeente de opbrengst van de rioolheffing gebruikt voor de dekking van de kosten van:

- de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, ook zuivering van huishoudelijk afvalwater;
- en de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, evenals het treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te bereiken.

De tarieven van de rioolheffing:

- Tarief voor eigenaren van een woning
- Tarief voor eigenaren van een niet-woning (bijvoorbeeld een kantoor of een winkel

In december 2025 is door de gemeenteraad het nieuwe Integraal Gemeentelijk WaterPlan (IGWP) vastgesteld. In het IGWP heeft een herijking plaatsgevonden van alle exploitatielasten en investeringen, waaruit een nieuw benodigde rioolheffing is berekend. Vastgesteld is om in de planperiode 2026-2030 de rioolheffing voor woningen jaarlijks met € 7,50 (exclusief inflatiecorrectie) te laten stijgen.

Afvalstoffenheffing
De afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting. De rijksoverheid heeft bepaald dat de gemeente de opbrengst van de afvalstoffenheffing gebruikt voor de dekking van de kosten van het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.
De tarieven van de afvalstoffenheffing:

- Tarief voor gebruikers van een gestapelde woning (bijvoorbeeld een flatwoning)
- Tarief voor gebruikers van een niet-gestapelde woning (bijvoorbeeld een eengezinswoning)

Kwijtscheldingsbeleid

De belastingplichtige die denkt een aanslag niet te kunnen betalen, kan kwijtschelding aanvragen. De gemeente Nissewaard verleent alleen kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing.

De gemeente controleert op grond van de Invorderingswet 1990 en Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 bij de beoordeling van de aanvraag eerst of er vermogen aanwezig is. Zo ja, dan wordt er geen kwijtschelding verleend.

Met de Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden hebben gemeenten in Nederland de mogelijkheid gekregen om de vermogensnorm voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen te verhogen, waardoor een groter aantal belastingschuldigen in aanmerking zou komen voor kwijtschelding. De raad kan bepalen dat het bedrag aan financiële middelen dat niet meetelt bij de berekening van het vermogen wordt verhoogd met:

a. maximaal € 2.000,00 voor de belastingschuldige en zijn echtgenoot,
b. 75% van het bedrag genoemd onder a voor een alleenstaande, en
c. 90% van het bedrag genoemd onder a voor een alleenstaande ouder.

De raad heeft in mei 2023 besloten de vermogensnorm te verhogen zoals hierboven omschreven. Dit is verwerkt in de verordening afvalstoffenheffing voor de jaren vanaf 2024.
Als er geen vermogen aanwezig is, wordt de betalingscapaciteit vastgesteld. Daartoe wordt het netto besteedbare inkomen (het inkomen na aftrek van een aantal vaste lasten) berekend. Als er voldoende betalingscapaciteit aanwezig is, dan wordt er geen kwijtschelding verleend. Net als bijna alle gemeenten in Nederland hanteert de gemeente Nissewaard 100% van de bijstandsnorm als kwijtscheldingsnorm.
Uit overwegingen van doelmatigheid, kostenbesparing en klantvriendelijkheid ontvangen belastingplichtigen die bij vooronderzoek (Inlichtingenbureau) in aanmerking komen voor kwijtschelding geen aanslag (automatische kwijtschelding). Het gezamenlijke bedrag van de kwijtschelding 2027 is begroot op €920.000.

Overige lokale heffingen

Forensenbelasting

De forensenbelasting is een algemene belasting. De gemeente kan kiezen voor welk beleidsdoel ze de opbrengst van deze belasting aanwendt.
De gemeente heft forensenbelasting van natuurlijke personen, die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, op meer dan negentig dagen van dat jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.
De tarieven van de forensenbelasting worden geheven naar de WOZ-waarde van de gemeubileerde woning. Er zijn drie WOZ-waardeklassen. Voor elke WOZ-waardeklasse geldt een afzonderlijk tarief.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemene belasting. De gemeente kan kiezen voor welk beleidsdoel ze de opbrengst van deze belasting aanwendt.
De gemeente heft toeristenbelasting van degene die tegen een vergoeding gelegenheid biedt tot verblijf met overnachten binnen de gemeente, aan personen die niet in de basisregistratie personen van de gemeente zijn ingeschreven.
De toeristenbelasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in kampeermiddelen (zoals een tenten en een caravans), hotels, B&B's, recreatiewoningen, bedrijfsmatig geëxploiteerde woningen en particulier verhuurde woningen.

Parkeerbelasting
Met de parkeerbelasting beïnvloedt de gemeente Nissewaard het parkeergedrag van de inwoners of de bezoekers van het centrum van Spijkenisse.
Er zijn twee parkeerbelastingen:

- een belasting voor het daadwerkelijk parkeren
- een belasting voor een vergunning om te parkeren

Wanneer bij controle door gemeentelijke opsporingsambtenaren blijkt dat de parkeerder niet of onvoldoende parkeerbelasting heeft betaald, schrijft de opsporingsambtenaar een naheffingsaanslag uit.

Hondenbelasting
De hondenbelasting is op grond van artikel 226 van de Gemeentewet een algemene belasting. De gemeente kan kiezen voor welk beleidsdoel ze de opbrengst van deze belasting aanwendt.
De gemeente heeft in november 2021 echter besloten de hondenbelasting als doelbelasting te beschouwen. De gemeente gebruikte de opbrengst van de hondenbelasting vanaf 2022 volledig voor de financiering van het hondenbeleid en voor de financiering van het heffen van hondenbelasting. Sinds de bezuinigingen van 2025 (verhoging van het tarief voor de eerste hond) valt een deel van de opbrengst van de hondenbelasting weer toe aan de algemene middelen.
De kosten bestaan uit aanleg en onderhoud van de uitlaatstroken, het schoonmaken en maaien van de uitlaatstroken, personele kosten (boa's) en inningskosten.
De gemeente heft hondenbelasting voor het houden van een hond. Het bedrag van de aanslag is afhankelijk van het aantal honden.
Conform het coalitieakkoord zal er vanaf 2027 geen hondenbelasting meer worden geheven voor het houden van een hond.

Precariobelasting
De precariobelasting is een algemene belasting. De gemeente kan kiezen voor welk beleidsdoel ze de opbrengst van deze belasting aanwendt.
De gemeente heft precariobelasting voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

BIZ-bijdrage
In Nissewaard zijn de volgende bedrijveninvesteringszones (BIZ) ingesteld:

- Stadscentrum Spijkenisse
- Bedrijventerrein Halfweg-Molenwatering
- Winkelcentrum Akkerhof

Het doel van het instellen van een bedrijveninvesteringszone is om deze zone aantrekkelijker te maken. Dit wordt gefinancierd door de BIZ-bijdrage te heffen van de eigenaren en gebruikers van de winkels en kantoren. De gemeente verstrekt de opbrengst van de BIZ-bijdrage als subsidie aan de bedrijveninvesteringszones.

Leges
De gemeente heft leges voor door haar verstrekte diensten, genoemd in de bij de legesverordening behorende tarieventabel.
De tarieventabel is onderverdeeld in drie hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 - Algemene Dienstverlening. Onder andere: burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de basisregistratie personen.

- Hoofdstuk 2 - Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet. Onder andere: omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg en sloopactiviteiten.
- Hoofdstuk 3 - Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder Hoofdstuk 2. Onder andere: vergunning voor horeca en organiseren evenementen.

Lijkbezorgingsrechten
De gemeente heft lijkbezorgingsrechten voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen.

Marktgelden
De gemeente heft marktgelden voor het innemen van een vaste standplaats of een dagplaats op de markt, bedoeld in de Marktverordening Nissewaard 2015.

Berekening kostendekkendheid
De tarieven van de bestemmingsbelastingen en de rechten komen tot stand door het toerekenen van met deze belastingen samenhangende kosten. De tarieven mogen niet meer dan 100% kostendekkend zijn.
Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in de Paragraaf lokale heffingen een overzicht opgenomen van de kostendekkendheid van de tarieven van deze belastingen.
Bij de berekening van de kostendekkendheid van de tarieven worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het vernieuwde BBV
- Handreiking kostentoerekening heffingen, rechten en tarieven van het Ministerie van BZK
- Model kostenonderbouwing model leges omgevingsvergunning van de VNG
- Laatste stand jurisprudentie
- Een berekend uurtarief voor de directe personele kosten
- Een berekend uurtarief voor de opslag overhead per productief uur

<u>Overhead</u>
De overhead is onderdeel van de toerekenbare kosten.
Het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat de overhead niet meer onder afzonderlijke beleidsprogramma's wordt geregistreerd, maar centraal onder één thema.
Bij de berekening van de overhead is uitgegaan van een berekening waarbij de totale overhead wordt gedeeld door het totale aantal fte dat rechtstreeks voor een taakveld werkt (dus exclusief de fte's m.b.t. de overhead).
Het berekende bedrag aan overhead in de begroting 2027 bedraagt afgerond € 42 miljoen. Aan de heffingen wordt het overheadbedrag per fte op begrotingsbasis toegerekend, namelijk afgerond € 72.950.

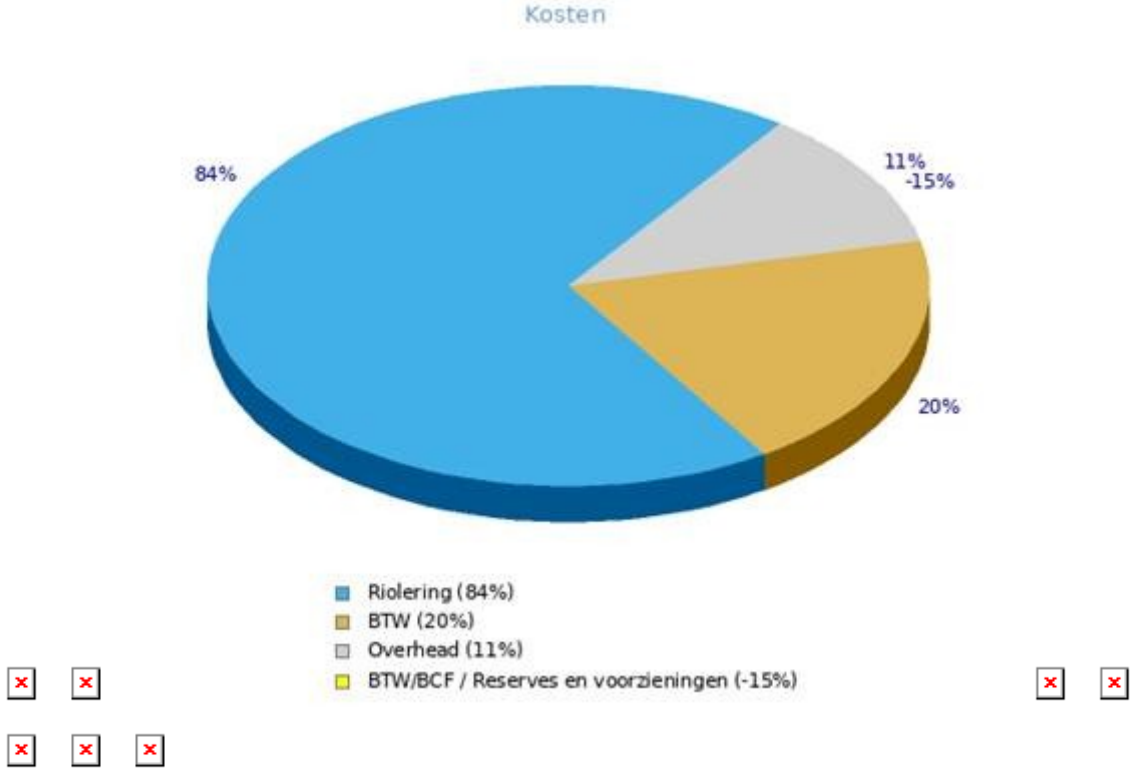
Rioolheffing

Kosten		Bedrag
7.2	Riolering	€ 7.861.308
	Reserves en voorzieningen	€ -1.400.946

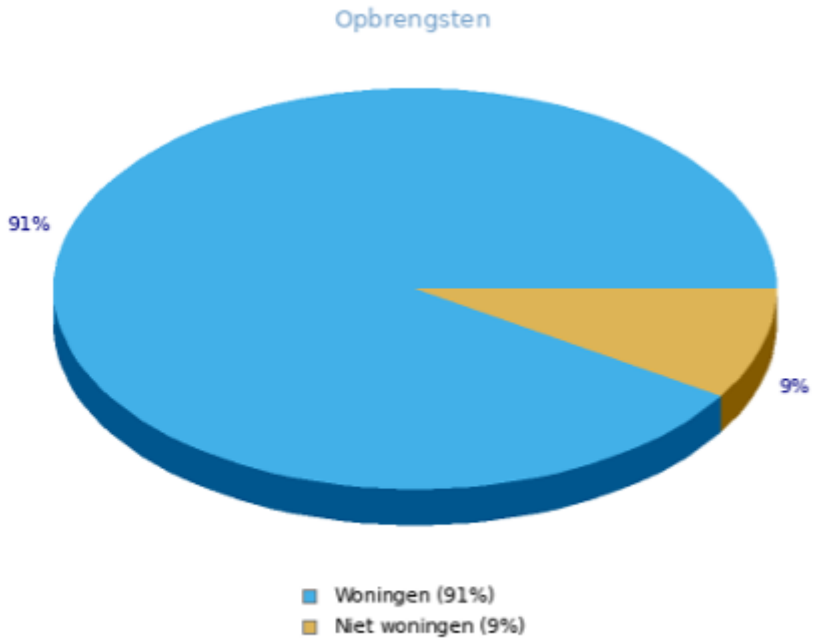
	Overhead	€ 1.066.460
	BTW	€ 1.820.261
Totaal Kosten		**€ 9.347.083**

Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	Niet woningen	€ 833.729
1.2	Woningen	€ 8.513.353
Totaal Opbrengsten		**€ 9.347.082**

Totaaloverzicht	**Bedrag**
Totaal kosten	€ 9.347.083
Totaal opbrengsten	€ 9.347.082
Kostendekkendheidspercentage	**100,00%**

Grafiek 9: Kosten

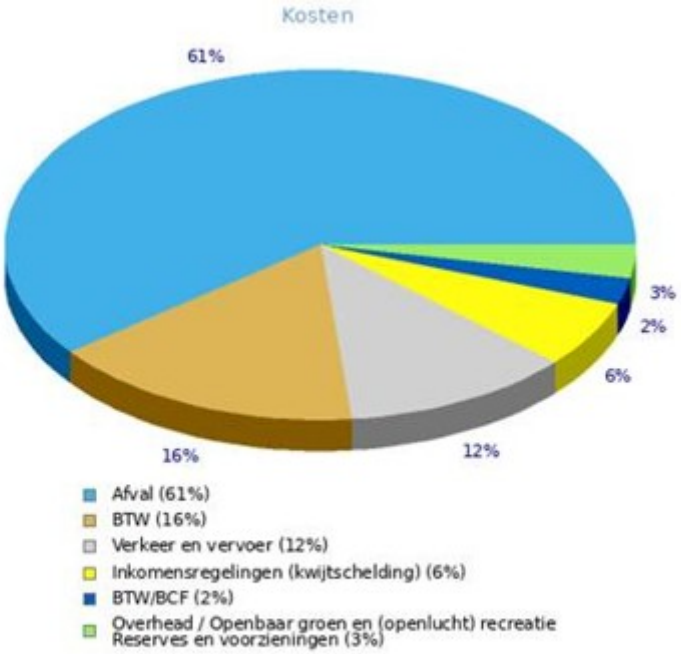
Grafiek 10: Opbrengsten

Afvalstoffenheffing

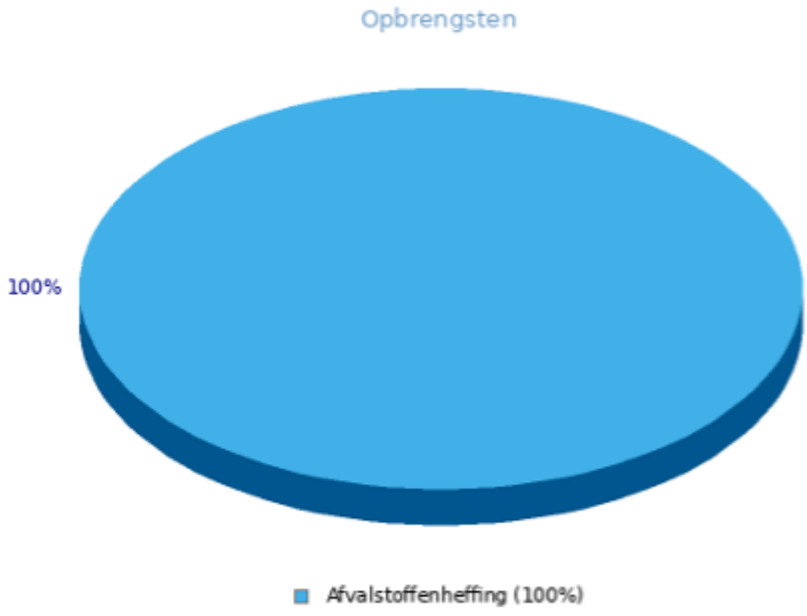
Kosten		Bedrag
2.1	Verkeer en vervoer	€ 1.796.993
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 207.614
6.3	Inkomensregelingen (kwijtschelding)	€ 946.936
7.3	Afval	€ 9.249.215
9.27	Personele kosten	€ 369.427
	Overhead	€ 260.156
	BTW	€ 2.462.240
Totaal Kosten		**€ 15.292.581**

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Afvalstoffenheffing	€ 15.292.581
Totaal Opbrengsten		**€ 15.292.581**

Totaaloverzicht	Bedrag
Totaal kosten	€ 15.292.581
Totaal opbrengsten	€ 15.292.581
Kostendekkendheidspercentage	**100,00%**

Grafiek 11: Kosten

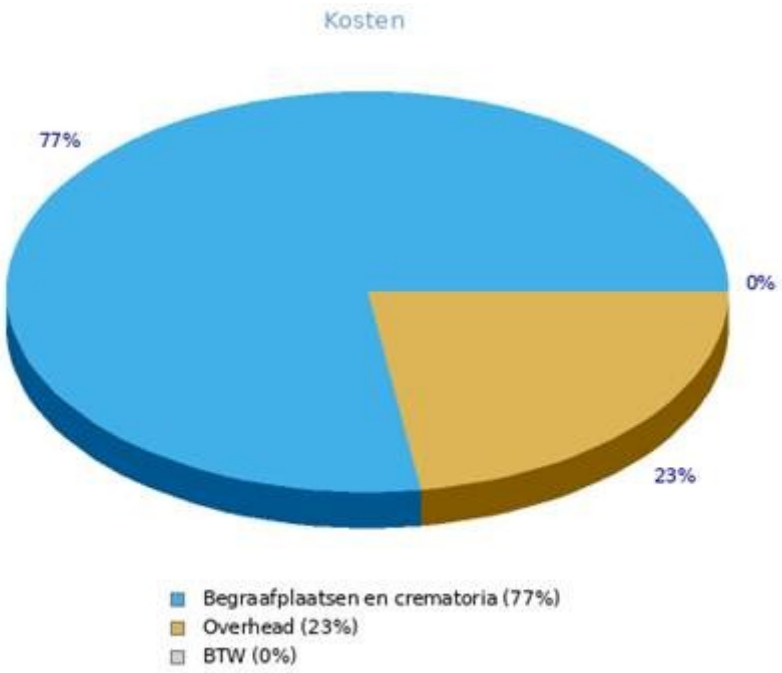
Grafiek 12: Opbrengsten

Lijkbezorgingsrechten

Kosten		**Bedrag**
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	€ 961.612
	Overhead	€ 281.587
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 1.243.199**

Opbrengsten		**Bedrag**
1	Begraafplaatsen	€ 575.971
Totaal Opbrengsten		**€ 575.971**

Totaaloverzicht	**Bedrag**
Totaal kosten	€ 1.243.199
Totaal opbrengsten	€ 575.971
Kostendekkendheidspercentage	**46,33%**

Grafiek 13: Kosten

Grafiek 14: Opbrengsten

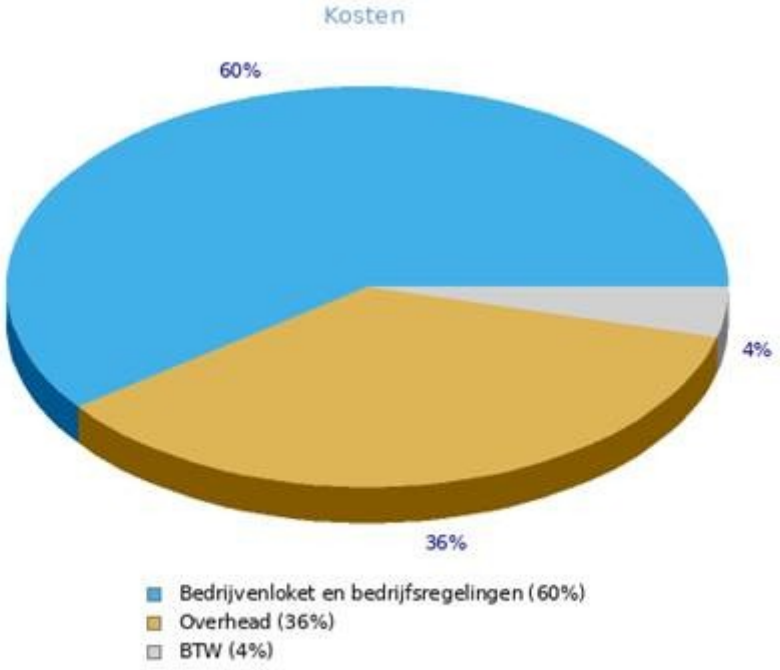
Marktgelden

Kosten		Bedrag
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 170.884
	Overhead	€ 101.401

BTW	€ 11.517
Totaal Kosten	**€ 283.802**

Opbrengsten		**Bedrag**
1	Marktgelden	€ 46.112
Totaal Opbrengsten		**€ 46.112**

Totaaloverzicht	**Bedrag**
Totaal kosten	€ 283.802
Totaal opbrengsten	€ 46.112
Kostendekkendheidspercentage	**16,25%**

Grafiek 15: Kosten

Grafiek 16: Opbrengsten

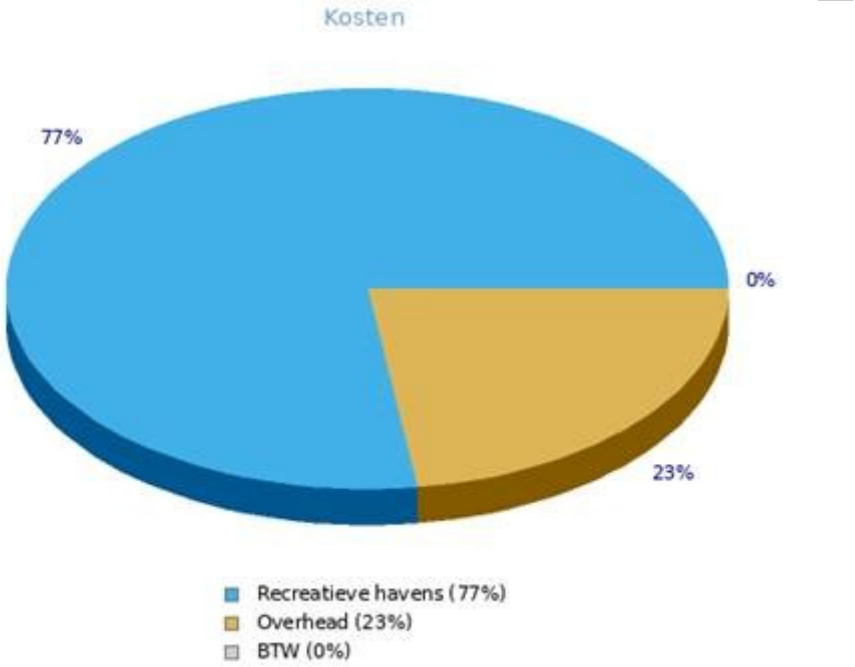
Haven-, kade-, en opslaggelden

Kosten		**Bedrag**
2.3	Recreatieve havens	€ 12.361
	Overhead	€ 3.648
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 16.009**

Opbrengsten		**Bedrag**
1	Havens	€ 0
Totaal Opbrengsten		**€ 0**

Totaaloverzicht	**Bedrag**
Totaal kosten	€ 16.009
Totaal opbrengsten	€ 0

Kostendekkendheidspercentage	0,00%

Grafiek 17: Kosten

Grafiek 18: Opbrengsten

Leges

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendekkendheid

Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening					
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	10.630	88.743	76.172	175.355	99,89%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	790.672	493.320	423.437	1.569.665	91,93%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	116.256	124.794	107.117	311.319	89,42%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	6.153	22.422	19.246	35.573	74,39%
Paragraaf 1.5 - Bestuursstukken					
Paragraaf 1.6 - Vastgoedinformatie					
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	21.977	24.284	20.844	47.007	70,05%
Paragraaf 1.8 - Gemeentearchief					
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	360.969	578.671	320.932	846.044	67,12%
Paragraaf 1.10 - Diversen	2.134	8.409	6.566	10.895	63,68%
Totaal hoofdstuk 1	1.308.791	1.340.643	974.314	2.995.858	82,67%
Hoofdstuk 2 - Omgevingswet					
Paragraaf 2.1 - Algemene bepalingen					
Paragraaf 2.2 - Voorfase		62.390	49.149	66.900	59,98%

Paragraaf 2.3 - Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	1.129.451	561.511	442.334	1.333.288	62,50%
Paragraaf 2.4 - Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed		16.670	13.132	1.125	3,77%
Paragraaf 2.5 - Milieubelastende activiteiten		2.117	1.667	23.146	611,68%
Paragraaf 2.6 - Lozingsactiviteiten		529	417	771	81,50%
Paragraaf 2.7 - Aanlegactiviteiten		8.203	6.461	10.434	71,16%
Paragraaf 2.8 - Overige activiteiten		16.406	12.924	12.223	41,68%
Paragraaf 2.9 - Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten		6.086	4.793	19.042	175,03%
Paragraaf 2.10 - Gelijkwaardigheid		7.673	6.046	13.719	100,01%
Paragraaf 2.11 - Overige tarieven		28.311	22.304	40.304	79,63%
Paragraaf 2.12 - Modaliteiten		32.280	25.428	164.902	285,76%
Paragraaf 2.13 - Vermindering				-18.939	
Paragraaf 2.14 - Teruggaaf				-86.503	
Totaal hoofdstuk 2	1.129.451	742.176	584.655	1.580.412	64,34%
Hoofdstuk 3 - Europese dienstenrichtlijn					
Paragraaf 3.1 - Horeca		12.432	9.705	22.826	103,12%

Paragraaf 3.2 - Seksbedrijven					
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet					
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenementen of markten		3.143	2.453	4.052	72,42%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen		1.351	1.055	1.335	55,44%
Paragraaf 3.6 - Huisvestingswet 2014					
Paragraaf 3.7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit		4.806	3.752	5.573	65,13%
Totaal hoofdstuk 3		21.732	16.965	33.786	87,31%
Totaal	2.438.242	2.104.551	1.575.934	4.610.056	75,34%

Recapitulatie Hoofdstuk 1, 2 en 3	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kostendekkendheid
Kostendekking Hoofdstuk 1	1.308.791	1.340.643	974.314	2.995.858	82,67%
Kostendekking Hoofdstuk 2	1.129.451	742.176	584.655	1.580.412	64,34%
Kostendekking Hoofdstuk 3		21.732	16.965	33.786	87,31%
Kostendekking totale tarieventabel	2.438.242	2.104.551	1.575.934	4.610.056	75,34%

Weerstandsvermogen en risicobeheer

Inleiding

Deze paragraaf handelt over de hoogte van de algemene reserve en andere weerstandscapaciteit waarover de gemeente Nissewaard beschikt om calamiteiten en andere tegenvallers op te kunnen vangen. Dit (weerstand)vermogen is van belang voor het bepalen van de financiële gezondheid van de gemeente. Door de beschikking over voldoende weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen. In januari 2019 is de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen 2018' vastgesteld. In deze nota is onder andere de methodiek vastgesteld waarmee het weerstandsvermogen wordt bepaald. Conform artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden in deze paragraaf de volgende onderwerpen behandeld:

- Een inventarisatie van de risico's;
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

De gemeente Nissewaard is zich bewust van alle risico's, die samenhangen met de taken van de gemeente. Bij alle handelingen wordt nagedacht over mogelijke risico's en worden maatregelen getroffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

Weerstandscapaciteit

De definitie van weerstandscapaciteit volgens het BBV is:

De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Te denken valt hierbij aan: het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves.

Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om eenmalige tegenvallers op te vangen. Deze capaciteit moet worden gezocht in de vermogenssfeer, meer specifiek: in de reserves. Met structurele weerstandscapaciteit worden die middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Dit moet worden gezocht in de exploitatiesfeer.

Het belangrijkste weerstandsvermogen voor de gemeente Nissewaard wordt gevormd door de algemene reserve. Het weerstandsvermogen wordt per 1 januari 2027 geraamd op € 82,3 miljoen. Om inzicht te verkrijgen in het weerstandsvermogen leggen we een relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

Risicoparagraaf

Het is wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering van de gemeente Nissewaard beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van Nissewaard.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is een uitgebreide risico-inventarisatie uitgevoerd. Hier wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risico's

Om de risico's van de gemeente Nissewaard in kaart te brengen, zijn in samenwerking met de eenheden de risico's geïnventariseerd met behulp van de webapplicatie NARIS. Waar mogelijk zijn maatregelen genomen en benoemd om deze risico's te mitigeren. Alleen de resterende netto-risico's worden meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Risico's waarvoor we verzekerd zijn, worden hierin niet opgenomen.

Uit de inventarisatie zijn in totaal 91 risico’s naar voren gekomen vanuit de eenheden. In onderstaand overzicht worden uitsluitend de vijfentwintig risico’s gepresenteerd die de grootste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Per onderwerp is gewerkt met een kanspercentage, waarmee per risico een indicatie wordt gegeven van de waarschijnlijkheid dat het betreffende risico zich op korte of lange termijn voordoet. Het vermelde bedrag is veelal gebaseerd op de totale kosten welke lager zullen uitvallen als slechts een deel van het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Top 25 van risico's

Risiconummer	Risico	Kans	Maximaal financieel gevolg
1	Door een ernstige ICT-storing, cyberaanval, beveiligingsincident, uitval van kritieke infrastructuur of dienstverlening van ICT-leveranciers kunnen gemeentelijke bedrijfsprocessen, digitale dienstverlening en gegevensverwerking tijdelijk of langdurig worden verstoord of uitvallen. Dit kan leiden tot herstelkosten, aanvullende externe inzet, vervangingsinvesteringen, productiviteitsverlies, claims en/of tijdelijke noodvoorzieningen.	70%	max.€ 5.000.000
2	Vertraging nieuwbouwontwikkelingen door netcongestie (zowel woningen als voorzieningen). Vanaf 1 juli 2026 worden alle aanvragen op een wachtlijst geplaatst. Het reeds gereserveerde vermogen wordt op dit moment vrijgegeven aan nieuwbouwontwikkelingen binnen de gemeente. Mogelijk is er echter geen vermogen meer beschikbaar en kan er tot 2032 - 2035 geen (woning)bouw plaatsvinden. Momenteel wordt gewerkt aan mitigerende maatregelen door gesprekken te voeren met diverse stakeholders zoals RVO. Subsidies voor Haven noord en Metro busstation zijn de afgelopen jaren ontvangen. Mocht er langdurige vertraging optreden, dan moeten deze wellicht terugbetaald worden.	15%	max.€ 12.500.000
3	Vanwege de onzekerheid over hoogte van de bouwkosten van onder andere de appartementencomplexen aan De Dijk, de stijgende rente en daardoor lastigere verhuur (door bijvoorbeeld beleggers) en de daarmee	40%	max.€ 4.000.000

	samenhangende residuele grondwaardemethodiek bestaat er het risico dat de geraamde grondopbrengsten niet gehaald worden.		
4	De begroting/meerjarenraming (baten en lasten) Sociaal Domein is onzeker. Door de gemeentelijke zorgplicht en open-eind financieringen zijn de lasten van jeugdhulp, participatiewet uitkeringen en Wmo-ondersteuning lastig te voorspellen. En door het rijksbeleid en de dynamische rijksfinanciën is de meerjarenraming van de middelen vanuit het Rijk onzeker. Hier wordt stevig lobby opgevoerd.	50%	max.€ 2.500.000
5	Ketenpartners van de gemeente zijn in beweging. Zo zien we o.a. dat ze meer de focus op hun kerntaken leggen. Dit kan betekenen dat ze uit Gemeenschappelijke regelingen stappen of zoals het bij het Waterschap dat ze van plan zijn om delen van hun areaal over te dragen aan gemeenten. Momenteel loopt er een onderzoek naar de mogelijke gevolgen van een eventuele overdracht. Het gaat daarbij niet alleen om wegen, maar ook om groen, watervoorzieningen, stuwen, kademuren, etc. in o.a. de buitengebieden van Nissewaard. Gelet op de staat van het onderhoud en bijbehorende wettelijke verplichtingen kan dit een enorme impact hebben op de beschikbare budgetten, beschikbare capaciteit en bevoegdheden binnen de organisatie.	30%	max.€ 4.000.000
6	De indexatie van het gemeentefonds is onvoldoende om loon- en prijsstijgingen binnen de gemeentelijke begroting op te vangen. Hierdoor kan de gemeente de loon- en prijsstijgingen niet betalen uit de bestaande budgetten.	50%	max.€ 2.000.000
7	Een aanzienlijk deel van de gemeentelijke vastgoedportefeuille heeft de economische levensduur van 30 jaar overschreden. Naarmate gebouwen verder verouderen, neemt de onderhoudsbehoefte sterk toe	50%	max.€ 2.000.000

	doordat investeringen in onder meer daken, gevels en technische installaties samenkomen. Hierdoor ontstaat een toenemende opgave voor levensduurverlengende renovatie of vervangende nieuwbouw. Omdat hiervoor momenteel geen middelen zijn gereserveerd, bestaat het risico dat toekomstige begrotingen en investeringsprogramma's onder druk komen te staan.		
8	In de begroting 2027/meerjarenraming is een taakstelling voor de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK GRJR) ingeboekt Het is onzeker of de taakstelling RBOK komende jaren (tijdig) wordt behaald. De gemeente heeft hierbij niet op alles invloed.	50%	max.€ 2.000.000
9	Als door marktontwikkelingen (veroorzaakt door economische omstandigheden en gerelateerde inflatie) de rentes gaan stijgen kan de rente op de grondexploitaties toe gaan nemen. Dit heeft dan ook een nadelig gevolg op de gemeentelijke begroting.	15%	max.€ 6.300.000
10	Als gevolg van de prijsstijgingen van materialen en personeelskosten kunnen de bouwkosten voor de gemeentelijke investeringen hoger uitvallen dan begroot en bestaat het risico dat dekking uit de beschikbare middelen onvoldoende is om de prijsstijgingen te dekken.	15%	max.€ 5.500.000
11	In 2023 is het Integraal Huisvestingplan (IHP) voor het primair onderwijs 2023-2042 vastgesteld door de Raad. Hierin is een programmering van gebouwmaatregelen vastgelegd voor de periode t/m 2042. De beschikbare middelen voor de periode 2026 t/m 2030 zijn ontoereikend, waardoor het risico bestaat dat het Integraal Huisvestingsplan niet volledig of tijdig kan worden uitgevoerd.	50%	max.€ 1.000.000
12	Als gevolg van tegenvallende resultaten bij de deelneming in Stedin bestaat de kans dat het	50%	max.€ 1.200.000

	gerealiseerde dividend lager is dan begroot, waardoor er een begrotingstekort ontstaat.		
13	De gemeente neemt deel aan meerdere gemeenschappelijke regelingen (o.a. VRR, Recreatieschap Voorne-Putten, Syntrophos). De financiële bijdragen worden grotendeels bepaald door de GR-besturen. De raad heeft via de zienswijzeprocedure (art. 35 Wgr) beperkte invloed op de hoogte van deze bijdragen. Het risico bestaat dat bijdragen aan GR'en hoger uitvallen dan begroot door autonome kostenstijgingen, taakverschuivingen of onvoorziene tekorten bij de GR'en.	50%	max.€ 1.000.000
14	Reële tarieven: De wettelijke verplichting om reële tarieven aan zorgaanbieders te bieden voor maatwerkvoorzieningen in de Wmo en de Jeugdwet blijft een punt van aandacht en kan leiden tot toekomstige lastenstijgingen in de meerjarenraming.	50%	max.€ 1.000.000
15	Op de MVA staat een boekwaarde van € 3.000.000 voor de ontwikkeling van een appartementencomplex op deellocatie De Dijk Vlek G. Als hier niet gebouwd kan gaan worden moet de boekwaarde afgewaardeerd worden.	15%	max.€ 3.000.000
16	De uitvoering van de Hervormingsagenda jeugd is ingezet, echter de financiële consequenties, opgelegd door het Rijk, zijn per maatregel en op het geheel voor de komende jaren nog niet duidelijk. Tevens is de gemeente voor enkele maatregelen (zoals aanpassing van reikwijdte van de Jeugdwet) afhankelijk van rijksbeleid. Aanvullend neemt het Rijk vanaf 2028 extra beheersmaatregelen/besparingen waaronder een eigen bijdrage voor jeugdzorg en het indexeren van de besparingsopgave van de Hervormingsagenda (was ingeboekt op prijs- en volumepeil 2019).	50%	max.€ 800.000
17	Een groot deel van de kapitaalgoederen in de buitenruimte naderen het einde van hun levensduur. Met name in de jaren 70 en 80 is	20%	max.€ 2.000.000

	het areaal van kapitaalgoederen in korte tijd enorm uitgebreid. Deze zijn nu aan vervanging toe. Er nadert een golf aan grootschalig onderhoud en een vervangingsopgave van deze kapitaalgoederen.		
18	Als gevolg van onvoldoende personele capaciteit, toenemende Woo-verzoeken en hoog ziekteverzuim ontstaat een tekort aan beschikbare medewerkers voor reguliere werkzaamheden en projecten, waardoor reguliere vertragingen, kwaliteitsverlies en extra kosten voor externe inhuur ontstaan en nieuwe initiatieven niet kunnen worden opgepakt.	50%	max.€ 1.000.000
19	De Algemene Uitkering valt lager uit dan begroot als gevolg van onzekerheden in rijksbeleid, de uitwerking van de nieuwe normeringssystematiek en/of de herijking van het gemeentefonds.	50%	max.€ 2.500.000
20	Schade of extra beheerkosten door weersinvloeden	50%	max.€ 400.000
21	Als gevolg van onvoldoende stijgende woningprijzen en hogere beheerskosten bestaat de kans dat het ingelegde kapitaal in B.V. Elementen Spijkenisse niet meer helemaal terugbetaald kan worden.	10%	max.€ 2.000.000
22	Garantieverplichtingen aan woningbouwcorporaties of verenigingen worden ingeroepen.	3%	max.€ 5.800.000
23	De gemeente vraagt i.v.m. netcongestie vervroegd stroomaansluitingen voor nieuwbouwontwikkelingen van de komende tien jaar aan. Bij de aanvraag hoort een aanbetaling van 20%. Waarschijnlijk betaalt het rijk de aanbetaling, maar mogelijk moet de gemeente de de factuur betalen en doorberekenen aan de initiatiefnemer.	5%	max.€ 2.500.000
24	Als gevolg van tegenvallende resultaten bij de deelnemingen in BNG, Evides en Reinis bestaat de kans dat het gerealiseerde	25%	max.€ 500.000

	dividend lager is dan begroot, waardoor er een begrotingstekort ontstaat.		
25	Bij het bepalen en uitvoeren van het gemeentelijk beleid kan het zijn dat er sprake is van belangentegenstellingen. Dit kan soms leiden tot juridische procedures. Naast het risico van juridische kosten brengt dit ook het risico van schadeclaims met zich mee.	PM%	Max. PM

Totaal van alle risico's
Totaal grote risico's: € 74.650.000
Overige risico's: € 16.262.500
Totaal alle risico's: € 90.912.500

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 90.912.500) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Benodigde weerstandscapaciteit
Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Onderstaande tabel toont de resultaten van de risicosimulatie.

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentage

Percentage	Bedrag
5%	€ 6.243.525
10%	€ 7.519.159
15%	€ 8.493.110
20%	€ 9.350.842
25%	€ 10.125.061
30%	€ 10.861.761
35%	€ 11.579.348
40%	€ 12.299.666
45%	€ 12.995.432
50%	€ 13.697.354
55%	€ 14.425.672
60%	€ 15.172.294

65%	€ 15.922.614
70%	€ 16.738.533
75%	€ 17.608.828
80%	€ 18.582.415
85%	€ 19.742.042
90%	€ 21.223.413
95%	€ 23.614.580

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 21.223.413 (benodigde weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Nissewaard bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Het uitgangspunt is dat de risico's afgedekt worden met de algemene reserve. Een aantal bestemmingsreserves kunnen naar hun aard ook als algemene reserve worden beschouwd. Deze reserves zijn daarom meegenomen als “dekking”.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	31/12/2026	31/12/2027	31/12/2028	31/12/2029	31/12/2030
Algemene reserve	59.037	52.683	52.572	52.523	52.473
Reserve Beheer	8.760	7.450	4.923	4.178	4.183
Reserve Sociaal Domein	13.081	300			
Totale weerstandscapaciteit	80.878	60.433	57.495	56.700	56.656
Benodigde weerstandscapaciteit	21.223	21.223	21.223	21.223	21.223
Weerstandsratio	3,81	2,85	2,71	2,67	2,67

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

Risico's:	Weerstandscapaciteit:
Bedrijfsproces Financieel Imago / politiek Informatie / strategie Juridisch / Aansprakelijkheid Letsel / Veiligheid	Algemene reserve Reserve Beheer Reserve Sociaal Domein

Materieel Milieu Personeel / Arbo Product	
Weerstandsvermogen	

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen	= Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapaciteit

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente Nissewaard valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Kengetallen

Met ingang van 2015 is de gemeente verplicht om in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de 5 bij ministeriële regeling voorgeschreven kengetallen op te nemen. Hier vindt u een uitleg per kengetal. De kengetallen voor 2025 t/m 2030 ziet u daarna.

Solvabiliteitsratio

Deze ratio geeft inzicht in de mate waarop de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dus een laag ratio betekent dat de gemeente relatief weinig eigen vermogen heeft en daarbij niet goed in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
(Totaal eigen vermogen / Totaal van eigen - en vreemd vermogen) x 100%

Netto schuldquote

Deze quote geeft inzicht in de schuldenlast; geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen in de exploitatie die drukken op de eigen organisatie.
Deze quote is inclusief de geleende gelden die doorgeleend worden. ((Geleende gelden verminderd met de eigen middelen)/saldo van de baten) x 100%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen
Deze quote geeft inzicht in de schuldenlast; geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen in de exploitatie die drukken op de eigen organisatie.
Deze quote is de netto schuldquote waarbij de geleende gelden die doorgeleend worden niet meegenomen worden. (Geleende gelden vermindert met de eigen middelen en de doorgeleende gelden)/saldo van de baten x 100%

Grondexploitatie
Het kengetal drukt de boekwaarde van de grondpositie uit in een % van de totale baten. Een hoge grondexploitatie betekend een grote boekwaarde. Hierbij kan de gemeente risico lopen dat deze boekwaarde, bij verkoop gronden, niet volledig gerealiseerd worden. Aan de andere kant kan een hoge grondexploitatie betekenen dat bij verkoop de opbrengsten (incidenteel) gebruikt kunnen worden om de schuldenlast af te bouwen.
(Totaal niet in exploitatie genomen gronden + totaal bouwgronden in exploitatie) / saldo van de baten x 100%

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Bij een negatief % zijn de structurele lasten groter dan de structurele baten. Daarbij is het risico is dat er tekorten in de begroting/jaarrekening ontstaan. ((structurele baten –structurele lasten) + (structurele onttrekkingen reserves –structurele toevoegingen reserves) / saldo van de baten) x 100%.

Belastingcapaciteit
Het kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt t.o.v. het landelijk gemiddelde. Hierbij is de belastingcapaciteit van 100% precies gelijk aan het landelijk gemiddelde. Hierin zijn de OZB-lasten, rioolheffing, afvalstoffenheffing en de eventuele heffingskorting betrokken. Dit zijn de belangrijkste inkomstenbronnen voor de gemeente. Een lage belastingcapaciteit geeft aan dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.
(OZB + rioolheffing + afvalstoffenheffing + heffingskorting voor een gezin) / woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin) x 100%.
Om de kengetallen in perspectief te kunnen plaatsen zijn de waarden van de kengetallen in te delen in 3 categorieën. Deze categorieën sluiten aan bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden (2016). Categorie A is het minst risicovol, categorie C het meest.

Kengetallen	Categorie A laag risico	Categorie B middel risico	Categorie C hoog risico
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De ratio weerstandsvermogen van 3,81 per 1/1/2027 in combinatie met onderstaande kengetallen geeft aan dat de gemeente zich in een solide situatie bevindt om risico's zorgvuldig af te dekken en voldoende eigen vermogen heeft om tegenvallers op te vangen. Het is echter wel van belang om de ontwikkeling hiervan goed te blijven volgen.

	Verloop van de kengetallen					
	Jaarstukken 2025	Primitief 2026	Begroting 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029	Meerjaren raming 2030
Netto schuldquote	54,20%	74,90%	63,56%	66,59%	65,02%	62,30%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	46,40%	67,00%	55,61%	59,17%	58,31%	56,40%
Plafond schuldquote	130,00%	130,00%	130,00%	130,00%	130,00%	130,00%
Solvabiliteitsratio	32,15%	24,30%	26,59%	23,54%	22,80%	22,29%
Ondergrens solvabiliteit	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
Structurele exploitatieruimte	8,02%	1,90%	1,16%	-1,26%	-1,53%	-2,26%
Grondexploitatie	2,56%	11,00%	2,54%	2,62%	2,64%	2,63%
Belastingcapaciteit	92,00%	90,00%	90,00%	90,00%	90,00%	90,00%

Integrale beoordeling kengetallen

Het ministerie van Binnenlandse Zaken werkt met vijf financiële kengetallen die inzicht geven in de financiële positie en ontwikkeling van een gemeente. De kengetallen worden ingedeeld in drie categorieën: minst risicovol, enig risico en meest risicovol. Gezamenlijk geven deze kengetallen een breed beeld van de financiële weerbaarheid en wendbaarheid van de gemeente.

De kengetallen Netto schuldquote, Solvabiliteitsratio en Grondexploitatie geven inzicht in de weerbaarheid van de gemeente: in hoeverre is de gemeente in staat om financiële tegenvallers op te vangen? De kengetallen Structurele exploitatieruimte en Belastingcapaciteit geven inzicht in de wendbaarheid: in hoeverre kan de gemeente haar financiële positie aanpassen wanneer omstandigheden veranderen?

<u>Weerbaarheid</u>

Het gemiddelde beeld van de financiële kengetallen laat zien dat de weerbaarheid van de gemeente Nissewaard goed is. De gemeente beschikt daarmee over een solide financiële basis en heeft voldoende mogelijkheden om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen. Dit biedt een belangrijke mate van financiële stabiliteit en ruimte om eventuele ontwikkelingen in de toekomst op te vangen.

<u>Wendbaarheid</u>

De wendbaarheid van de gemeente is beperkter, wat betekent dat het aanpassen van de begroting aan veranderende omstandigheden niet altijd direct mogelijk is. Tegelijkertijd biedt de belastingcapaciteit van 90%, die onder het landelijk gemiddelde ligt, ruimte om de lokale belastingen indien nodig aan te passen. Hierdoor beschikt de gemeente over een potentiële aanvullende inkomstenbron om financiële tegenvallers of veranderende omstandigheden op te vangen. De belastingcapaciteit valt daarom binnen de categorie laag risico.

Het structurele exploitatiesaldo laat zien in hoeverre structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Voor de jaren 2028 en verder wordt de structurele exploitatieruimte negatief

geraamd. Dit betekent dat hier een belangrijk aandachtspunt ligt en dat de gemeente alert moet blijven op de ontwikkeling van de structurele lasten en baten. Tegelijkertijd vormt de goede weerbaarheid een belangrijke basis om deze ontwikkeling beheerst en tijdig bij te sturen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Nissewaard heeft ruim 100 km^2 openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Daarnaast beschikt de gemeente Nissewaard over 244 accommodaties (peildatum 30-06-2025). Al deze kapitaalgoederen dienen te worden onderhouden en aan het einde van hun levensduur te worden vervangen. Gelet op de duurzaamheid (leeftijd en technische staat) van de kapitaalgoederen is continue budgettaire bewaking van middelen noodzakelijk.
Deze paragraaf, in combinatie met de onderliggende beleids- , onderhouds- en beheerplannen, geeft inzicht in de stand van onderhoud van de kapitaalgoederen.

Beschrijving kapitaalgoederen

Voor het begrotingsjaar 2027 gaat het om de volgende kapitaalgoederen:

Kapitaalgoed	Aantal	Gebruiksgroep
Accommodaties	38	Bijzondere objecten
	27	Binnensport
	7	Buitenruimte (terreinen)
	30	Buitensport
	33	Commercieel Vastgoed (inclusief Bedrijfsruimten)
	58	Onderwijs
	12	Parkeervoorziening
	28	Sociaal Culturele objecten
	9	Werkgebouwen/rayons
	2	Woningen
	244	**Totaal**
Riolering	451 km	Vrijverval riolering
	80 km	Persleiding en drukriolering
	461	Gemalen en pompunits
Wegen	3.180.000 m^2	Elementenverharding
	852.000 m^2	Asfaltverharding
	87.000 m^2	Halfverharding
Civieltechnische kunstwerken	266	Bruggen
	8	Tunnels
	125	Keermuren
	35	Steigers en vlonders
	26	Geluidschermen
	33	Trappen
Openbare verlichting	17.533	Lichtmasten
	17.994	Armaturen

Water	163 km 550 103 km	Watergangen Duikers Beschoeiing
Groen	4..481.775 m^2 ca 38.000	Gazon en beplanting Bomen
Spelen	264 1.350	Speellocaties Speelvoorzieningen
Verkeer	19	Verkeersregelinstallaties

Algemeen beleidskader

Voor het opstellen van de beleids- , meerjaren onderhouds-, en beheerplannen wordt het kader gevormd door de volgende regelgeving:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gemeenten
- De Financiële verordening gemeente Nissewaard, 2025
- De Nota Activabeleid, 2021

Specifieke beleidsplannen en uitvoeringsprogramma's

- Kadernota Accommodatiebeleid, 2013
- Uitvoeringsprogramma II Accommodaties 2014-2018
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR), 2014

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het programma Schoon, Heel en Veilig.
Voor de accommodaties wordt gebruik gemaakt van meerjaren onderhoudsplannen.
In onderstaand overzicht wordt weergegeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de meerjaren onderhoudsplannen en de actualisatie van de beheerplannen.

Overzicht beleids-, meerjaren onderhouds- en beheerplannen begrotingsjaar 2027:

Meerjaren onderhoudsplannen/ Beheerplannen	Jaartal vaststelling	Jaartal actualisatie	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Accommodaties	2026	Jaarlijks	Ja	Nee
Riolering & Stedelijk water (IGWP)	2025	2030	Ja	Nee
Wegen	2021*	2026 / 2027	Ja	Nee
Civieltechnische kunstwerken	2021*	2026 / 2027	Ja	Nee
Openbare verlichting	2021*	2026 / 2027	Ja	Nee
Spelen	2016*	2026 / 2027	Ja	Nee
Groen	2018*	2026 / 2027	Ja	Nee

Verkeer (VRI)	2021*	2026 / 2027	Ja	Nee

* In 2026 is voor het beheer van de openbare ruimte een beheer- en uitvoeringsplan openbare ruimte 2027-2030 opgesteld welke is opgenomen in de begroting en het investeringsschema van de meerjarenbegroting 2027-2030. Dit uitvoeringsplan wordt jaarlijks geactualiseerd en zal in het 1e kwartaal van 2027 aan de raad worden gepresenteerd. Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van een Strategisch Assetmanagementplan (SAMP) met beheerplannen waarin de onderhoudslasten in de toekomst worden geëgaliseerd met een voorziening.

Accommodaties

Het betreft hier het in stand houden, beheren en exploiteren van het gemeentelijke vastgoed.
De uitvoering van het onderhoud wordt afgestemd conform de huidige onderhoudskwaliteit zoals gehanteerd in de meerjaren onderhoudsbegroting (MJOB).
Zo'n 60% van de objecten in de vastgoedportefeuille is over driekwart van de economische levenduur en dit is van invloed op de onderhoudsbehoefte. Grote onderhoudskosten (buitenste schil) komen vanaf 20-30 jaar.

Onderwijsaccommodaties

De gemeente Nissewaard heeft binnen de gemeentegrenzen 58 onderwijsgebouwen. Hiervan zijn er vijf in eigendom van de gemeente. Bij deze vijf scholen voert de gemeente het onderhoud uit, bij de overige scholen is dit de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

Onderhoud kapitaalgoederen accommodaties

Onderhoud kapitaalgoederen accommodaties wordt binnen deze paragraaf gesplitst in vier componenten:

1. Onderhoud kapitaalgoed opstallen
2. Investeringen
3. Sportterreinen
4. Parkeerinstallaties

1. Onderhoud kapitaalgoed opstallen

Voor het totale onderhoud is in de primitieve begroting 2027 een budget beschikbaar van € 6.131K. Op basis van de geactualiseerde meerjaren onderhoudsbegroting is het benodigde onderhoudsbudget voor 2027 bijgesteld naar € 6.517K met een geraamde onttrekking uit de onderhoudsreserve met een bedrag van € 52K en aanvulling van € 334K vanuit de SPUK subsidie. In de onderstaande tabel is het benodigde budget per onderhoudssoort weergeven.
(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Budget 2027
Begroting Planmatig onderhoud	4.324
Begroting Preventief onderhoud	1.187
Begroting Correctief onderhoud	1.006
Totaal	**6.517**
Totaal beschikbaar budget	6.131
Subsidie SPUK BTW Sport	334

Onttrekking reserve onderhoud	52

- De hier weergegeven bedragen zijn inclusief niet verrekenbare BTW conform de budgetten in het financiële pakket ERPx. Voor de niet verrekenbare BTW, in verband met het Sportbesluit, wordt separaat subsidie aangevraagd.
- De benodigde budgetten ten aanzien van preventief – en correctief onderhoud zijn bepaald aan de hand van realisatiecijfers van de afgelopen jaren en de meerjaren onderhoudsbegrotingen.
- De benodigde budgetten ten aanzien van planmatig onderhoud worden jaarlijks bepaald aan de hand van inspecties en de meerjaren onderhoudsbegrotingen, welke op basis van de inspecties jaarlijks worden geactualiseerd.
- Bij een onderschrijding van het jaarlijkse beschikbare onderhoudsbudget in de gemeentelijke financiële begroting wordt het overschot van dat jaar gestort in de reserve onderhoud. Bij een overschrijding van het jaarlijkse beschikbare onderhoudsbudget in de gemeentelijke financiële begroting wordt het tekort van dat jaar onttrokken uit de reserve onderhoud. Aan deze systematiek ligt altijd een meerjaren onderhoudsplan ten grondslag.

Prognose onderhoudsreserve

Het geprognosticeerde aan de reserve onderhoud te onttrekken tekort bedraagt € 52K. Aan het einde van 2027 wordt de werkelijke financiële stand van zaken in beeld gebracht. De stand van de reserve onderhoud bedraagt € 5.610K (stand 1 januari 2026).

2. Investeringen

In 2027 zijn een aantal investeringsprojecten gepland, welke zijn weergegeven in onderstaande tabel:*(bedragen x € 1.000)*

Project	Budget 2027
C2000 Parkeergarages	660
Betaalterminals garages	100
Meubilair wijkcentra	88
Inrichting en vervanging meubilair bedrijfsrestaurant	60
Vervanging afvalscheidingsprullenbakken Stadhuis 30 stuks	30
Meubilair JOT	30
Buitensport werktuigbouwkundig 2027	21
C2000 Meldkamer	17
Totaal	**1.006**

3. Sportterreinen

Voor het totale reguliere onderhoud aan sportterreinen is in 2027 een budget beschikbaar van € 578K. Op basis van de lopende onderhoudscontracten en een trendanalyse op gerealiseerde uitvoeringswerkzaamheden is de verwachting dat het beschikbare budget in 2027 toereikend is.

4. Parkeerinstallaties

Voor het dagelijks en preventief onderhoud aan de parkeerinstallaties is in 2027 een budget beschikbaar van € 221K. Op basis van de geactualiseerde meerjaren onderhoudsbegroting (MJOB) is het benodigde onderhoudsbudget voor 2027 bepaald.

Openbare ruimte

Naast accommodaties bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen die erg belangrijk zijn voor het welzijnsgevoel van de inwoners.

Wettelijk kader

Er bestaat geen specifieke wet die bepaalt hoe de openbare ruimte moet worden beheerd. Wel bestaat er een 'zorgplicht' per beheerdiscipline en heeft de gemeente met wet- en regelgeving te maken vanuit het rijk en de provincie. De 'zorgplicht' is vastgesteld in het Burgerlijk Wetboek en stelt eisen aan technische veiligheid. De wet regelt in algemene zin wanneer een rechtspersoon aansprakelijk gesteld kan worden voor schade. Voor de openbare ruimte betekent dit dat de gemeente moet kunnen aantonen regelmatig onderhoud te plegen en de technische staat van objecten inspecteert, zodat de veiligheid in de openbare ruimte gehandhaafd blijft. Als de gemeente dit niet of in onvoldoende mate doet kan zij aansprakelijk gesteld worden voor nalatigheid. In wettelijke bepalingen worden geen eisen gesteld aan de beeldkwaliteit van een gebied

Specifiek beleidskader

De kaders voor het opstellen van beleids- en beheerplannen is vastgelegd in het door de raden van Bernisse en Spijkenisse in oktober 2014 vastgesteld Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). Deze kaders worden nog steeds gehanteerd en toegepast. In 2026 is een start gemaakt het opstellen van een nieuw IBOR in de vorm van een Strategisch Assetmanagement Plan (SAMP).
In het volgende schema wordt per kapitaalgoed het kader weergegeven welke in het IBOR is vastgesteld. Daarnaast wordt weergegeven welke middelen in 2027 beschikbaar zijn voor het dagelijks en groot onderhoud van het desbetreffende kapitaalgoed. In deze middelen zijn ook de kapitaallasten meegenomen van eerdere (vervangings)investeringen.

De vervangingsinvesteringen voor riolering worden op basis van het integraal gemeentelijk watertakenplan (IGWP) beschikbaar gesteld. Voor de overige kapitaalgoederen is in 2026 een integraal uitvoeringsplan opgesteld waarbij de benodigde (vervangings)investeringen zijn opgenomen in het meerjaren investeringsschema van de begroting 2027-2030.

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed	Beleidskader IBOR	Budget 2027
Riolering	Voldoen aan de zorgplicht welke is vastgelegd in de wet Milieubeheer en welke is verankerd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).	5.659
Wegen	Aan de gebruikers van de openbare ruimte een kwaliteit van verhardingen aanbieden op niveau B conform de CROW normering.	15.805

Openbare verlichting	De gemeente dient zorg te dragen voor een goed werkende openbare verlichting zodat de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid daarmee worden gediend.	1.616
Water	Voldoen aan de wettelijke watertaken.	1.708
Groen	Het openbaar groen sluit aan op de omgeving en heeft een goed onderhouden uitstraling waarbij gedifferentieerd beheer kan worden toegepast (conform de CROW normen).	7.069
Spelen	De gemeente wil haar jongere inwoners voldoende uitdagende, afwisselende, duurzame en veilige mogelijkheden bieden om te spelen (veiligheid conform het Warenwetbesluit attractie en speelvoorzieningen).	1.002
Verkeer	Het in stand houden van de in- en externe bereikbaarheid van de gemeente. Naast bereikbaarheid heeft het bieden van veiligheid prioriteit.	714
Totaal		**33.573**

Financiering

Inleiding

Hier leest u meer over de financiering van de gemeente Nissewaard. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat gemeenten jaarlijks een paragraaf financiering opnemen in zowel de begroting als de jaarrekening. De kaders voor het beleid van de gemeente Nissewaard ten aanzien van de treasuryfunctie zijn vastgelegd in het Treasurystatuut Nissewaard 2026 en nader uitgewerkt in de toelichting en bijlagen. Hierbij is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van toepassing. Deze wet schept een bindend kader voor een verantwoorde en professionele inrichting van de treasuryfunctie. De wet Fido heeft als belangrijkste uitgangspunten het bevorderen van een solide financieringswijze met als doel het voorkomen van grote fluctuaties in de rentelasten, het bevorderen van transparantie en de kredietwaardigheid, alsmede het beheersen van renterisico's. De paragraaf in de begroting geeft voor het komende jaar en het meerjarig perspectief een weergave van de beleidsvoornemens en de uitwerking van het Treasurystatuut Nissewaard 2026. In de financieringsparagraaf van het jaarverslag komen de resultaten van de uitvoering, alsmede de verantwoording daarover tot uitdrukking. De paragraaf beschrijft ook de economische ontwikkelingen in de wereld en het eurogebied en gaat in op de ontwikkelingen op de financiële markten. Deze ontwikkelingen hebben invloed op de financieringsfunctie.

Terugblik / vooruitblik

In 2025 groeide de Nederlandse economie met 1,9 procent, meer dan de groei van 1,1 procent het jaar ervoor. De prognose voor 2026 is 1,4 en voor 2027 1,1 procent. Naast de gematigde economische groei was er sprake van een relatief hoge inflatie van 3,2 procent in 2025. Voor 2026 wordt 2,3 en voor 2027 2,1 procent geprognosticeerd.

De arbeidsmarktkrapte is in 2025 geleidelijk wat afgenomen. Er was een toename te zien in het aantal ontslagaanvragen. Meer bedrijven voeren reorganisaties door met het oog op een besparing op loonkosten. Het aantal vacatures daalde verder, voor het eerst sinds eind 2021 zijn er minder vacatures dan werklozen. Echter, nog steeds was er een groei van het aantal banen maar het arbeidsaanbod groeide minder hard dan in voorgaande jaren. Ook in 2026 en 2027 verwachten we een gematigde groei van de werkgelegenheid, die lager ligt dan de groei van het arbeidsaanbod. Vooral in de marktsector is de werkgelegenheidsgroei beperkt. Hierdoor stijgt de werkloosheid langzaam verder tot 4,3 procent van de beroepsbevolking in 2027.
In lijn met de inflatie zijn de rentes op de geld- en kapitaalmarkt het afgelopen jaar gestegen. Van de lange rente wordt verwacht dat deze de komende jaren gemiddeld op ongeveer 2,9 procent blijft staan.
Het overheidstekort loopt op van -1,6 procent bbp in 2025 naar -2,6 procent in 2026 doordat de uitgaven harder stijgen dan de inkomsten. Dit komt met name doordat de uitgaven incidenteel hoger zijn dan vorig jaar. De overheid
moet namelijk eenmalig € 8,2 miljard euro bijstorten voor het overzetten van de defensiepensioenen naar het ABP. Deze uitgavenpost verdwijnt in 2027 weer uit de begroting, waardoor het EMU-saldo verbetert naar -1,9 procent bbp. De uitgaven op de korte termijn nemen vooral toe door de intensiveringen in defensie, en de stijgende uitgaven aan zorg en sociale zekerheid (ondanks de voorgenomen ombuigingen in het coalitieakkoord).
De referentiewaarde voor het EMU-saldo voor het begrotingsjaar 2027 voor Nissewaard is € 19.8 miljoen (Bron: Septembercirculaire 2026).

Financiering

De investeringen en uitgaven van de gemeente worden gefinancierd door het aantrekken van langlopende vaste geldleningen en we maken gebruik van het opnemen van kasgeld (een lening met een looptijd van maximaal één jaar). In overeenstemming met de geldende theorie dat een overheid door een financiering in de behoefte van de inwoners kan voorzien, terwijl door de rentelasten de kosten van het gebruik ook door de huidige gebruikers wordt gedragen. Dit principe is door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten beschreven in de handreiking Houdbare Gemeentefinanciën.

De financieringsmogelijkheid is wettelijk beperkt om de kredietwaardigheid en betrouwbaarheid van overheid als crediteur te waarborgen. De belangrijkste criteria hierbij zijn de kasgeldlimiet voor de verhouding tussen korte en langlopende leningen en de rente risiconorm om de aflossingsverplichting niet te concentreren in een boekjaar.

In het algemeen kan worden gesteld dat bij financiering van eigen behoefte er een zekere keuzevrijheid voor de gemeente is. In het geval van eigen financiering worden de volgende criteria gehanteerd:

- de financiering is flexibel;
- de financiering moet tegen de laagste kosten geschieden;

- de risico’s verbonden aan de financiering moeten beheersbaar zijn en passen binnen de Wet Fido;
- er wordt rekening gehouden met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

De financieringspositie van de gemeente wordt in belangrijke mate bepaald door de grondexploitatie en het investeringsvolume. Als gevolg van de toegenomen investeringsopgave verwachten wij de komende jaren een jaarlijkse financieringsbehoefte van € 20 miljoen (aanvullend op de herfinanciering). Wij financieren dit met langlopende vaste geldleningen. In de begroting houden wij rekening met een rentepercentage van 3,1 procent.

De verwachte opgenomen leningenportefeuille bedraagt per 31 december 2027 € 212.5 mln. De verwachte omvang van de uitgezette leningenportefeuille bedraagt per 31 december 2027 € 23,1 mln.

Kasgeld
Het kasgeldbeheer vindt gecentraliseerd binnen de gemeente plaats. Overtollige middelen kunnen aan toegestane marktpartijen, zoals vermeld in de vastgestelde toelichting op het treasurystatuut en de regeling treasury worden uitgezet. Het aantrekken van kortlopende middelen zal overigens qua omvang steeds moeten plaatsvinden binnen het door de wet Fido vastgestelde plafond van de kasgeldlimiet. Aangezien de financieringsfunctie niet ten doel heeft als 'profit center' te fungeren is het doel het zo efficiënt mogelijk beheren van de inkomende en uitgaande geldstromen. De gehanteerde meerjarige liquiditeitsplanning wordt steeds verder verfijnd. In het kader van zo efficiënt mogelijk factureren en het verkrijgen van (snelle) betaling zal zoveel mogelijk met automatische incasso’s worden gewerkt. De gemeentelijke heffingen worden opgelegd met de mogelijkheid tot automatische incasso van de in rekening gebrachte termijnen. Het streven blijft daarbij een zo hoog mogelijke deelnemingsgraad te bereiken.

Overtollige middelen
In de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden en het treasurystatuut is opgenomen dat de gemeente onder strikt bepaalde voorwaarden overtollige middelen aan financiële instellingen met een minimale AA-rating in de Europese Economische Ruimte (EER) mag uitzetten. Door de intrede van het schatkistbankieren is dit beperkt. Overtollige middelen dienen thans aangehouden te worden in de schatkist door middel van een rekening-courantverhouding met de Staat der Nederlanden.

Dividenden
De gemeente Nissewaard heeft een aantal deelnemingen of neemt deel in het kapitaal van diverse vennootschappen. Dit betreffen de volgende vennootschappen: BNG Bank, Stedin Holding N.V., B.V. Gemeenschappelijke Bezit Evides en N.V. Reinis. Voor het aandelenbezit in deze entiteiten ontvangt de gemeente Nissewaard dividend. Voor het jaar 2027 wordt rekening gehouden met € 1,9 miljoen, in 2028 tot en met 2030 wordt rekening gehouden met een dividendopbrengst van € 1,9 miljoen tot € 2,1 miljoen.

Hierna een overzicht van de begrote dividenden.

	2026	2027	2028	2029	2030

	DIVIDENDEN NUTSBEDRIJVEN					
Stedin		1.142.000	1.317.000	1.292.000	1.465.000	1.465.000
Evides		264.129	264.129	264.129	264.129	264.129
	DIVIDENDEN OVERIG					
BNG		65.000	65.000	65.000	65.000	65.000
Reinis			300.000	300.000	300.000	300.000
		1.471.129	**1.946.129**	**1.921.129**	**2.094.129**	**2.094.129**

Het grootste verschil tussen 2027 en 2026 komt doordat er in 2026 geen dividend wordt verwacht van Reinis. Doorzaak hiervan is de toetreding van Voorne aan Zee en het daarmee samenhangende extra uitgekeerde dividend in 2025. Voorts verwacht Stedin op basis van gemiddelde prognoses in 2027 een hoger dividend (+€ 175.000) uit te keren dan in 2026.

Risicobeheer

Valuta en koersrisico's

De gemeente Nissewaard heeft geen posities in vreemde valuta en loopt hierdoor geen risico met vreemde valuta. De in bezit zijnde effecten zijn gewaardeerd tegen verkrijgingswaarde of lagere marktwaarde en geven nauwelijks risico’s.

Renterisico's

De wet Financiering decentrale overheden heeft aan het voorkomen van renterisico’s een wettelijk kader toegevoegd in de vorm van een kasgeldlimiet en een renterisiconorm. De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met rentetypische looptijd korter dan één jaar. De belangrijkste vormen zijn daggeld- en kasgeldleningen en rekening-courantkrediet. De kasgeldlimiet is wettelijk vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Het verstrekken van gelden geschiedt uit hoofde van de publieke taak en bij het afsluiten van de financieringsovereenkomst worden ter beperking van het risico zekerheden gesteld. Bij de aanvang van het begrotingsjaar 2027 bedraagt de portefeuille van de verstrekte leningen € 27,3 mln. Ten behoeve van de verstrekte leningen aan de Stichting Vereniging gebouwen Hekelingen is een hypothecaire leningovereenkomst gesloten. Voor de overige verstrekte leningen zijn geen zekerheden gesteld. Het risico bij deze leningen is hoger.

Debiteurenrisico

Over het debiteurenrisico kan in grote lijnen een onderverdeling worden gemaakt naar gewone handelsdebiteuren, debiteuren gemeentegaranties, belastingdebiteuren en debiteuren sociale uitkeringen. Op elk gebied wordt er een actief invorderingsbeleid gevoerd zo nodig voorzien van een actief aanmaningsbeleid. Als volgende stap na het aanmanen worden vorderingen in handen gesteld van een extern deurwaarderskantoor en in het geval van sociale uitkeringen eventueel nog in handen van een sociaal rechercheur. Bij het voeren van een debiteurenadministratie en het bewaken van de tijdige invordering blijven risico's van oninbaarheid aanwezig. Om de hiermee samenhangende risico’s zo goed mogelijk af te dekken, zijn er voor alle situaties binnen de uitvoerende teams regels opgesteld en worden in voorkomend geval voorzieningen getroffen.

Risico's garanties en borgstellingen
De gemeente Nissewaard ondersteunt diverse organisaties binnen haar gemeente bij het financieren van hun investeringen, indien deze organisaties niet zelf bij een geldgever terecht kunnen of wanneer een geldgever extra zekerheid behoeft. In tegenstelling tot de daling van de verstrekte leningen bij corporaties nemen de borgstellingen toe. Dit geeft aan dat corporaties meer vreemd geld ter financiering hebben aangetrokken, waarvoor gemeenten borgstellingen hebben verstrekt.

Voor de gemeente Nissewaard is dit een gunstige ontwikkeling. Het risico met betrekking tot de verstrekte lening van de corporaties neemt hierdoor af of verdwijnt zelfs. Als gevolg van de herfinanciering bij banken door de corporaties ontstaat een lager risico, omdat de waarborgfondsen een groot deel van het financieringsrisico gaan afdekken. De beschreven waarborgfondsen hebben een Triple A status en zijn solide instellingen, die voldoende waarborg bieden om de financiers te kunnen betalen, indien een corporatie niet aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen kan voldoen. De gemeente Nissewaard loopt samen met het Rijk als achtervang een minimaal risico. De kans dat een gemeente als borg wordt aangesproken of dat de rente- en aflossingsverplichtingen niet worden voldaan blijft altijd aanwezig. Het risico wordt als gering beschouwd vanwege de achtervang functie en de gestelde zekerheden. Het volgende overzicht geeft aan voor welk bedrag de gemeente Nissewaard risico loopt op garanties en borgstellingen.

Garanties in euro's (x 1.000)	Ultimo 2025
	risico
Volkshuisvestingsgroep Woonbron Maasoevers	32.810
Woontrefpunt Maasdelta	84.910
Stichting Leeuw van Putten	24.989
Woningstichting De Zes Kernen	16.237
Woonzorg Nederland	8.105
Stichting Woonkompas	6
Stichting Careyn	9.605
S.O.R.	20

Stichting Hef Wonen	28
Diverse rechtspersonen	5.737
Particuliere eigenaren Gemeente garantie oud	109
Totaal	**182.556**

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet wordt genoemd in de uitvoeringsregeling van de wet Fido (Financiering decentrale overheden). Deze limiet stelt een grens aan de korte financiering die gemeenten hanteren voor de financiering van lopende uitgaven om tijdelijke liquiditeitstekorten op te vangen.

Een gemeente mag slechts een beperkt deel van de begroting met kort geld financieren. Een langere vastlegging van de geleende middelen zorgt voor een beter voorspelbare rentelast.

De bovengrens is gesteld op een bedrag ter grootte van een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente, met een minimum van € 300.000.

In het overzicht hieronder wordt de kasgeldlimiet in 2027 in beeld gebracht.

De Wet Fido geeft aan dat de kasgeldlimiet niet mag worden overschreden. Indien een overschrijding voor het derde achtereenvolgende kwartaal geschiedt, dan dient de toezichthouder daarvan middels een rapportage op de hoogte te worden gebracht en dient een plan te worden overgelegd waarin is vermeld hoe de gemeente binnen de kasgeldlimiet blijft.

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting	€ 453.393	€ 453.393	€ 453.393	€ 453.393
Grondslagpercentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
1 Toegestane kasgeldlimiet	**€ 38.538**	**€ 38.538**	**€ 38.538**	**€ 38.538**
Opgenomen gelden < 1 jaar	€ 1.700	€ 7.000	€ 15.000	€ 16.000
Schuld in rekening-courant	€ 80	€ 4.600	€ 20	€ 90
Gestorte gelden door derden < 1 jaar				
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
2 Vlottende schuld	**€ 1.780**	**€ 11.600**	**€ 15.020**	**€ 16.090**
Contante gelden in kas	€ 30	€ 30	€ 30	€ 30
Tegoeden in rekening-courant	€ 16.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 12.000
Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
3 Vlottende middelen	**€ 16.030**	**€ 17.030**	**€ 17.030**	**€ 12.030**
4 Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet	€ 38.538	€ 38.538	€ 38.538	€ 38.538
Totaal netto vlottende schuld	-€ 14.250	-€ 5.430	-€ 2.010	€ 4.060
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	€ 52.788	€ 43.968	€ 40.548	€ 34.478

Renterisiconorm

Gemeenten lopen renterisico's als de rente van de vaste schulden wordt aangepast als gevolg van herfinanciering. Het is van belang dat de leningenportefeuille met een zekere meerjarige spreiding van de herfinanciering is opgebouwd. Hierdoor wordt het renterisico beperkt en kunnen grote fluctuaties in de rentelasten worden vermeden. De renterisiconorm biedt het kader om renterisico's binnen de leningenportefeuille te beperken. De norm is een bedrag ter grootte van een percentage (20%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente, met een minimum van € 2.500.000.

Hieronder is een staat opgenomen, waarin de renteherzieningen en de aflossingen in beeld worden gebracht. De renterisiconorm wordt niet overschreden.

	Renterisiconorm	2027	2028	2029	2030
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g				
1	**Netto renteherziening op vaste schuld**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
2a	Te betalen aflossing	€ 20.372	€ 21.064	€ 19.700	€ 20.472
2b	Te ontvangen aflossing	€ 4.226	€ 3.226	€ 3.225	€ 3.225
2	**Netto aflossing**	**€ 16.146**	**€ 17.838**	**€ 16.475**	**€ 17.247**
3	Renterisico	€ 16.146	€ 17.838	€ 16.475	€ 17.247
4	Renterisiconorm	€ 90.679	€ 84.558	€ 84.097	€ 85.091
	Ruimte onder renterisiconorm	**€ 74.533**	**€ 66.720**	**€ 67.622**	**€ 67.844**
	Berekening renterisiconorm				
	Begrotingstotaal jaar T	€ 453.393	€ 422.790	€ 420.484	€ 425.457
	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	**Renterisiconorm**	**€ 90.679**	**€ 84.558**	**€ 84.097**	**€ 85.091**

Schatkistbankieren

Als gevolg van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden moeten gemeenten hun overtollige middelen dagelijks afstorten in de rekening courant die aangehouden wordt bij het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën. Aanwending van de middelen is slechts toegestaan ten behoeve van de publieke taak. Ten behoeve van het afstorten geldt een drempelbedrag, waardoor het bankrekeningsaldo door de afroming niet op € 0 uitkomt. De drempel bedraagt 2 procent van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000 . De drempel voor de gemeente Nissewaard bedraagt € 9.088.000

Renteresultaat

In de Notitie Rente 2023 die door de commissie BBV is uitgebracht in oktober 2023 wordt geadviseerd om onderstaand overzicht op te nemen in de begroting. Met onderstaand overzicht geven wij hier invulling aan.

* Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. De rente-omslag is berekend en komt uit op 0,96%. Afronding naar 1,00% resulteert in een toe te rekenen rente van € 3.980.000.

Renteschema 2027 (Bedragen x € 1.000)			
a	De externe rentelasten over korte en lange financiering		4.377
b	De externe rentebaten	-/-	550
	Saldo rentelasten en rentebaten		**3.828**
c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitatie (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-/-	-
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**3.828**
d1	Rente over eigen vermogen	+/+	-
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	+/+	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**3.828**
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)*	-/-	3.980
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury	-/-	152

Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling en aantrekkelijk werkgeverschap

Met een samenhangende aanpak, waarbij onder andere wordt ingezet op organisatieontwikkeling, talentontwikkeling, procesgericht werken en de digitale transitie, versterken wij de wendbaarheid en uitvoeringskracht van onze organisatie. Daarmee creëren wij de voorwaarden om ook in de toekomst betrouwbare dienstverlening te bieden en effectief te blijven werken aan de maatschappelijke opgaven van onze gemeente.

In 2026 is onderzoek uitgevoerd naar de inrichting van de organisatiestructuur. Hierbij is beoordeeld in hoeverre de huidige structuur ondersteunend is aan de ambities van het college en de maatschappelijke opgaven waarvoor wij staan. In 2027 wordt verder invulling gegeven aan de doorontwikkeling van de organisatie, zodat cultuur, structuur, sturing en samenwerking nog beter op elkaar aansluiten. Hiermee blijven wij werken aan een flexibele, integrale en toekomstgerichte (FITte) organisatie.

Procesoptimalisatie en datagestuurd werken

Procesgericht werken

Wij zetten in op verdere professionalisering van onze bedrijfsvoering door procesgericht te werken en de digitale transitie te versnellen. Door processen kritisch te beoordelen, te vereenvoudigen en waar mogelijk te standaardiseren, vergroten we de kwaliteit, transparantie en doelmatigheid van onze dienstverlening. De digitale transitie ondersteunt deze ontwikkeling door het benutten van digitalisering, datagedreven werken en technologische innovaties. Hierdoor kunnen medewerkers slimmer samenwerken, beter onderbouwde keuzes maken en inwoners en ondernemers sneller en beter van dienst zijn.

Informatiegestuurd werken

De gemeente Nissewaard ontwikkelt zich verder naar een informatie- en datagedreven organisatie. Betrouwbare en actuele informatie is steeds belangrijker om maatschappelijke opgaven gericht aan te pakken, de uitvoering te verbeteren en tijdig te kunnen bijsturen.In 2027 wordt verder gebouwd aan de basis die hiervoor de afgelopen jaren is gelegd. Het gemeentelijke gegevensplatform wordt verder ontwikkeld en benut om gegevens uit verschillende bronnen op een veilige en beheersbare manier beschikbaar te maken voor analyse en sturing. Daarbij verschuift de aandacht steeds meer van het ontwikkelen van de technische voorziening naar het daadwerkelijk toepassen van data binnen beleid en uitvoering.

Samen met de verschillende domeinen wordt gewerkt aan concrete toepassingen van informatiegestuurd werken. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om beter inzicht in ontwikkelingen binnen het sociaal domein, de openbare ruimte, dienstverlening en veiligheid. Het doel is niet alleen betere rapportages te maken, maar vooral om beleidskeuzes, uitvoering en sturing beter te ondersteunen met betrouwbare informatie.

Een belangrijk onderdeel daarvan is het verder verbeteren van datakwaliteit, eigenaarschap en governance. Er worden duidelijkere afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden voor gegevens, het gebruik van data en de wijze waarop informatie wordt ontsloten. Ook privacy, informatiebeveiliging, transparantie en verantwoord gebruik van algoritmen en kunstmatige intelligentie maken hiervan onderdeel uit.

De ontwikkeling naar informatiegestuurd werken vindt stapsgewijs plaats. Door toepassingen in de praktijk te ontwikkelen en daarvan te leren, wordt het vermogen van de organisatie om met data te werken verder vergroot. Hiermee ontstaat een fundament waarmee maatschappelijke opgaven beter kunnen worden gevolgd, resultaten inzichtelijker worden en de gemeente gerichter kan sturen en verantwoorden.

Informatievoorziening en ICT
Digitalisering is steeds sterker verweven met vrijwel alle gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. Een betrouwbare, veilige en toekomstbestendige informatievoorziening is daarom een randvoorwaarde voor het functioneren van de gemeente én voor verdere vernieuwing van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers.

Voor de periode 2027–2029 investeert de gemeente incidenteel € 3,75 miljoen in de verdere digitale transitie. Deze middelen worden ingezet om het digitale fundament te versterken en tegelijkertijd ruimte te creëren voor gerichte vernieuwing binnen de organisatie. Daarbij gaat het niet om één afzonderlijk ICT-project, maar om een samenhangende ontwikkeling op zes onderdelen: digitale weerbaarheid, data en informatiegestuurd werken, verantwoord gebruik van AI en innovatie, een beheersbaar applicatielandschap, een moderne digitale werkplek en betere digitale opgavesturing.

Een belangrijk deel van de inzet is gericht op het verder op orde brengen en houden van de digitale basis. De Nieuwe Digitale Werkplek wordt verder doorontwikkeld en het gebruik van Microsoft 365 en cloudvoorzieningen wordt verder ingebed in de organisatie. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het moderniseren en vereenvoudigen van het applicatielandschap. Verouderde applicaties worden waar nodig vervangen of gemoderniseerd en er komt meer aandacht voor lifecyclemanagement, architectuur, gegevensuitwisseling en het beheersbaar houden van kosten en afhankelijkheden.

Daarnaast worden de incidentele middelen gebruikt om verandervermogen te organiseren en gemeentelijke opgaven beter te ondersteunen met digitalisering, data en technologie. Daarbij wordt gestart met het sociaal domein. Samen met de betreffende organisatieonderdelen wordt uitgewerkt waar procesverbetering, data, automatisering en AI aantoonbaar kunnen bijdragen aan betere dienstverlening, vermindering van administratieve lasten en ondersteuning van medewerkers. De verantwoordelijkheid voor processen en het daadwerkelijk realiseren van maatschappelijke en financiële baten blijft daarbij bij de betreffende domeinen liggen.

Data en informatiegestuurd werken krijgen hierin een steeds belangrijkere plaats. Door gegevens beter beschikbaar, betrouwbaar en bruikbaar te maken, kan de gemeente haar beleid en uitvoering beter onderbouwen en waar mogelijk gerichter sturen op maatschappelijke opgaven. Nieuwe toepassingen worden zorgvuldig en stapsgewijs ingezet en getoetst op onder andere informatiebeveiliging, privacy, rechtmatigheid, architectuur en beheerbaarheid.

Digitale weerbaarheid blijft daarbij een belangrijke randvoorwaarde. De gemeente werkt verder aan het voldoen aan de eisen uit onder andere de Cyberbeveiligingswet en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Technische beveiligingsmaatregelen worden gecombineerd met bewustwording, monitoring, continuïteitsmaatregelen en verdere professionalisering van informatiebeveiliging en risicomanagement.

Ook de wijze waarop de gemeente haar informatievoorziening organiseert verandert. In aansluiting op de strategische heroriëntatie van de samenwerking met Syntrophos wordt de gemeentelijke regie op informatievoorziening en digitalisering versterkt. Strategische en kaderstellende verantwoordelijkheden worden nadrukkelijker binnen de gemeente gepositioneerd, terwijl Syntrophos zich verder ontwikkelt als uitvoerende ICT-dienstverlener.

Voor 2027 wordt hiervoor € 189.000 aan voordelen uit de strategische heroriëntatie ingezet voor de frictiekosten die samenhangen met deze verandering. Vanaf 2028 wordt deze structurele financiële ruimte toegevoegd aan de ICT-stelpost. Daarmee ontstaat blijvende ruimte om het opdrachtgeverschap, de strategische regie en de verdere digitale ontwikkeling van de gemeente te ondersteunen.

Hierbij wordt gewerkt aan duidelijker opdrachtgeverschap, portfoliosturing, financiële sturing en een betere samenhang tussen maatschappelijke opgaven, bedrijfsvoering, informatievoorziening en beschikbare capaciteit en middelen. De verdere inrichting van de CIO-office en strategische IV-regie ondersteunt deze ontwikkeling.

De incidentele investeringen in de periode 2027–2029 moeten de organisatie in staat stellen de noodzakelijke versnelling te realiseren en tegelijkertijd de basis te leggen voor een duurzame manier van werken. Digitalisering is daarbij geen doel op zichzelf. De inzet is een gemeente die betrouwbaar en veilig kan blijven functioneren, medewerkers beter ondersteunt en de mogelijkheden van data en technologie verantwoord benut voor inwoners, ondernemers en de organisatie.

Informatiehuishouding

In het kader van de nieuwe Archiefwet en de daarmee gestelde eisen aan de digitale informatiehuishouding, wordt gewerkt aan een meerjarig projectplan om de informatievoorziening structureel te verbeteren. De archiefinspectie heeft daarnaast een rapport opgesteld met aanbevelingen om beter te voldoen aan wet- en regelgeving. Deze aanbevelingen zijn uitgewerkt in een verbeterplan met een planning van de bijbehorende acties. Het inspectierapport en het verbeterplan zijn in september 2025 aan de Raad aangeboden.

Vernieuwing financiële systemen en procesoptimalisatie

Financieel systeem en procesoptimalisatie

In januari 2026 is het nieuwe financiële ERP-systeem Unit4 ERPx in gebruik genomen. In 2027 ligt de nadruk op de verdere adoptie en doorontwikkeling van het systeem, in samenhang met de lopende procesoptimalisatie van de financiële bedrijfsvoering. Werkprocessen worden geëvalueerd en waar nodig herontworpen, met als doel een meer gestandaardiseerde, efficiënte en servicegerichte ondersteuning van de organisatie.

Huisvesting

Het streven is een passende huisvesting van de organisatie binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille. In 2027 zal verder invulling worden gegeven aan het plan om organisatieonderdelen die buiten het stadhuis zijn gehuisvest, binnen het werkgebouw van het stadhuis te vestigen. Ook is continu aandacht voor innovaties en kostenbesparingen binnen de (facilitaire) contracten.

Juridische kwaliteitszorg en betrouwbare overheid

Juridische kwaliteitszorg

In 2027 blijven wij inzetten op het borgen van goede juridische kwaliteitszorg. Dit doen wij door collega's in de praktijk te ondersteunen bij het verbeteren van werkprocessen en bij casuïstiek. Daarbij richten we ons specifiek op advisering ten behoeve van de besluitvorming door het bestuur.

Privacy en Informatiebeveiliging

Als gemeente beheren we een grote hoeveelheid gegevens en digitale voorzieningen die essentieel zijn voor onze dienstverlening. Deze gegevens zijn vaak niet van de gemeente zelf, maar van inwoners, ondernemers, medewerkers en samenwerkingspartners die erop moeten kunnen vertrouwen dat wij hier zorgvuldig mee omgaan. Het is onze verantwoordelijkheid om gegevens correct en betrouwbaar te beheren (integriteit), beschikbaar te houden wanneer dat nodig is (beschikbaarheid) en uitsluitend toegankelijk te maken voor bevoegde personen en organisaties (vertrouwelijkheid). Daarnaast blijft bescherming van persoonsgegevens op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) een belangrijke randvoorwaarde.

De eisen aan digitale weerbaarheid zijn in 2026 aanzienlijk aangescherpt. Op 15 augustus 2026 is de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in werking getreden, waarmee de Europese NIS2-richtlijn in Nederland is geïmplementeerd. Voor gemeenten geldt daarnaast BIO2 als het overheidsbrede normenkader voor informatiebeveiliging. Daarmee zijn informatiebeveiliging, risicobeheersing en continuïteit nadrukkelijker onderdeel geworden van de reguliere bestuurlijke en organisatorische verantwoordelijkheid.

De nieuwe regelgeving stelt eisen aan onder andere risicomanagement, incidentbeheersing, bedrijfscontinuïteit, beveiliging van netwerk- en informatiesystemen en de beheersing van risico's bij leveranciers en samenwerkingspartners. Ook gelden registratie- en meldverplichtingen voor significante cyberincidenten. Het bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op de beheersing van cyberrisico's en moet over voldoende kennis beschikken om deze verantwoordelijkheid te kunnen invullen.

Voor de gemeente Nissewaard betekent dit dat digitale weerbaarheid niet langer uitsluitend een verantwoordelijkheid van ICT of informatiebeveiliging is. Het raakt de gehele organisatie: van dienstverlening en het sociaal domein tot inkoop, contractmanagement, privacy, gegevensbeheer en de continuïteit van kritieke gemeentelijke processen. Proceseigenaren en management hebben hierin een nadrukkelijke eigen verantwoordelijkheid.

In 2026 en de daaropvolgende jaren ligt de focus daarom op:

- het verder versterken van de governance rond privacy, informatiebeveiliging en digitale weerbaarheid, inclusief heldere verantwoordelijkheden voor bestuur, management, CISO, Functionaris Gegevensbescherming en proceseigenaren;
- het uitvoeren en actualiseren van risicoanalyses en het aantoonbaar beheersen van risico's overeenkomstig BIO2 en de Cyberbeveiligingswet;
- het versterken van incidentmanagement, monitoring, crisisbeheersing, back-up, herstel en uitwijkvoorzieningen;
- het verbeteren van de beheersing van risico's in de digitale keten, waaronder leveranciers, gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingspartners;
- het structureel vergroten van kennis en bewustwording binnen de organisatie;
- en het gefaseerd realiseren van de maatregelen uit de gemeentelijke securityroadmap.

De komende jaren verschuift de aandacht daarmee van afzonderlijke beveiligingsmaatregelen naar een structureel en aantoonbaar stelsel van digitale weerbaarheid. De securityroadmap vormt hiervoor het inhoudelijke kader. Op basis daarvan worden maatregelen geprioriteerd en gekoppeld aan capaciteit, beschikbare middelen en de reguliere planning- en-controlcyclus. De middelen voor de digitale transitie in de periode 2027–2029 bieden daarbij ruimte om noodzakelijke versterkingen van het digitale fundament versneld te realiseren.

Niet alleen het hebben van beleid en maatregelen is daarbij van belang, maar ook het kunnen aantonen dat risico's periodiek worden beoordeeld, maatregelen daadwerkelijk functioneren en waar nodig wordt bijgestuurd.

Privacy, informatiebeveiliging en continuïteit vormen daarmee een integraal onderdeel van de verdere digitalisering van Nissewaard. De versterking hiervan is noodzakelijk om inwoners en ondernemers betrouwbaar te kunnen blijven bedienen en om de gemeentelijke dienstverlening ook bij digitale verstoringen zoveel mogelijk beschikbaar te houden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van burgemeester en wethouders legt verantwoording af over de rechtmatigheid via de rechtmatigheidsverantwoording. . De raad heeft in de Financiële Verordening een verantwoordingsgrens vastgesteld van 2% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves) en een rapportagegrens van €100.000. De verantwoordingsgrens houdt in dat rechtsmatigheidsfouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheid pas in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen en toegelicht, wanneer zij boven het door de

raad vastgestelde percentage komen. De paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening is de plek waar het college onderwerpen die de rechtmatigheid raken en de beheersing daarvan, toelicht. Daarnaast moet er in ieder geval een toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, voor zover deze de rapportagegrens van €100.000 overschrijden. In de jaarrekening wordt in de rechtmatigheidsverantwoording een conclusie getrokken over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen in het boekjaar.

Fraudebeheersing

De frauderisicoanalyse wordt jaarlijks beoordeeld. De laatste beoordeling heeft medio 2025 plaatsgevonden. Voor de gemeente Nissewaard is in kaart gebracht waar de frauderisico's aanwezig zijn en op welke wijze deze risico's zijn afgedekt met beheersmaatregelen om vervolgens te concluderen of de risico's zijn teruggebracht tot een acceptabel niveau.
Deze frauderisico analyse kan worden opgedeeld in een tweetal onderdelen:

1. Frauderisico's binnen de processen
2. Proces overstijgende frauderisico's

1.Frauderisico's binnen de processen:

Dit betreffen de frauderisico's welke betrekking hebben op een specifiek proces binnen de gemeente Nissewaard. Deze risico's doen zich alleen voor binnen het proces en de te nemen maatregelen zien dan ook specifiek toe op maatregelen binnen dit proces.
Het is van belang om een zo volledig mogelijk beeld te hebben van de frauderisico's die relevant zijn voor de gemeente Nissewaard. Om de volledigheid te borgen is de frauderisicoanalyse opgesteld op basis van gesprekken en informatie vanuit de gehele organisatie. Er is gesproken met inhoudelijk verantwoordelijke medewerkers, teammanagers van alle afdelingen en daarnaast is de frauderisicoanalyse besproken met de eenheidsmanagers. De frauderisico's en beheersmaatregelen zijn geüpdatet ten opzichte van voorgaand jaar. Ook zijn de beheersmaatregelen verder geconcretiseerd op basis van de 6 w-vragen (Wie, Wat, Waarom, Wanneer, Waarmee en Waar gedocumenteerd). Op deze manier worden de beheersmaatregelen die we als gemeente hebben getroffen beter uitgewerkt en geeft de analyse een beter inzicht in hoe we de frauderisico's terugbrengen naar een acceptabel niveau.

2. Proces overstijgende frauderisico's:

Dit betreffen de frauderisico's welke niet toezien op één specifiek proces, maar betrekking hebben op meerdere processen en/of de gehele organisatie.
De accountant onderkent minimaal de volgende twee proces overstijgende frauderisico's:

- Het risico dat management interne beheersingsmaatregelen doorbreekt
- Het risico ten aanzien van de opbrengstenverantwoording

Voor deze frauderisico's zijn er geen mitigerende maatregelen binnen een proces alleen, maar zijn de mitigerende maatregelen ook proces overstijgend. Binnen de gemeente Nissewaard zijn er een aantal maatregelen genomen om de bovenstaande (procesoverstijgende) frauderisico's te mitigeren:

- Klokkenluidersregeling
- Vertrouwenspersonen
- 'Het goede gesprek' (dat jaarlijks tussen de manager en de medewerker wordt gevoerd)
- Verklaring Omtrent Gedrag
- Eed en/of Belofte die moet worden afgelegd bij indiensttreding
- Onboardingsproces (zowel voor eigen personeel als inhuur)

In 2025 hebben we de frauderisicoanalyse verder geprofessionaliseerd. Daarbij hebben we gekeken of we alle processen hebben beoordeeld, hebben we de bruto en netto frauderisico's geclassificeerd, hebben we de restrisico's aangescherpt en hebben we eveneens gekeken naar de proces

overstijgende frauderisico's en de te nemen mitigerende maatregelen. Jaarlijks controleert het team Audit of beheersmaatregelen zoals deze zijn opgenomen in de analyse ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Wettelijke eisen bedrijfsvoering

Garantiebanen

De gemeente Nissewaard onderschrijft de maatschappelijke doelstelling van de Wet Banenafspraak. Wij bieden als werkgever dan ook graag mensen met een beperking een kans op de arbeidsmarkt door binnen de organisatie aan de slag te gaan. Ten opzichte van het quotum resteert een opgave van circa 7 fte. Binnen de huidige begrotingskaders zijn helaas geen structurele middelen beschikbaar om deze aanvullende formatieplaatsen te realiseren.
Dit betekent dat volledige realisatie van het quotum voor 2027 niet is geborgd. Binnen de bestaande bedrijfsvoering wordt onderzocht in hoeverre verdere invulling van de opgave mogelijk is, waarbij toekomstige begrotingsafwegingen bepalend zijn voor aanvullende realisatie.

Inkoop

De gemeente zet in 2027 de professionaliseringsslag van de inkoopfunctie voort. De afgelopen jaren is hierin fors geïnvesteerd, onder meer door invoering van het inkoopstartformulier, het contractmanagementsysteem en de systematische toekenning van inkoopnummers. In 2027 ligt de nadruk op het verder verankeren van deze verbeteringen in de dagelijkse werkprocessen, mede ondersteund door de purchase-to-pay functionaliteit van het nieuwe financiële systeem ERPx.

Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek Inkoop en aanbesteding: lagere drempel, hogere waarde (raadsbesluit 23 juni 2026) werken wij aan de opvolging van de aanbevelingen. Concreet maken wij de voortgang op de beleidsdoelstellingen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid meetbaar, versterken wij de sturing op enkelvoudige en meervoudige inkooptrajecten en actualiseren wij het inkoophandboek. Over de wensen van de raad ten aanzien van de informatievoorziening over inkoop gaan wij het gesprek aan.

Conform het coalitieakkoord koopt de gemeente waar mogelijk lokaal in, bij de beste prijs-kwaliteitverhouding en binnen de geldende wet- en regelgeving. Met social return on investment (SROI) zetten wij onze inkoopkracht in om arbeidsparticipatie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te bevorderen. Eind 2026 evalueren wij de SROI-inzet. Van daaruit bezien wij of en hoe wij de SROI-inzet voor de toekomst continueren, waarbij de beschikbaarheid van middelen randvoorwaardelijk is.

Tax Control Framework

De gemeente zet de ingezette professionalisering voort van de fiscale bedrijfsvoering met de invoering van een Tax Control Framework (TCF). Dit traject heeft als doel de fiscale processen binnen onze organisatie beter te structureren, transparanter te maken en te verbeteren. Het Tax Control Framework is een gestructureerde werkwijze om fiscale risico's in kaart te brengen en beheersbaar te maken. Het helpt de gemeente zorgvuldig en efficiënt om te gaan met complexe fiscale regels. Met de invoering van deze beheersmaatregelen bouwen we voort op bestaande werkwijzen en versterken we onze interne controles.

Team Financiën, onderdeel van de eenheid Control en Informatie, leidt dit traject. Vanuit dit team wordt het TCF vormgegeven en gecoördineerd, in samenwerking met diverse afdelingen binnen de organisatie. Zo wordt het kader zorgvuldig opgebouwd en breed gedragen.

In 2025 en 2026 zijn de fiscale werkprocessen belastingsoort in kaart gebracht en zijn de fiscale risico's geïnventariseerd en geanalyseerd. Deze risicoanalyse vormt de basis voor de beheersmaatregelen die worden ingericht.

In 2027 richtten we ons op het daadwerkelijk implementeren van gerichte beheersmaatregelen op basis van de opgestelde risicoanalyse. Per belastingsoort worden concrete controles, werkinstructies en verantwoordelijkheden belegd, zodat de risico's actief worden beheerst in plaats van alleen gesignaleerd. De uitvoering en werking van deze maatregelen worden gemonitord, zodat we kunnen bijsturen waar nodig. Daarnaast zorgen we dat medewerkers continu leren, op de hoogte blijven en zicht bewust zijn van fiscale zaken.

De invoering van het TCF levert onze gemeente diverse voordelen op:

- Beter inzicht in fiscale risico's: helder en volledig overzicht om gericht te sturen.
- Efficiëntere processen: vereenvoudigde en geoptimaliseerde werkwijzen voor snellere en consistentere uitvoering met minder fouten.
- Versterkte relatie met de Belastingdienst: bevordert transparantie en open samenwerking.
- Optimaal gebruik van fiscale kansen: binnen de wettelijke kaders benutten we fiscale voordelen optimaal en verantwoord.
- Duurzame borging van kennis: structurele opleidingen en bewustwording houden fiscale kennis op peil.

Met de overgang van risico-inventarisatie naar actieve beheersing zetten we in 2027 een belangrijke stap in de volwassenheid van het TCF. Omdat fiscale beheersing een continu proces is, blijft het een blijvend aandachtspunt. Zo borgen en verbeteren we de kwaliteit en betrouwbaarheid van onze fiscale processen ook op langere termijn.

Communicatie

Inwoners moeten kunnen rekenen op een gemeente die duidelijk communiceert, begrijpelijk is en betrokken blijft bij wat er speelt in buurten en wijken. Onze communicatie is transparant en toegankelijk. Ondanks de inzet en vernieuwing van onze digitale kanalen, blijven we oog houden voor offline communicatie, afhankelijk van de doelgroep en de boodschap. We sluiten aan op projecten uit het Ruimtelijk en Sociaal Domein en spelen in op politieke ontwikkelingen en actuele thema's.

Participatie

Om participatie verder te versterken ontwikkelen we een praktische werkwijzer als aanvulling op de bestaande kaders. Deze werkwijzer biedt concrete handvatten voor initiatiefnemers, inwoners en de gemeentelijke organisatie over het organiseren van participatie.
Binnen Nissewaard verschillen buurten en wijken van elkaar. Daarom kiezen we waar nodig voor maatwerk. Afhankelijk van de opgave ontwikkelen we samen met inwoners passende en vernieuwende vormen van participatie.

Evenementen

We blijven de vijf grote evenementen organiseren maar stimuleren initiatieven van inwoners, verenigingen en commerciële partijen. Daarbij kijken we welke onderdelen we zelf organiseren en welke werkzaamheden we passend kunnen uitbesteden. De toename van de kosten van evenementen vragen om nieuwe manieren van organiseren, actieve sponsorwerving en het benutten van alternatieve financieringsmogelijkheden.
We onderzoeken de mogelijkheid van een kermis in het centrum van Spijkenisse.

Onze mensen en middelen

Strategisch personeelsbeleid

De wereld wordt steeds complexer en daarmee ook de opgaven waar we als gemeentelijke organisatie mee te maken krijgen. De arbeidsmarkt staat de komende jaren in het teken van krapte, toenemende flexibiliteit en de opkomst van technologische ontwikkelingen en AI. De juiste 'fit' tussen de medewerker en werkgever is dus van groot belang. Het strategisch personeelsbeleid is ondersteunend voor het behalen van de organisatiedoelstellingen.
In 2027 wordt verder uitvoering gegeven aan de thema's en acties van het strategisch personeelsbeleid. De nadruk ligt op het versterken van de arbeidsmarktpositie, het optimaliseren van HR-processen, het vergroten van datagedrevenen werken met als doel een optimale en toekomstbestendig personeelsbezetting.

Werving en Selectie

In 2026 is de basis gelegd voor een stage-regeling en eenduidige werkafspraken voor de werving en behoud van jong talent. In 2027 versterken van de werving van stagiairs en het herijken van de stageambitie. Dit doen we samen met de middelbare en hogere scholen in de regio.
We optimaliseren het selectieproces, inclusief de inzet en toepassing van assessments per functiegroep. Dit draagt bij aan een objectiever, efficiënter en toekomstbestendiger instroomproces, met een betere match tussen functie-eisen en kandidaatprofiel.

Gezond en in Balans

Gezond en in balans is een combinatie van goed werknemerschap én goed werkgeverschap. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid en (professionele) eigen regie van medewerkers staat voorop.
De komende jaren blijven we ons inzetten om het verzuim omlaag te krijgen. Dit doen we in 2027 in samenwerking met een nieuwe arbodienstverlener. De focus in deze samenwerking ligt op (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers, waarbij rekening wordt gehouden met (medische) beperkingen en de mogelijkheden voor werk optimaal worden benut. Het is daarbij van belang om ook het werkproces rond vrijwillige mobiliteit te herzien en interne doorstroommogelijkheden te versterken.

Loopbaan en Mobiliteit

Er wordt ingezet op het verder in kaart brengen van individuele talenten binnen de organisatie door middel van ODC/Matchconnector-metingen.
We professionaliseren het inzicht in personeelsverloop door het automatiseren van het exitproces, inclusief structurele uitvoering van exitinterviews, ten behoeve van sturing op behoud van medewerkers en organisatieontwikkeling. Hiermee wordt beoogd beter inzicht te krijgen in vertrekredenen en trends in het verloop.

Leren en excelleren

Een aantrekkelijke en gezonde werkomgeving vormt een belangrijke randvoorwaarde voor het aantrekken, ontwikkelen en behouden van betrokken, vitale en vakbekwame medewerkers. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers zich verbonden voelen met de organisatie, ruimte ervaren om zich te ontwikkelen en eigenaarschap kunnen nemen voor hun werk. Daarom is een vernieuwde visie op leren en ontwikkelen vastgesteld. In deze visie gaan leren en excelleren hand in hand samen. Ontwikkeling wordt niet gezien als een afzonderlijke activiteit, maar als een integraal onderdeel van het dagelijkse werk. Met een vernieuwd leerlandschap wordt direct aangesloten op de strategische organisatiedoelstellingen en de specifieke opgaven waar Nissewaard voor staat. Hiermee versterken we zowel de professionele groei van medewerkers als het vermogen van de organisatie om effectief en efficiënt invulling te geven aan haar opgaven.

P&O Data en Analyse

De inzet van AI binnen P&O-processen wordt verkend en de P&O data wordt verder gedigitaliseerd en geïntegreerd in het personeelsinformatiesysteem Afas.

Verminderen externe inhuur

We hebben de organisatie de opdracht gegeven om in de periode 2024-2027 een structurele vermindering te realiseren voor wat betreft het inhuren van extern personeel. Hierbij gaat het om het verlagen van het percentage inhuur ten opzichte van de totale formatie (vaste formatie en inhuur). Hierbij wordt rekening houden met een juiste balans tussen het behouden van voldoende flexibiliteit in een snel veranderende omgeving, maar ook met voldoende binding met de organisatie(doelen). Deze opdracht is daarmee een ambitieuze opgave in een schaarse arbeidsmarkt waar het steeds vaker niet lukt om medewerkers met vakspecialistische kennis te werven en binden.

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,5 (843 fte en 89.100 inwoners)	9,7 (854 fte en 88.400 inwoners)	9,6 (855 fte en 89.100 inwoners)
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,5 (846 fte bezetting en 89.100 inwoners)	9,6 (846 fte bezetting en 88.400 inwoners)	9,1 (810 fte bezetting en 89.100 inwoners)
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	704	894	912
Externe inhuur	Kosten inhuur externen als percentage van: totale loonsom +	Eigen begroting	20,2*	14%	12,1%*

	kosten inhuur externen*				
Overhead	Percentage van totale kosten	Eigen begroting	10,2%	11,4%	10,9%

*De percentages inhuur ten opzichte van de totale loonsom + inhuur zijn voor 2025 gebaseerd op de realisatie 2025. De percentages voor 2026 en 2027 zijn gebaseerd op de begrote inhuur ten opzichte van de loonsom + inhuur van de begroting (zie onderstaande tabel hieronder). Het percentage gerealiseerde inhuur is hoger dan het percentage begrote inhuur. Dit wordt grotendeels verklaard door inhuur met specifieke dekking zoals projecten en specifieke uitkeringen. Gedurende het jaar wordt steeds meer invulling gegeven aan deze middelen. Dit is nog niet altijd begroot op budget inhuur, gedurende het jaar wordt hier wel op ingehuurd met dekking van specifieke gelden.

(Bedragen x € 1.000)

Capaciteitsbudget (bedrijfsvoering)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Salariskosten personeel	€ 75.223	€ 72.603	€ 79.871
Externe inhuur	€ 17.905	€ 12.014	€ 12.696
Opbrengst personeel	€ -4.646	€ -3.834	€ -3.922
Voormalig personeel	€ 687	€ 492	€ 782
Totaal aan capaciteitsbudget (bedrijfsvoering)	**€ 89.169**	**€ 81.276**	**€ 89.427**

Bestuurlijke kosten	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
College en Raad	€ 1.906	€ 1.919	€ 2.002
Totaal bestuurlijke kosten	**€ 1.906**	**€ 1.919**	**€ 2.002**

Toelichting salariskosten personeel

In de begroting 2027 is bij de salariskosten rekening gehouden met de volgende percentages:

- Verhoging van 1,65% per 1 januari 2027
- Verwachte verhoging van 1,65% per 1 april 2027 (op basis van CAO 2025-2027 en de verwachte inflatie voor 2027)
- Verwachte stijging werkgeverspremie per 1-1-2027 van 0,5%

Naast de toename als gevolg van indexatie zijn de salariskosten 2027 ten opzichte van de primitieve begroting 2026 toegenomen door separate besluitvorming met betrekking tot de formatie.

Bij het opstellen van de begroting 2027 is de raming van de personeelslasten opnieuw integraal doorgerekend op basis van de toegestane formatie. Hieruit blijkt dat de personeelslasten circa € 1 miljoen hoger liggen dan in de eerder opgenomen meerjarenraming. Dit betreft circa 1,18% van het totale budget voor personeelslasten. Bij de begroting 2026 was door de overgang naar een nieuw personeels- en salarissysteem nog niet alle benodigde informatie beschikbaar om deze integrale doorrekening uit te voeren. De meerjarenraming is toen technisch voortgezet vanuit de bestaande begrotingsbasis. Het verschil dat nu naar voren komt, kon daardoor op dat moment nog niet zichtbaar worden gemaakt. Met de begroting 2027 is de personele begrotingsbasis opnieuw integraal aangesloten op de toegestane formatie. Deze werkwijze wordt voortaan weer zoals gebruikelijk jaarlijks toegepast, zodat eventuele verschillen tijdig in het begrotingsproces zichtbaar worden. De bijstelling van circa € 1 miljoen betreft daarmee een herijking van de personele begrotingsbasis en geen uitbreiding van de toegestane formatie.
De begroting voor de salariskosten 2027 komt uit op € 90,2 miljoen. In het overzicht capaciteitsbudget is het begrote bedrag voor de salariskosten met € 10,4 miljoen verlaagd naar € 79,8 miljoen en is het budget voor inhuur verhoogd met € 10,4 miljoen naar € 12,7 miljoen. Deze verschuiving wordt toegelicht bij de "Toelichting externe inhuur".

Toelichting externe inhuur
De raming van inhuur in de begroting is normaliter altijd veel lager dan de realisatie van inhuur. Dit heeft verschillende oorzaken:

1. Vacatureruimte wordt begroot onder salariskosten. Dit omdat het doel is om hier vast personeel op aan te nemen. In de praktijk wordt niet elke vacatureruimte direct ingevuld en kan de vacatureruimte tijdelijk ingevuld worden door inhuur.
2. Inhuur als gevolg van ziekte, zwangerschap, detachering of tijdelijk extra capaciteit worden niet begroot. De inhuur wordt hiervoor deels gedekt door vergoedingen vanuit het UWV (opbrengst personeel), opbrengst detachering, vacatureruimte of andere dekking.
3. Inhuur met specifieke dekking zoals projecten en specifieke uitkeringen worden voor zover bekend begroot op de kostensoort inhuur. Gedurende het jaar wordt steeds meer invulling gegeven aan de besteding van de specifieke middelen en zal het budget en dus ook de realisatie op inhuur toenemen.

Wijziging in presentatie van de inhuur
Omdat de inhuur in de begroting om bovengenoemde redenen niet representatief is voor de werkelijke kosten van de inhuur, is de tabel capaciteitsbudget als volgt aangepast:
Op basis van de realisatie in 2024 is een percentage van 11,5% van de begrote salariskosten ingehuurd als gevolg van vacatureruimte en vervanging ziekte. In de tabel is ervoor gekozen om een bedrag van € 10,4 miljoen (11,5% van begrote salariskosten 2027) te verschuiven van begrote salarislasten naar begrote inhuur. Gedurende het jaar 2027 zal gemonitord worden hoeveel het werkelijk percentage inhuur met betrekking tot inhuur wegens vacatureruimte en ziekte. De verschuiving in 2026 bedraagt € 9,6 miljoen (11,5% van begrote salariskosten 2026).

Opdracht verlaging inhuur
Voor de opdracht om het percentage inhuur te verlagen ten opzichte van de totale loonsom (salariskosten + inhuur) wordt uitgegaan van de gerealiseerde inhuur. In 2025 was het percentage 20,2%, streefwaarde voor 2027 is 16%.

Toelichting Opbrengst personeel

De begrote opbrengst personeel heeft grotendeels betrekking op de facturatie van personeel aan de BV Voorne Putten Werkt. Het personeel is in dienst bij de gemeente Nissewaard en wordt gedetacheerd en gefactureerd aan de BV Voorne Putten werkt. De begrote opbrengst in 2027 bedraagt € 3,7 miljoen. De realisatie in 2025 is hoger dan de begroting in 2026 en 2027. Dit wordt grotendeels verklaard door de vergoedingen vanuit het UWVen overige opbrengst detachering. Deze opbrengsten zijn niet altijd vooraf in te schatten.

Garantiebanen	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Aantal gerealiseerde garantiebanen *	22	22	22

* Zie verdere toelichting bij de paragraaf Bedrijfsvoering, onderdeel 'Wettelijke eisen bedrijfsvoering'.

Digitalisering	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
ICT kosten per fte	€ 10.965	€ 14.199	€ 13.912
ICT kosten per inwoner	€ 110	€ 137	€ 133

CAO
De huidige Cao Gemeenten loopt van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027.

Opvolging rekenkameronderzoek
Stand van zaken en planning
In 2026 heeft de Rekenkamer tot nu toe de onderzoeken Armoede en Ongelijkheid en Inkoop en aanbesteding afgerond en de rekenkamerbrief over Dienstverlening gepresenteerd aan de Raad. De conclusies en aanbevelingen zijn door de Raad overgenomen. Het onderzoek naar Civieltechnische werken is aangeboden voor ambtelijk wederhoor en de rekenkamerbrief over het DoeMee-onderzoek onder- en overbesteding bevindt zich in de onderzoeksfase.

Het onderzoek naar Voorzieningenbeleid is nog niet gestart, maar zal naar verwachting wel in 2026 worden opgestart.

Opvolging rekenkameronderzoeken
Participatie en Omgevingswet
Het onderzoek naar Participatie en de Omgevingswet is in 2025 door de raad behandeld. De aanbevelingen worden opgevolgd binnen het participatiebeleid. De nieuwe participatieverordening treedt per 1 januari 2027 in werking. Daarnaast is een beleidskader voor participatie door derden vastgesteld en wordt gewerkt aan een praktische werkwijze voor burgerparticipatie. Participatie maakt onderdeel uit van het omgevingsplan. Bij gemeentelijke initiatieven worden raadsleden actief betrokken en bij grotere projecten wordt de raad voorafgaand aan bewonersbijeenkomsten geïnformeerd.

Wonen en behoefte
Het onderzoek naar Wonen en behoefte is in september 2025 door de raad behandeld. De aanbevelingen zijn grotendeels opgevolgd en verwerkt in de bestaande werkwijze. Wonen, zorg en leefbaarheid worden meegenomen bij de ontwikkeling van gebieden en locaties. Innovatieve woonvormen worden betrokken bij gebieds- en kavelpaspoorten. Het uitvoeringsprogramma van de Woonzorgvisie is vastgesteld. Daarnaast wordt gewerkt aan een Volkshuisvestingsprogramma.

Datagedreven besluitvorming
De aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek naar datagedreven besluitvorming zijn door de gemeenteraad overgenomen. De implementatie van het nieuwe cloudgebaseerde dataplatform is voor 95% afgerond. De generieke werkwijze voor dataprojecten wordt inmiddels organisatiebreed toegepast. Daarnaast wordt gewerkt aan een exit-strategie en wordt dit najaar samen met de data-experts een integraal dataportfolio 2027 opgesteld. Het aantal aanvragen overstijgt de beschikbare capaciteit, waardoor prioritering noodzakelijk blijft.

Armoede en Ongelijkheid
Het rekenkameronderzoek Armoede en Ongelijkheid is in januari 2026 door de raad behandeld. Voor het herstellen van persoonlijk contact is een pilot opgezet met een wekelijks inloopmoment voor inwoners. De pilot wordt geëvalueerd. De automatische toekenning van de individuele inkomenstoeslag is verwerkt in het beleid. Daarnaast blijft het preventieteam een vast onderdeel van de gemeente. De beleidsmedewerker armoede en schulden is aangesloten bij het financieel platform.

Ondermijning
Voor het opstellen van het ondermijningsbeeld wordt een quickscan uitgevoerd door Bureau Beke. Deze wordt naar verwachting in oktober 2026 opgeleverd. Op basis van de quickscan wordt bezien of een verdiepend onderzoek nodig is. Daarnaast is een eerste versie van een dashboard opgesteld. Het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 wordt opgesteld, waarbij ondermijning een van de geprioriteerde thema’s is.

Rekenkamerbrief naar Dienstverlening
De rekenkamerbrief over Dienstverlening is in mei 2026 aan de raad gepresenteerd. De aanbevelingen worden meegenomen bij de totstandkoming van een nieuwe visie op Dienstverlening. In 2027 wordt gewerkt aan de aanpak voor de ontwikkeling van de visie, data-analyse naar drukke en rustige momenten van de openstelling en een overzicht van processen die geschikt zijn voor doorlopende klantbelevingsmeting. De definitieve visie op Dienstverlening wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2028 aan de raad voorgelegd.

Inkoop en aanbestedingHet onderzoek naar Inkoop en aanbesteding is in juni 2026 aan de raad gepresenteerd. De raad heeft de aanbevelingen van de Rekenkamer overgenomen. De opvolging van de aanbevelingen loopt. Er wordt gewerkt aan het inzichtelijk maken van de doelstellingen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en aan het versterken van de sturing op inkooptrajecten. De heroverweging van de drempelbedragen wordt door het college niet onderschreven en wordt daarom niet aangepast.

Wet Fido
Voor een toelichting op de Wet Fido wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Verbonden partijen

Inleiding
Deze paragraaf geeft een overzicht van rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft en waarin zij een financieel belang heeft. Deze rechtspersonen worden de verbonden partijen genoemd. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Financieel belang wil zeggen dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld. De gemeente kan deze middelen kwijt raken als de verbonden partij failliet gaat of als financiële problemen van de verbonden partij op de gemeente kunnen worden verhaald.

Deze paragraaf is om twee redenen belangrijk voor de gemeenteraad:

- De verbonden partijen voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe zelf ook kan doen. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft voor de gemeenteraad nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over die programma's.
- Het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Bijdragen Nissewaard aan verbonden partijen	**Rekening 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Gemeenschappelijke regeling			
Voorne-Putten Werkt	€ 10.340.340	10.480.141	n.n.b.
Syntrophos	€ 9.640.753	€ 9.826.420	€ 5.314.765
Jeugdhulp Rijnmond	€ 33.733.576	€ 39.326.149	€ 42.453.083
GGD Rotterdam-Rijnmond	€ 789.879	€ 798.872	€ 828.004
Recreatieschap Voorne-Putten en Rozenburg	€ 833.967	€ 855.301	€ 886.487
Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond	€ 1.454.034	€ 1.448.222	€ 1.497.606

Veiligheidsregio Rotterdam - Rijnmond	€ 7.140.853	€ 7.300.541	€ 7.548.658
Regionaal Historisch Centrum Voorne-Putten Goeree Overflakkee	€ 463.860	€ 444.417	€ 489.500
Metropoolregio Rotterdam - Den Haag	€ 269.012	€ 265.065	€ 277.135
Vennootschappen en coöperaties			
Elementen BV Spijkenisse	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG bank NV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Stedin	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
NV Reinis	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Evides	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BV Voorne-Putten Werkt	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Stichtingen en verenigingen			
Stichting CJG Rijnmond	€ 3.123.899	€ 2.994.684 (uitvoering basistakenpakket jeugdgezondheidszorg incl. huisvesting, rijksvaccinatieprogramma, communicatie en service en contact)	€ 3.255.938 (uitvoering basistakenpakket jeugdgezondheidszorg incl. huisvesting, rijksvaccinatieprogramma, communicatie en service en contact)

Visie op verbonden partijen

Er is duidelijkheid over welke verbonden partijen er zijn, welke bestuurlijke vertegenwoordiging er is en wie er ambtelijk verantwoordelijk is (welke accountmanagers/regisseurs zijn er in de gemeente).

Beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Voor 2026/2027 staat een verdere professionaliseringsslag op de planning; er worden dan duidelijke afspraken gemaakt met de verbonden partijen en we gaan van volgen naar beheersen. Dit past in de regisseursrol van de gemeente. Hierbij wordt gestreefd naar uniformiteit in de processen zodat deze voldoen aan het gestelde in de wetgeving, en besluiten tijdig worden genomen.

Het is aan de raad om de kaders en criteria te stellen voor het aangaan, sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht op verbonden partijen. Daarnaast is er in de geactualiseerde nota aandacht voor de verschillende rollen. Bij een verbonden partij onderscheiden wij een opdrachtgevers rol en de eigenaars rol van de gemeente. De gemeente als opdrachtgever wil dor middel van een verbonden partij beleidsdoelen realiseren. In de rol van (mede-) eigenaar van de verbonden partij is de gemeente gericht op continuïteit van de verbonden partij. Tussen beide rollen kunnen tegengestelde belangen ontstaan. Deze criteria en het onderscheid van de verschillende rollen zijn opgenomen in de nota Verbonden Partijen die op 22 maart 2023 door de gemeenteraad van Nissewaard is vastgesteld.

Per verbonden partij wordt u de bijzonderheden weergeven, gesplitst naar verbonden partij en overige deelnemingen.

Van een verbonden partij is sprake wanneer het bestuur van twee of meer gemeenten (ook mogelijk gemeente en provincie) samen een regeling treffen ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Wanneer deze partij een publiekrechtelijk orgaan is, dan is sprake van een gemeenschappelijke regeling.

U wordt op basis van de rekening 2025 en de begrote cijfers over 2026 en 2027 een indruk gegeven van de respectievelijke bijdragen aan de verbonden partijen. De BBV vereist (art 15.lid 1b), dat de verbonden partijen onderverdeeld worden in gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen. Bij de verbonden partijen vallen de gemeenschappelijke regelingen onder de regelgeving van het BBV. De vennootschappen, coöperaties, stichtingen, verenigingen en overige verbonden partijen niet. Hierdoor zijn deze partijen niet verplicht alle gegevens, welke verplicht moeten worden opgenomen in deze paragraaf, eenvoudig en eenduidig beschikbaar te stellen en zijn sommige gegevens daardoor niet altijd opgenomen in deze paragraaf.

Gemeenschappelijke regelingen

GR Voorne-Putten Werkt + BV Voorne-Putten Werkt

Openbaar belang

We zetten ons in voor een inclusieve arbeidsmarkt, waarin inwoners naar vermogen kunnen participeren en zich kunnen ontwikkelen. Werk en participatie leveren een belangrijke bijdrage aan maatschappelijke zelfstandigheid, sociale inclusie en het voorkomen en verminderen van afhankelijkheid van een uitkering.

We nemen, samen met de gemeente Voorne aan Zee, deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Voorne-Putten Werkt. Voorne-Putten Werkt is verantwoordelijk voor de uitvoering van de gemeentelijke taken op grond van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en levert een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van het participatiebeleid (de Participatiewet).

Voorne-Putten Werkt biedt inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt passende werk- en ontwikkelmogelijkheden en ondersteunt hen bij het verkrijgen en behouden van werk. Hierbij wordt ingezet op ontwikkeling van werknemersvaardigheden, werkervaring, begeleiding en doorstroom naar passend en zo regulier mogelijk werk. Tevens wordt samengewerkt met werkgevers en andere partners om de aansluiting tussen de mogelijkheden van inwoners en de vraag op de arbeidsmarkt te versterken.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang
Voorne-Putten Werkt heeft een statutaire directie, bestaande uit twee directeuren van de gemeente Nissewaard. Deze statutaire directeuren zijn beiden in dienst van de gemeente Nissewaard. Daarnaast is er een algemene vergadering van aandeelhouders, die bestaat uit het college van B&W van de gemeente Nissewaard, vertegenwoordigd door wethouder H. Stengs – Nijhof.

Stemverhouding
100%

Afgesproken prestaties
Voorne-Putten Werkt voert de Wsw-taken uit en ondersteunt inwoners bij werk, ontwikkeling en participatie. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een dienstverleningsovereenkomst. De afspraken over prestaties, uitvoering en financiering worden jaarlijks vastgelegd waarbij een productprijs wordt overeengekomen.

Risico's beleidsmatig
De belangrijkste risico’s betreffen ontwikkelingen in de Rijksbijdragen, de omvang en samenstelling van de doelgroep en de kosten van de uitvoering. Daarnaast vraagt een veranderende arbeidsmarkt om voortdurende aansluiting van de dienstverlening op de vraag van werkgevers en de mogelijkheden van inwoners.

De gehanteerde productprijs bestaat uit de Rijksbijdrage plus een aanvullende bijdrage van de deelnemende gemeenten. Bij afwijkingen van de productprijs tot 5% worden de voor- of nadelen toegerekend aan Nissewaard.

Indicatoren 2027 (cijfers uit jaarrekening 2025)

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
2,92%	34,87%	0,0%	32%

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2026	Bijdrage 2027

De totale bijdrage aan de BV Voorne Putten Werkt bedraagt € 10.480.141	Nog niet bekend, verwacht in november

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 2.262.016	Nog niet bekend

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 314.514	Nog niet bekend

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
€ 0	Licht negatief

Marktontwikkelingen
De arbeidsmarkt blijft naar verwachting ook in 2027 krap, hoewel de spanning geleidelijk afneemt. Personeelstekorten blijven met name in sectoren als zorg, onderwijs en techniek een aandachtspunt. Tegelijkertijd neemt de vervangingsvraag toe als gevolg van de uitstroom van werknemers.

Deze ontwikkeling biedt kansen voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Werkgevers zijn steeds meer aangewezen op het benutten van onbenut arbeidspotentieel en investeren in ontwikkeling en begeleiding.

Voorne-Putten Werkt zet samen met de gemeente en partners in de arbeidsmarktregio in op ontwikkeling, duurzame uitstroom en nazorg. Voor Wsw- en beschut medewerkers wordt ingezet op passende werkplekken. Daarnaast wordt werk met ontwikkelwaarde verworven, zodat medewerkers zich kunnen ontwikkelen en waar mogelijk kunnen doorstromen naar passend werk.

Syntrophos
Openbaar belang
Syntrophos is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Nissewaard en Voorne aan Zee voor de uitvoering van gezamenlijke taken op het gebied van ICT en Geo-informatie. De samenwerking is gericht op het waarborgen van continuïteit, beschikbaarheid, veiligheid en doelmatigheid van de digitale voorzieningen die noodzakelijk zijn voor de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering.

De samenwerking biedt schaalvoordelen bij het beheren van ICT-infrastructuur, digitale werkplekken en technische voorzieningen en maakt het mogelijk specialistische kennis gezamenlijk te organiseren. Tegelijkertijd vraagt de toenemende afhankelijkheid van digitalisering om een duidelijke scheiding tussen gemeentelijke regie en beleidsvorming enerzijds en technische uitvoering anderzijds.

In 2026 hebben de deelnemende gemeenten daarom besloten tot een strategische heroriëntatie op de gemeenschappelijke regeling. Daarbij worden strategische, kaderstellende en regisserende taken nadrukkelijker binnen de gemeenten gepositioneerd en wordt Syntrophos verder gericht op haar rol als uitvoerende ICT-dienstverlener.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang
In het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie is ieder van de deelnemende gemeenten met één lid vertegenwoordigd. De gemeente Nissewaard en de gemeente Voorne aan Zee hebben ieder 50% van de stemmen. De deelnemende gemeenten bepalen gezamenlijk de kaders waarbinnen Syntrophos haar dienstverlening uitvoert. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor hun eigen beleidsmatige keuzes, strategische informatievoorziening en opdrachtgeverschap.

Stemverhouding
50%

Afgesproken prestaties
De prestaties van Syntrophos worden in 2027 primair beoordeeld vanuit haar rol als uitvoerende ICT-dienstverlener. De gemeenten stellen de beleidsmatige en strategische kaders en vertalen deze naar concrete opdrachten aan Syntrophos.
De belangrijkste prestaties richten zich op:

- het beschikbaar en betrouwbaar houden van de gemeentelijke ICT-infrastructuur en digitale werkplek;
- het uitvoeren van technisch beheer en ondersteuning binnen de afgesproken dienstverleningsniveaus;
- het aantoonbaar uitvoeren van maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging en digitale weerbaarheid;
- het ondersteunen van continuïteit, herstelbaarheid en beschikbaarheid van kritieke ICT-diensten;
- het beheersen van kosten en het uitvoeren van de dienstverlening binnen de vastgestelde begroting en gemaakte afspraken;
- het uitvoeren van de overgang naar de nieuwe taak- en rolverdeling als gevolg van de strategische heroriëntatie.

Waar mogelijk worden prestaties verder geconcretiseerd in de dienstverleningsovereenkomst en jaarlijkse serviceafspraken tussen de gemeenten en Syntrophos.

Risico's beleidsmatig

De afhankelijkheid van betrouwbare en veilige ICT neemt verder toe. Cyberdreigingen, toenemende wettelijke beveiligingseisen, afhankelijkheid van leveranciers en stijgende kosten van software, licenties en cloudvoorzieningen kunnen gevolgen hebben voor de dienstverlening en de financiële ontwikkeling van Syntrophos.
Daarnaast vormt de implementatie van de strategische heroriëntatie in 2027 een belangrijk aandachtspunt. Taken, verantwoordelijkheden, capaciteit, contracten en expertise worden opnieuw verdeeld tussen Syntrophos en de deelnemende gemeenten. Een zorgvuldige overgang is noodzakelijk om kennisverlies, onduidelijk opdrachtgeverschap en verstoring van de dienstverlening te voorkomen.

Ook blijft aandacht nodig voor de balans tussen beschikbare capaciteit en de toenemende eisen aan ICT-beheer, informatiebeveiliging, continuïteit en lifecyclemanagement. De gemeenten versterken daarom tegelijkertijd hun opdrachtgeverschap en regie op de dienstverlening van Syntrophos.

Operationele risico's, zoals verstoringen van netwerken of andere kritieke ICT-voorzieningen, worden beheerst door technische en organisatorische maatregelen gericht op beschikbaarheid, continuïteit, monitoring, back-up en herstel.

Indicatoren 2027

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
21,19%	0,00%	100 %	€ 0

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2026	Bijdrage 2027
€ 9.826.420	€ 10.581.773

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 0	€ 0

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 11.738.692	€ 12.314.916

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
€ 0	€ 0

Marktontwikkelingen
Voor Syntrophos staat 2027 in het teken van de verdere implementatie van de strategische heroriëntatie en het borgen van een toekomstbestendige ICT-dienstverlening voor beide gemeenten. Als gevolg van de heroriëntatie verandert de verhouding tussen de gemeenten en Syntrophos. Strategische, beleidsmatige en kaderstellende IV-taken worden nadrukkelijker bij de gemeenten zelf georganiseerd. Syntrophos richt zich primair op de technische uitvoering en het beheer van de gezamenlijke ICT-voorzieningen.

Dit vraagt om een helderder opdrachtgever-opdrachtnemermodel. De gemeenten bepalen welke dienstverlening zij nodig hebben, stellen daarvoor kaders en prioriteiten en vertalen deze naar opdrachten. Syntrophos is verantwoordelijk voor een beheerste en professionele uitvoering daarvan. Daarnaast heeft de verdere ontwikkeling van de Nieuwe Digitale Werkplek, cloudvoorzieningen, informatiebeveiliging en het applicatielandschap invloed op de dienstverlening van Syntrophos. Hierbij blijft continuïteit tijdens de transitie een belangrijk uitgangspunt.

Nieuwe beleidsmatige ontwikkelingen op het gebied van onder andere data, kunstmatige intelligentie, digitalisering en informatiegestuurd werken worden primair vanuit de gemeenten gestuurd. Waar voor de uitvoering technische ondersteuning of beheer door Syntrophos nodig is, wordt dit via het reguliere opdrachtgeverschap georganiseerd.

De komende jaren blijft daarnaast aandacht nodig voor ontwikkelingen in de ICT-markt. Stijgende licentie- en cloudkosten, toenemende afhankelijkheid van leveranciers, schaarste aan gespecialiseerd personeel en zwaardere eisen aan cybersecurity kunnen financiële en organisatorische gevolgen hebben voor de gezamenlijke ICT-dienstverlening.

Jeugdhulp Rijnmond

Openbaar belang
Binnen de Jeugdwet zijn gemeenten momenteel deels verplicht om gezamenlijk (specialistische) jeugdhulp in te kopen. Voor de jeugdhulp in Rijnmond is daarom een gemeenschappelijke regeling in het leven geroepen (GR JR). De uitvoering is belegd bij de inkooporganisatie via de gemeente Rotterdam. Het ministerie werkt momenteel aan een uitbreiding van het wettelijk kader vanuit de Hervormingsagenda Jeugd.

Deze bestaat uit de onderdelen:

- Algemene Maatregel van Bestuur met een zorgvormenlijst welke verplicht regionaal ingekocht moet worden.
- Toetsing van jeugdhulpregio's op robuustheid
- Volgen van uitvoering maatregelen per gemeente
- Verplichte invoering van werken met een regiovisie per jeugdhulpregio.

Dit is vastgelegd in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp, die in 2025 is vastgesteld. In 2026 is dit verder uitgewerkt en dit wordt vervolgd in 2027. Voor onze regio kan dit concreet betekenen dat bepaalde vormen van lokaal ingekochte jeugdhulp na aflopen van de contracten regionaal ingekocht zullen moeten worden. Welke vormen dat precies zijn moet nog worden uitgewerkt door het ministerie.

JR zorgt voor passend aanbod door jeugdhulp en jeugdzorg in te kopen en te subsidiëren, opgevolgd door contract- en accountmanagement. De beschikbare hulp wordt door deelnemende gemeenten – vaak op aangeven van wettelijke verwijzers – ingezet naargelang de gemeente dat voor haar jeugdigen nodig acht.
De gemeentelijke zorgkosten op de regionale en landelijke jeugdhulpcontracten staan niet (meer) in de GRJR-begroting en -jaarrekening. In de GRJR-begroting en -jaarstukken staan de GRJR-Subsidieverleningen en GRJR-uitvoeringskosten.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang
De gemeente Nissewaard wordt voor de duur van de zittingsperiode van het College namens het College vertegenwoordigd door een lid en een plaatsvervangend lid in het Algemeen Bestuur (AB) dat uit 13 leden bestaat. Namens de subregio Nissewaard/Voorne aan Zee/Goeree Overflakkee heeft de wethouder Jeugd van Nissewaard zitting in het Dagelijks Bestuur (DB).

Stemverhouding
Bij het nemen van besluiten wordt te allen tijde gestreefd naar consensus. Indien het op hoofdelijke stemming aankomt, brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit, met uitzondering van de leden die een gemeente vertegenwoordigen waarbij het aantal inwoners van onder de 18 jaar meer is dan 10.000. Zij brengen voor elk volgend 10.000-tal, of gedeelte daarvan, één stem meer uit tot een maximum van dertien stemmen per gemeente. De gemeente Nissewaard heeft 2 stemmen.

Afgesproken prestaties
JR zorgt voor een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van bovenlokale taken. Dit op basis van de regiovisie en de daarin maatregelen vanuit de landelijke hervormingsagenda, welke gezamenlijk de regioagenda vormt, die bestaat uit :

1. Jeugdhulp en onderwijs
2. af- en ombouw residentiële jeugdhulp + (gesloten)
3. veiligheidsketen (toekomstscenario)
4. bestaanszekerheid
5. doorontwikkelen expertise netwerken
6. 18- naar 18+
7. Lobby naar het Rijk (VWS en VNG)
8. Data en monitoring

De regiovisie is in 2025 geactualiseerd. Veel uitgangspunten uit de vorige regiovisie zijn gehandhaafd, met vooral een aanscherping op hoe om te gaan met personele en financiële schaarste.

Op basis van de regio-agenda zijn er gezamenlijk prioriteiten gesteld. In 2026 is verder gewerkt aan de uitwerking van het Toekomstscenario (veiligheidsketen), data en monitoring verbeteren, lobby voortzetten van de landelijke hervormingsagenda en de blijvende stijgende kosten van jeugdhulp. In 2027 wordt hier gezamenlijk aan verder gewerkt.

Doel van JR is nog steeds het tot stand brengen van een vraaggericht aanbod aan specialistische jeugdhulp. Dat betekent dat de ondersteuning licht is waar dat kan en zwaarder als dat nodig is.

De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt nu in 2028 gerealiseerd, hierom zijn tijdelijk in de jaren 2026 en 2027 extra middelen toegekend. Het Rijk voert echter vanaf 2028 extra beheersmaatregelen/besparingen in. Daarmee is het probleem niet verholpen en zijn op langere termijn andere maatregelen nodig.

Ondanks deze ontwikkelingen ontslaat ons dit niet onze verantwoordelijkheid te nemen voor dat deel waar we wel zelf invloed op hebben. Om die reden is eind februari 2024 een Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK) regionaal ingezet om de harde stijging van de kosten te kunnen verminderen. Ook lokaal zetten we om die reden de taskforce jeugd in. In beide opdrachten zijn de maatregelen van de Hervormingsagenda Jeugd meegenomen.

Risico's beleidsmatig
De kadernota van 2027 is vastgesteld eind 2025. Het daadwerkelijk bereiken van gewenste financiële effecten is complex, omdat er sprake is van budgetoverschrijding bij verschillende vormen van zorg (opdrachten). Ook omdat er verschillende externe factoren spelen, zoals de door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ingevoerde hervormingsagenda, opgelegde af- en ombouw van gesloten jeugdhulp en aanpassingen (en investering) van de jeugdbeschermingsketen. Hierin blijven we onderhandelen samen met de VNG richting het rijk om duidelijkheid en realisme te krijgen (voornamelijk financieel) in de gewenste en deels opgelegde veranderingen.

Samenwerking met 13 gemeenten binnen de GR JR is een uitdaging. De belangen liggen niet altijd op een lijn, maar de behoefte om de transformatie (zorginhoudelijk en financieel) te laten slagen is groot. Dat maakt het noodzakelijk om gezamenlijk compromissen te sluiten. Nissewaard zet steeds in op regionale besluitvorming, die onze lokale ambities ondersteunt.

Indicatoren 2027

Netto schuldquote	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
0	0	0	0	De begroting GRJR bevat geen weerstandsvermogen.

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage + Voorschot	Begroting 2027
Inleg Specialistische jeugdhulp JR (deelnemersbijdrage + voorschot zorgkosten)*	42.453.083
Waarvan deelnemersbijdrage (betreft GRJR-Subsidieverleningen en GRJR-uitvoeringskosten)	*8.128.107*
*Waarvan voorschot gemeentelijke zorgkosten regionale en landelijke jeugdhulpcontracten**	*34.324.976*

* Gecorrigeerd t.a.v. rentebaten: Rentebaten ontstaan doordat JR namens de gemeenten zorgdeclaraties van regionale en landelijke contractpartijen betaalt. De voorschotten die JR ontvangt moeten worden beheerd door de rijksoverheid via het schatkistbankieren en daarover ontvangt JR rente. Dit levert incidentele rentebaten op. Daarmee wordt in de begroting GRJR 2027 rekening gehouden.

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 250.000	Nog niet bekend

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 31.300.000	Nog niet bekend

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
€ 0	Kostendekkend

Marktontwikkelingen
JR levert jaarlijks de 1e en 2e bestuursrapportage, deze wordt inhoudelijk doorontwikkeld. Er is een 'kader beleid en financieel beheer' opgemaakt om met elkaar de data en monitoring verder te verbeteren. De dataverzameling wordt verbeterd op basis van een strategisch informatieplan.

GGD Rotterdam-Rijnmond
Openbaar belang

Gemeenten zijn verplicht om invulling te geven aan de Wet Publieke Gezondheid (Wpg). Hiervoor is een gemeenschappelijke regeling openbare gezondheidszorg Rotterdam Rijnmond (OGZ RR) in het leven geroepen, die wordt uitgevoerd door de GGD Rotterdam Rijnmond (hierna GGD RR).
Als regionale organisatie heeft de GGD RR een basistakenpakket dat bestaat uit:

- Ondersteuning, advisering en beleidsvoorbereiding bestuur gemeenschappelijke regeling
- Informatieverstrekking en website
- Integrale gezondheidsmonitor 0-100 jarigen en samenvattende kernboodschappen voor lokaal beleid.
- GROP en crisisbeheersing
- Coördinatieteam Psychosociale hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen (PSHi)
- Tuberculosebestrijding
- Infectieziektebestrijding
- Soa/hiv-preventie en- bestrijding
- Technische hygiënezorg
- Inspectie kinderopvang en gastouderopvang
- Medische milieukunde en collectieve advisering gezonde leefomgeving
- Regionale aanpak suïcidepreventie

De omvang van het basistakenpakket wordt steeds voor 4 jaar vastgesteld, waarbij 2027 het laatste jaar is in de huidige cyclus. Naast dit basistakenpakket voert de GGD RR ook plustaken uit. Hierover worden afzonderlijke afspraken gemaakt met de deelnemende gemeenten. Voor Nissewaard zijn dit taken op het gebied van Wmo-toezicht, extra Gezondheidsmonitor en taken gerelateerd aan de uitvoering van de omgevingswet en collectieve advisering.

Bestuurlijk belang
Beschrijving bestuurlijk belang
De gemeente Nissewaard wordt voor de duur van de zittingsperiode van het College in het Algemeen Bestuur GGD RR vertegenwoordigd door een lid, de portefeuillehouder Volksgezondheid, en een plaatsvervangend lid. Het bestuur bestaat uit 13 leden.

Stemverhouding
Bij het nemen van besluiten door het Algemeen Bestuur brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit. Dit, met uitzondering van de leden, die een gemeente vertegenwoordigen met een inwonertal boven 50.000. Zij brengen voor elk volgend 50.000-tal, of gedeelte daarvan, één stem meer uit tot een maximum van elf stemmen per gemeente. Nissewaard heeft derhalve twee stemmen.

Afgesproken prestaties

- De GGD-RR voert het jaarplan voor 2027 uit conform de afspraken. De GGD-RR legt jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de producten in een tussentijdse rapportage en jaarverslag. Het budgettair kader voor 2027 bedraagt € 9,37 per inwoner voor het vaste deel van het basistakenpakket.
- Het variabele deel van het basistakenpakket bestaat uit inspecties kinderopvang en kent geen vast bedrag per inwoner. Dit, omdat het afhangt van het aantal locaties en het gewenste aantal inspecties per gemeente. Deze wettelijke basistaak wordt afgerekend op basis van daadwerkelijke aantallen uitgevoerde inspecties.
- De plustaken maken geen deel uit van de begroting en vallen formeel ook niet onder de gemeenschappelijke regeling. De gemeenten zijn vrij om op basis van huidige afwegingen en beleid nieuwe keuzes in het pluspakket te maken.

Risico's beleidsmatig

- De gemeenschappelijke regeling GGD -RR kent geen balans en andere financiële staten om in de begroting op te nemen, aangezien de gemeente Rotterdam eigenaar is van de organisatie. Personeel en eventuele risico's zijn daarmee voor de rekening van de gemeente Rotterdam.
- De gemeenschappelijke regeling regelt feitelijk alleen de inkoop van producten bij GGD -RR. De gemeenschappelijke regeling heeft geen bezittingen. Het financiële risico voor deelname aan de regeling is voor regiogemeenten niet aanwezig.

Indicatoren 2027

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2026	Bijdrage 2027
De bijdrage van Nissewaard voor het vaste deel van het basistakenpakket is € 798.872. De bijdrage voor het variabele deel is € 206.361.	De bijdrage van Nissewaard voor het vaste deel van het basistakenpakket is € 828.004. De bijdrage voor het variabele deel (inclusief de nieuwe regionale aanpak suïcidepreventie) bedraagt € 238.355. Totaal €1.066.359.

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
n.v.t. GGD Rotterdam Rijnmond kent geen balans en andere financiële staten om in de jaarrekening op te nemen aangezien de gemeente Rotterdam eigenaar is van de organisatie.	

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
n.v.t.	n.v.t.

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
n.v.t.	n.v.t.

Marktontwikkelingen

- Er is sinds de vaststelling van de voorgaande vierjarenbegroting en bijbehorend basistakenpakket veel veranderd. Niet alleen is de corona pandemie van forse impact geweest, diverse ontwikkelingen in het zorgdomein zijn van grote invloed op de uitvoeringstaken die bij de GGD belegd zijn. Om de GGD in staat te stellen om te blijven staan voor de uitvoering van alle wettelijke taken en zo de gezondheidsrisico's in onze regio te beperken, is hier in de nieuwe meerjarenbegroting vanaf 2024 op geanticipeerd.
- De GGD heeft gehoor gegeven aan de oproep van de gemeenten om de kosten te beperken. Hierdoor is de gemeentelijke taakstelling per 2026 ingevuld.
- De Wet integrale suïcidepreventie is per 1 januari 2026 in werking getreden en legt een nieuwe wettelijke taak bij gemeenten. De GGD verzorgt de regionale uitvoering; gemeenten geven daarnaast zelf invulling aan het lokale suïcidepreventiebeleid.
- Per 1 januari 2027 gaat het Integraal Zorgakkoord (IZA) over in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Ook binnen het AZWA heeft de GGD een belangrijke rol in het versterken van preventie en het voorkomen van gezondheidsproblemen.

Recreatieschap Voorne-Putten

Openbaar belang

Het recreatieschap heeft tot taak in onderlinge samenhang het behartigen van het gemeenschappelijk belang van de deelnemers voor wat betreft de ontsluiting, de ontwikkeling, aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en het toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het werkgebied.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang

Er zijn per 1 januari 2023 twee deelnemers, de gemeente Nissewaard en gemeente Voorne aan Zee.

Stemverhouding

50%

Afgesproken prestaties

Beheer, onderhoud, toezicht en handhaving van recreatiegebieden (in Nissewaard gaat het om De Uitwaayer en De Bernisse).
In samenwerking met het recreatieschap wordt aangestuurd op een kwaliteitsimpuls en bosuitbreiding voor het Bernissegebied. En op de bosuitbreiding inclusief versterking recreatieve waarden in de Uitwaayer.

Risico's beleidsmatig

Eerder is de financiële bijdrage van de gemeente Rotterdam komen te vervallen. Vanaf 2026 ontvangt het recreatieschap Voorne-Putten via een beheersubsidie de financiële bijdrage van de Provincie Zuid-Holland. Gedurende de periode 2026-2030 blijft de bijdrage zo goed als gelijk. Echter blijft het recreatieschap verder werken aan de financiële optimalisatie. Daarnaast wordt onderzocht of het middel van een gemeenschappelijke regeling nog passend is voor een optimale organisatie van het beheer van de recreatiegebieden binnen het recreatieschap.

Indicatoren 2027

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
-39%	62%	n.v.t.	uitstekend

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2026	Bijdrage 2027
€ 855.301	€ 886.487

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 4.906.744	€ 4.791.270

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 2.854.218	€ 3.005.531

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
- € 123.953	- € 115.474

Marktontwikkelingen
N.v.t.

Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
Openbaar belang

De DCMR milieudienst Rijnmond verzorgt als omgevingsdienst de uitvoering van de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) op milieugebied voor Nissewaard en de andere gemeenten in het Rijnmondgebied en Goeree Overflakkee. Tevens voert de dienst deze taken uit voor de Provincie Zuid-Holland.

In een werkplan wordt jaarlijks vastgelegd welke taken de DCMR voor Nissewaard uitvoert en welke middelen hier tegenover staan. In drie ambtelijke en twee bestuurlijke voortgangsoverleggen wordt de voortgang van de werkzaamheden lopende het jaar besproken en waar nodig bijgestuurd.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang
De GR bestaat uit 17 leden (inclusief provincie Zuid-Holland).
Stemverdeling AB:
3 leden provincie Zuid-Holland: ieder 14 stemmen (totaal dus 42)
2 leden gemeente Rotterdam: ieder 21 stemmen (totaal dus 42)
De 12 regio gemeenten (incl. Nissewaard) ieder 1 lid: ieder lid heeft 32 stemmen
Het AB vergadert 2x per jaar, in juni/juli en december.

Stemverhouding
2,5% (3/120)

Samenstelling Dagelijks Bestuur.
DB-leden worden aangewezen door het AB, op bindende voordracht van de colleges van B&W/GS. In de GR is vastgelegd dat het college van Rotterdam een DB-lid aanwijst, die tevens vice-voorzitter is van DB en AB.
Nissewaard + Goeree Overflakkee + Voorne aan Zee wijzen als sub regio 1 DB-lid aan.

Afgesproken prestaties
Op basis van de te maken afspraken in het werkplan 2027 zal de DCMR het verlenen en actueel houden van vergunningen (omgevingsvergunning - milieudeel), het milieu toezicht en handhaving op de afgerond 1.500 milieu relevante bedrijven voor de gemeente Nissewaard verzorgen.
Daarnaast gaat de DCMR de luchtkwaliteit en de geluidshinder in de regio monitoren en is een 24-uurs klachtenlijn beschikbaar.

Risico's beleidsmatig
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking treden. Deze wet heeft ingrijpende gevolgen voor de milieugerelateerde VTH taken en de gemeentelijke taken op het gebied van milieu als geluidhinder, bodem- en luchtkwaliteit, externe veiligheid en milieuzonering.
Voor de begroting 2027 van de DCMR is ervan uitgegaan dat de uitvoering van de belegde milieutaken kostenneutraal uitgevoerd kunnen worden onder de omgevingswet. In de praktijk zal moeten blijken of deze aanname terecht is.

Indicatoren 2027

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen

-1,1%	16,6 %	0,0%	€ 2.649.000

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2026	Bijdrage 2027
€ 1.448.222	€ 1.497.606

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 6.267.000	€ 3.073.000

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 2.528.000	€ 2.713.000

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
€ 0	€ 0

Marktontwikkelingen

In 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Samen met de participanten worden de nieuwe werkwijzen in praktijk gebracht. Dat vraagt om een vernieuwd samenspel tussen alle betrokken partijen en voor iedereen toegankelijke data over de milieukwaliteit in het gebied. Het belang van goede data wordt steeds belangrijker. De DCMR ontwikkelt zich daarom steeds verder als datagedreven organisatie. Door informatiegestuurd werken kunnen zij scherpere prioriteiten stellen in het toezicht en door digitalisering zorgen zij ervoor dat in digitale vergunningen altijd de actuele voorschriften te vinden zijn. Naast het verder ontwikkelen van werkwijzen en instrumenten verkennen zij ook hoe kan worden ingespeeld op nieuwe inhoudelijke ontwikkelingen en opgaven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de toegenomen maatschappelijke zorgen over gezondheidsrisico's van schadelijke stoffen en daarom wordt in overleg met de opdrachtgevers verkend hoe zij als omgevingsdienst hierin een actieve rol kunnen spelen. Het is de opgave voor de DCMR om samen

met de participanten zo goed mogelijk in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen en vraagstukken die zich aandienen.

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Openbaar belang

Gemeenten zijn op basis van art. 9 van de Wet Veiligheidsregio's verplicht tot het treffen van gemeenschappelijke regelingen ter uitvoering van de in deze artikelen genoemde taken.
De VRR is een samenwerkingsverband waarin de hulpdiensten (Regionale Brandweer, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen, Ambulancezorg en de Gemeenschappelijke Meldkamer van politie, brandweer en ambulance) intensief samenwerken en professionele hulp en bescherming bieden tegen mogelijke risico's en bedreigingen.

Bestuurlijk belang

De burgemeester van Nissewaard is lid van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Stemverhouding

6,5 % (2/31)

Afgesproken prestaties

· Ambulancezorg

% 112-meldingen aangenomen binnen 15 sec.	80%
Prestatie A1 vervoer (streefwaarde binnen 15 minuten ter plaatse)	95%
Prestatie A2 vervoer (streefwaarde binnen 30 minuten ter plaatse)	95%
Doorlooptijd CVA A1 (Streefwaarde voor aanleveren van een patiënt bij verdenking herseninfarct binnen 45 minuten in een ziekenhuis.	80%
StEMI-doorlooptijd (Streefwaarde voor aanleveren patiënt met een hartinfarct binnen 60 minuten in een ziekenhuis	80%

· Brandweerzorg

% binnen aangegeven aanrijtijd	85%

Risico's beleidsmatig

- Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's
- Personele capaciteit brandweer
- Bouwsteen verplichtend karakter
- Niet of beperkt verzekerbare schade
- Alarmering bevolking
- Fiscale risico's
- Ontwikkeling GHOR

- Aanwijzing aanbieder vitale processen
- Functie bevelvoerder bezoldiging conform regelgeving

Indicatoren 2027

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
21,2%	7,8%	0,0%	0,6

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2026	Bijdrage 2027
€ 7.300.541	€ 7.548.658

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 12.937.000	€ 12.937.000

* inclusief ARR.

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 40.686.000	€ 43.648.000

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
€ -1.346.000	€ 247.000

Marktontwikkelingen

- Ontwikkelingen gemeentelijke bijdragen:;
- Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR);
- Pilot noodsteunpunten;
- Cao-onderhandelingen 2025 - 2027;

- Kapitaallasten - afschrijvingen;
- DVO+ Wijkbrandweerman;
- DVO+ A evenementen;
- Ontwikkeling kosten 2027;
- FLO;
- UWV-gelden;
- Ambulancedienst.

Regionaal Historisch Centrum Voorne-Putten Goeree-Overflakkee

Openbaar belang

De gemeenschappelijke regeling is het resultaat van de wens om het culturele erfgoed, zoals dat door de deelnemers hoofdzakelijk in de vorm van archieven wordt overgebracht, op deskundige wijze centraal te beheren. Op grond van art. 12 van de Archiefwet 1995 en de gemeenschappelijke regeling “Regionaal Historisch Centrum Voorne-Putten Goeree-Overflakkee” is de gemeente verplicht de voor blijvende bewaring in aanmerking komende archieven over te brengen naar een archiefbewaarplaats die voldoet aan de eisen gesteld in de Archiefregeling 2010.

Hoofdtaak van het Regionaal Historisch Centrum is het in stand houden, veiligstellen (indien nodig conserveren en restaureren), toegankelijk maken en ter beschikking stellen van de overgebrachte collecties. Daarnaast heeft het Regionaal Historisch Centrum als belangrijke taak inspectie uit te oefenen op het beheer van de nog niet overgebrachte deelnemersarchieven.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang

Het bestuur bestaat uit de volgende personen, aangewezen door de betreffende colleges:

- De heer C. Lamers, burgemeester van Nissewaard, voorzitter;
- Mevrouw E. Priester, wethouder Voorne aan Zee, plv. voorzitter;
- De heer J. Postma, wethouder Nissewaard, plv. lid;
- De heer E. Mulder, wethouder Voorne aan Zee, plv. lid;
- De heer J. Verlegh, wethouder Goeree Overflakkee, lid;
- De heer W.M.S. Meijroos, wethouder Goeree Overflakkee, plv. lid.

Stemverhouding

De gemeente Nissewaard, de gemeente Voorne aan Zee en de gemeente Goeree-Overflakkee hebben een gelijk aandeel in de stemmen, dus 33,33 %.

Afgesproken prestaties

Ten behoeve van het bestuur is een aantal instrumenten ontwikkeld om meer en beter inzicht te geven in de ontwikkeling van het beleid en het beheersen van de bedrijfsprocessen.

- Jaarlijks wordt aan het bestuur de begroting en rekening voorgelegd.
- Eenmaal per jaar wordt in principe aan het algemeen bestuur een managementrapportage (marap) voorgelegd met een indeling volgens het werkplan.
- Jaarlijks wordt een jaarverslag uitgebracht.
- Jaarlijks wordt een voortschrijdend werkplan vastgesteld over een periode van vijf jaar.
- Tot slot stelt de streekarchivaris jaarlijks een verslag op van zijn werkzaamheden.

Risico's beleidsmatig

Gelet op de kleinschaligheid van de organisatie: langdurige ziekte van één van de vaste medewerkers; het wegvallen van een groot deel van de vrijwilligers; uittreding van één van de deelnemers.

Indicatoren 2027

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2026	Bijdrage 2027
€ 444.417	€ 489.500

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 312.813	€ 313.013

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 10.000	€ 10.000

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
€ 0	€ 0

Marktontwikkelingen

Het bestuur van de verbonden partij Regionaal Historisch Centrum is nadrukkelijk bezig met het toekomstbestendig maken van het Regionaal Historisch Centrum . Hiervoor heeft het bestuur besloten tot nieuwbouw van het Regionaal Historisch Centrum . De gemeente Voorne aan Zee treedt hierbij op als bouwheer.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Openbaar belang

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) heeft als doel het versterken van het economisch vestigingsklimaat en het verbeteren van de bereikbaarheid voor de mensen die hier wonen, werken en recreëren. De koers die hierbij wordt gekozen leggen 21 gemeenten vast in een Strategische Agenda. Voor de bestuursperiode 2023 - 2026 is dat de *Strategische Agenda MRDH 2023 – 2026: Met elkaar, voor elkaar*. De Strategische Agenda benoemt de volgende zes thema's:

- *Investeren in bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio te faciliteren*
- *Toekomstbestendige economie stimuleren*
- *Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren*
- *Vernieuwen van werklocaties*
- *Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk*
- *Herstellen van het OV-systeem*

21 gemeenten samen vormen het bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De Metropoolregio is georganiseerd als verlengd lokaal bestuur. In het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur hebben burgemeesters van de 21 gemeenten zitting. In de twee bestuurscommissies voor verkeer en vervoer en voor economisch vestigingsklimaat zijn de vakwethouders van de 21 gemeenten vertegenwoordigd. Tot slot zijn er twee adviescommissies voor verkeer en vervoer en voor economisch vestigingsklimaat en een rekeningcommissie. In deze commissies hebben raadsleden van de 21 gemeenten zitting; zij adviseren de bestuurders gevraagd en ongevraagd over toekomstig beleid en effecten van bestaand beleid.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang

De gemeente Nissewaard wordt vertegenwoordigd in de adviescommissies, bestuurscommissies en het algemeen bestuur.

Stemverhouding

4,3%

Afgesproken prestaties

- Leveren van inbreng in de verschillende werkgroepen door gemeente.

Risico's beleidsmatig

Een goed woon- en leefklimaat vraagt om sterke woon-werkverbindingen, zowel in de stad als naar de regio. De begroting van de MRDH dient hen in staat te stellen om de bereikbaarheid en het economisch vestigingsklimaat in de hele regio te verbeteren. Ook op die locaties in Nissewaard waar de inwonerdichtheid minder groot is of in wijken waar sprake kan zijn van mobiliteitsarmoede. Een soepele aansluiting op het metronetwerk en een snelle verbinding met de eigen werklocaties en in het Haven Industrieel Complex is en blijft essentieel. Voor het OV in de kwetsbare wijken en de nieuwe locaties helpt het niet dat de financiering voor het OV al jarenlang knelt door (dreigende) bezuinigingen vanuit het Rijk op de Brede Doel Uitkering.

Indicatoren 2027

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
124,9%	2,7%	0,0%	Voldoende

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2026	Bijdrage 2027
€ 265.065	€ 277.135

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 49.673.069	€ 49.434.604

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2027	31-12-2027
€ 1.776.563.204	€ 1.814.383.981

Financieel resultaat lopend jaar

Verwacht resultaat 2026	Verwacht resultaat 2027
€ 3.735.000	- € 238.465

Marktontwikkelingen

Het versterken van het economisch vestigingsklimaat en het verbeteren van de bereikbaarheid voor de mensen die hier wonen, werken en recreëren. Dat is waar de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) voor staat. De koers die hierbij wordt gekozen hebben de 21 gemeenten vastgelegd in een Strategische Agenda. Voor de bestuursperiode 2023 - 2026 is dat de Strategische Agenda MRDH 2023 – 2026: Met elkaar, voor elkaar. De Strategische Agenda formuleert de koers voor de komende vier jaar door te werken aan vier regionale opgaven; groei, vernieuwen, kwaliteit en herstel van de regio. Wij zien het werken aan deze opgaven als een belangrijke bijdrage om de welvaart en daarmee aan het welzijn van onze inwoners te verbeteren. Er wordt gewerkt aan een herziening op de strategische agenda. Deze zal eind 2026 worden vastgesteld.

Vennootschappen en coöperaties

Elementen BV Spijkenisse

Openbaar belang

In augustus 2011 is de Elementen Spijkenisse BV opgericht ten behoeve van de aankoop en exploitatie van de 105 appartementen in de Rokade. Dit is gedaan om een groot financieel nadeel voor de gemeente af te wenden. De appartementen zullen in eerste aanleg direct worden verkocht of verhuurd. Het uitgangspunt is dat binnen een periode van 30 jaar alle huurappartementen worden verkocht.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang

De gemeente Nissewaard bezit alle aandelen in de besloten vennootschap.

Afgesproken prestaties

Primair verkopen dan wel uitponden van de huurwoningen door middel van verkoop.

Risico's beleidsmatig

Langdurige leegstand van de woningen en stagnatie van de verkopen zijn de grootste risico's.
Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de waarde van de appartementen.

Indicatoren 2026

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Financiën 2026

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2025	Bijdrage 2026
n.v.t.	n.v.t.

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2026	31-12-2026
€ 9.035	nog niet bekend

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2026	31-12-2026
€ 10.200	nog niet bekend

Financieel resultaat lopend jaar

2025	verwacht resultaat 2026
-/- € 299	Positief saldo

Marktontwikkelingen
In de bedrijfswaardeberekening wordt de komende jaren rekening gehouden met 3 verkopen per jaar tot en met 2040. Dit leidt ertoe dat de Elementen Spijkenisse B.V. de openstaande leningen weer voor een gedeelte kan aflossen wat lagere rentelasten oplevert. Verder heeft dit een positief effect op de liquiditeit.

BNG Bank NV
Openbaar belang
BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. Klanten zijn onder meer gemeenten, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen en energiebedrijven. Ambitie is dat klanten de bank beschouwen als natuurlijke partner voor het financieren van hun maatschappelijke vraagstukken. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank. BNG Bank is qua balanstotaal de vierde bank van Nederland.

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang
Stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Stemverhouding

0,04%

Afgesproken prestaties
Geen specifieke afgesproken prestaties.

Risico's beleidsmatig
Omdat het een belang in een N.V. betreft zijn de financiële risico's beperkt tot het ingelegde aandelenkapitaal. Verder bestaat voor onze gemeente het risico dat BNG een lager dividend uitkeert dan in de begroting van onze gemeente is opgenomen. Ook dit risico is beperkt, aangezien BNG streeft naar een zo stabiel mogelijk dividenduitkeringspercentage en de huidige kapitalisatie van de bank, zoals gereflecteerd door de leverage ratio en de solvency ratio, substantieel boven de interne en externe vereisten ligt.

Indicatoren 2026

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
N.v.t.	42% (2025)	N.v.t.	N.v.t.

Financiën 2026

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2025	Bijdrage 2026
Geen specifieke bijdrage	Geen specifieke bijdrage

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2026	31-12-2026
€ 4.863 miljoen	Nog niet bekend

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2026	31-12-2026
€ 101.708 miljoen	Nog niet bekend

Financieel resultaat lopend jaar

2025	Verwacht resultaat 2026

€ 101 miljoen	Positief saldo

Marktontwikkelingen
BNG heeft in de eerste helft van 2026 een nettowinst van EUR 101 miljoen gerealiseerd. De vraag naar financiering nam sterk toe en BNG verstrekte € 7,3 miljard aan nieuwe langlopende leningen, ruim meer dan de € 5,3 miljard in dezelfde periode van 2025. Ook zette de bank belangrijke stappen in de uitvoering van haar strategie Route naar Meer Meerwaarde, onder meer met de succesvolle introductie van de groene lening voor woningcorporaties. Daarmee levert BNG opnieuw een essentiële bijdrage aan de realisatie van de publieke investeringsopgaven in een periode van geopolitieke spanningen, economische onzekerheid en beweeglijke financiële markten. Het renteresultaat laat een gezonde stijging zien. De winst is desondanks gedaald als gevolg van een fors negatief resultaat financiële transacties. De kapitaal- en liquiditeitspositie van de bank bleef onverminderd sterk.
Voor de tweede helft van 2026 verwacht BNG dat geopolitieke en economische onzekerheden aanwezig blijven en dat de financiële markten volatiel blijven. Tegelijkertijd blijft de vraag naar financiering vanuit klanten naar verwachting hoog en beschikt BNG over een robuuste fundingpositie, een sterke balans en ruime liquiditeitsbuffers. Juist in tijden van onzekerheid is het de rol van de BNG om stabiliteit en vertrouwen te bieden en noodzakelijke investeringen wél mogelijk te blijven maken. Met de sterke marktpositie, solide financiële basis en duidelijke strategische missie blijft de BNG investeren in de organisatie. Zo helpt de bank om cliënten te helpen hun maatschappelijke opgaven te realiseren. Zo bouwen we samen aan meer sociale en groene meerwaarde voor Nederland.

Stedin
Openbaar belang
Stedin Holding N.V. heeft de wettelijke taak om energieleveringen te waarborgen door middel van haar netwerk van kabels en leidingen. Stedin beheert en onderhoudt de energienetten in het grootste deel van Zuid-Holland, Utrecht en Zeeland.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang
De aandeelhouders van de structuurvennootschap Stedin Holding N.V. zijn een groot aantal gemeenten in Zuid-Holland, Friesland, Noord-Brabant, Noord-Holland en de Nederlandse Staat.
De gemeente Nissewaard bezit circa 1,88% (106.140 stuks) van de gewone aandelen Stedin. In 2021 heeft de gemeente circa 2,14% (8.903 stuks) van het nieuw uitgegeven cumulatief preferente aandelenkapitaal verworven.
Per 8 december 2023 zijn 671.754 gewone aandelen en één aandeel N1 uitgegeven aan de Staat. Daarnaast is één aandeel N2 uitgegeven aan de gemeente Rotterdam. De N1 en N2 aandelen zijn niet-winstdelend en geïntroduceerd om enerzijds de Nederlandse Staat (N1-aandeelhouder) en anderzijds de gemeente Rotterdam (N2-aandeelhouder) als vertegenwoordiger van de Aandeelhouderscommissie bijzondere zeggenschap te kunnen laten uitoefenen bij specifieke besluiten.

Stemverhouding
circa 1,90%

Afgesproken prestaties

Met Stedin Holding is de gemeente Nissewaard geen specifieke prestaties overeengekomen.

Risico's beleidsmatig
Als gevolg van de energietransitie groeit de elektriciteitsvraag sneller dan het net kan worden uitgebreid. Stedin investeerde in het eerste halfjaar van 2026 €710 miljoen in uitbreiding en versterking van het energienet, een stijging van 16% ten opzichte van dezelfde periode in 2025. De vrije kasstroom van Stedin is structureel negatief. Stedin heeft publiekelijk aangegeven dat zij in gesprek is met haar aandeelhouders over de invulling van de toekomstige kapitaalbehoefte. In dat kader is het reëel dat het dividendbeleid van Stedin in de komende jaren wordt aangepast. Het risico dat Stedin een lager dividend uitkeert dan in de begroting is opgenomen, is ten opzichte van voorgaande jaren toegenomen. De begroting houdt rekening met dit risico door een behoedzame raming van de dividendopbrengsten.
Daarnaast bestaat het risico dat aandeelhouders worden gevraagd aanvullend kapitaal te verstrekken. De omvang en het tijdstip hiervan zijn op dit moment nog niet bekend. De gemeente volgt de ontwikkelingen in de Aandeelhouderscommissie en zal de raad informeren zodra de financiële consequenties voor Nissewaard voldoende helder zijn.
Tot slot bestaat het risico op waardevermindering (afboeking) van de deelname in de verbonden partij. Stedin kent een solide financiële positie. De onderneming heeft in 2026 succesvol financiering aangetrokken op de kapitaalmarkt, hetgeen het vertrouwen van de financiële markten in de onderneming bevestigt.

Indicatoren 2026

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
N.v.t.	42,9% (2024)	N.v.t.	N.v.t.

Financiën 2026

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2025	Bijdrage 2025
N.v.t.	N.v.t.

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2025	31-12-2025
€ 3.370 miljoen	Nog niet bekend

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2025	31-12-2025

€ 5.704 miljoen	Nog niet bekend

Financieel resultaat lopend jaar

2024	Verwacht resultaat 2025
€ 158 miljoen	Positief saldo

Marktontwikkelingen
De energietransitie en de toenemende elektrificatie van woningen, industrie en mobiliteit bepalen de marktontwikkeling voor Stedin. De vraag naar elektriciteit groeit sneller dan het net kan worden uitgebreid. In 2026 is voor het eerst zichtbaar geworden dat ook huishoudens in het verzorgingsgebied van Stedin op een wachtlijst terechtkomen voor een nieuwe of zwaardere aansluiting en in delen van Utrecht geldt een aansluitpauze. Sinds 1 juli 2026 werken de regionale netbeheerders met een geïntegreerde wachtlijst voor groot- en kleinverbruikers en wordt schaarse capaciteit verdeeld volgens het maatschappelijk prioriteringskader van de ACM. Stedin zet naast uitbreiding van het net in op het beter benutten van bestaande capaciteit, onder meer door het inzetten van flexibel vermogen bij bedrijven en het slimmer gebruiken van bestaande aansluitingen. Omdat de kosten voor het aanleggen, onderhouden, verzwaren en financieren van het energienet sterk toenemen, stijgen de nettarieven. Per 2027 is de reguleringsmethode van de ACM gewijzigd van maatstafconcurrentie naar een cost-plus systematiek, waarmee netbeheerders meer ruimte krijgen om tijdig te investeren. Gelet op de gevolgen hiervan voor klanten blijft er aanzienlijke aandacht voor het voorkomen van netcongestie en het versnellen van de energietransitie.

NV Reinis
Openbaar belang

- Ten algemenen nutte werkzaam te zijn op het gebied van de verwijdering van afval binnen met name het grondgebied van de gemeente Nissewaard en de daarop aansluitende regio.
- Het reinigen van de openbare ruimte, evenals de buitenruimte bij bedrijven.
- Te voorzien in de behoeften aan andere diensten of het verrichten van ondersteunende activiteiten op het gebied van afvalinzameling.
- Het verlenen van facilitaire diensten, daaronder uitdrukkelijk begrepen het verlenen van diensten aan derden.

Voorts al wat met het vorenstaande verband houdt of daartoe dienstig is, alles op te nemen in de ruimste zin van het woord.

Bestuurlijk belang

De gemeente Nissewaard is samen met de gemeente Voorne aan Zee aandeelhouder. Het bestuur bestaat uit 2 leden met een gezamenlijke vertegenwoordiging van de vennootschap. De Raad van commissarissen heeft 3 leden.

Met ingang van 1 januari 2026 is Voorne aan Zee besloten toegetreden als nieuwe aandeelhouder van Reinis N.V. Deze toetreding heeft ertoe geleid dat Nissewaard en Voorne aan Zee beide 50% aandeelhouder zijn.

Stemverhouding
50%

Afgesproken prestaties
De operationele afspraken met N.V. Reinis worden in een dienstverleningsovereenkomst vastgelegd. De huidige overeenkomst loopt eind 2030 af.

Risico's beleidsmatig
De kosten voor afvalverbranding zijn voor een groot deel afhankelijk van de verschuldigde afvalstoffenbelasting. Deze afvalstoffenbelasting werkt door in de kostprijs van Reinis. Het belang van afvalscheiding en recycling is derhalve groot.
De wisselende opbrengsten voor gescheiden afvalstromen (monostromen) maken het resultaat op de langere termijn minder voorspelbaar (circa 4% van het totale resultaat).

Indicatoren 2026

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
N.v.t.	54% (2025)	N.v.t.	N.v.t.

Financiën 2026

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2025	Bijdrage 2026
N.v.t., wel betaling voor diensten.	N.v.t., wel betaling voor diensten.

Eigen vermogen begin en einde jaar

1-1-2026	31-12-2026
€ 3,8 miljoen	Nog niet bekend

Vreemd vermogen begin en einde jaar

1-1-2026	31-12-2026
€ 3,2 miljoen	Nog niet bekend

Financieel resultaat lopend jaar

2025	Verwacht resultaat 2026

€ 877.399	Positief saldo

Marktontwikkelingen
De ontwikkelingen in de markt liggen op het gebied van verregaande afvalscheiding en het herwinnen van grondstoffen uit het opgehaalde afval. Daarnaast zal vanaf 2027 de CO2-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties jaarlijks oplopen. Dit zal tot resultaat hebben dat de kosten fors toenemen.

Gemeenschappelijk bezit Evides
Openbaar belang
Op betrouwbare, veilige en maatschappelijke verantwoorde wijze leveren van drink- en industrieel-water en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang
Evides Waterbedrijf N.V. kent momenteel twee aandeelhouders: B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (GBE) en GBE Aqua B.V. Beide vennootschappen bezitten 50% van de aandelen in Evides. De aandeelhouders van GBE zijn 15 Zuid-Hollandse gemeenten. GBE Aqua B.V. heeft als aandeelhouders de provincie Zeeland, de 13 Zeeuwse gemeenten en de gemeenten Woensdrecht, Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee.
De gemeente Nissewaard bezit circa 4,4% van de aandelen in GBE en heeft daarmee indirect een belang van circa 2,2% in Evides Waterbedrijf N.V.
In 2026 is een voorstel voorbereid om de aandeelhoudersstructuur van Evides per 1 januari 2027 te vereenvoudigen. Het voorstel houdt in dat GBE en GBE Aqua B.V. hun aandelen in Evides overdragen aan hun achterliggende publieke aandeelhouders en vervolgens worden ontbonden. Nissewaard wordt daarmee rechtstreeks aandeelhouder van Evides Waterbedrijf N.V. Het belang, stemrecht en dividendrecht van Nissewaard blijven daarbij materieel ongewijzigd op circa 2,2%. Ter vervanging van de voorbereidende rol van de twee holdings wordt voorzien in een Aandeelhouderscommissie met een adviserende rol richting de aandeelhouders. De definitieve wijziging is afhankelijk van de formele besluitvorming door de aandeelhouders in het najaar van 2026.

Stemverhouding binnen Evides N.V.
2,2%

Afgesproken prestaties
Geen specifieke prestaties afgesproken.

Risico's beleidsmatig
Voor onze gemeente bestaat het risico dat Evides een lager dividend uitkeert dan in de begroting van onze gemeente is opgenomen. De activiteiten van Evides zijn kapitaal- en onderhoudsintensief. Met het oog op de omvangrijke investeringsagenda, houdt de financieringsbehoefte de komende jaren nog aan. Er moet derhalve in de toekomst rekening gehouden worden met een extra winstinhouding of lager dividend in het kader van de investeringsagenda. Daarnaast bestaat het risico op waardevermindering (afboeking) van de deelname in de verbonden partij. Evides kent een degelijke financiële- en vermogenspositie, hetgeen een afboeking niet waarschijnlijk maakt.

Indicatoren 2026

Netto schuldquote	Solvabiliteitsratio	Structurele exploitatieruimte	Weerstandsvermogen
N.v.t.	43,6% (2025, Evides NV)	N.v.t.	N.v.t.

Financiën 2026

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard

Bijdrage 2025	Bijdrage 2026
N.v.t.	N.v.t.

Eigen vermogen begin en einde jaar Evides N.V.

1-1-2026	31-12-2026
€ 681,7 miljoen	nog niet bekend

Vreemd vermogen begin en einde jaar Evides N.V.

1-1-2026	31-12-2026
€ 869,8 miljoen	nog niet bekend

Financieel resultaat lopend jaar Evides N.V.

2025	verwacht resultaat 2026
€ 62,2 miljoen	positief

Marktontwikkelingen

Bronbescherming en duurzaam waarde creëren (circulaire watertoepassingen) zijn belangrijke ontwikkelingen in de markt.

De drie strategische thema's van Evides van 2025 tot 2029 zijn:

- Klanten bedienen met duurzame waterdiensten op maat;
- Leveren van water, altijd en van betrouwbare kwaliteit;
- Aantrekkelijk zijn voor iedereen die bij en met ons werkt.

De omzet van Evides is vooral afhankelijk van de afzetontwikkeling en het resultaat van eventuele niet voorziene kostenontwikkelingen. Daarnaast zal het rendement mede afhankelijk zijn van de mate waarin Evides in staat is de investeringsopgave te realiseren.

Stichtingen en verenigingen

Stichting CJG Rijnmond

Openbaar belang

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) binnen het kader van de Wet publieke gezondheid (Wpg). Namens twaalf gemeenten in de regio Rotterdam heeft Stichting CJG Rijnmond de opdracht gekregen om de JGZ uit te voeren. De uitvoering vindt plaats in opdracht van de Raad voor het Publiek Belang (RvhPB), waarin de gemeenten gezamenlijk zijn vertegenwoordigd.

Voor de jaarlijkse subsidie, die Nissewaard levert, voert CJG Rijnmond de volgende maatschappelijke opdracht uit:

- Het verrichten en coördineren van jeugdgezondheidszorg, meer in het bijzonder opvoed- en gezinsondersteuning tussen -9 maanden en 19 jaar.
- Het oprichten en in stand houden van 1 of meer CJG's (indien de opdracht van de betrokken gemeente zich daartoe uitstrekt).
- Het verrichten van al hetgeen dat met vorenstaande verband houdt of daartoe dienstig kan zijn.

De omvang van het vigerende basistakenpakket wordt steeds voor 4 jaar vastgesteld en geldt voor 2024-2027. Naast dit basistakenpakket voert CJG Rijnmond ook het aanvullend pakket uit. Hierover worden afzonderlijke afspraken gemaakt met de deelnemende gemeenten. Voor Nissewaard is dit maatwerk op het gebied van preventie. Voornamelijk op opvoedondersteuning (b.v. stevig ouderschap) en vroegsignalering als prenataal huisbezoek, pedagoog, etc. De invulling van het aanvullend pakket wordt elk jaar zo nodig aangepast naar de vraagstukken die leven in Nissewaard.

Eind 2023 is een ketenaanpak opgeleverd vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) voor Kansrijke Start. Vanuit het landelijke actieprogramma Kansrijke Start zal gemeente Nissewaard toewerken naar een lokale coalitie t.b.v. de eerste 1.000 dagen van een kind. Door gericht te werken aan verbinding tussen het medische (kraamzorg, verloskundigen en geboortezorg) en sociale (jeugdgezondheidszorg, voorscholen en primair onderwijs) systeem van ouders kunnen we effectiever inzetten op vroegsignalering en het voorkomen van problemen bij opvoeding en opgroei vraagstukken.

Daarnaast neemt de gemeente deel aan de ketenaanpak Kind naar Gezond Gewicht (KnGG). Binnen deze aanpak treedt het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) op als centraal zorgverlener. Dit betekent dat het CJG de betrokken partijen rondom het kind met elkaar verbindt en het proces rondom de ondersteuning en begeleiding coördineert. Het CJG biedt daarnaast zelf begeleiding aan kinderen met licht overgewicht en hun ouders/verzorgers. Op deze manier wordt ingezet op een integrale aanpak, waarbij niet alleen aandacht is voor het gewicht van het kind, maar ook voor de achterliggende factoren en de bredere leefomgeving.

Bestuurlijk belang

Beschrijving bestuurlijk belang

De gemeente Nissewaard wordt voor de duur van de zittingsperiode van het College in de RvhPB vertegenwoordigd door een lid en een plaatsvervangend lid. De Raad bestaat uit 12 leden.

Stemverhouding

Bij het nemen van besluiten door de RvhPB brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit. Bij het Basistakenpakket en de begroting is unanimiteit leidend. Bij alle andere onderwerpen wordt bij het staken van stemmen teruggevallen op inwonersaantallen.

Afgesproken prestaties

- Bereikbaarheid van kinderen in Nissewaard van 95%.
- Signaalfunctie voor opschaling naar jeugdhulp per gebied (ernst taxatiemodel).
- Verbetering inzet op VVE (voorschoolse en vroegschoolse educatie) en implementatie aanpassingen.
- Inzet van JGZ op scholen waarbij zij onderdeel uitmaken van de zorgstructuur op school.

Risico's beleidsmatig

- Samenwerking met 12 gemeenten binnen de RvhPB is een uitdaging. De belangen liggen niet altijd op een lijn, maar de behoefte om de transformatie (zorginhoudelijk en financieel) te laten slagen is groot. Dat maakt het noodzakelijk om gezamenlijk compromissen te sluiten. Nissewaard zet steeds in op regionale besluitvorming, die onze lokale ambities ondersteunt.
- Inzet op verbinding tussen jeugdgezondheidszorg en transformatieagenda van de gemeenschappelijke regeling jeugdhulp Rijnmond is van belang t.b.v. vroegtijdig signaleren en effectievere op- en afschaling bij inzet van hulp. Het complexe geheel van het aantal gemeenten én partners maakt dat sturing regionaal vertragend kan werken op de praktische uitvoering en resultaten pas op langere termijn zichtbaar zijn.
- De omvang van subsidies vanuit de deelnemende gemeenten voor maatwerk c.q. preventie is onzeker. Dit, als gevolg van kortingen vanuit het Rijk op de jeugdhulp. Bij lagere vaststelling van de subsidie kan het lastig zijn voor CJG Rijnmond om de personele bezetting en kosten in overeenstemming te brengen met de beschikbare middelen.
- Het eigen vermogen staat onder druk en dreigt onvoldoende te worden om grote tegenvallers in de exploitatie op te vangen. Dit hangt samen met hogere loonkosten door landelijke kostenontwikkelingen en grilligheid van overheidsmaatregelen, die verhoging van premies voor sociale lasten of belastingen (bijvoorbeeld BTW) veroorzaken. Hierdoor kunnen tekorten in de exploitatie ontstaan, immers CJG Rijnmond is een organisatie zonder winststreven (OZW).

Indicatoren 2027

Netto schuldquote*	Solvabiliteit*	Structurele exploitatieruimte*	Ratio Weerstandsvermogen*
N.v.t.	22,7%	N.v.t.	1,0

* O.b.v. jaarstukken 2025 Stichting CJG Rijnmond. Begroting 2027 Stichting CJG Rijnmond was medio september 2026 nog niet beschikbaar.

Financiën 2027

Financiële bijdrage Gemeente Nissewaard*

Bijdrage 2027

· Subsidieaanvraag 2027 CJG Rijnmond bedraagt € 3.419.372*

* De subsidieverlening 2027 aan CJG Rijnmond moet nog plaatsvinden. De subsidieaanvraag 2027 van Stichting CJG Rijnmond bedraagt € 3.419.372. Deze aanvraag omvat enerzijds de uitvoering van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg incl. huisvesting, rijksvaccinatieprogramma, communicatie en service en contact en anderzijds het aanvullend preventief pakket. De kosten voor het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg en het rijksvaccinatieprogramma worden berekend o.b.v. de kindaantallen volgens CBS per 1-1-2026.

Eigen vermogen begin en einde jaar*

1-1-2026	31-12-2026
€ 2.418.554	Nog niet bekend

* O.b.v. Jaarstukken 2025 Stichting CJG Rijnmond. Begroting 2027 Stichting CJG Rijnmond was medio september 2026 nog niet beschikbaar.

Vreemd vermogen begin en einde jaar*

1-1-2026	31-12-2026
€ 8.258.747	Nog niet bekend

* O.b.v. Jaarstukken 2025 Stichting CJG Rijnmond. Begroting 2027 Stichting CJG Rijnmond was medio september 2026 nog niet beschikbaar.

Financieel resultaat lopend jaar*

Resultaat 2025	Verwacht resultaat 2026
- € 305.644	Negatief**

* O.b.v. Jaarstukken 2025 Stichting CJG Rijnmond. Begroting 2027 Stichting CJG Rijnmond was medio september 2026 nog niet beschikbaar.
** O.b.v. Jaarstukken 2025 Stichting CJG Rijnmond pag. 60 'Vooruitblik financiële cijfers 2026'

Marktontwikkelingen

- Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) is gewijzigd door aanpassingen in het vaccinatieschema. Deze aanpassingen gaan in per 1 januari 2026. De dienstverlening van het CJG zal aangepast worden aan de nieuwe regeling en er zal een ''overgangsregeling'' worden geïmplementeerd om alle kinderen te voorzien van de juiste vaccinaties.
- Aangezien uit onderzoek bleek dat de beschikbare middelen ontoereikend waren voor de uitvoering van het wettelijke basispakket jeugdgezondheidszorg is de kindprijs voor de 12 gemeenten opgehoogd. Voor Nissewaard is dit verwerkt in PPN 2027 met een verhoging van het budget CJG Jeugdgezondheidszorg vanaf 2027 met € 270.000.

- Het programma CJG Next is een programma voor doorontwikkeling van de dienstverlening van CJG Rijnmond. Het programma bevindt zich in de implementatiefase en bestaat uit drie pijlers:
    - Het Kader Verantwoorde Zorg
    - De Signalerings-en taxatiemethodiek
    - Vernieuwing van Producten en diensten
- CJG Pro gaat over de professional van de toekomst. Met CJG Pro wordt de vertaalslag gemaakt van het (toekomstig) dienstenaanbod naar de professionals die in de toekomst nodig zijn om de dienstverlening op een duurzame manier te blijven bieden aan ouders en kinderen. En daarbij het hoofd te bieden aan allerlei ontwikkelingen die van invloed zijn op de toekomst van werk binnen CJG Rijnmond.
- Vanaf april 2025 is het Peuterconsult toegevoegd aan het aanbod van het CJG. Dit consult wordt flexibel ingezet, onder andere ter ondersteuning van het verstrekken van een VVE-indicatie. Met deze uitbreiding beoogt het CJG meer kinderen met een (risico op) taalachterstand tijdig te signaleren en hen een VVE-indicatie toe te kennen, zodat zij deze op tijd kunnen verzilveren.

Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt een beknopte weergave gegeven van de uitvoering van het grondbeleid van de gemeente Nissewaard.

Visie op grondbeleid

De gemeente Nissewaard wil middels het grondbeleid maximaal kunnen sturen op de realisatie van ruimtelijke doelstellingen voor de stad en de dorpskernen binnen de gemeente. Dit wil de gemeente bereiken door enerzijds actief in de ruimtelijke ontwikkelingen te participeren en anderzijds door faciliterend initiatieven van marktpartijen te ondersteunen.

Uitvoering grondbeleid

Afhankelijk van grondposities, marktontwikkelingen en beoogde ontwikkelprogramma's wordt een strategische keuze gemaakt voor een actief of meer faciliterend grondbeleid. Wanneer een actief grondbeleid wordt gevoerd wordt projectmatig gewerkt aan realisatie van een project, waarbij gronduitgifte plaatsvindt tegen marktconforme uitgifteprijzen. Bij faciliterend grondbeleid streeft de gemeente naar het afsluiten van anterieure overeenkomsten met de ontwikkelende partijen, waardoor het gemeentelijk kostenverhaal vooraf is verzekerd.

De gronden in eigendom van de gemeente zijn te zijner tijd voor ontwikkeling bestemd. De eisen en regels omtrent de administratieve vastlegging van kosten en opbrengsten die aan een ontwikkeling zijn verbonden zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Prognose van de resultaten

Het resultaat van de grondexploitaties wordt berekend op contante waarde. Dit houdt in dat het toekomstige eindsaldo van een project (het resultaat van alle kosten en opbrengsten, rente- en prijseffecten, uitgezet in tijd) wordt verdisconteerd tot de waarde per 1 januari van het peiljaar. Het peiljaar dat in de jaarrekening 2025 wordt gehanteerd is 1 januari 2026. In het bepalen van de contante waarde wordt rekening gehouden met 2% kostenstijging, 2% opbrengstenstijging en een rentelast van 0,77%. Conform de BBV-vereisten wordt een discontovoet van 2% gehanteerd.

In de grondexploitaties wordt een inschatting gemaakt van alle kosten in het bouw- en woonrijpmaken van de verschillende locaties, inclusief kosten van ambtelijke inzet, ten opzichte van de toekomstige uitgifteprijzen voor het gewenste bouwprogramma.

De totale boekwaarde (geïnvesteerd vermogen) van de lopende grondexploitaties bedraagt per 1 januari 2026 in totaal € 26,55 miljoen.

Complex	Boekwaarde
	per 1-1-2026
21 Nico de Regtplein	-158.000
36 Kreken van Nibbeland	-6.813.000
37 Krekenbos	-3.608.000
44 Postzegelplannen	519.000
61 Heijwegenlaan	439.000
76 Heer&Meester	-5.000
89 De Elementen	36.172.000
Totaal gronden in exploitatie	**26.546.000**

Het totaal van alle grondexploitaties (bouwgronden in exploitatie) heeft een resultaat van € 13,37 miljoen negatief op eindwaarde. Hierin zijn alle kosten en opbrengsten, inclusief rente- en prijseffecten doorgerekend tot het einde van de looptijd van een plan. Om de eindwaarden op verschillende momenten in tijd met elkaar te kunnen vergelijken worden de eindwaarden met 2% verdisconteerd tot de peildatum. Dit geeft per 1 januari 2026 een verwacht resultaat van € 10,64 miljoen negatief op contante waarde.

Complex	Eindwaarde	Contante waarde
	per 1-1-2026	per 1-1-2026
21 Nico de Regtplein	112.000	109.000
36 Kreken van Nibbeland	6.056.000	5.707.000
37 Krekenbos	3.673.000	3.461.000
44 Postzegelplannen	3.821.000	3.601.000
61 Heijwegenlaan	446.000	412.000

76 Heer&Meester	-126.000	-123.000
89 De Elementen	-27.351.000	-23.810.000
Totaal gronden in exploitatie	**-13.370.000**	**-10.643.000**

BBV-boekhoudregels schrijven voor dat voor complexen met een negatief verwacht eindresultaat een voorziening moet worden getroffen ter grootte van het verwachte verlies. Voor complexen met een positief verwacht resultaat moet op basis van de 'percentage-of-completion-methode' tussentijds winst worden genomen. De baten uit winstneming en lasten uit het treffen van een voorziening worden verrekend met de Algemene reserve van de gemeente.

Complex	Contante waarde per 1-1-2026	Winstneming/ voorziening per 1-1-2026	Contante waarde incl. winst /voorz. per 1-1-2026
21 Nico de Regtplein	109.000	-109.000	0
36 Kreken van Nibbeland	5.707.000	-5.827.000	-120.000
37 Krekenbos	3.461.000	-2.210.000	1.251.000
44 Postzegelplannen	3.601.000	-10.000	3.591.000
61 Heijwegenlaan	412.000	-14.000	398.000
76 Heer&Meester	-123.000	123.000	0
89 De Elementen	-23.810.000	23.810.000	0
Totaal gronden in exploitatie	**-10.643.000**	**15.763.000**	**5.120.000**

Onderbouwing geraamde winstneming

BBV-regelgeving schrijft voor dat gemeenten winst moeten nemen in positieve plannen op basis van de percentage-of-completion-methode. Hierin wordt de voortgang van een project gerelateerd aan de realisatie van kosten en opbrengsten ten opzichte van de totale raming.

Per 31-12-2024 was reeds € 6,85 miljoen aan winst uit de complexen genomen. De complexen Nico de Regtplein, Kreken van Nibbeland, Krekenbos, Postzegelplannen en Heijwegenlaan hebben een positief saldo op eindwaarde en komen dus voor winstneming in aanmerking. Uit de percentage-of-completion-berekening volgt dat voor deze complexen € 1,32 miljoen aan winst kan worden genomen. Hiermee komt de totale winstneming uit de complexen uit op € 8,17 miljoen.

Geboekte winstneming per 01-01-25	6.854.000
Winstneming complex Nico de Regtplein	1.000
Winstneming complex Kreken van Nibbeland	49.000
Winstneming complex Krekenbos	1.246.000
Winstneming Postzegelplannen	10.000
Winstneming complex Heijwegenlaan	11.000
Geboekte winstneming per 31-12-25	**8.171.000**

Reserves in relatie tot de risico's

Gelet op de omvang van de investeringen en de vaak lange looptijd van veel projecten loopt de gemeente risico's. Risico's kunnen leiden tot financiële schade, waardoor de beoogde doelstellingen van de gemeente geheel of gedeeltelijk teniet kunnen worden gedaan. Jaarlijks worden de risico's herzien in het kader van de herziene Nota Grondexploitaties.

Wanneer sprake is van geprognosticeerde verliezen geldt dat hiervoor een voorziening moet worden gevormd op het moment dat deze voorzienbaar en onafwendbaar zijn. Een dergelijke voorziening is niet statisch en zal jaarlijks, dan wel bij planaanpassing, om herziening vragen. De getroffen voorziening moet gelijk zijn aan het negatieve verwachte resultaat op contante waarde van de grondexploitatie van het betreffende complex.

Twee complexen hebben een negatief verwacht resultaat op contante waarde, waarvoor een verliesvoorziening is getroffen. Het resultaat van het complex Heer&Meester valt per 1 januari 2026 € 2.000 negatiever uit ten opzichte van 1 januari 2025. De reeds getroffen verliesvoorziening van dit complex wordt derhalve op basis van de voorschriften met dit bedrag verhoogd. Het complex Elementen is voor € 0,93 miljoen nadelig gemuteerd, waardoor het resultaat van het plan verslechterd. Hiervoor is een aanvullende voorziening van € 0,93 miljoen benodigd. In totaal is per 1 januari 2026 een totale voorziening van € 23,93 miljoen getroffen voor deze twee complexen.

Geboekte voorzien per 01-01-25	23.002.000
Voorziening complex Heer&Meester	2.000
Voorziening complex Elementen	930.000
Geboekte voorziening per 31-12-25	**23.934.000**

De belangrijkste risico's die zich voor de gemeentelijke grondexploitaties kunnen voordoen zijn dalende grondprijzen en stijgende kosten. Deze zijn afhankelijk van veel (externe) factoren, waar de gemeente beperkte sturingsmogelijkheden op heeft. Jaarlijks worden de grondexploitaties zo goed mogelijk afgestemd op de marktsituatie, waardoor deze externe risico's zoveel mogelijk worden beperkt.

Openbaarheid (Woo)

Openbaarheid en transparantie

De Wet open overheid verplicht gemeenten om actief en op verzoek informatie openbaar te maken. Daarnaast vraagt de Woo dat de informatiehuishouding op orde is, zodat informatie duurzaam toegankelijk, vindbaar en zorgvuldig te beoordelen is. In 2027 werken wij verder aan de uitvoering van deze verplichtingen en aan het versterken van de basis voor een transparante overheid. Daarbij sluiten wij aan bij de landelijke fasering, het VNG-meerjarenplan en, zodra beschikbaar, het VNG-uitvoeringsplan.

Voor de actieve openbaarmaking richten wij ons op het verder inrichten en gebruiken van open.nissewaard.nl als centraal toegangspunt. Via dit platform publiceren wij informatie of verwijzen wij door naar plekken waar informatie al openbaar beschikbaar is. In 2027 werken wij verder aan de publicatie van Woo-verzoeken, Woo-besluiten en bijbehorende documenten, de actieve openbaarmaking van de collegeagenda en de voorbereiding van volgende informatiecategorieën. Daarbij houden wij rekening met digitale toegankelijkheid en de vindbaarheid van gepubliceerde informatie.

Ook de passieve Woo vraagt in 2027 nadrukkelijk aandacht. Het aantal Woo-verzoeken neemt toe en verzoeken worden omvangrijker en complexer. Dit brengt risico's met zich mee voor de tijdige afhandeling, de beschikbare capaciteit en de kwaliteit van het zoek-, beoordelings- en lakproces. Wij blijven daarom inzetten op een zorgvuldig afhandelingsproces, tijdig contact met verzoekers over de afbakening of precisering van verzoeken en betere monitoring van aantallen, aard, omvang, doorlooptijden en knelpunten.

Een informatiehuishouding die op orde is, is hiervoor een belangrijke randvoorwaarde. Als informatie goed wordt opgeslagen, beheerd en teruggevonden, kunnen Woo-verzoeken sneller en zorgvuldiger worden afgehandeld en kan actieve openbaarmaking beter worden uitgevoerd. In 2027 werken wij daarom verder aan het projectplan informatiehuishouding, de opvolging van het verbeterplan naar aanleiding van de archiefinspectie en het planmatig aanpakken van archiefachterstanden. Ook benutten wij signalen uit Woo-verzoeken om te bezien waar openbare informatie beter vindbaar of toegankelijk gemaakt kan worden.

In 2027 treedt ook de nieuwe Archiefwet in werking. Deze wet versterkt de noodzaak om overheidsinformatie vanaf het ontstaan goed te beheren en duurzaam toegankelijk te houden. Daarmee neemt het belang toe van duidelijke werkprocessen, goede opslag, metadata, archivering en tijdige overbrenging. De implementatie van de nieuwe Archiefwet vraagt daarom in 2027 aandacht binnen de bredere aanpak van informatiehuishouding op orde.

Daarnaast zetten wij in op bewustwording binnen de organisatie. Medewerkers moeten bij het opstellen, opslaan en bewaren van informatie rekening houden met mogelijke openbaarmaking. In 2027 wordt de bewustwordingscampagne rondom schrijven voor de openbaarheid en zorgvuldig informatiebeheer uitgerold voor nieuwe én bestaande medewerkers. Ook werken wij aan het aanpassen van formats, zodat transparantie, motivering en openbaarmaking beter aan de voorkant worden meegenomen.

Met de beschikbare Woo-middelen voeren wij deze aanpak gefaseerd uit. Omdat de Woo-opgave meerjarig is en de uitvoering mede afhankelijk is van capaciteit, voorbereiding en landelijke ontwikkelingen, wordt bezien of middelen die in 2026 niet volledig worden ingezet beschikbaar kunnen blijven voor de uitvoering in 2027. Daarmee kunnen de beschikbare middelen gericht worden ingezet voor de versterking van actieve openbaarmaking, passieve Woo, bewustwording en informatiehuishouding.

Nissewaard kiest in deze fase niet voor een voorlopersrol en zet nog niet actief in op betekenisvolle openbaarmaking of het openbaar maken van topdossiers. Deze stap kan later opnieuw worden afgewogen, wanneer de basis beter is ingericht en de uitvoeringspraktijk verder is versterkt.

Woo-index Gemeente Nissewaard | Overheid.nl

Financiën

Begrotings- en realisatiecijfers per programma - thema's

Begrotings- en realisatiecijfers per programma - thema's

Voor de toelichting op de afwijkingen per programma wordt verwezen naar de toelichtingen in de programma's/thema's.

Programma thema's (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025 (- = voordelig saldo)	Begroting 2026 (inc wijzigingen)	Bgr 2027 lasten	Bgr 2027 baten	Nadelig saldo	Voordelig saldo
1. Bestuur & dienstverlening						
- Bestuur	5.920	4.074	3.921		3.921	
- Burgerzaken	1.317	1.429	4.239	2.317	1.923	
- Dienstverlening	19	74	76		76	
2. Schoon, heel & Veilig						
- Openbare orde en veiligheid	11.108	12.036	12.722	259	12.463	
- Beheer openbare ruimte	24.708	28.554	54.916	27.898	27.019	
- Accommodaties & parkeren	16.304	21.341	30.324	10.374	19.950	
3. Duurzaam ontwikkelen & wonen						
- Ruimtelijke ontwikkeling	474	3.189	3.396	984	2.412	
- Bereikbaarheid & mobiliteit	67	166	106	9	97	
- Duurzaamheid & klimaatadaptatie	1.998	5.023	4.666	2.762	1.905	
- Wonen	1.222	3.179	3.409	1.559	1.850	
- Bouwprojecten & grex	-5.058	-210	17.950	18.243		293
4. Ondernemen & ontspannen						
- Economie	816	820	945	488	456	
- Cultuur	7.354	8.022	11.135	3.175	7.960	
- Recreatie & toerisme	1.399	1.040	1.192	500	692	
- Cultureel erfgoed	148	274	176		176	
- Sport	1.374	1.175	1.311	2	1.309	
5. Leren, participeren & ondersteunen						
- Onderwijs	4.319	4.811	12.614	5.642	6.972	
- Thuis in Nissewaard	6.922	8.675	5.586		5.586	
- Maatwerk jeugd	56.602	62.273	65.107	42	65.065	
- Maatwerk volwassenen	48.997	52.550	54.249	1.466	52.783	
- Werk & inkomen	30.037	31.159	83.992	52.692	31.300	
- Volksgezondheid	957	1.156	7.042	5.844	1.197	
6.Overige algemene dekkingsmiddelen						
- Ondersteuning organisatie	46.103	48.828	47.055	2.290	44.766	
- Treasury	-6.321	-1.810	4.004	6.593		2.589
- Vennootschapsbelasting (VPB)	28	40	40		40	
- Algemene uitkering & overige uitkeringen gemeentefonds	-246.149	-250.871		260.343		260.343
- OZB	-20.894	-21.754	832	23.212		22.380
- Overige belastingen	-701	-710	79	671		592
- Overige baten & lasten	-3.220	1.799	-2.062	1.924	-3.985	
Begroot/gerealiseerd totaalsaldo van de baten en lasten (ex reserves)	**-14.147**	**26.332**	**429.024**	**429.289**	**285.932**	**286.197**
Saldo begroting 2027 (ex reserves)						**265**

Programma thema's (bedragen x € 1.000)	Bgr 2027 lasten	Bgr 2027 baten	Bgr 2028 lasten	Bgr 2028 baten	Bgr 2029 lasten	Bgr 2029 baten	Bgr 2030 lasten	Bgr 2030 baten
1. Bestuur & dienstverlening	8.236	2.317	7.975	2.127	7.216	1.622	7.066	1.272
2. Schoon, heel & Veilig	97.962	38.530	98.581	38.430	96.812	38.579	96.579	38.880
3. Duurzaam ontwikkelen & wonen	29.529	23.558	18.642	12.690	16.169	10.175	17.211	11.220
4. Ondernemen & ontspannen	14.758	4.166	14.757	4.213	14.682	4.139	14.681	4.139
5. Leren, participeren & ondersteunen	228.590	65.687	226.923	66.863	222.783	65.459	219.375	59.731
6.Overige algemene dekkingsmiddelen	49.949	295.032	55.723	292.166	62.677	293.143	70.399	299.818
Begroot/gerealiseerd totaalsaldo van de baten en lasten (ex reserves)	**429.024**	**429.289**	**422.601**	**416.488**	**420.339**	**413.117**	**425.312**	**415.060**
Saldo begroting (ex reserves)		**265**		**-6.113**		**-7.222**		**-10.252**

Mutaties in reserves per programma - thema's

Mutaties in reserves per programma - Thema's

Programma thema's (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025 (- = voordelig saldo)	Begroting 2026 (inc wijzigingen)	Bgr 2027 lasten	Bgr 2027 baten	Nadelig saldo	Voordelig saldo
Begroot totaalsaldo van de baten en lasten (ex reserves)	**-14.147**	**26.332**	**429.024**	**429.289**	**285.932**	**286.197**
1. Bestuur & dienstverlening						
- Bestuur	60	-100	600	150	450	
- Burgerzaken						
- Dienstverlening						
2. Schoon, heel & Veilig						
- Openbare orde en veiligheid	1	-161				
- Beheer openbare ruimte	-363	-3.782	4.006	5.973		1.968
- Accommodaties & parkeren	645	-3.538	2.669	3.818		1.148
3. Duurzaam ontwikkelen & wonen						
- Ruimtelijke ontwikkeling		-194		600		600
- Bereikbaarheid & mobiliteit	-71	-120	400	450		50
- Duurzaamheid & klimaatadaptatie	-446	-1.328				
- Wonen	-42	-2.371		54		54
- Bouwprojecten & grex	4.180	513				
4. Ondernemen & ontspannen						
- Economie	148	-351				
- Cultuur	239	-257		10		10
- Recreatie & toerisme	-108	-253				
- Cultureel erfgoed	-13	-119				
- Sport	-49	120		6		6
5. Leren, participeren & ondersteunen						
- Onderwijs	-16	-267	2.560	2.724		164
- Thuis in Nissewaard	6.286	-1.335		1.311		1.311
- Maatwerk jeugd	1.736	-1.728		880		880
- Maatwerk volwassenen	-667	-3.595	847	1.178		331
- Werk & inkomen	405	-1.863	9.456	9.484		28
- Volksgezondheid	90					
6.Overige algemene dekkingsmiddelen						
- Ondersteuning organisatie	-1.529	-2.982	3.830	5.898		2.068
- Treasury	1.365					
- Vennootschapsbelasting (VPB)						
- Algemene uitkering & overige						
uitkeringen gemeentefonds						
- OZB						
- Overige belastingen	-25	-25				
- Overige baten & lasten	824	-2.678		4.389		4.389
Totaal reserves	**12.650**	**-26.414**	**24.369**	**36.926**	**450**	**13.007**
Saldo reserves						**13.007**
Begroot/gerealiseerd totaalsaldo van de baten en lasten (incl. reserves)	**-1.498**	**-82**	**453.393**	**466.215**	**286.382**	**299.204**
Saldo begroting 2027 (incl. reserves)						**12.822**

Programma thema's (bedragen x € 1.000)	Bgr 2027 lasten	Bgr 2027 baten	Bgr 2028 lasten	Bgr 2028 baten	Bgr 2029 lasten	Bgr 2029 baten	Bgr 2030 lasten	Bgr 2030 baten
Begroot totaalsaldo van de baten en lasten (ex reserves)	**429.024**	**429.289**	**422.601**	**416.488**	**420.339**	**413.117**	**425.312**	**415.060**
1. Bestuur & dienstverlening	600	150		150		150		150
2. Schoon, heel & Veilig	6.675	9.791	108	4.151	65	1.991	65	803
3. Duurzaam ontwikkelen & wonen	400	1.104		102		141		129
4. Ondernemen & ontspannen		16		6		6		5
5. Leren, participeren & ondersteunen	12.863	15.578		325		26		26
6.Overige algemene dekkingsmiddelen	3.830	10.287	80	1.952	80	1.139	80	639
Begroot/gerealiseerd totaalsaldo van de baten en lasten (incl. reserves)	**453.393**	**466.215**	**422.790**	**423.175**	**420.484**	**416.569**	**425.457**	**416.812**
Saldo begroting (incl. reserves)		**12.822**		**385**		**-3.915**		**-8.645**

Overzicht van incidentele lasten en baten

Overzicht van incidentele lasten en baten

Met dit overzicht wordt beoogd duidelijkheid te geven over de aard van de lasten en baten. Door een indicatie van de incidentele lasten en baten te geven wordt informatie verstrekt die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenramingen. De totalen van de lasten zijn negatief gepresenteerd en de totalen van de baten in deze tabel zijn positief gepresenteerd.

Incidentele lasten

Grondexploitatie

Dit betreffen de meerjarig geraamde lasten van de Nota Grondexploitaties 2025. De lasten fluctueren in de jaren.

Frictiekosten formatie Centrumtaken MO/VO

Als gevolg van het aframen van structurele formatie centrumtaken worden de personele frictiekosten te last van de reserve Centrumtaken MO/VO gebracht. Met deze frictiekosten worden de betreffende teams voor 2 jaar gecompenseerd voor de structurele afname van personeel.

	2027	2028	2029	2030
Incidentele lasten				0
Grondexploitatie	16.545.457	5.868.502	3.533.932	4.932.804
Frictiekosten formatie Centrumtaken MO/VO	71.777	0	0	0
Subtotaal incidentele lasten excl. reserves	**-16.617.234**	**-5.868.502**	**-3.533.932**	**-4.932.804**
Incidentele baten				
Grondexploitatie	16.545.457	5.868.502	3.533.932	4.932.804
Subtotaal incidentele baten excl. reserves	**16.545.457**	**5.868.502**	**3.533.932**	**4.932.804**
Subtotaal incidentele lasten en baten (excl. reserves)	***-71.777***	***0***	***0***	***0***

Incidentele baten

Grondexploitatie

Dit betreffen de meerjarig geraamde baten van de Nota Grondexploitaties 2025. De baten fluctueren in de jaren.

	2027	2028	2029	2030
Incidentele stortingen reserves (lasten)				
Storting Algemene reserve	8.850.385	0	0	0
Storting reserve thuiswerkregeling	80.357	80.357	80.357	80.357
Storting reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	79.210	11.852	11.852	11.852
Storting reserve beheer	5.750	5.750	5.750	5.750
Storting reserve verduurzaming gemeentelijke gebouwen	90.129	90.129	47.143	47.143
Storting reserve Onderwijshuisvesting	2.560.000	0	0	0
Storting reserve Nissewaard 2040	400.000	0	0	0
Storting reserve New Town	600.000	0	0	0
Storting reserve Beschermd Thuis Lokaal	846.997	0	0	0
Storting reserve ICT	3.750.000	0	0	0
Storting reserve Maatschappelijk vastgoed	1.500.000	0	0	0
Storting reserve Stimuleringsfonds vastgoed	1.000.000	0	0	0
Storting reserve Wijkaanpak	4.000.000	0	0	0
Storting reserve ESF re-integratie	605.824	0	0	0
Subtotaal incidentele stortingen reserves	**-24.368.652**	**-188.088**	**-145.102**	**-145.102**
Incidentele onttrekkingen reserves (baten)				
Onttrekking reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	589.343	35.664	35.316	35.316
Onttrekking groot beheer	621.245	756.245	437.134	0
Onttrekking algemene reserve	11.424.336	110.723	49.725	49.725
Onttrekking reserve Onderwijshuisvesting	602.596	558.543	502.059	502.059
Onttrekking reserve Centrumtaken MO/VO	71.777	0	0	0
Onttrekking reserve Sociaal Domein	12.781.263	299.224	0	0
Onttrekking reserve Beheer	1.316.000	2.533.000	751.000	0
Onttrekking reserve Verduurzaming gemeentelijke panden	55.550	25.550	25.550	25.550
Onttrekking reserve Nissewaard 2040	100.000	100.000	100.000	100.000
Onttrekking reserve Netcongestie My college/Penta	2.560.000	0	0	0
Onttrekking reserve New Town	150.000	150.000	150.000	150.000
Onttrekking reserve ICT	2.000.000	1.250.000	500.000	0
Subtotaal incidentele onttrekkingen reserves	**32.272.110**	**5.818.949**	**2.550.784**	**862.650**
Subtotaal incidentele mutaties reserves	***7.903.458***	***5.630.861***	***2.405.682***	***717.548***
Saldo incidentele lasten en baten (incl. incidentele reserves)	**7.831.681**	**5.630.861**	**2.405.682**	**717.548**

	2027	2028	2029	2030
Toegestane 'structurele' onttrekkingen reserves (baten)				
Inzet (deel) surplus Algemene reserve *				
Algemene reserve	3.780.000			
Beleidsintensiveringen				
Onttrekking reserve Mobiliteitsmanagement	50.000	50.000	50.000	50.000
Reserves ter dekking van kapitaallasten				
Onttrekking reserve Verduurzaming De Drenkwaard	27.290	27.290	27.290	27.290
Kunstgrasveld Zuidland	50.583	50.583	50.583	50.583
Annuïteiten	345.073	345.073	345.073	345.073

	2027	2028	2029	2030
Herstructurering Sterrenkwartier	54.022	52.493	90.523	78.680
Mavo Penta	26.250	26.063	25.875	25.875
Werkgebouw B	148.208	146.419	144.585	144.585
Maasboulevard	99.867	98.951	98.035	98.035
Scouting	11.609	11.525	11.441	11.441
Ingang stadhuisgarage	6.373	6.373	6.373	6.373
inrichting openbare ruimte IKC D Elementen	23.109	22.943	22.776	22.776
Fundering Blaashal HVS	5.705	5.628	5.552	5.476
Breeweg 11 Social Hostel	25.762	24.612	23.437	23.437
Totaal toegestane 'structurele' onttrekkingen reserves	4.653.851	867.953	901.543	889.624

Inzet (deel) surplus Algemene reserve

Voor een toelichting op de inzet van het surplus op de Algemene reserve wordt verwezen naar de financiële samenvatting

	2027	2028	2029	2030
Totale baten	466.215	423.175	416.569	416.812
Totale lasten	453.393	422.790	420.484	425.457
Saldo baten en lasten				
Incl. lasten	16.617	5.869	3.534	4.933
Toevoegingen aan reserves	24.369	188	145	145
Totaal incl. lasten	**40.986**	**6.057**	**3.679**	**5.078**
Incl. baten	16.545	5.869	3.534	4.933
Onttrekkingen aan reserves	32.272	5.819	2.551	863
Totaal incl. baten	**48.818**	**11.687**	**6.085**	**5.795**
Structurele lasten	412.407	416.733	416.805	420.379
Toevoegingen aan reserves				
Totaal structurele lasten	**412.407**	**416.733**	**416.805**	**420.379**
Structurele baten	412.744	410.620	409.583	410.127
Onttrekkingen aan reserves	4.654	868	902	890
Totaal structurele baten	**417.398**	**411.487**	**410.485**	**411.017**
Incidenteel saldo	7.832	5.631	2.406	718
Structureel saldo	4.991	-5.245	-6.321	-9.362
Totaal saldo	**12.822**	**385**	**-3.915**	**-8.645**
Totale begrotingslasten	453.393	422.790	420.484	425.457
Structurele saldo als percentage van de totale begrotingslasten	1,10%	-1,24%	-1,50%	-2,20%

Toelichting op de ramingen

Toelichting op de ramingen

Uitgangspositie meerjarenbegroting 2027-2030

De meerjarenraming van Nissewaard wordt in constante prijzen geraamd, dat wil zeggen de baten en lasten worden meerjarig niet geïndexeerd. Deze indexatie wordt op jaarbasis gedaan bij het opstellen van de nieuwe (technische) begroting voor het komende dienstjaar en vastgelegd in de perspectiefnota (PPN). In de PPN 2027 is de onderbouwing opgenomen waarna geconcludeerd is dat de volgende indexen voor de begroting 2027 gehanteerd worden:

prijzen 2027	+ 1,70%
lonen 2027	+ 1,34%
samengesteld (mix prijzen en lonen) 2027, belastingen en tarieven	+ 1,52%

Onvoorzien
Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geeft aan dat het mogelijk is een post onvoorzien op te nemen per programma of voor de begroting als geheel. Er wordt reeds diverse jaren gewerkt met een centrale post onvoorzien voor de gehele begroting. Hiervoor wordt een bedrag van € 1.000 gehanteerd. Deze post onvoorzien dient voor het vrijhouden van budgettaire ruimte voor onvermijdelijke, niet uit te stellen en onvoorziene uitgaven. Deze budgettaire ruimte dient slechts om dekking te verschaffen voor aangelegenheden met een incidenteel karakter. Het streven is er op gericht om de aanspraken op deze post zo veel mogelijk te beperken ten einde zowel het resultaat voor het betreffende boekjaar zo min mogelijk te belasten en het meerjarenperspectief zo min mogelijk via deze post te beïnvloeden.

Afschrijvingsbeleid
De gemeente Nissewaard heeft in 2021 de nota activabeleid vastgesteld. Het financieel beleid en beheer dienen te berusten op bedrijfseconomische beginselen. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de hantering van het stelsel van baten en lasten. De belangrijkste algemeen aanvaarde bedrijfseconomische grondslagen voor afschrijving van activa worden hierna genoemd en toegelicht.

1. Er is sprake van een bestendige gedragslijn.
2. Afschrijvingen worden gebaseerd op de economische gebruiksduur en zoveel mogelijk in overeenstemming met de periode, dat het actief ‘nuttig’ is voor de gemeente Nissewaard. Een eenmaal gekozen afschrijvingsmethode en afschrijvingstermijn kunnen daarom niet zonder meer gewijzigd worden.
3. Er wordt uitgegaan van het toerekeningsbeginsel. Het toerekeningsbeginsel houdt in dat de baten en de lasten, evenals risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden verwerkt in de jaarrekening van het desbetreffende begrotingsjaar.
4. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
5. Op grond wordt in beginsel niet afgeschreven, omdat dergelijke activa geen beperkte gebruiksduur hebben en geen waardedaling als gevolg van slijtage kennen. Wanneer omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan grond gewaardeerd worden op een lagere marktwaarde;
6. Een uitbreidingsinvestering, die de levensduur verlengt van een bestaand actief (t.o.v. de oorspronkelijke termijn), wordt afgeschreven over de resterende verwachte levensduur van het totale actief.
7. Kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde worden niet geactiveerd en leiden dus niet tot afschrijvingen.

8. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd. Indien er bijdragen van derden zijn die in directe relatie staan met het actief, worden deze hierop in mindering gebracht.
9. De componentenmethode wordt toegepast bij complex samengestelde investeringen. Over de toepassing en mate van uitsplitsing wordt altijd expliciet besloten.
10. Er wordt gestart met afschrijven op 1 januari in het jaar volgend op het jaar dat de investering in gebruik wordt genomen.
11. Voor de afschrijvingstermijn wordt uitgegaan van de economische gebruiksduur.

Percentage 2027:

Vast percentage activa = 1 %

Rentebeleid
Binnen de kaders van kasgeldlimiet (wettelijk vastgestelde berekening om te bepalen hoeveel geld Nissewaard mag lenen voor een periode van maximaal 1 jaar) en wet Hof, streeft de gemeente Nissewaard naar zo laag mogelijke rentelasten en de spreiding van risico's. De kasgeldlimiet wordt ten volle uitgemunt omdat de rentelasten voor kort geld nu eenmaal lager zijn dan die voor langlopende leningen.
Het uitgangspunt is dat het saldo op rente nihil is op begrotingsbasis. Dit betekent dat alleen de geraamde werkelijke rentelasten worden doorbelast naar de afzonderlijke producten. Op voorhand wordt er dus geen treasuryresultaat begroot, dit kan echter wel ontstaan door een verschil in geraamde werkelijke rentelasten of doorberekende rentelasten. Er wordt slechts de werkelijke rentelasten gedekt. Dit gebeurt op twee manieren. Enerzijds via een doorbelasting naar de grondexploitatie en anderzijds via een doorbelasting naar afzonderlijke taakvelden als onderdeel van de kapitaallasten. Er wordt met een vaste (omslag) rente gewerkt, op basis van de geraamde activa en rentelasten 2027 is dit percentage 1%.

Reserves en voorzieningen
De raming 2027 (inc mutaties meerjarig) is gebaseerd op de stand van de reserves en voorzieningen per 31 december 2025 zoals deze is opgenomen in de jaarrekening 2025, aangevuld met de raadsbesluiten tot en met 16 september 2026.

Grondslagen, waardering en resultaatbepaling

Grondslagen, waardering en resultaatbepaling

Algemeen
De grondslagen voor waardering van activa en passiva en voor de resultaatbepaling zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 (BBV).

Waardering van Activa
De materiële activa worden gewaardeerd op verkrijging- of vervaardigingsprijs (bruto-methode), eventueel verminderd met ontvangen bijdragen, die in directe relatie staan met de investering en verminderd met de afschrijvingen.

Voor sommige investeringen wordt de componenten methode gehanteerd. Dit houdt in dat een investering niet als één geheel wordt gewaardeerd en afgeschreven, maar in onderdelen wordt uitgesplitst op basis van de economische gebruiksduur van die onderdelen. Voor ieder onderdeel geldt een eigen economische gebruiksduur. Deze methode is niet voor iedere investering toepasbaar. Het is vooral toepasbaar bij complex samengestelde investeringen, bijvoorbeeld een complete accommodatie.

Immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden vanaf 2004 afgeschreven in ten hoogste vijf jaar. Kosten voor het sluiten van geldleningen worden maximaal afgeschreven in de looptijd van de betreffende geldleningen. Voor bijdragen aan activa in eigendom van derden is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa
Het BBV maakt binnen de materiële vaste activa onderscheid tussen investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

- **Investeringen met economische nut**

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Investeringen met een meerjarig economisch nut moeten worden geactiveerd.

- **Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut**

Op gronden wordt niet afgeschreven. In erfpacht uitgegeven gronden worden ingebracht tegen de uitgifteprijs.

Afschrijvingen
De afschrijving wordt - rekening houdend met de restwaarde - bepaald door de verwachte gemiddelde levensduur. Afschrijving vindt lineair of annuïtair plaats. De annuïtaire methode wordt toegepast indien er inkomsten op basis van annuïteiten staan tegenover de rente- en afschrijvingslasten of dat deze lasten worden verrekend via een tariefstelling.
Voor de gangbare vaste activa is een afschrijvingstermijntabel vastgesteld in de 'Nota activabeleid 2021'. Deze afschrijvingstermijnen gelden voor alle nieuwe investeringen vanaf 2021.

Financiële vaste activa
De verstrekte geldleningen van één jaar of langer worden tegen de nominale waarde gewaardeerd, verminderd met de aflossingen en zo nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbare bedragen.

Voorraden
De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd kunnen worden aangemerkt. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Voor verwachte verliezen c.q. tekorten wordt een voorziening getroffen tegen netto contante waarde.

Vorderingen
De vorderingen worden tegen nominale waarde opgenomen onder aftrek van een voorziening voor oninbare bedragen.

Waardering van passiva
De passiva worden gewaardeerd op nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene en bestemmingsreserves alsmede het nog te bestemmen of te dekken saldo van de rekening van baten en lasten van het vorige boekjaar.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn naast de gelden van derden met verplichte aanwending opgenomen: verplichtingen en verliezen of bestaande risico's ter zake, waarvan de omvang onzeker is, doch op de balansdatum redelijkerwijs zijn in te schatten en kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt en die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren.

Schulden
De vaste- en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen. Vaste schulden hebben een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer. Aangegane verplichtingen en restant budgetten, in het kader van het Besluit woninggebonden subsidies, worden tegen contante waarde gewaardeerd. Onder de vaste schulden zijn ook de vooruit ontvangen afkoopsommen erfpachtcanons tegen contante waarde opgenomen, waarvan jaarlijks een termijn ten gunste van de exploitatie vrijvalt.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Personeelsmobiliteit
Een gezonde en toekomstbestendige organisatie kent een mate van instroom, doorstroom en uitstroom. Daarom blijven wij in 2027 werken aan een cultuur die personeelsmobiliteit stimuleert. Hiermee dragen we bij aan een wendbare organisatie, waarin medewerkers zich blijven ontwikkelen. Duurzame inzetbaarheid, talentontwikkeling en flexibiliteit zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. Ook begeleiding bij uitstroom en re-integratie maakt onderdeel uit van personeelsmobiliteit.
Voor 2027 wordt een budget van € 63.935 beschikbaar gesteld om personeelsmobiliteit te ondersteunen. Dit budget kan worden ingezet voor onder meer loopbaantrainingen, workshops, coaching en externe loopbaanbegeleiding. Ook loopbaaninstrumenten zoals psychologische tests kunnen hieruit worden bekostigd. Daarnaast kan het budget worden aangewend voor re-integratietrajecten vanuit de WW en WGA.
Naast de re-integratietrajecten kan het budget ook worden ingezet voor vervangingstrajecten, zoals bij de inzet van een medewerker in opleiding (MIO) of een mentor bij het geplande pensioen of vertrek van een medewerker die over unieke kennis beschikt. Opleidingen die noodzakelijk zijn in het kader van gedwongen vertrek of herplaatsing kunnen worden bekostigd vanuit de reserve flankerend beleid.

Arbo en ziekteverzuim

De werkgever heeft vanuit de wet de verantwoordelijkheid om samen met medewerkers te zorgen voor een gezonde en veilige werkomgeving. Daarbij geldt: voorkomen is beter dan genezen. De aandacht verschuift daarom steeds meer naar preventie, met als doel gezondheidsklachten en verzuim zoveel mogelijk te voorkomen en duurzame inzetbaarheid te bevorderen. Daar hoort ook de regeling Fit en Vitaal bij. Ook de activiteiten en voorzieningen die vanuit deze regeling worden aangeboden, worden uit dit budget bekostigd.
Voor 2027 is voor arbo en ziekteverzuim in totaal € 463.067 begroot. Dit budget is nodig voor onder andere de inzet van de arbodienst, preventieve en curatieve re-integratieactiviteiten en interventies bij ziekte, arbeidsdeskundige onderzoeken, bedrijfsmaatschappelijk werk, Arbo-benodigdheden naast de uitvoering van de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E), de externe vertrouwenspersoon, psychologische ondersteuning op afstand en periodieke medische onderzoeken (PMO's).

Investeringen

Investeringen

Het BBV bepaalt dat bij de raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid afzonderlijk aandacht moet worden besteed aan de investeringen, waarbij een onderscheid wordt gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Daarbij wordt onder investeringen met een economisch nut verstaan alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. De enige uitzondering hierop vormen de investeringen in kunstvoorwerpen van cultuurhistorische waarde.
*Dit bedrag is een indicatie op basis van de beschikbare budgetruimte op de stelpost Beheer. Deze stelpost is bedoeld om de kapitaallasten van (vervangings)investeringen op het gebied van de openbare ruimte te dekken. Over welke investeringen voor welk bedrag en wanneer worden gedaan, wordt nog nader geadviseerd.

Jaar/boekwaarde	01-Jan-27
Investeringen met een economisch nut	296.598.696
Investeringen met een maatschappelijk nut	63.401.807
Totaal	360.000.503

Meerjareninvesteringsschema 2027-2030

Meerjareninvesteringsschema 2027-2030				
Omschrijving	Investeringsjaar			
	2027	2028	2029	2030

Meerjareninvesteringsschema 2027-2030				
Riolering Integraal Gemeentelijk WaterPlan				
Vrijverval riolering 2027	325.000			
Vrijverval riolering 2028		1.255.000		
Vrijverval riolering 2029			991.000	
Vrijverval riolering 2030				465.000
Gemalen en mechanische riolering bouwkundig 2027	196.000			
Gemalen en mechanische riolering bouwkundig 2028		130.000		
Gemalen en mechanische riolering bouwkundig 2029			359.000	
Gemalen en mechanische riolering bouwkundig 2030				150.000
Gemalen en drukriolering mechanisch/elektrisch 2027	921.000			
Gemalen en drukriolering mechanisch/elektrisch 2028		300.000		
Gemalen en drukriolering mechanisch/elektrisch 2029			722.000	
Gemalen en drukriolering mechanisch/elektrisch 2030				922.000
Persleidingen 2027	815.000			
Persleidingen 2028		597.000		
Persleidingen 2029			425.000	
Persleidingen 2030				728.000
Klimaatmaatregelen & afkoppelen 2027	1.889.000			
Klimaatmaatregelen & afkoppelen 2028		1.506.000		
Klimaatmaatregelen & afkoppelen 2029			1.442.000	
Klimaatmaatregelen & afkoppelen 2030				1.268.000
Grondwatermaatregelen 2027	39.000			
Grondwatermaatregelen 2028		39.000		
Grondwatermaatregelen 2029			39.000	
Water				
Vervangen beschoeiing 2027	600.000			
Vervangen beschoeiing 2028		600.000		
Vervangen beschoeiing 2029			600.000	
Omvorming natuurvriendelijke oevers 2027	320.000			
Omvorming natuurvriendelijke oevers 2028		320.000		
Omvorming natuurvriendelijke oevers 2029			320.000	
Vervanging Natte civiel technische kunstwerken 2027	338.000			
Vervanging Natte civiel technische kunstwerken 2028		338.000		
Vervanging Natte civiel technische kunstwerken 2029			338.000	
Reconstructies				
Beeldsweg	715.000			
Erosiekreek	414.000			
Fiets- voetpad Donaulaan	966.000			
Fiets- voetpad Rivierenlaan	928.000			
Jan Damenweg	452.000			
D.C. Meesstraat e.o.	909.000			
Voorden fase 1		2.151.000		
Voorden fase 2			2.082.000	
Vuusteenkreek e.o.		709.000		
Willemshoevenlaan		1.568.000		
De Gaard noord		3.218.000		
Raadhuislaan			900.000	
De Kreek			1.029.000	
Sterrenkwartier-West			2.584.000	
Dreven fase 1				2.735.000
Fiets- voetpad metrobaan				840.000
Oberonweg, Carmenstraat e.o.				2.603.000

Meerjareninvesteringsschema 2027-2030				
Sterrenkwartier-Oost				4.077.000
Civiel technische kunstwerken				
Vervanging bruggen 2027	1.586.905			
Vervanging bruggen 2028		1.519.619		
Sportvoorzieningen				
Vervanging sportvoorzieningen 2027	955.000			
Vervanging sportvoorzieningen 2028		325.000		
Vervanging sportvoorzieningen 2029			595.000	
Afval				
Vervanging ondergrondse containers 2027 containers	465.120			
Vervanging ondergrondse containers 2028 containers		489.600		
Vervanging ondergrondse containers 2029 containers			489.600	
De Stoep/Centrum voor de Kunsten				
Brand- en ontruimingsinstallaties 2029			300.000	
Foyerinrichting 2029			260.000	
Geluidinstallaties 2029			50.000	
Horecamiddelen en -inrichting 2029			35.000	
Koelsystemen 2029			140.000	
Liften en levelers 2029			30.000	
Stoffering 2029			65.000	
Toneel- en achterhuisinrichting 2029			120.000	
Trekkenwand 2029			350.000	
Verlichting 2029			90.000	
Videomeekijksysteem 2029			45.000	
Geluidinstallaties 2029			50.000	
Verlichting 2029			300.000	
Vleugel/piano				30.000
Verlichting 2030				165.000
Investeringen OWPG en dienstverlening				
C2000 parkeergarages	659.865			
Inrichting en verv meubilair restaurant	60.000			
Verv afvalscheidingsprullenbakken stadhuis	30.000			
C2000 meldkamer	17.005			
VV Spijkenisse VLD 6 ren toplaag		106.048		
Westdijk 9 renovatie toplaag		96.250		
Truckparking CCTV		68.835		
VV Spijkenisse vld 1 renovatie toplaag		43.000		
Bewegwijzering parkeergarages		19.200		
HVS vervangen toplagen			1.161.000	
SCO vervangen toplagen vld 1			590.964	
SCO vervangen toplagen vld 2 en 4			354.228	
LTC Spijkenisse vervangen toplagen			349.625	
HSV Spikes verv terreinonderdelen			170.000	
Kynologenvereniging verv hekwerk			26.500	
Beplanting stadhuis			22.000	
Verv app postkamer couverteermachine			21.000	
GHVV 13 nieuwe toplaag				1.033.058
VV Spijkenisse vld 3 ren toplaag				624.235
VV Spijkenisse vld 2 ren toplaag				608.940
LTV De Hartel verv div sportveld onderdelen				132.000
PRC Delta wielerbaan ren toplaag				115.702
VV Hekelingen veld 3 verv toplaag		115.470		
VV Hekelingen veld 4 verv toplaag	112.973			

Meerjareninvesteringsschema 2027-2030				
VV Hekelingen veld 6 verv toplaag		104.633		
VV Hekelingen veld 5 verv toplaag	104.633			
Totaal	**13.818.501**	**15.618.655**	**17.445.917**	**16.496.935**
Te autoriseren krediet	**13.818.501**			

Stand en verloop reserves en voorzieningen

Stand en verloop reserves en voorzieningen

In het BBV (artikel 20 lid 2) wordt voorgeschreven dat er aandacht wordt besteed aan de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen. In dit onderdeel wordt hierop ingegaan.

Reserves

	31/12/2025	Resultaatbestemming 2025	Storting	Onttrekking	31/12/2026	Storting	Onttrekking	31/12/2027	Storting	Onttrekking	31/12/2028	Storting	Onttrekking	31/12/2029	Storting	Onttrekking	31/12/2030
Algemene reserve	70.075		65	957	12.060	59.037	8.850	15.204	52.683		111	52.572		50	52.523		50	52.473
Totaal algemene reserve	**70.075**		**65**	**957**	**12.060**	**59.037**	**8.850**	**15.204**	**52.683**		**111**	**52.572**		**50**	**52.523**		**50**	**52.473**
Centrumtaken MO/VO	9.970				630	9.340		72	9.268			9.268			9.268			9.268
Flankerend Beleid	999					999			999			999			999			999
Egalisatie milieuheffing	2.868					2.868			2.868			2.868			2.868			2.868
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	5.610			229	3.839	2.000	79	589	1.490	12	36	1.466	12	35	1.442	12	35	1.419
De Boeg	188				188													
Beheer	9.504			6	749	8.760	6	1.316	7.450	6	2.533	4.923	6	751	4.178	6		4.183
Sociaal domein	21.124				8.043	13.081		12.781	300		299							
Onderwijshuisvesting	4.362			1.513	691	5.184	2.560	603	7.141		559	6.582		502	6.080		502	5.578
Verduurzaming gemeentelijke panden	114			90	26	179	90	56	213	90	26	278	47	26	299	47	26	321
Projecten	1.297			513		1.810			1.810			1.810			1.810			1.810
Nissewaard 2040	942				752	190	400	100	490		100	390		100	290		100	190
Duurzaamheid	873				183	690			690			690			690			690
Herstructurering wijken	1.586				711	875			875			875			875			875
Stoep/CKE	572					572			572			572			572			572
Thuiswerkregeling	786			80		866	80		947	80		1.027	80		1.107	80		1.188
Bereikbaarheid Voorne Putten	4.969			35	443	4.561			4.561			4.561			4.561			4.561
GO beheer	3.375				1.138	2.237		621	1.616		756	860		437	423			423
Netcongestie My college/Penta	2.560					2.560		2.560										

	31/12/2025	Resultaatbestemming 2025	Storting	Onttrekking	31/12/2026	Storting	Onttrekking	31/12/2027	Storting	Onttrekking	31/12/2028	Storting	Onttrekking	31/12/2029	Storting	Onttrekking	31/12/2030	
Netcongestie IKC De Elementen	1.042				1.042			1.042			1.042			1.042			1.042	
Frictiekosten	1.000			500	500			500			500			500			500	
Mobiliteitsmanagement	1.000		200		1.200		50	1.150		50	1.100		50	1.050		50	1.000	
New Town						600	150	450		150	300		150	150		150		
Beschermd Thuis Lokaal						847		847			847			847			847	
ICT						3.750	2.000	1.750		1.250	500		500					
Maatschappelijk vastgoed						1.500		1.500			1.500			1.500			1.500	
Stimuleringsfonds vastgoed						1.000		1.000			1.000			1.000			1.000	
Wijkaanpak						4.000		4.000			4.000			4.000			4.000	
ESF re-integratie						606		606			606			606			606	
Realisatiestimulans		1.433			1.433			1.433			1.433			1.433			1.433	
	74.741		4.098	17.892	60.947	15.518	20.898	55.568	188	5.758	49.998	145	2.551	47.592	145	863	46.874	
Bestemmingsreserves t.b.v. kapitaallasten																		
Herstructurering Sterrenkwartier	2.597			166	2.431		54	2.377		52	2.324		91	2.234		79	2.155	
Annuiteit	3.307			345	2.962		345	2.617		345	2.272		345	1.927		345	1.582	
Sportaccommodaties	415			51	364		51	314		51	263		51	213		51	162	
Verduurzaming De Drenkwaard	**1.000**		**546**		**1.546**		**27**	**1.519**		**27**	**1.491**		**27**	**1.464**		**27**	**1.437**	
Nieuwbouw Penta	904				904		26	878		26	852		26	826		26	800	
Nieuwbouw Scouting Bernisse	329			12	317		12	306		12	294		11	283		11	271	
Maasboulevard	1.025			101	924		100	824		99	725		98	627		98	529	
Kapitaallasten Werkgebouw B	1.432			150	1.282		148	1.134		146	987		145	843		145	698	
Kapitaallasten aanpassing stadhuisgarage	127			6	121		6	114		6	108		6	102		6	95	V
Kapitaallasten digitaal handhavingssysteem	179				179			179			179			179			179	

	31/12/2025	Resultaatbestemming 2025	Storting	Onttrekking	31/12/2026	Storting	Onttrekking	31/12/2027	Storting	Onttrekking	31/12/2028	Storting	Onttrekking	31/12/2029	Storting	Onttrekking	31/12/2030
Kapitaallasten IKC De Elementen	801			23	778		23	755		23	732		23	709		23	686
kap.lasten Fundering Blaashal HVS			120		120		6	114		6	108		6	103		5	97
Kapitaallasten Breeweg 11 Social Hostel			273		273		26	247		25	222		23	199		23	176
	12.116		938	854	12.201		824	11.377		818	10.559		852	9.707		840	8.868
Totaal bestemmingsreserves	86.857	1.433	5.037	18.746	73.148	15.518	21.722	66.945	188	6.576	60.556	145	3.403	57.299	145	1.703	55.742
Totaal reserves	156.932	1.498	5.994	30.806	132.185	24.369	36.926	119.628	188	6.687	113.129	145	3.452	109.822	145	1.752	108.214

Voorzieningen

Verloop van de voorzieningen	Saldo 31/12/2025	Vermeerdering	Verminderi ng	Saldo 31/12/2026	Vermeerdering	Verminderi ng	Saldo 31/12/2027	Vermeerdering	Verminderi ng	Saldo 31/12/2028	Vermeerdering	Verminderi ng	Saldo 31/12/2029	Vermeerdering	Verminderi ng	Saldo 31/12/2030
Omschrijving																
Voor verplichtingen en verliezen																
Pensioen APPA	6.263			6.263			6.263			6.263			6.263			6.263
Verlofsparen	5.738			5.738			5.738			5.738			5.738			5.738
Heer& Meester	123			123			123			123			123			123
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden																
Riolering	9.954	748	1.386	9.315	7	1.401	7.921	7	1.421	6.508	7	1.386	5.128	-42	1.514	3.573
Totaal	**22.078**	**748**	**1.386**	**21.439**	**7**	**1.401**	**20.045**	**7**	**1.421**	**18.632**	**7**	**1.386**	**17.252**	**-42**	**1.514**	**15.697**

Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans

De activa zijn voor het grootste gedeelte gefinancierd met vreemd vermogen. De gemeente is gebonden aan wet- en regelgeving om de betaling van aflossing en rente te waarborgen. Geen van de normen die in dit kader worden gesteld, worden overschreden.
De gemeente financiert volgens de integrale methode; de opgenomen gelden zijn niet gerelateerd aan bepaalde activa. Wel zijn sommige financieringen gekoppeld aan uitgezette gelden. Dit is echter marginaal.

Prognose meerjarenbalans	31/12/2026	31/12/2027	31/12/2028	31/12/2029	31/12/2030
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	360.001	380.255	367.613	353.113	338.416
Financiële vaste activa	38.376	34.150	30.924	27.699	24.474
Totaal vaste activa	398.377	414.405	398.537	380.812	362.890
Vlottende activa					
Voorraden	10.950	10.950	10.950	10.950	10.950
Uitzettingen	32.938	32.938	32.938	32.938	32.938
Liquide middelen					
Overlopende activa	39.894	39.894	39.894	39.894	39.894
Totaal vlottende activa	**83.782**	**83.782**	**83.782**	**83.782**	**83.782**
Totaal activa	**482.159**	**498.187**	**482.319**	**464.594**	**446.672**
Passiva					
Vaste passiva					
Reserves	132.185	119.628	113.129	109.822	108.214
Resultaat boekjaar	82	12.822	385	-3.915	-8.645
Voorzieningen	21.439	20.045	18.632	17.252	15.697
Vaste schuld	212.853	212.480	211.416	211.216	210.743
Totaal vaste passiva	**366.559**	**364.976**	**343.561**	**334.375**	**326.010**
Vlottende passiva					
Vlottende schuld	60.833	78.445	83.991	75.453	65.896
Overlopende passiva	54.766	54.766	54.766	54.766	54.766
Totaal vlottende passiva	**115.599**	**133.211**	**138.757**	**130.219**	**120.662**
Totaal passiva	**482.159**	**498.187**	**482.319**	**464.594**	**446.672**

EMU-Saldo

EMU-Saldo

Vanuit de financiële regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording, BBV) moeten gemeenten in hun programmabegroting aangeven hoe het meerjarig verloop van het van het Economische en Monetaire Unie (EMU)-saldo is. Dit EMU-saldo betreft de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de gemeente in een kalenderjaar en geeft per jaar aan of er een overschot of een tekort verwacht wordt op transactiebasis.

Vanuit Europa is voorgeschreven dat het EMU-saldo (tekort optelsom landelijke inkomsten en uitgaven) maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag zijn. In de regeling vaststelling gelijkwaardige inspanning decentrale overheden inzake het Economische en Monetaire Unie (EMU)-saldo is het collectieve aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo voor de jaren 2024 tot en met 2026 bepaald alsmede de uitsplitsing daarvan per bestuurslaag. Voor de bestuurslaag gemeenten betreft dit 0,34% van het BBP als onderdeel van de hierboven genoemde 3%.

Op basis van het aandeel van het EMU-saldo voor gemeenten (0,34% van het BBP), kan dit aan de hand van de begrotingstotalen over de gemeenten 'verdeeld' worden. Voor de duidelijkheid, de individuele EMU-referentiewaarde is géén norm, maar een indicatie van het aandeel dat een gemeente in de gezamenlijke (landelijke) tekortnorm heeft.

De referentiewaarde voor het EMU-saldo voor het begrotingsjaar 2026 voor de gemeente Nissewaard is € 19.774.000 (Bron: Septembercirculaire 2026, pagina 100). Dat wil zeggen dat op basis van deze indicatie het EMU-saldo maximaal € 19,8 miljoen negatief zou mogen zijn. Op basis van de onderstaande tabel is het verwachte EMU-saldo voor 2026 en 2028 en verder positief. Alleen voor 2027 wordt een nadelig EMU-saldo verwacht. Dit hangt samen met de verwacht mutatie in de (im)materiële vaste activa (investeringen). Dat het verwacht nadelig EMU-saldo voor 2027 hoger is dan de indicatie van € 19,8 miljoen nadelig, heeft voor Nissewaard verder geen consequenties. Het is immers 'slechts' een indicatie.

			2026	2027	2028	2029	2030
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	26.332	265	-6.113	-7.222	-10.252
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	6.128	20.254	-12.642	-14.500	-14.697
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	-639	-1.394	-1.414	-1.379	-1.556
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)					
5.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwacht boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa					
Berekend EMU-saldo			**19.566**	**-21.383**	**5.115**	**5.898**	**2.890**

Overzichten o.b.v. wettelijke taakvelden

Begrotingscijfers per programma - taakvelden

Programma (bedragen x € 1.000)	Wettelijk taakveld	Realisatie 2025 (- = voordelig saldo)	Begroting 2026 (inc wijzigingen)	Bgr 2027 lasten	Bgr 2027 baten	Nadelig saldo	Voordelig saldo
25PGM01 Bestuur & Dienstverlening	X25T001 Bestuur	5.212	3.328	3.478		3.478	
	X25T010 Mutaties reserves	60	-100	600	150	450	
	X25T002 Burgerzaken	1.336	1.503	4.315	2.317	1.999	
	X25T007 Algem uitkering + uitk Gemeentefonds	439	463				
	X25T301 Economische ontwikkeling	269	283	443		443	
25PGM02 Schoon Heel & Veilig	X25T010 Mutaties reserves	283	-7.482	6.675	9.791		3.116
	X25T003 Beheer overige gebouwen en gronden	3.545	4.870	5.433	829	4.604	

Programma (bedragen x € 1.000)	Wettelijk taakveld	Realisatie 2025 (- = voordelig saldo)	Begroting 2026 (inc wijzigingen)	Bgr 2027 lasten	Bgr 2027 baten	Nadelig saldo	Voordelig saldo
	X25T004 Ondersteuning organisatie	25	-44	279	214	65	
	X25T063 Parkeerbelasting	-352	-452	59	530		471
	X25T064 Belastingen Overig	1	725				
	X25T101 Crisisbeheersing en Brandweer	7.443	7.779	8.172	146	8.025	
	X25T102 Openbare orde en Veiligheid	4.021	4.562	5.061	259	4.803	
	X25T201 Verkeer en vervoer	17.733	19.717	20.773	373	20.400	
	X25T202 Parkeren	1.853	2.592	5.397	3.600	1.797	
	X25T203 Recreatieve havens	-2	-2		2		2
	X25T204 Economische havens en waterwegen	8	12	12		12	
	X25T205 Openbaar vervoer	120	118	149		149	
	X25T303 Bedrijfsloket en -regelingen	95	101	129	45	83	
	X25T402 Onderwijshuisvesting	4.530	6.020	7.744	1.628	6.116	
	X25T403 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	50	133	168	76	92	
	X25T502 Sportaccommodaties	4.415	4.274	6.030	1.170	4.860	
	X25T505 Cultureel erfgoed	147	922	542	15	528	
	X25T506 Media	526	780	1.307	719	589	
	X25T507 Openbaar groen (openlucht) recreatie	11.898	12.945	12.035	230	11.805	
	X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie	929	1.476	1.310	500	811	
	X25T621 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	116	76	4	8		4
	X25T604 WSW en beschut werk	-2	119	716	311	405	
	X25T701 Volksgezondheid	62	40	331	257	74	
	X25T702 Riolering	-2.039	-2.292	8.478	10.834		2.356
	X25T703 Afval	-3.309	-3.116	12.790	16.206		3.415
	X25T704 Milieubeheer	57	53	65		65	
	X25T705 Begraafplaatsen en crematoria	249	525	975	579	397	
25PGM03 Duurzaam ontwikkelen & Wonen	X25T010 Mutaties reserves	3.622	-3.500	400	1.104		704
	X25T003 Beheer overige gebouwen en gronden	-4.271	68	466	531		65
	X25T004 Ondersteuning organisatie						
	X25T201 Verkeer en vervoer	-38	-55	124	220		96
	X25T205 Openbaar vervoer	13	11	21	9	11	
	X25T301 Economische ontwikkeling		131	947	947		
	X25T604 WSW en beschut werk	1	13	13		13	
	X25T704 Milieubeheer	964	6.337	5.004	2.799	2.204	
	X25T801 Ruimte en leefomgeving	1.687	4.239	2.261		2.261	
	X25T802 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	-697	-70	17.445	17.492		47
	X25T803 Wonen en bouwen	1.044	672	3.249	1.559	1.690	
25PGM04 Ondernemen & Ontspannen	X25T010 Mutaties reserves	37	-860		16		16
	X25T301 Economische ontwikkeling	993	820	456		456	
	X25T303 Bedrijfsloket en -regelingen	84	78	604	488	116	

Programma (bedragen x € 1.000)	Wettelijk taakveld	Realisatie 2025 (- = voordelig saldo)	Begroting 2026 (inc wijzigingen)	Bgr 2027 lasten	Bgr 2027 baten	Nadelig saldo	Voordelig saldo
	X25T304 Economische promotie	-179	-217	196	468		272
	X25T501 Sportbeleid en activering	1.374	1.175	1.311	2	1.309	
	X25T503 Cultuurpresentatie, -prod -particip	4.382	4.852	8.187	3.175	5.012	
	X25T504 Musea	35	40	40		40	
	X25T505 Cultureel erfgoed	32	157	19		19	
	X25T506 Media	2.972	3.170	2.948		2.948	
	X25T507 Openbaar groen (openlucht) recreatie	1.578	1.257	996	32	964	
25PGM05 Leren, Participeren & Ondersteunen	X25T010 Mutaties reserves	7.834	-8.787	12.863	15.578		2.714
	X25T102 Openbare orde en Veiligheid	53	278	83		83	
	X25T301 Economische ontwikkeling	445					
	X25T401 Openbaar basisonderwijs	19	35	36		36	
	X25T402 Onderwijshuisvesting	1.026	1.325	3.679	278	3.401	
	X25T403 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.888	2.984	8.416	5.362	3.054	
	X25T501 Sportbeleid en activering	-1					
	X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie	6.031	4.489	6.370	1.795	4.575	
	X25T602 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.927					
	X25T603 Inkomensregelingen	9.020	232	47.351	46.833	518	
	X25T604 WSW en beschut werk	12.604	14.690	18.861	3.908	14.953	
	X25T605 Arbeidsparticipatie-instrumenten	7.430	14.871	14.934	158	14.776	
	X25T606 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	726					
	X25T621 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	2.034	7.687	4.594		4.594	
	X25T622 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	826	4.595	5.300		5.300	
	X25T623 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal			156		156	
	X25T660 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	4.443	6.141	6.461	256	6.205	
	X25T6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	10.357	9.501	12.427	1.175	11.252	
	X25T6712 Begeleiding (WMO)	4.147	6.486	4.602	35	4.566	
	X25T6713 Dagbesteding (WMO)	1.742	1.754	1.798		1.798	
	X25T6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	11	109	124		124	
	X25T6721 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (Wmo)	148					
	X25T6723 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (Jeugd)	2.546					
	X25T6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	12.128	13.423	13.442	42	13.400	
	X25T6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	6.752	7.148	7.807		7.807	
	X25T6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	62	4.580	5.120		5.120	
	X25T6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	17.435	19.476	19.688		19.688	

Programma (bedragen x € 1.000)	Wettelijk taakveld	Realisatie 2025 (- = voordelig saldo)	Begroting 2026 (inc wijzigingen)	Bgr 2027 lasten	Bgr 2027 baten	Nadelig saldo	Voordelig saldo
	X25T6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	4.220	699	734		734	
	X25T6791 PGB WMO	235	270	272		272	
	X25T6792 PGB Jeugd	319	308	312		312	
	X25T6811 Beschermd wonen (WMO)	16.753	17.914	17.840		17.840	
	X25T6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	6.433	6.360	6.280		6.280	
	X25T6821 Jeugdbescherming	4.729	4.679	4.814		4.814	
	X25T6822 Jeugdreclassering	759	759	823		823	
	X25T691 Coordinatie en beleid WMO		2.119	2.227		2.227	
	X25T692 Coordinatie en beleid Jeugd	132	1.976	2.117		2.117	
	X25T701 Volksgezondheid	5.455	5.735	11.925	5.844	6.080	
25PGM06 Overzichten	X25T001 Bestuur	74	82	84		84	
	X25T010 Mutaties reserves	635	-5.685	3.830	10.287		6.457
	X25T003 Beheer overige gebouwen en gronden	186	238	242		242	
	X25T004 Ondersteuning organisatie	45.270	47.960	46.090	2.209	43.881	
	X25T005 Treasury	-6.321	-1.810	4.004	6.593	-2.589	
	X25T007 Algem uitkering + uitk Gemeentefonds	-247.409	-250.871		260.343		260.343
	X25T008 Overige baten en lasten	-1.424	2.230	-2.387	1.174	-3.561	
	X25T009 Vennootschapsbelasting (VpB)	28	40	40		40	
	X25T061 OZB woningen	-12.965	-13.629	564	14.495		13.931
	X25T062 OZB niet-woningen	-7.929	-8.314	30	8.684		8.654
	X25T064 Belastingen Overig	-701	-521	316	704		388
	X25T201 Verkeer en vervoer	-532	-513	247	749		502
	X25T304 Economische promotie	523	547	640	80	559	
	X25T803 Wonen en bouwen	48	82	77		77	
Begroot totaalsaldo van de baten en lasten		**-1.498**	**-82**	**453.393**	**466.215**	**290.729**	**303.551**
Saldo begroting 2027 (incl. reserves)							**-12.822**

Overzicht van incidentele lasten en baten per wettelijk taakveld

	2027	2028	2029	2030
Incidentele lasten				
Wettelijk taakveld				
6. Sociaal domein, 6.2 Toegang- en 1e lijnsvoorzieningen	71.777	0	0	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening & stedelijke vernieuwing, 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	16.545.457	5.868.502	3.533.932	4.932.804
Subtotaal incidentele lasten excl. Reserves (taakveld 0.10)	**-16.617.234**	**-5.868.502**	**-3.533.932**	**-4.932.804**

	2027	2028	2029	2030
Incidentele baten				
Wettelijk taakveld				
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening & stedelijke vernieuwing, 0.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	16.545.457	5.868.502	3.533.932	4.932.804
Subtotaal incidentele baten excl. Reserves (taakveld 0.10)	**16.545.457**	**5.868.502**	**3.533.932**	**4.932.804**
Subtotaal incidentele lasten en baten excl. Reserves (taakveld 0.10)	**-71.777**	**0**	**0**	**0**

	2027	2028	2029	2030
Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning, 0.10 Reserves				
Incidentele stortingen reserves (lasten)				
Storting Algemene reserve	8.850.385	0	0	0
Storting reserve thuiswerkregeling	80.357	80.357	80.357	80.357
Storting reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	79.210	11.852	11.852	11.852
Storting reserve beheer	5.750	5.750	5.750	5.750
Storting reserve verduurzaming gemeentelijke gebouwen	90.129	90.129	47.143	47.143
Storting reserve Onderwijshuisvesting	2560000	0	0	0
Storting reserve Nissewaard 2040	400.000	0	0	0
Storting reserve New Town	600.000	0	0	0
Storting reserve Beschermd Thuis Lokaal	846.997	0	0	0
Storting reserve ICT	3.750.000	0	0	0
Storting reserve Maatschappelijk vastgoed	1.500.000	0	0	0
Storting reserve Stimuleringsfonds vastgoed	1.000.000	0	0	0
Storting reserve Wijkaanpak	4.000.000	0	0	0
Storting reserve ESF re-integratie	605.824	0	0	0
Subtotaal incidentele stortingen reserves (taakveld 0.10)	**-24.368.652**	**-188.088**	**-145.102**	**-145.102**
Incidentele onttrekkingen reserves (baten)				
Onttrekking reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	589.343	35.664	35.316	35.316
Onttrekking groot beheer	621.245	756.245	437.134	0
Onttrekking algemene reserve	11.424.336	110.723	49.725	49.725
Onttrekking reserve Onderwijshuisvesting	602.596	558.543	502.059	502.059
Onttrekking reserve Centrumtaken MO/VO	71.777	0	0	0
Onttrekking reserve Sociaal Domein	12.781.263	299.224	0	0
Onttrekking reserve Beheer	1.316.000	2.533.000	751.000	0
Onttrekking reserve Verduurzaming gemeentelijke panden	55.550	25.550	25.550	25.550
Onttrekking reserve Nissewaard 2040	100.000	100.000	100.000	100.000
Onttrekking reserve Netcongestie My college/Penta	2.560.000	0	0	0
Onttrekking reserve New Town	150.000	150.000	150.000	150.000
Onttrekking reserve ICT	2.000.000	1.250.000	500.000	0
Subtotaal incidentele onttrekkingen reserves (taakveld 0.10)	**32.272.110**	**5.818.949**	**2.550.784**	**862.650**
Subtotaal incidentele mutaties reserves (taakveld 0.10)	**7.903.458**	**5.630.861**	**2.405.682**	**717.548**
Saldo incidentele lasten en baten incl. Reserves (taakveld 0.10)	**7.831.681**	**5.630.861**	**2.405.682**	**717.548**

	2027	2028	2029	2030
Toegestane 'structurele' onttrekkingen reserves (baten)				
Inzet (deel) surplus Algemene reserve				
Algemene reserve	3.780.000	0	0	0
Beleidsintensiveringen				
Onttrekking reserve Mobiliteitsmanagement	50.000	50.000	50.000	50.000
Reserves ter dekking van kapitaallasten				
Onttrekking reserve Verduurzaming De Drenkwaard	27.290	27.290	27.290	27.290
Kunstgrasveld Zuidland	50.583	50.583	50.583	50.583
Annuïteiten	345.073	345.073	345.073	345.073
Herstructurering Sterrenkwartier	54.022	52.493	90.523	78.680
Mavo Penta	26.250	26.063	25.875	25.875
Werkgebouw B	148.208	146.419	144.585	144.585
Maasboulevard	99.867	98.951	98.035	98.035
Scouting	11.609	11.525	11.441	11.441
Ingang stadhuisgarage	6.373	6.373	6.373	6.373
inrichting openbare ruimte IKC D Elementen	23.109	22.943	22.776	22.776
Fundering Blaashal HVS	5.705	5.628	5.552	5.476

	2027	2028	2029	2030
Breeweg 11 Social Hostel	25.762	24.612	23.437	23.437
Saldo structurele mutaties reserves (taakveld 0.10)	**4.653.851**	**867.953**	**901.543**	**889.624**

Verdelingsprincipe van wettelijke taakvelden over de programma's

Tabel Wettelijke Taakvelden

Programma Nissewaard	Thema Nissewaard	Wettelijk taakveld
25PGM01 Bestuur & Dienstverlening	25TH0101 Bestuur	X25T001 Bestuur
		X25T007 Algem uitkering + uitk Gemeentefonds
		X25T010 Mutaties reserves
		X25T301 Economische ontwikkeling
	25TH0102 Burgerzaken	X25T002 Burgerzaken
		X25T010 Mutaties reserves
	25TH0103 Dienstverlening	X25T002 Burgerzaken
25PGM02 Schoon Heel & Veilig	25TH0201 Openbare Orde & Veiligheid	X25T010 Mutaties reserves
		X25T101 Crisisbeheersing en Brandweer
		X25T102 Openbare orde en Veiligheid
	25TH0202 Beheer Openbare Ruimte	X25T010 Mutaties reserves
		X25T064 Belastingen Overig
		X25T102 Openbare orde en Veiligheid
		X25T201 Verkeer en vervoer
		X25T204 Economische havens en waterwegen
		X25T205 Openbaar vervoer
		X25T303 Bedrijfsloket en -regelingen
		X25T507 Openbaar groen (openlucht) recreatie
		X25T702 Riolering
		X25T703 Afval
		X25T704 Milieubeheer
		X25T705 Begraafplaatsen en crematoria
	25TH0203 Accommodaties & Parkeren	X25T003 Beheer overige gebouwen en gronden
		X25T004 Ondersteuning organisatie
		X25T010 Mutaties reserves
		X25T063 Parkeerbelasting
		X25T101 Crisisbeheersing en Brandweer
		X25T102 Openbare orde en Veiligheid
		X25T202 Parkeren
		X25T203 Recreatieve havens
		X25T402 Onderwijshuisvesting
		X25T403 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
		X25T502 Sportaccommodaties
		X25T505 Cultureel erfgoed
		X25T506 Media
		X25T507 Openbaar groen (openlucht) recreatie
		X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie
		X25T604 WSW en beschut werk
		X25T621 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO
		X25T701 Volksgezondheid
		X25T703 Afval
		X25T705 Begraafplaatsen en crematoria

Programma Nissewaard	Thema Nissewaard	Wettelijk taakveld
25PGM03 Duurzaam ontwikkelen & Wonen	25TH0301 Ruimtelijke ontwikkeling	X25T010 Mutaties reserves
		X25T301 Economische ontwikkeling
		X25T704 Milieubeheer
		X25T801 Ruimte en leefomgeving
		X25T803 Wonen en bouwen
	25TH0302 Bereikbaarheid & Mobiliteit	X25T010 Mutaties reserves
		X25T201 Verkeer en vervoer
		X25T205 Openbaar vervoer
	25TH0303 Duurzaamheid & Klimaatadeptatie	X25T010 Mutaties reserves
		X25T704 Milieubeheer
	25TH0304 Wonen	X25T010 Mutaties reserves
		X25T604 WSW en beschut werk
		X25T801 Ruimte en leefomgeving
		X25T803 Wonen en bouwen
	25TH0305 Bouwprojecten & Grex	X25T003 Beheer overige gebouwen en gronden
		X25T010 Mutaties reserves
		X25T201 Verkeer en vervoer
		X25T802 Grondexploitatie (niet bedrijventer)
		X25T803 Wonen en bouwen
25PGM04 Ondernemen & Ontspannen	25TH0401 Economie	X25T010 Mutaties reserves
		X25T301 Economische ontwikkeling
		X25T303 Bedrijfsloket en -regelingen
	25TH0402 Cultuur	X25T010 Mutaties reserves
		X25T503 Cultuurpresentatie, -prod -particip
		X25T504 Musea
		X25T506 Media
	25TH0403 Recreatie & Toerisme	X25T010 Mutaties reserves
		X25T304 Economische promotie
		X25T507 Openbaar groen (openlucht) recreatie
	25TH0404 Cultrureel Erfgoed	X25T010 Mutaties reserves
		X25T303 Bedrijfsloket en -regelingen
		X25T504 Musea
		X25T505 Cultureel erfgoed
	25TH0405 Sport	X25T010 Mutaties reserves
		X25T501 Sportbeleid en activering
25PGM05 Leren, Participeren & Ondersteunen	25TH0501 Onderwijs	
		X25T010 Mutaties reserves
		X25T401 Openbaar basisonderwijs
		X25T402 Onderwijshuisvesting
		X25T403 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
		X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie
	25TH0502 Thuis in Nissewaard	X25T010 Mutaties reserves
		X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie
		X25T621 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO
		X25T660 Hulpmiddelen en diensten (WMO)
		X25T6713 Dagbesteding (WMO)
	25TH0503 Maatwerk Jeugd	
		X25T010 Mutaties reserves
		X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie
		X25T622 Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd
		X25T6751 Jeugdhulp ambulant lokaal
		X25T6752 Jeugdhulp ambulant regionaal
		X25T6753 Jeugdhulp ambulant landelijk

Programma Nissewaard	Thema Nissewaard	Wettelijk taakveld
		X25T6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal
		X25T6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk
		X25T6792 PGB Jeugd
		X25T6821 Jeugdbescherming
		X25T6822 Jeugdreclassering
		X25T692 Coordinatie en beleid Jeugd
		X25T701 Volksgezondheid
	25TH0504 Maatwerk Volwassenen	
		X25T010 Mutaties reserves
		X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie
		X25T621 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO
		X25T660 Hulpmiddelen en diensten (WMO)
		X25T6711 Huishoudelijke hulp (WMO)
		X25T6712 Begeleiding (WMO)
		X25T6713 Dagbesteding (WMO)
		X25T6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)
		X25T6791 PGB WMO
		X25T6811 Beschermd wonen (WMO)
		X25T6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang
		X25T691 Coordinatie en beleid WMO
	25TH0505 Werk, inkomen, Inburgering, armoede	X25T010 Mutaties reserves
		X25T102 Openbare orde en Veiligheid
		X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie
		X25T603 Inkomensregelingen
		X25T604 WSW en beschut werk
		X25T605 Arbeidsparticipatie-instrumenten
		X25T623 Toegang en eerstelijnsvoorz. Integra
	25TH0506 Volksgezondheid	X25T010 Mutaties reserves
		X25T501 Sportbeleid en activering
		X25T601 Samenkracht en burgerparticipatie
		X25T701 Volksgezondheid
25PGM06 Overzichten	25TH0601 Ondersteuning organisatie	X25T001 Bestuur
		X25T003 Beheer overige gebouwen en gronden
		X25T004 Ondersteuning organisatie
		X25T008 Overige baten en lasten
		X25T010 Mutaties reserves
		X25T304 Economische promotie
	25TH0602 Treasury	X25T005 Treasury
	25TH0603 Vennootschapsbelasting	X25T009 Vennootschapsbelasting (VpB)
	25TH0604 Alg uitk en overige uitk Gemeentefon	X25T007 Algem uitkering + uitk Gemeentefonds
		X25T010 Mutaties reserves
	25TH0605 OZB	X25T061 OZB woningen
		X25T062 OZB niet-woningen
	25TH0606 Belasting Overig	X25T010 Mutaties reserves
		X25T064 Belastingen Overig
	25TH0607 Overige baten en lasten	X25T003 Beheer overige gebouwen en gronden
		X25T007 Algem uitkering + uitk Gemeentefonds
		X25T008 Overige baten en lasten
		X25T010 Mutaties reserves
		X25T201 Verkeer en vervoer
		X25T803 Wonen en bouwen

Bijlagen

Bijlage Beleidsvrijheid geduid

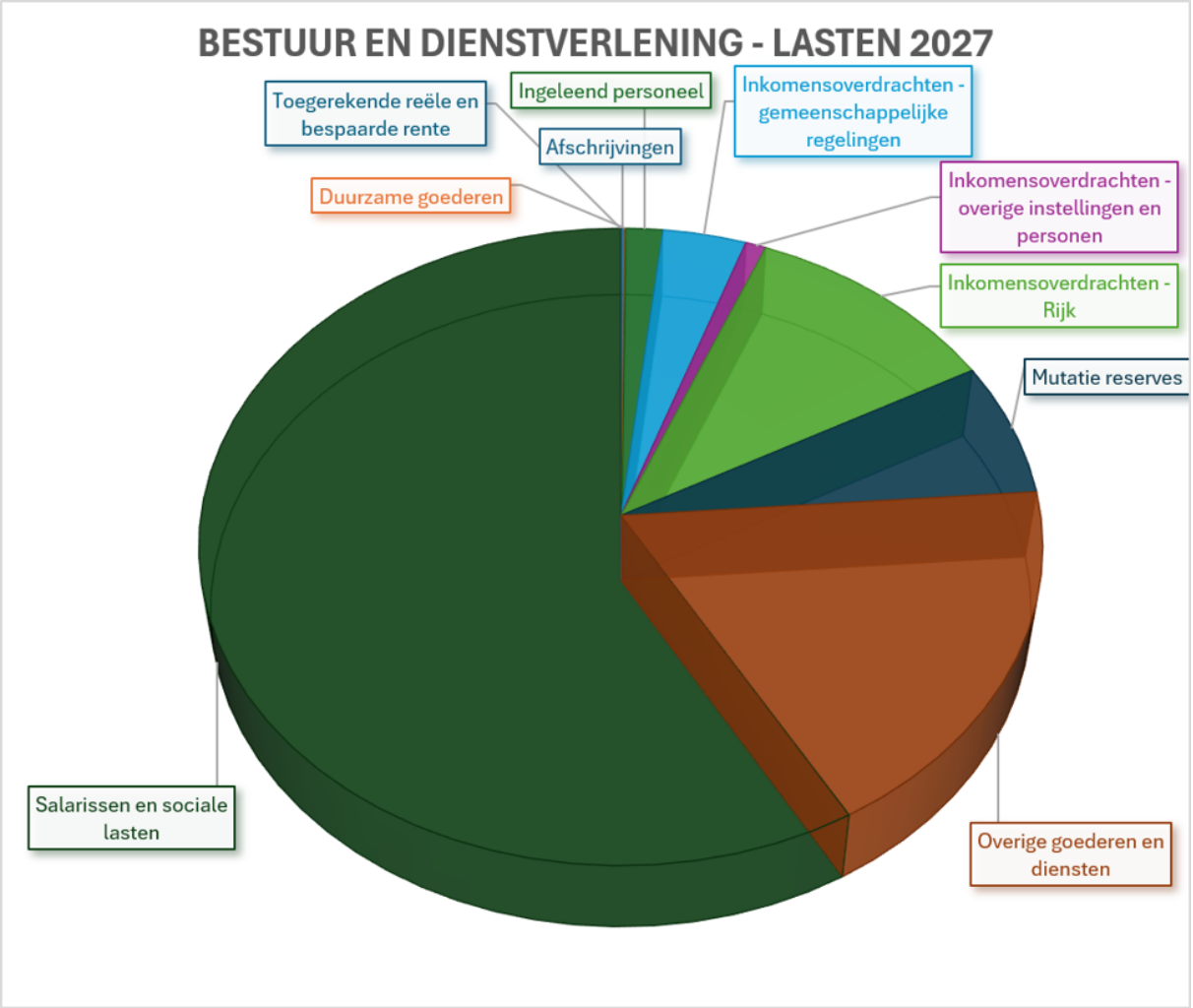
In deze bijlage zijn per programma de meerjarige lasten 2027 – 2030 per economische categorie weergegeven alsook welk deel van de lasten wettelijk verplicht is, beleidsmatig verplicht is dan wel vrij besteedbaar. De bedragen zijn weergegeven in €.

Bestuur en dienstverlening

Soorten lasten

De lasten van het programma Bestuur en dienstverlening kunnen onderverdeeld worden in de volgende type lasten.

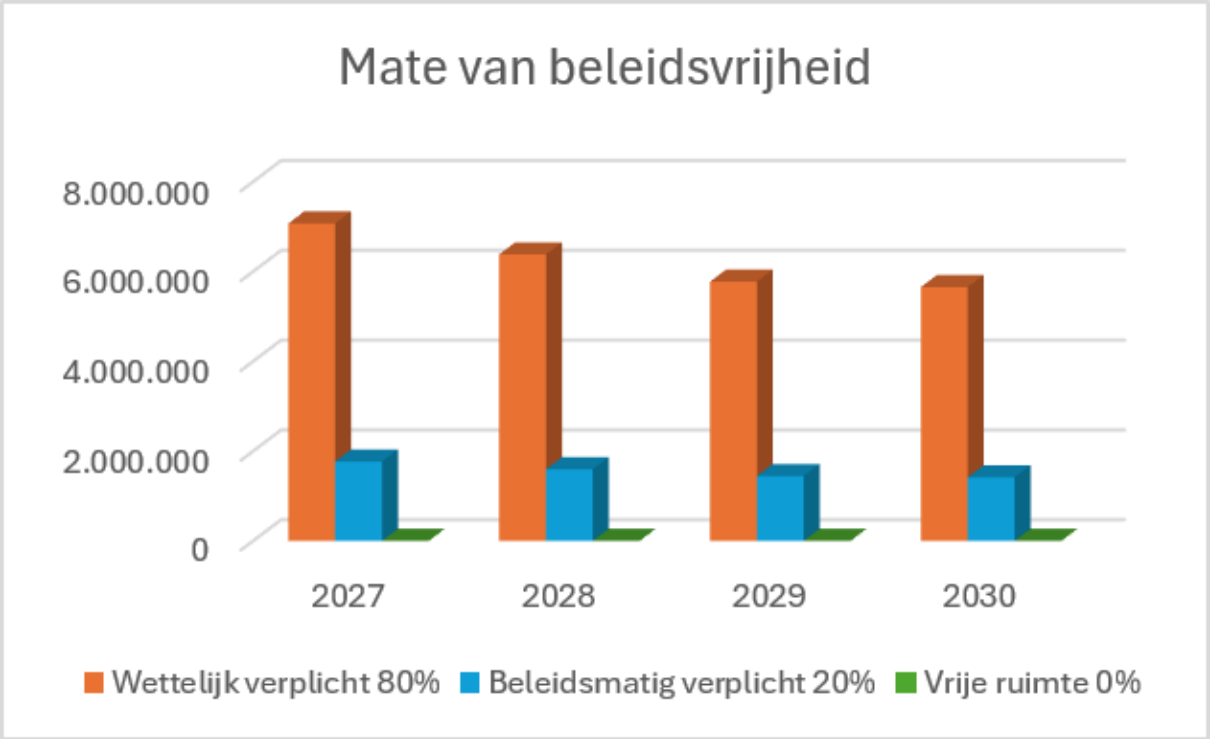
Programma	Type lasten	2027	2028	2029	2030
Bestuur & Dienstverlening	Afschrijvingen	14.536	14.536	14.536	14.536
Indicatieve score beleidsvrijheid:	Duurzame goederen	3.133	3.133	3.133	3.133
2	Ingeleend personeel	137.760	137.760	137.760	137.760
	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	311.147	295.919	295.919	295.919
	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	76.229	76.229	76.229	76.229
	Inkomensoverdrachten - Rijk	959.721	879.721	589.721	439.721
	Mutatie reserves	600.000	0	0	0
	Overige goederen en diensten	1.584.159	1.588.714	1.588.714	1.588.714
	Salarissen en sociale lasten	5.148.655	4.978.414	4.509.259	4.509.259
	Toegerekende reële en bespaarde rente	1.012	867	722	577
Totaal Bestuur & Dienstverlening		**8.836.352**	**7.975.293**	**7.215.993**	**7.065.848**

Mate van beleidsvrijheid

		2027	2028	2029	2030
Wettelijk verplicht	80%	7.069.082	6.380.234	5.772.794	5.652.678
Beleidsmatig verplicht	20%	1.767.270	1.595.059	1.443.199	1.413.170
Vrije ruimte	0%	0	0	0	0
Totaal	**100%**	**8.836.352**	**7.975.293**	**7.215.993**	**7.065.848**

De bovenstaande verdeling van de lasten van dit programma betreft een cijfermatige benadering. Op basis van het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur “Beleidsvrijheid geduid” (2019), heeft dit beleidsterrein een score van 2 ten aanzien van de beleidsvrijheid. Met andere woorden hier is sprake van beperkte beleidsvrijheid voor een gemeente. Wanneer deze score vertaald wordt naar een percentage uitgaande van 100%, houdt dat in dat een gemeente voor 20% op dit terrein over eigen beleidsvrijheid beschikt. Het overige deel, 80%, is dan ook wettelijk (juridisch) verplicht. Uitgaande van € 8,84 miljoen aan lasten is dan € 7,07 miljoen (80%) wettelijk verplicht en ten aanzien van € 1,77 miljoen (20%) kan de gemeente zelf bepalen hoe dit wordt besteed.
In een grafiek ziet dit er als volgt uit.

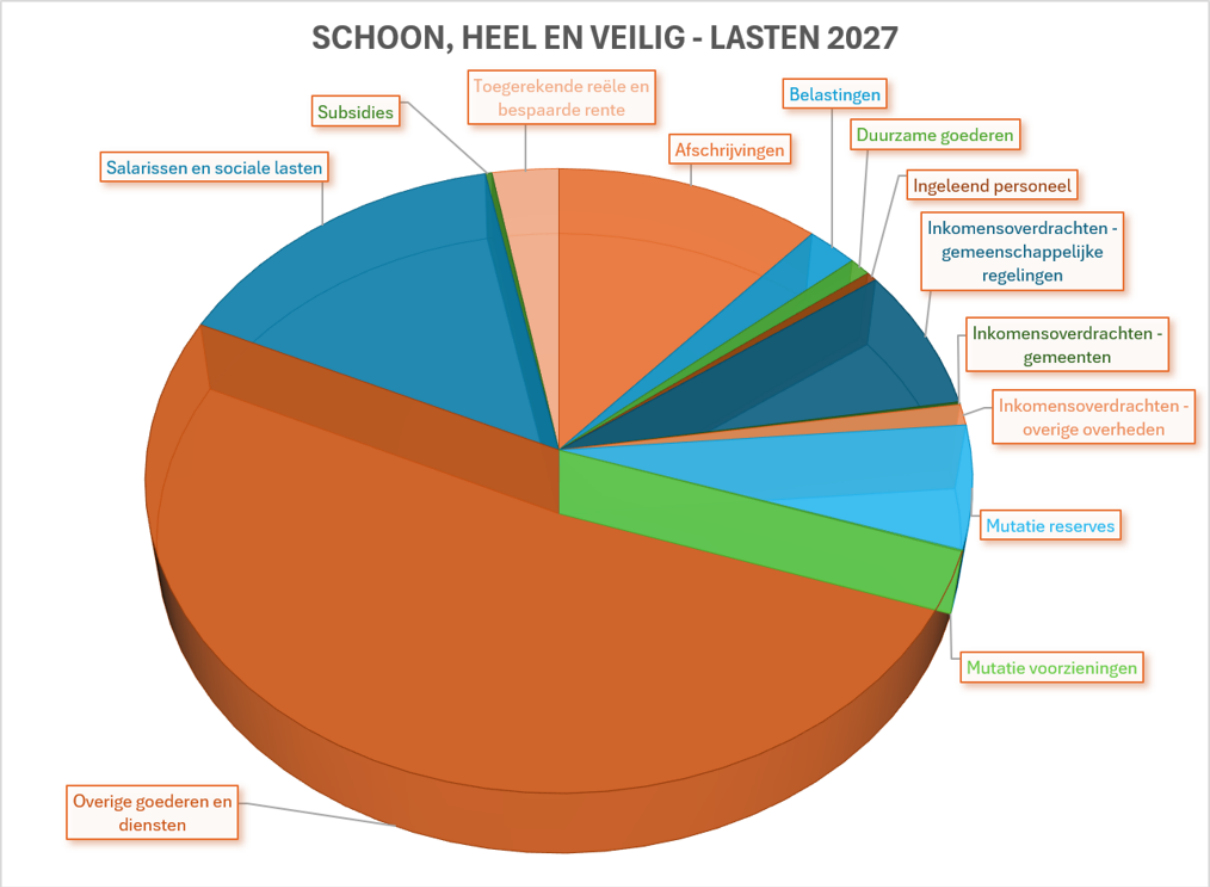

Schoon, heel en veilig

Soorten lasten

De lasten van het programma Schoon, heel en veilig kunnen onderverdeeld worden in de volgende type lasten.

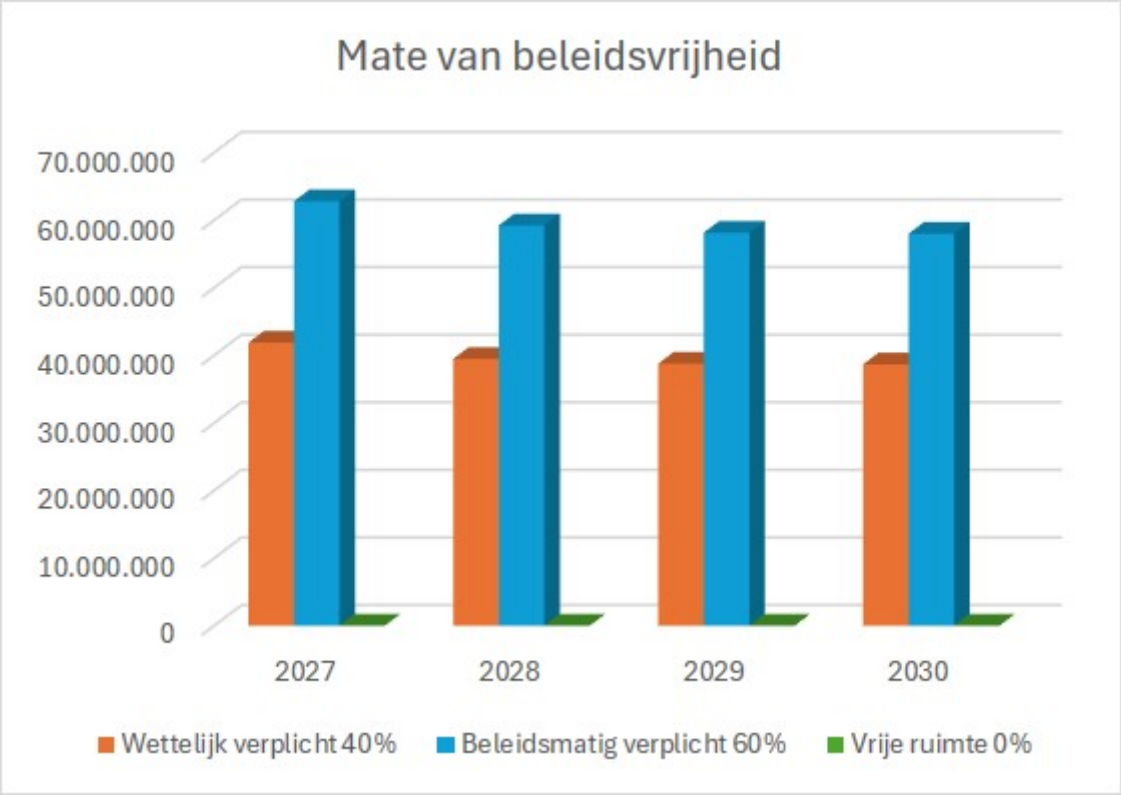
Programma	Type lasten	2027	2028	2029	2030
Schoon Heel & Veilig	Afschrijvingen	12.012.805	12.324.082	12.829.988	13.178.186
Indicatieve score beleidsvrijheid:	Belastingen	2.321.161	2.321.161	2.321.161	2.321.161
6	Duurzame goederen	974.377	974.377	974.377	537.252
	Ingeleend personeel	506.188	506.188	506.188	506.188
	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	7.693.533	7.637.303	7.637.303	7.637.303
	Inkomensoverdrachten - gemeenten	151.897	151.897	151.897	151.897
	Inkomensoverdrachten - overige overheden	1.130.328	1.130.328	1.130.328	1.130.328
	Mutatie reserves	6.675.089	107.731	64.745	64.745
	Mutatie voorzieningen	73.118	73.118	73.118	24.548
	Overige goederen en diensten	54.199.918	55.068.671	52.737.881	52.637.668
	Salarissen en sociale lasten	15.605.569	15.360.865	15.360.865	15.360.865
	Subsidies	296.301	34.123	34.123	34.123
	Toegerekende reële en bespaarde rente	2.997.151	2.998.953	3.054.939	3.059.270
Totaal Schoon Heel & Veilig		**104.637.435**	**98.688.797**	**96.876.913**	**96.643.534**

Mate van beleidsvrijheid

		2027	2028	2029	2030
Wettelijk verplicht	40%	41.854.974	39.475.519	38.750.765	38.657.414
Beleidsmatig verplicht	60%	62.782.461	59.213.278	58.126.148	57.986.120
Vrije ruimte	0%	0	0	0	0
Totaal	**100%**	**104.637.435**	**98.688.797**	**96.876.913**	**96.643.534**

De bovenstaande verdeling van de lasten van dit programma betreft een cijfermatige benadering. Op basis van het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur “Beleidsvrijheid geduid” (2019), heeft dit beleidsterrein een score van (gemiddeld) 6 ten aanzien van de beleidsvrijheid. Met andere woorden hier is sprake van redelijke beleidsvrijheid voor een gemeente. Wanneer deze score vertaald wordt naar een percentage uitgaande van 100%, houdt dat in dat een gemeente voor 60% op dit terrein over eigen beleidsvrijheid beschikt. Het overige deel, 40%, is dan ook wettelijk (juridisch) verplicht. Uitgaande van € 104,64 miljoen aan lasten is dan € 41,85 miljoen (40%) wettelijk verplicht en ten aanzien van € 62,78 miljoen (60%) kan de gemeente zelf bepalen hoe dit wordt besteed.
In een grafiek ziet dit er als volgt uit.

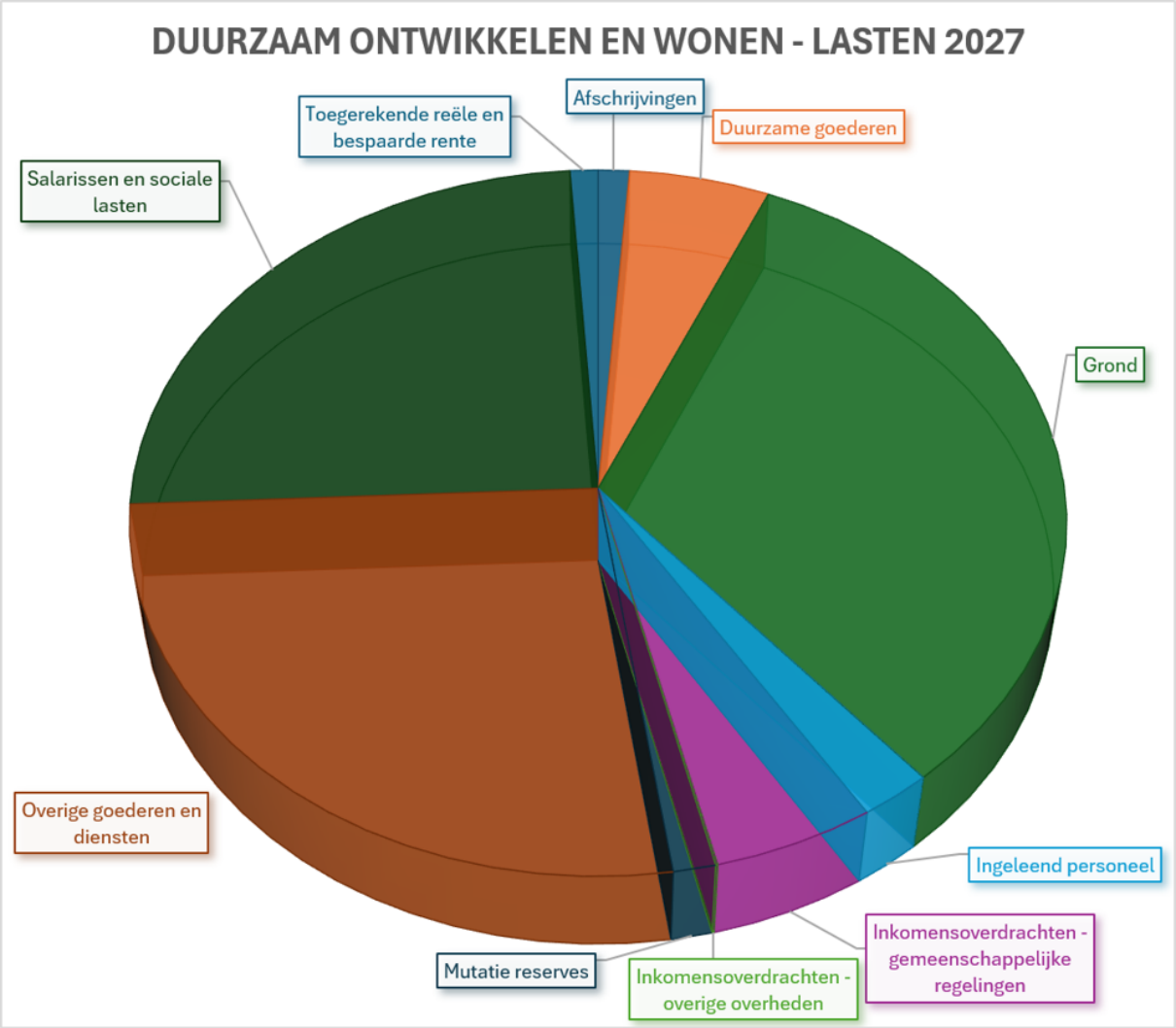

Duurzaam ontwikkelen en wonen

Soorten lasten

De lasten van het programma Duurzaam ontwikkelen en wonen kunnen onderverdeeld worden in de volgende type lasten.

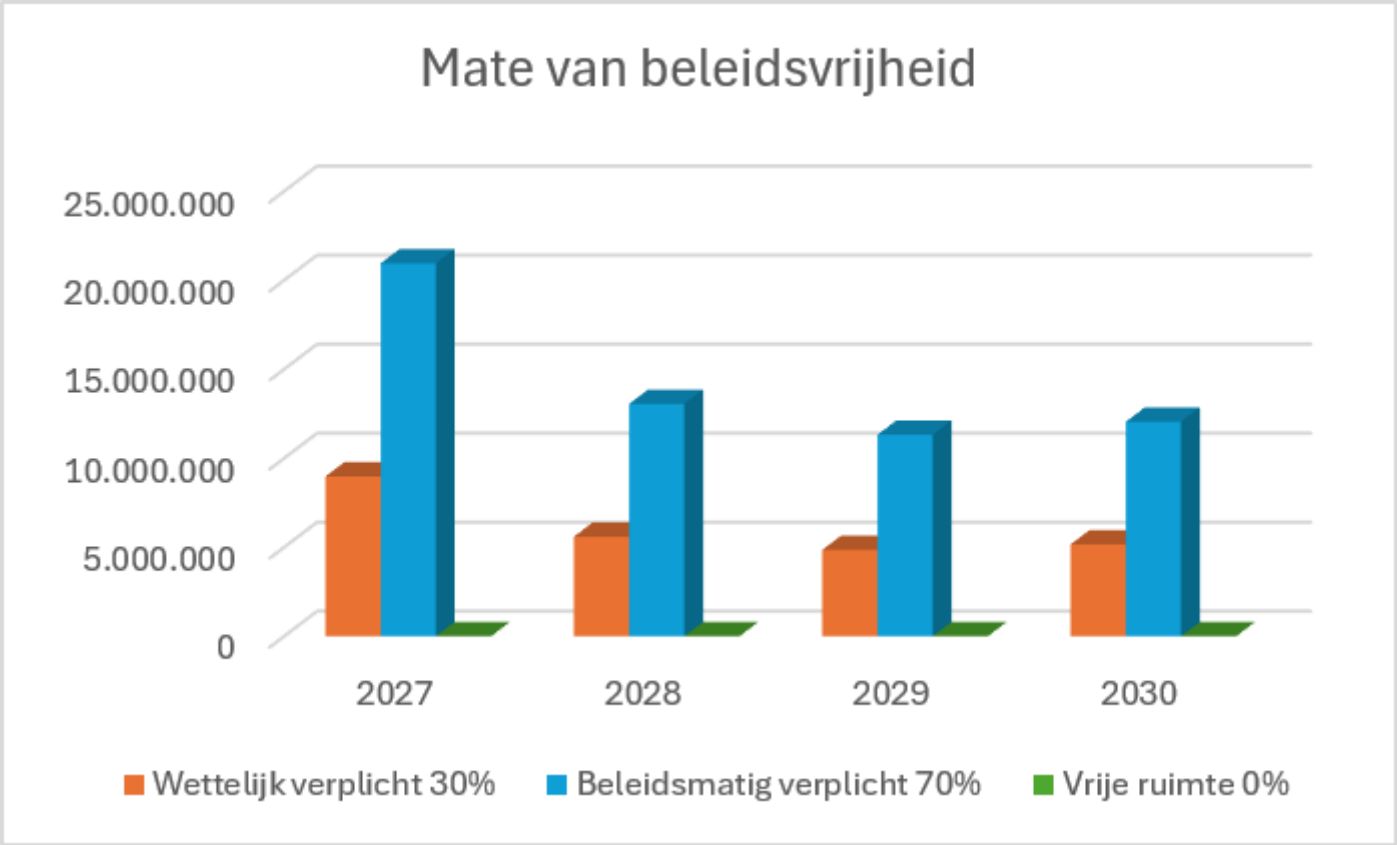
Programma	Type lasten	2027	2028	2029	2030
Duurzaam ontwikkelen & Wonen	Afschrijvingen	354.497	302.524	412.459	318.275
Indicatieve score beleidsvrijheid:	Duurzame goederen	1.595.917	278.020	1.503.266	290.914
7	Grond	9.676.361	3.409.828	1.386.871	3.167.989
	Ingeleend personeel	685.678	685.678	190.344	190.344
	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.535.928	1.535.928	1.535.928	1.535.928
	Inkomensoverdrachten - overige overheden	20.078	20.078	20.078	20.078
	Mutatie reserves	400.000	0	0	0
	Overige goederen en diensten	7.964.339	4.709.194	3.415.478	3.984.760
	Salarissen en sociale lasten	7.379.380	7.386.157	7.386.529	7.386.529
	Toegerekende reële en bespaarde rente	316.459	314.976	318.246	316.646
Totaal Duurzaam ontwikkelen & Wonen		**29.928.637**	**18.642.383**	**16.169.199**	**17.211.463**

Mate van beleidsvrijheid

		2027	2028	2029	2030
Wettelijk verplicht	30%	8.978.591	5.592.715	4.850.760	5.163.439
Beleidsmatig verplicht	70%	20.950.046	13.049.668	11.318.439	12.048.024
Vrije ruimte	0%	0	0	0	0
Totaal	**100%**	**29.928.637**	**18.642.383**	**16.169.199**	**17.211.463**

De bovenstaande verdeling van de lasten van dit programma betreft een cijfermatige benadering. Op basis van het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur “Beleidsvrijheid geduid” (2019), heeft dit beleidsterrein een score van 7 ten aanzien van de beleidsvrijheid. Met andere woorden hier is sprake van behoorlijke beleidsvrijheid voor een gemeente. Wanneer deze score vertaald wordt naar een percentage uitgaande van 100%, houdt dat in dat een gemeente voor 70% op dit terrein over eigen beleidsvrijheid beschikt. Het overige deel, 30%, is dan ook wettelijk (juridisch) verplicht. Uitgaande van € 29,93 miljoen aan lasten is dan € 8,98 miljoen (30%) wettelijk verplicht en ten aanzien van € 20,95 miljoen (70%) kan de gemeente zelf bepalen hoe dit wordt besteed.
In een grafiek ziet dit er als volgt uit.

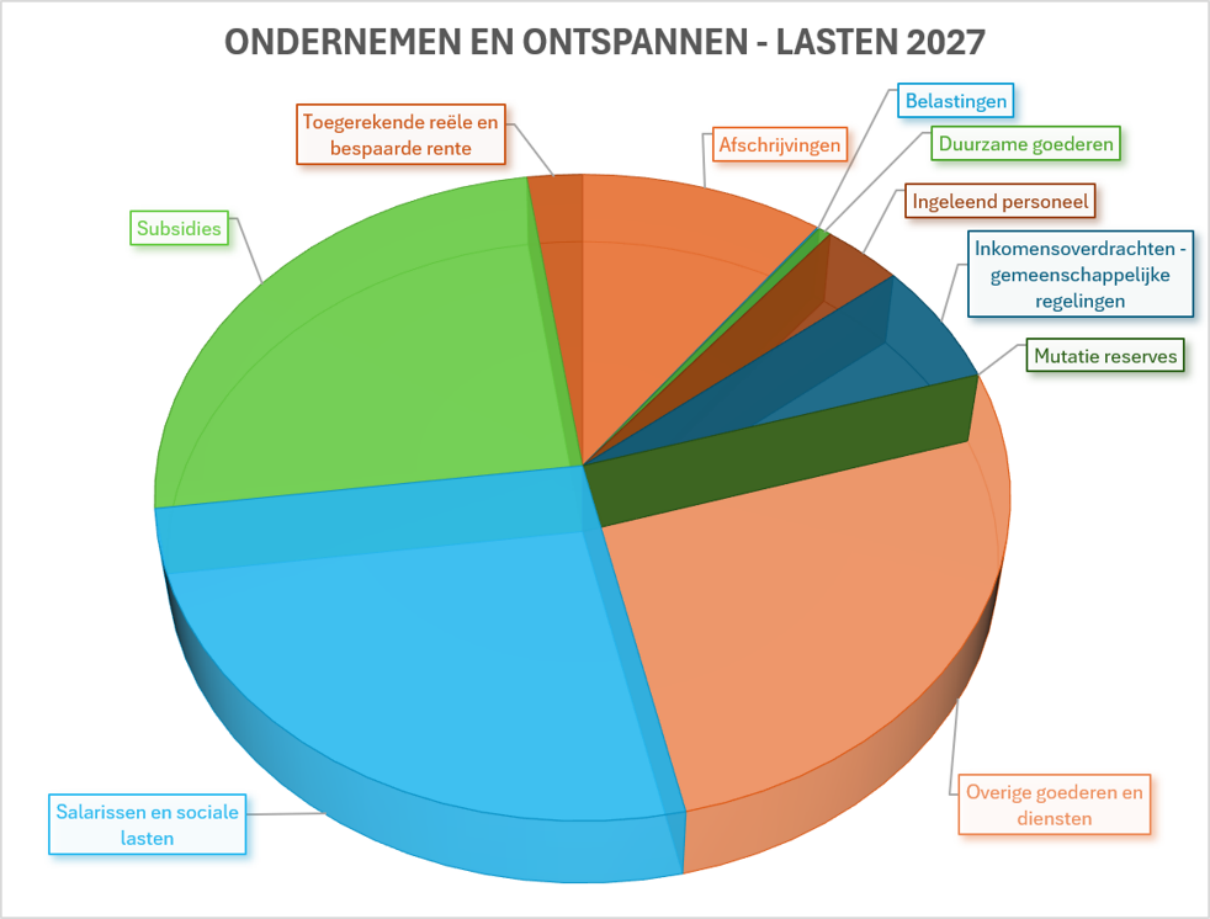

Ondernemen en ontspannen

Soorten lasten

De lasten van het programma Ondernemen en ontspannen kunnen onderverdeeld worden in de volgende type lasten.

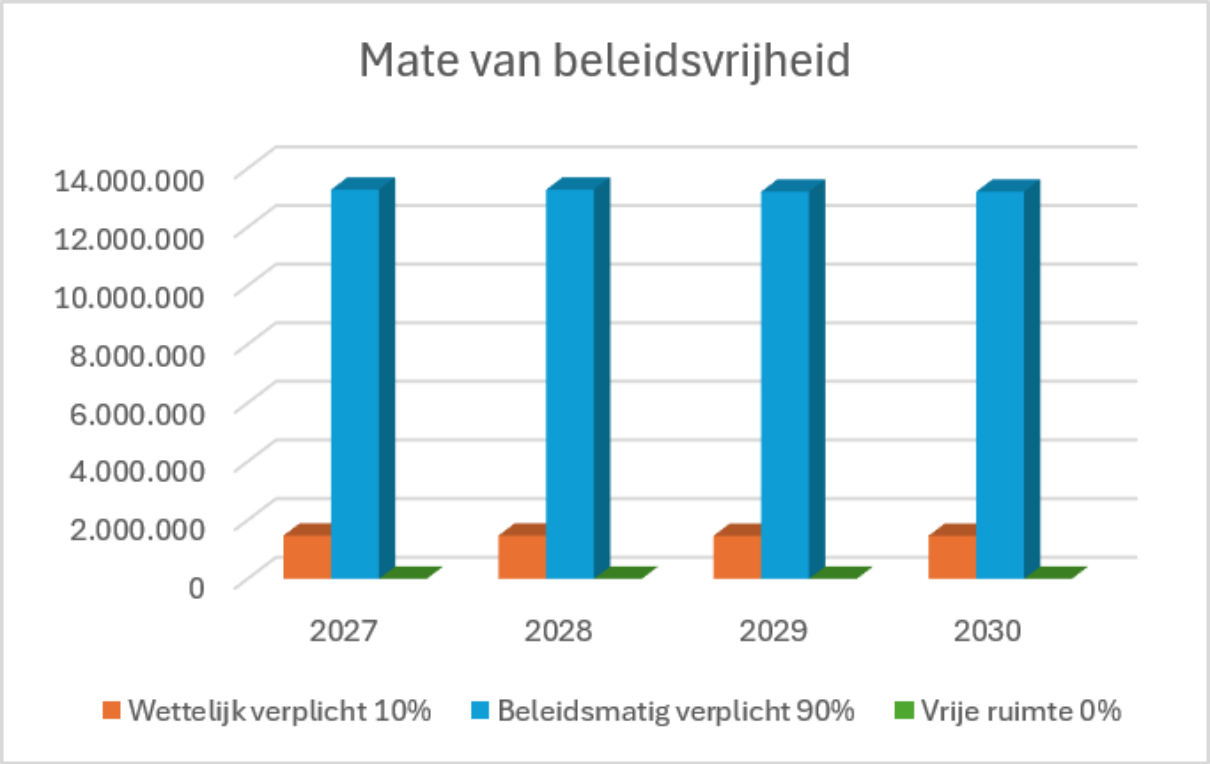
Programma	Type lasten	2027	2028	2029	2030
Ondernemen & Ontspannen	Afschrijvingen	1.498.349	1.503.526	1.391.846	1.331.749
Indicatieve score beleidsvrijheid:	Belastingen	12.639	12.639	12.639	12.639
9	Duurzame goederen	80.280	80.280	80.280	80.280
	Ingeleend personeel	494.140	494.140	494.140	494.140
	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	906.076	906.076	906.076	906.076
	Mutatie reserves	0	0	0	0
	Overige goederen en diensten	3.868.320	3.877.363	3.928.326	3.983.277
	Salarissen en sociale lasten	3.897.819	3.897.947	3.897.927	3.897.927
	Subsidies	3.660.857	3.660.857	3.660.857	3.660.857
	Toegerekende reële en bespaarde rente	339.433	324.449	309.762	314.092
Totaal Ondernemen & Ontspannen		**14.757.913**	**14.757.277**	**14.681.853**	**14.681.037**

Mate van beleidsvrijheid

		2027	2028	2029	2030
Wettelijk verplicht	10%	1.475.791	1.475.728	1.468.185	1.468.104
Beleidsmatig verplicht	90%	13.282.122	13.281.549	13.213.668	13.212.933
Vrije ruimte	0%	0	0	0	0
Totaal	**100%**	**14.757.913**	**14.757.277**	**14.681.853**	**14.681.037**

De bovenstaande verdeling van de lasten van dit programma betreft een cijfermatige benadering. Op basis van het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur “Beleidsvrijheid geduid” (2019), heeft dit beleidsterrein een score van 9 ten aanzien van de beleidsvrijheid. Met andere woorden hier is sprake van veel beleidsvrijheid voor een gemeente. Wanneer deze score vertaald wordt naar een percentage uitgaande van 100%, houdt dat in dat een gemeente voor 90% op dit terrein over eigen beleidsvrijheid beschikt. Het overige deel, 10%, is dan ook wettelijk (juridisch) verplicht. Uitgaande van € 14,76 miljoen aan lasten is dan € 1,48 miljoen (10%) wettelijk verplicht en ten aanzien van € 13,28 miljoen (90%) kan de gemeente zelf bepalen hoe dit wordt besteed.
In een grafiek ziet dit er als volgt uit.

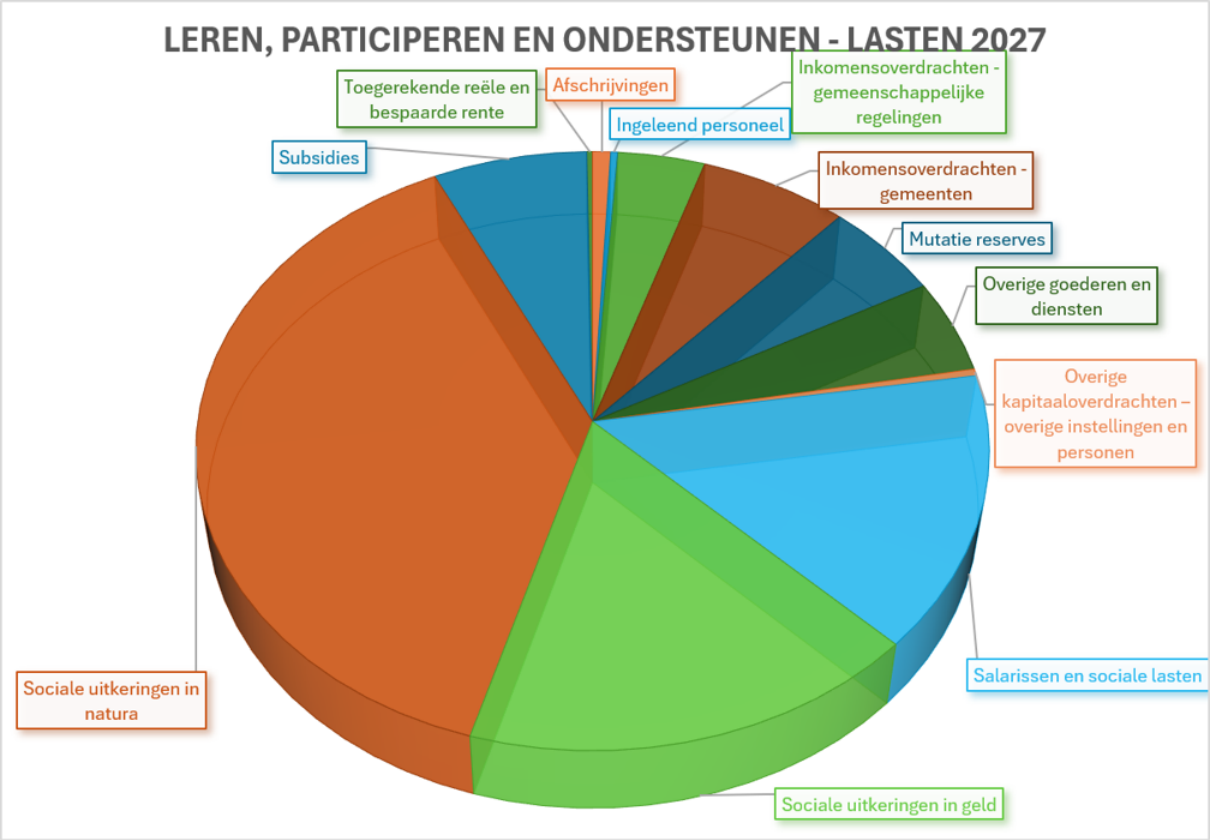

Leren, participeren en ondersteunen

Soorten lasten

De lasten van het programma Leren, participeren en ondersteunen kunnen onderverdeeld worden in de volgende type lasten.

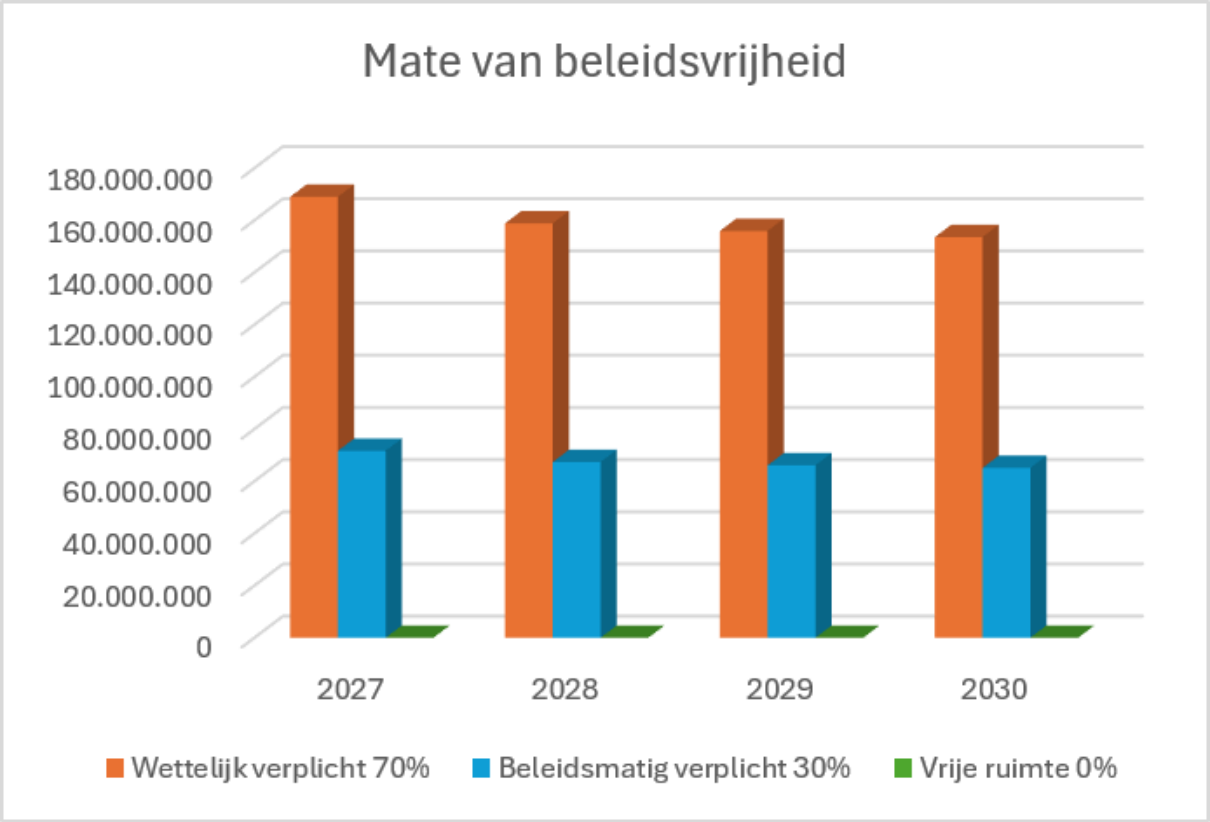
Programma	Type lasten	2027	2028	2029	2030
Leren, Participeren & Ondersteunen	Afschrijvingen	1.948.124	1.948.124	1.948.124	1.948.124
Indicatieve score beleidsvrijheid:	Ingeleend personeel	741.924	741.924	741.924	741.924
3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	9.471.435	9.471.434	9.471.432	9.471.432
	Inkomensoverdrachten - gemeenten	16.146.369	15.838.888	15.554.846	15.554.846
	Mutatie reserves	12.863.206	0	0	0
	Overige goederen en diensten	12.234.037	9.432.433	3.489.702	-2.355.840
	Overige kapitaaloverdrachten – overige instellingen en personen	888.468	888.468	888.468	888.468
	Salarissen en sociale lasten	35.833.992	35.407.708	35.230.474	35.230.474
	Sociale uitkeringen in geld	41.537.824	41.340.824	41.173.374	41.173.374
	Sociale uitkeringen in natura	92.473.268	94.865.906	97.316.623	99.767.339
	Subsidies	16.695.725	16.386.106	16.386.106	16.386.106
	Toegerekende reële en bespaarde rente	619.250	600.701	582.146	568.916
Totaal Leren, Participeren & Ondersteunen		**241.453.622**	**226.922.516**	**222.783.219**	**219.375.163**

Mate van beleidsvrijheid

		2027	2028	2029	2030
Wettelijk verplicht	70%	169.017.535	158.845.761	155.948.253	153.562.614
Beleidsmatig verplicht	30%	71.661.262	67.348.560	66.120.054	65.108.574
Vrije ruimte	0%	0	0	0	0
Totaal	**100%**	**240.678.797**	**226.194.322**	**222.068.308**	**218.671.188**

De bovenstaande verdeling van de lasten van dit programma betreft een cijfermatige benadering. Op basis van het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur “Beleidsvrijheid geduid” (2019), heeft dit beleidsterrein een score van (gemiddeld) 3 ten aanzien van de beleidsvrijheid. Met andere woorden hier is sprake van beperkte beleidsvrijheid voor een gemeente. Wanneer deze score vertaald wordt naar een percentage uitgaande van 100%, houdt dat in dat een gemeente voor 30% op dit terrein over eigen beleidsvrijheid beschikt. Het overige deel, 70%, is dan ook wettelijk (juridisch) verplicht. Uitgaande van € 240,68 miljoen aan lasten is dan € 169 miljoen (70%) wettelijk verplicht, ten aanzien van € 71,66 miljoen (30%) kan de gemeente zelf bepalen hoe dit wordt besteed. In een grafiek ziet dit er als volgt uit.

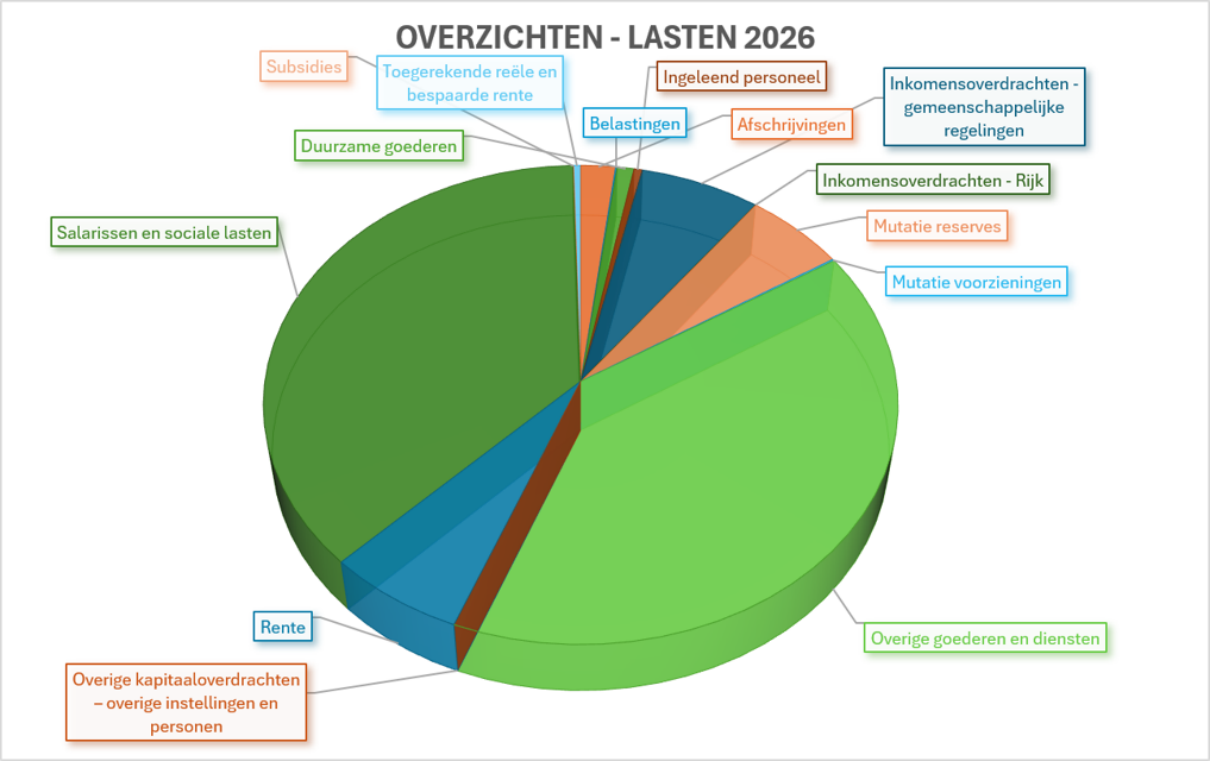

Overzichten

Soorten lasten

De lasten van het programma Overzichten kunnen onderverdeeld worden in de volgende type lasten.

Programma	Type lasten	2027	2028	2029	2030
Overzichten	Afschrijvingen	1.302.691	1.307.371	1.304.347	1.302.260
Indicatieve score beleidsvrijheid:	Belastingen	57.298	57.358	57.419	57.419
2	Duurzame goederen	631.467	631.467	631.467	631.467
	Ingeleend personeel	314.860	314.860	314.860	314.860
	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	4.534.191	4.534.191	4.534.191	4.534.191
	Inkomensoverdrachten - Rijk	2.819	2.819	2.819	2.819
	Mutatie reserves	3.830.357	80.357	80.357	80.357
	Mutatie voorzieningen	77.615	77.615	77.615	77.615
	Overige goederen en diensten	26.803.758	21.085.748	24.675.386	28.058.354
	Overige kapitaaloverdrachten – overige instellingen en personen	0	0	0	0
	Rente	4.377.167	4.512.400	4.624.562	4.749.027
	Salarissen en sociale lasten	24.913.063	23.874.091	22.873.720	22.373.720
	Subsidies	24.590	24.590	24.590	24.590
	Toegerekende reële en bespaarde rente	-268.660	-314.229	-359.205	-371.633
Totaal Overzichten		**66.601.216**	**56.188.638**	**58.842.128**	**61.835.046**

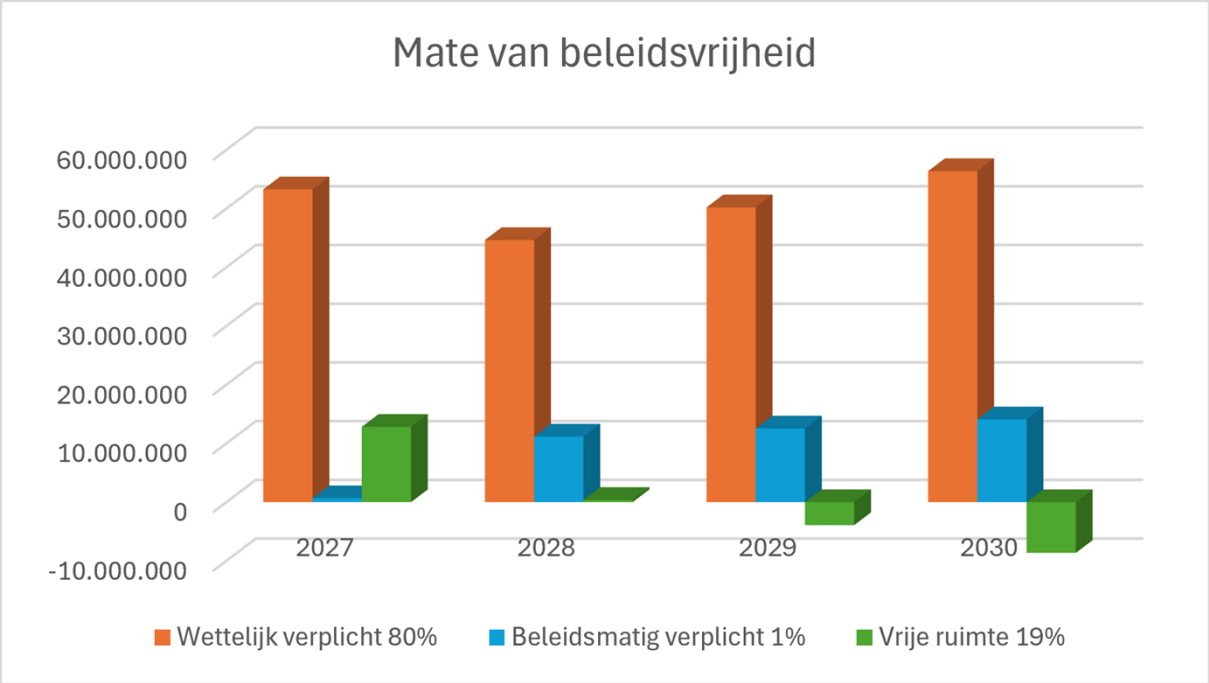

Mate van beleidsvrijheid

		2027	2028	2029	2030
Wettelijk verplicht	80%	53.280.973	44.642.618	50.205.628	56.383.759
Beleidsmatig verplicht	1%	666.012	11.160.654	12.551.407	14.095.940
Vrije ruimte*	19%	12.822.324	385.366	-3.914.907	-8.644.653
Totaal	**100%**	**66.769.309**	**56.188.638**	**58.842.128**	**61.835.046**

*Dit betreft het begrotingssaldo.

De bovenstaande verdeling van de lasten van dit programma betreft een cijfermatige benadering. Op basis van het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur “Beleidsvrijheid geduid” (2019), heeft dit beleidsterrein een score van 2 ten aanzien van de beleidsvrijheid. Met andere woorden hier is sprake van beperkte beleidsvrijheid voor een gemeente. Wanneer deze score vertaald wordt naar een percentage uitgaande van 100%, houdt dat in dat een gemeente voor 1% op dit terrein over eigen beleidsvrijheid beschikt. In dit programma is sprake van ca 19% aan vrije ruimte in de vorm van het begrotingssaldo. Het overige deel, 80%, is dan ook wettelijk (juridisch) verplicht. Uitgaande van € 66,77 miljoen aan lasten is dan € 53,28 miljoen (80%) wettelijk verplicht, ten aanzien van € 0,67 miljoen (1%) kan de gemeente zelf bepalen hoe dit wordt besteed en is er € 12,82 miljoen (19%) aan vrije ruimte. Overigens, zoals de tabel laat zien, geldt dit percentage alleen voor 2027. Voor 2028 is het aandeel vrije ruimte ca 1% en voor 2029 en verder is geen sprake van vrije ruimte, maar van een tekort. In een grafiek ziet dit er als volgt uit.

Mate van beleidsvrijheid
60.000.000
50.000.000
40.000.000
30.000.000
20.000.000
10.000.000
0
-10.000.000
2027
2028
2029
2030
Wettelijk verplicht 80%
Beleidsmatig verplicht 1%
Vrije ruimte 19%